

**E Biblijakere
Paramiza Sarijende**

Biblijske priče za sve

**E Biblijakerere
Paramiza Sarijende**

Biblijske priče za sve

Open Bible Stories **unrestricted visual Bible stories**

50 key stories of the Bible, from Creation to Revelation, in text, audio, and video, in any language, for free.

<https://openbiblestories.org>

This work is a translation of unfoldingWord® Open Bible Stories. The original work by unfoldingWord is available from *<https://openbiblestories.org>*.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit *<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>* or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at *<https://unfoldingword.org/contact/>*.

Attribution of artwork: All images used in these stories are © Sweet Publishing (*<http://www.sweetpublishing.com>*) and are made available under a Creative Commons Attribution-Share Alike License (*<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>*).

*To our brothers and sisters in Christ all over the world — the global church.
It is our prayer that God would use this visual overview of His Word to bless,
strengthen, and encourage you.*

Published 2020 by Romska Biblija (RomBib) for Serbian and Arli version.

Graphics & Layout: OM EAST, *east.om.org*

This is a joint production by Romska Biblija (RomBib) and OM EAST.

Arli

door43.org

Srpski

door43.org

Sadržaj

1. Čeriba	11
2. O greh đerdini ki phuv	29
3. O baro pani	43
4. E Devlesoro savez e Avrameja	61
5. Čhavo oto obećanje	71
6. O Devel pobrininđa pe e Isakese	83
7. O Devel blagoslovini e Jakove	91
8. O Devel spasini e Josife hem lesere porodica . .	103
9. O Devel vičini e Mojsija	119
10. Deš bare nevolje	135
11. Pasha	149
12. Ikljojba	159
13. E Devlesoro savez e Izraelconencar	175
14. O narodo lutini ki pustinja	191
15. I Obećime phuv	207
16. O spasitelja	221
17. E Devlesoro savez e Davideja	241
18. Ulavdo carstvo	257
19. O Proroci	271

20. Progonstvo hem iriba	291
21. O Devel obećini e Mesija	305
22. Bijandipe e Jovanesoro	321
23. Bijandipe e Isusesoro	329
24. O Jovan krstini e Isuse	341
25. O Sotoni kušini e Isuse	351
26. O Isus lela te ćerel pli služba	361
27. I paramiz e šukare Samarijancostar	373
28. O barvalo terno	385
29. Paramiz e nemilosrdnone slugastar	397
30. O Isus parvari pandž hiljade manušen	407
31. O Isus phirela upro pani	417
32. O Isus sasljari e opsednutime manuše hem e namborma đuvlja	427
33. Paramiz e sejačestar	445
34. O Isus sikaj avera paramiza	455
35. Paramiz e žalostivnone dadestar	467
36. Preobraženje	481
37. O Isus vazdela e Lazare taro mule	489
38. O Isus inele izdajime	501
39. O Isus ko sudo	517

40. O Isus čivdoi ko krsto	531
41. O Devel vazdela e Isuse taro mule.	541
42. O Isus irini pe ko nebo	551
43. I Khandiri počini	563
44. O Petar hem o Jovan sasljarena e prosjako	577
45. O Stefan hem o Filip	587
46. O Pavle ovela hrišćanin	601
47. O Pavle hem o Sila ano than Filipe	613
48. O Isusi adava obećime Mesija	629
49. E Devlesoro Nevo savez.	645
50. O Isus irini pe.	665

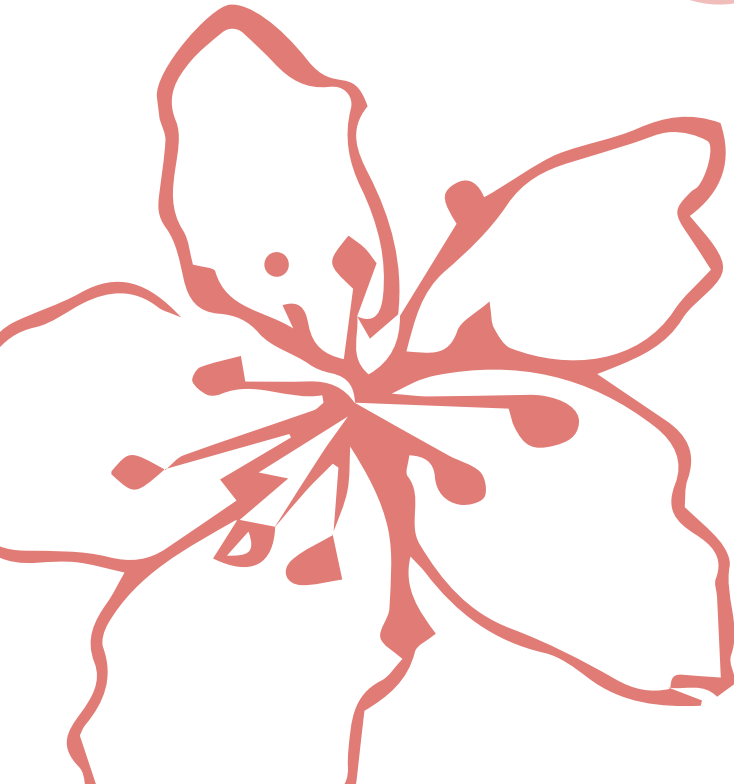
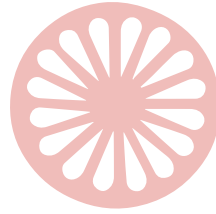
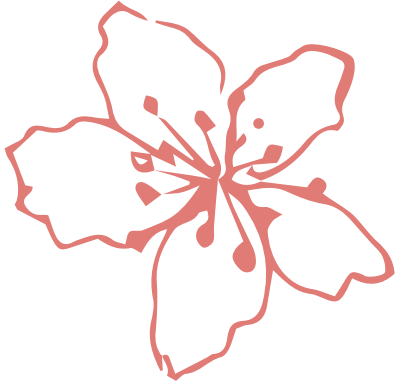
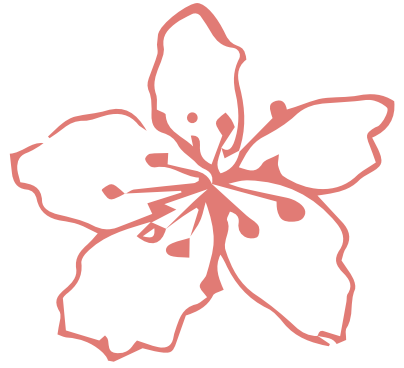

Sadržaj

1. Stvaranje	11
2. Greh ulazi u svet	29
3. Potop	43
4. Božiji savez s Avramom	61
5. Sin obećanja	71
6. Bog se brine za Isaka	83
7. Bog blagosilja Jakova	91
8. Bog spašava Josifa i njegovu familiju	103
9. Bog poziva Mojsija	119
10. Deset pošasti	135
11. Pasha	149
12. Izlazak	159
13. Božiji savez s Izraelom	175
14. Lutanje po divljini	191
15. Obećana zemlja	207
16. Izbavitelji – Sudije	221
17. Božiji savez s Davidom	241
18. Podeljeno carstvo	257
19. Proroci	271

20. <i>Izgnanstvo i povratak</i>	291
21. <i>Bog obećava Mesiju</i>	305
22. <i>Rođenje Jovanovo</i>	321
23. <i>Isusovo rođenje</i>	329
24. <i>Jovan krsti Isusa</i>	341
25. <i>Sotona iskušava Isusa</i>	351
26. <i>Isus započinje svoju službu</i>	361
27. <i>Priča o dobrom Samarijancu</i>	373
28. <i>Mladi bogataš</i>	385
29. <i>Priča o nemilosrdnom sluzi</i>	397
30. <i>Isus hrani pet hiljada ljudi</i>	407
31. <i>Isus hoda po vodi</i>	417
32. <i>Isus isceljuje opsednutog čoveka i bolesnu ženu</i>	427
33. <i>Priča o sejaču</i>	445
34. <i>Isus poučava druge priče</i>	455
35. <i>Priča o saosećajnom ocu</i>	467
36. <i>Preobraženje</i>	481
37. <i>Isus podiže Lazara iz mrtvih</i>	489
38. <i>Isus je izdan</i>	501
39. <i>Isus na sudu</i>	517

40. <i>Isus je razapet.</i>	531
41. <i>Bog podiže Isusa iz mrtvih.</i>	541
42. <i>Isus se vraća u nebo</i>	551
43. <i>Nastanak Crkve</i>	563
44. <i>Petar i Jovan isceljuju prosjaka</i>	577
45. <i>Stefan i Filip</i>	587
46. <i>Pavle postaje hrišćanin</i>	601
47. <i>Pavle i Sila u Filipima</i>	613
48. <i>Isus je obećani Mesija</i>	629
49. <i>Božiji Novi savez</i>	645
50. <i>Isus se vraća</i>	665

1

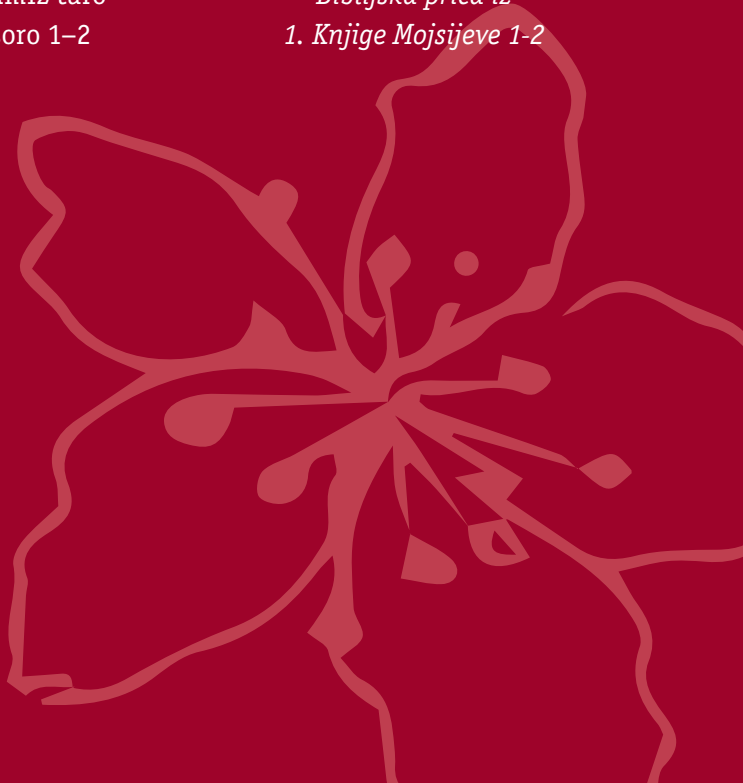

Ćeriba

Stvaranje

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 1–2

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 1-2

Ače sar ulo o početko oto sa. O Devel šove divende ćerđa o svemir hem sa soi ano leste. Palo adava so o Devel ćerđa i Phuv, i Phuv inele ani tomina hem čučī, hem ništa upro late na inele oblikujime. A o Duho e Devlesoro inele upro pani.

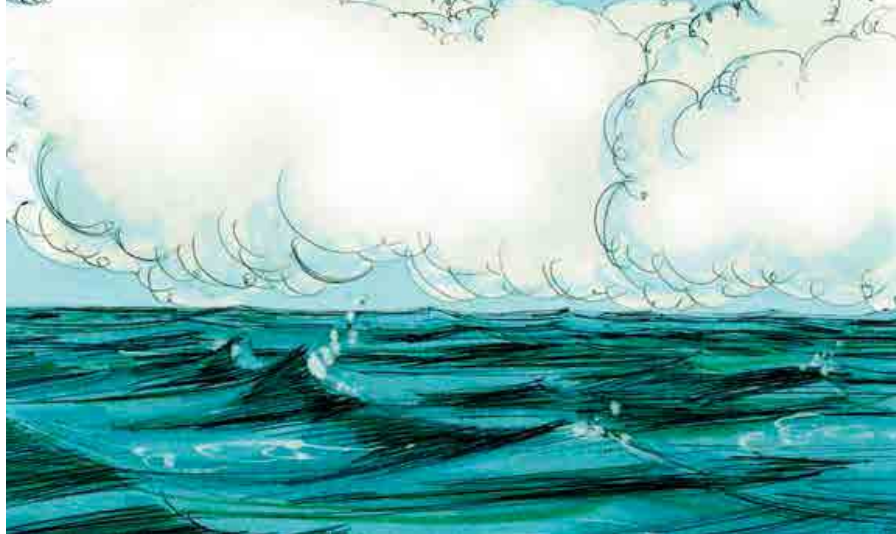
Evo kako se dogodio početak svega. Bog je u šest dana stvorio svemir i sve što je u njemu. Nakon što je Bog stvorio Zemlju, Zemlja je bila mračna i prazna, i ništa na njoj nije bilo oblikovano. Međutim, Božiji Duh je bio nad vodom.

Tegani o Devel phenda: "Nek ovel svetlost!" I ulo svetlost. O Devel dikhlja dai o svetlost šukar i dinda le anav "dive". Odvojinda le e tominatar, sava vičinda "rat". O Devel ćerđa o svetlost ko prvo dive oto ćeriba.

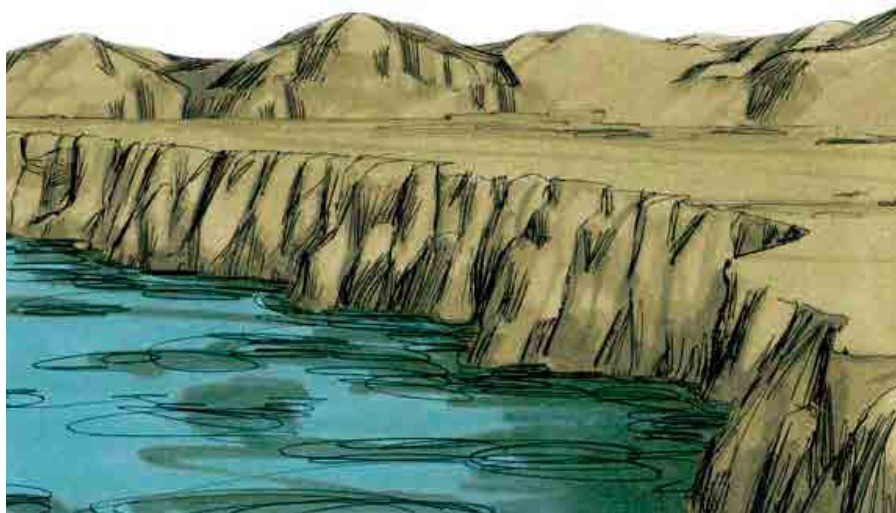
Onda je Bog rekao: "Neka bude svetlo!" I bilo je svetlo. Bog je video da je svetlo dobro i nazvao ga je "dan". Odvojio ga je od tame, koju je nazvao "noć". Bog je stvorio svetlo na prvi dan stvaranja.

Ko dujto dive oto ćeriba,
o Devel vaćerindoj ćerđa
o nebo upri phuv. Ćerđa o
nebo ađahar so odvojinda
o upruno pani e telune
panjestar.

*Drugog dana stvaranja, Bog
je progovorio i stvorio nebo
nad zemljom. Stvorio je nebo
tako što je odvojio vodu
odozgo od vode odozdo.*

Ko trito dive, o Devel vaćerindoj odvojinda o pani e šuke thanestar. O šuko than vičinda "phuv", a o pani vičinda "moriya". O Devel dikhlja dai adava so ćerđa šukar.

Trećeg dana, Bog je progovorio i odvojio vodu od kopna. Kopno je nazvao "zemlja", a vodu je nazvao "mora". Bog je video da je ono što je stvorio dobro.

Tegani o Devel phenda: "Tari phuv nek ikljon sa o vrste oto kašta hem oto biljke." I adahar ulo. O Devel dikhlja dai adava so ćerđa šukar.

Onda je Bog rekao: "Neka zemlja proklja drvećem i biljkama svih vrsta." To se i dogodilo. Bog je video da je ono što je stvorio dobro.

Ko štarto dive oto ćeriba,
o Devel vaćerindoj ćerđa
o Kham, o Masek hem o
ćerenja. O Devel ćerđa len te
den svetlost e Phuvjaće hem
te oznaćinen o dive hem i
rat, o štar sezona ano berš
hem o berša. O Devel dikhlja
dai sa adava so ćerđa šukar.

*Ćetvrtog dana stvaranja,
Bog je progovorio i stvorio
Sunce, Mesec i zvezde. Bog
ih je stvorio da daju svetlo
Zemlji i da oznaće dan i noć,
godišnja doba i godine.
Bog je video da je sve što je
stvorio dobro.*

Ko pandžto dive, o Devel
vačerindoj čerđa sa so plivini
ano pani hem sa e čirikljen.
O Devel dikhlja dai sa šukar
hem blagoslovinda len.

*Petog dana, Bog je progovorio
i stvorio sve što pliva u vodi
i sve ptice. Bog je video da je
sve dobro i blagoslovio ih.*

Ko šofto dive oto ćeriba, o Devel phenđa: "Nek oven oto sa o vrste životinje save džana phuvjaja!" I ulo ađahar sar so phenđa o Devel. Nesave životinje inele domaća, nesave lazinde upri phuv, a nesave inele divlja. I o Devel dikhlja dai sa adava šukar.

Šestog dana stvaranja, Bog je rekao: "Neka budu sve vrste kopnenih životinja!" I dogodilo se tačno kako je Bog rekao. Neke su bile domaće životinje, neke su gmizale po tlu, a neke su bile divlje. I Bog je video da je to dobro.

Tegani o Devel phenda:
“Ana amen te ćera manušen
ki amari slika te oven
slična amende. On ka
vladinen e phuvjaja hem sa
e životinjencar.”

*Onda je Bog rekao: “Načinimo
ljude na svoju sliku da budu
poput nas. Oni će imati vlast
nad zemljom i nad svim
životinjama.”*

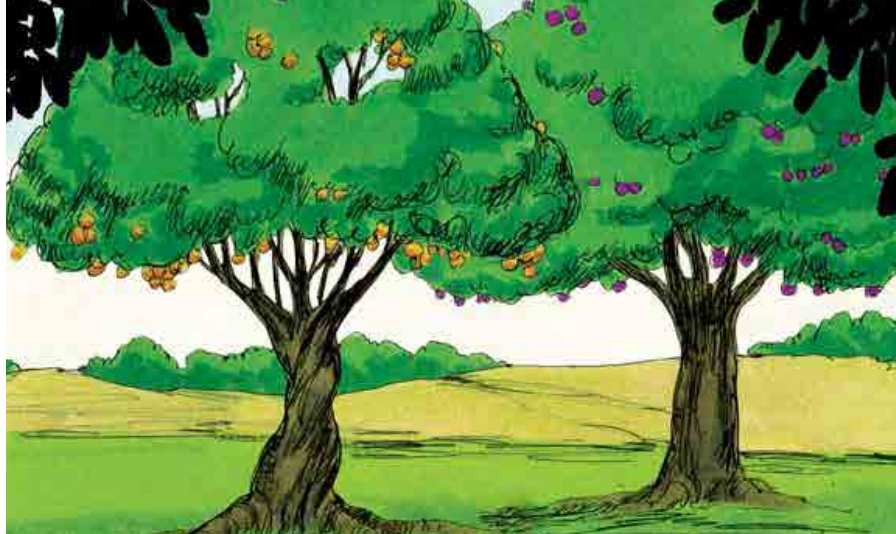

I adahar, o Devel lejja xari phuv, oblikujinda la ano manuš hem phudinda životi ano leste. Adale manušesoro anav inele Adam. O Devel sadinda vrt kote o Adam šaj ine te živini, hem čhivda le adari te brinini pe zako vrt.

I tako, Bog je uzeo malo zemlje, oblikovao je u čoveka i udahnuo u njega život. Taj čovek zvao se Adam. Bog je zasadio vrt u kojem je Adam mogao živeti, te ga je tamo stavio da se brine za vrt.

Ano maškar e vrtesoro o Devel sadinđa duj posebna kašta—kaš savo dela dživdipe hem kaš savo dela sposobnost te pendžari pe o šukar hem o bišukar. O Devel phenđa e Adamese da šaj te xal bilo save kaštetar ano vrt sem e kaštetar savo dela sposobnost te pendžari pe o šukar hem o bišukar. Te xalja o Adam adale kaštetar, ka merel.

Nasred vrta Bog je zasadio dva posebna stabla – stablo života i stablo poznavanja dobra i zla. Bog je rekao Adamu da sme jesti s bilo kojega stabla u vrtu osim sa stabla poznavanja dobra i zla. Bude li Adam jeo s toga stabla, umreće.

Tegani o Devel phenda:
"Nane šukar o manuš te
ovel korkoro." Ali nijek
životinja našti ine te ovel e
Adamesoro pomoćniko.

*Onda je Bog rekao: "Nije
dobro da čovek bude sam."
Ali nijedna životinja nije bila
prikladna da bude Adamov
pomoćnik.*

I ađahar, o Devel muklja
upro Adam zoralo sojba.
Tegani lelja lestar jekh
rebro savestar ćerđa đuvlja
hem anđa la koro leste.

*I tako, Bog je Adama čvrsto
uspavao. Zatim je Bog uzeo
jedno od Adamovih rebara
i od njega napravio ženu
i doveo je Adamu.*

Ked dikhlja la o Adam, phenda: "Napokon! Akajai sar mande! Nek vičini pe 'Đuvli', adalese soi ćerdi e Muršestar." Adalese o murš ačhaj pe dade hem pe daja hem ovela jekh pe romnjaja.

Kad ju je Adam video, rekao je: "Napokon! Ona je poput mene! Neka se zove 'Žena', jer je napravljena od Muškarca." Zato muškarac ostavlja svoga oca i majku svoju i postaje jedno sa svojom ženom.

O Devel ćerđa e murše hem e đuvlja ki pli slika. Blagoslovinda len hem phenda lende: “Te ovel tumen but čhave hem unuci hem te pheren i Phuv.” Tegani o Devel dikhlja da sa so ćerđa inele but šukar hem inele but zadovoljno adaleja so ćerđa. Adava sa ulo ko šofto dive oto ćeriba.

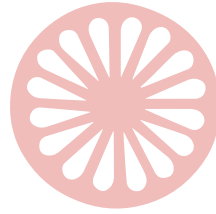
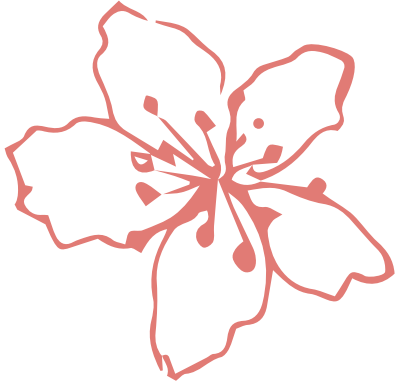
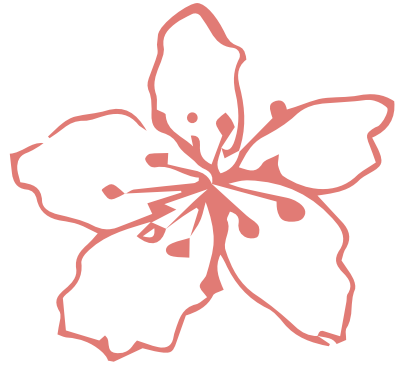

Bog je stvorio muškarca i ženu na svoju sliku. Blagoslovio ih je i rekao im je: “Imajte puno dece i unučadi i napunite Zemlju!” Tada je Bog video da je sve što je stvorio veoma dobro, jer je bio sa svime vrlo zadovoljan. To se sve dogodilo šestog dana stvaranja.

Ked alo o eftato dive, o Devel završindā e ćeribnaja. I ađahar, o Devel odmorindā pe oto sa so ćerđa. Blagoslovindā o eftato dive hem ćerđa le te ovel sveto, adalese so ko adava dive odmorindā pe pla bućatar. I ađahar o Devel ćerđa o svemir hem sa soi ano leste.

Kada je došao sedmi dan, Bog je završio svoj posao. I tako, Bog se odmorio od svega što je učinio. Blagoslovio je sedmi dan i učinio ga svetim, jer se na taj dan odmarao od svoga posla. Tako je Bog stvorio svemir i sve što je u njemu.

2

**0 greh đerdini
ki phuv**

***Greh ulazi
u svet***

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 3

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 3*

O Adam hem lesiri romni inele but bahtale adalese so živinđe ano but šužo vrt savo inele ćerdo e Devlestar olenđe. Nijekh olendar na akharda šėja, ali na lađandile, adalese so ko sveto na inele greh. But puti phirena ine ano vrt hem vaćerena e Devleja.

Adam i njegova žena bili su jako srećni jer su živeli u prekrasnom vrtu koji je Bog napravio za njih. Nijedno od njih nije nosilo odeću, ali se nisu zbog toga stideli, jer u svetu nije bilo greha. Često su šetali vrtom i razgovarali s Bogom.

A ano vrt inele jekh lukavo sap. Pučlja e đuvlja: “Čače li o Devel phenđa tumenđe te na xan o plodovija nijekhe kaštestar ano vrt?”

Ali, u vrtu je bila jedna lukava zmija. Pitala je ženu: “Zar vam je Bog stvarno rekao da ne smete jesti ploda ni s jednoga stabla u vrtu?”

I đuvli phenda: "O Devel phenda amende da šaj te xa bilo save kaštetar, sem e kaštetar savo dela sposobnost te pendžari pe o šukar hem o bišukar. O Devel phenda: "Te xaljen ili samo te pipinden lesoro plodo, ka meren."

Žena je odgovorila: "Bog nam je rekao da možemo jesti s bilo kojeg stabla, osim sa stabla spoznaje dobra i zla. Bog nam je rekao: 'Budete li jeli ili samo dirali taj plod, umrećete.'"

O sap phenda e đuvljaće:
“Adava nane čače! Na ka
meren. Nego, o Devel džanel
da, samo so ka xan adava
plodo, ka oven sar o Devel
hem ka xaljovent o šukar hem
o bišukar sar Ov so xaljola.”

*Zmija je odgovorila ženi: “To
nije istina! Nećete umreti.
Nego, Bog zna da ćete, čim
pojedete taj plod, postati
poput Boga i razumećete
dobro i zlo kao i On.”*

I đuvli dikhlja dai o plodo šužo hem dičhilo laće dai gudlo. Oj manglja te ovel džandi, i dolinđa o plodo adale kaštestar hem xalja le. Tegani dinđa hem ple romese, kova inele olaja, i ov da xalja.

Žena je videla da je plod lep i da izgleda slasno. Ujedno je htela biti mudra, pa je ubrala malo toga ploda i pojela ga. Tada je dala i svom mužu, koji je bio s njom, pa je i on jeo.

Otojekhvar phravdile lengere jača hem dikhle soi nange. Mangle te učharen pe ađahar so oto listovija ćerdefse šeja.

Odjednom, oči su im se otvorile i shvatili su da su goli. Pokušali su pokriti svoja tela tako što su spleli lišće da bi napravili sebi odeću.

Tegani o murš hem i đuvli šunde e Devle sar phirela ano vrt, i garavđe pe olestar. Tegani o Devel vičinda e murše: “Kaj injan?” O Adam phenda: “Šundum tut sar phireja ano vrt, i darandiljum, adalese so injum nango. Adalese garavđum man.”

Tada su muškarac i žena čuli Boga kako hoda kroz vrt. Oboje su se sakrili od Boga. Tada je Bog pozvao muškarca: “Gde si?” Adam je odgovorio: “Čuo sam te kako hodaš kroz vrt, pa sam se uplašio, jer sam go. Zato sam se sakrio.”

Tegani o Devel pučlja le: “Ko phenđa će da injan nango? Na li xaljan o plodo savo phenđum će te na xas?” O murš phenđa: “Tu dinđan man akala đuvlja, a oj dinđa man adava plodo.” Tegani o Devel pučlja e đuvlja: “Sose ćerđan adava?” I đuvli phenđa: “O sap xovavđa man.”

Onda je Bog pitao: “Ko ti je rekao da si go? Zar si jeo plod koji sam ti rekao da ne jedeš?” Muškarac je odgovorio: “Ti si mi dao ovu ženu, a ona mi je dala plod.” Bog je tada upitao ženu: “Zašto si to učinila?” Žena je odgovorila: “Zmija me prevarila”.

O Devel phenda e sapese:
“Prokleta te ove! Ka lazine
vođeja hem phuv ka xas.
Tu hem i đuvli ka mrzinen
tumen, hem te čhave hem
lakere čhave ka mrzinen
pe. E đuvljakoro potomko
ka zдробini to šero, a tu ka
ranine lesiri patum.”

*Bog je rekao zmiji: “Prokleta
budi! Puzićeš na svome
stomaku i jesti zemlju. Ti
i žena ćete se mrziti, a tvoja
deca i njena deca će se takođe
mrziti. Ženin potomak će ti
smrskati glavu, a ti ćeš mu
raniti petu.”*

Tegani o Devel phenda e
đuvljaće: “Ka ćerav te oven
tut bare dukha ked ka
bijane. Ka mange te rome, a
ov ka vladini tuja.”

*Bog je tada rekao ženi:
“Učiniću rađanje za tebe jako
bolnim. Želećeš svog muža,
a on će vladati nad tobom.”*

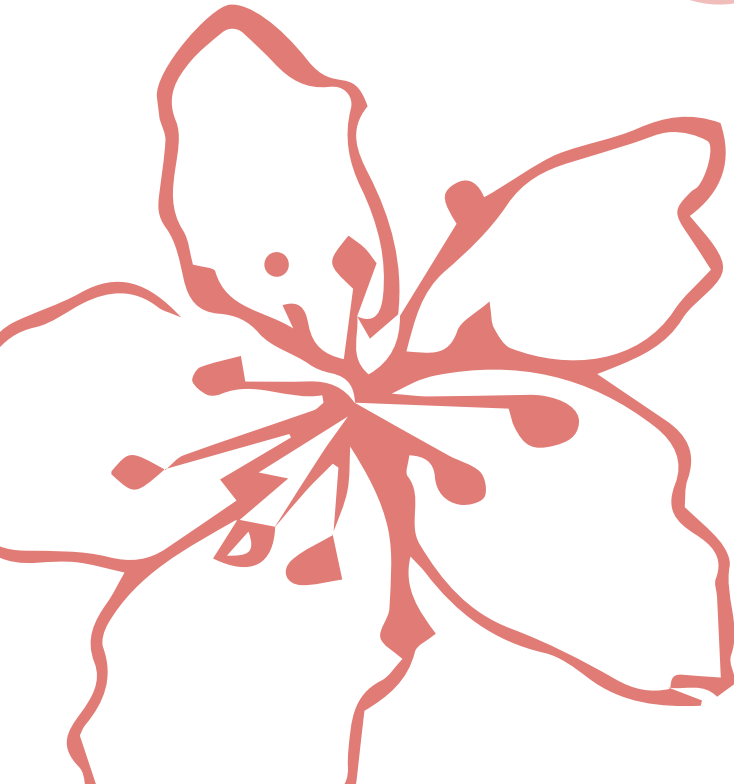
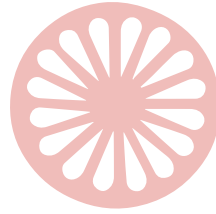
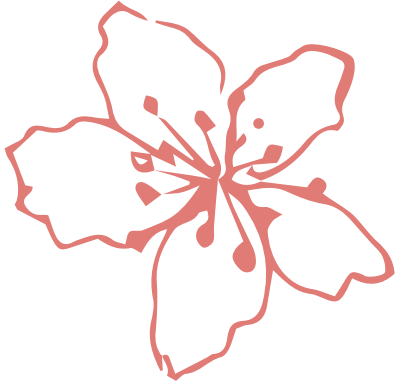
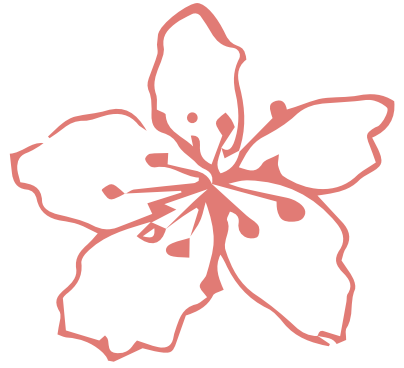
O Devel phenda e muršese: "Šundān te romnja, a man na šundān. Akanai i phuv prokleta, a tuće but pharo ka ovel ked ćereja buti te šaj barjol će xajbnase. Palo adava ka mere, a to telo ka irini pe ki phuv." O murš pe romnjaće dinda anav "Eva" so znaćini "okoja-koja-dela-dživdipe", adalese so ka ovel daj sa e manušengiri. A o Devel hurjavđa e Adame hem e Eva ani koža e životinjakiri.

Bog je rekao muškarcu: "Poslušao si svoju ženu, a meni si bio neposlušan. Sad je zemlja prokleta, a ti ćeš naporno raditi da uzgojiš hranu. Onda ćeš umreti, a tvoje telo će se vratiti u zemlju." Muškarac je nazvao svoju ženu "Eva", što znači "ona-koja-daje-život", jer će ona postati majka svim ljudima. A Bog je obukao Adama i Evu u životinjsku kožu.

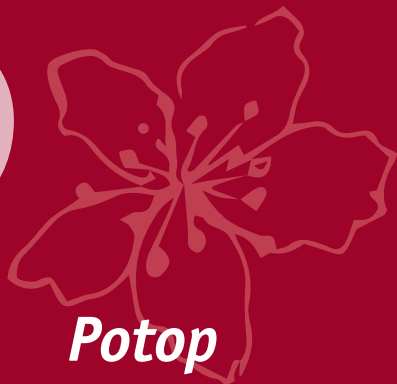
Palo adava, o Devel phenđa: “Akana ked o manuša ule sar amende ađahar so džanen o šukar hem o bišukar, našti muka lenđe te xan e kaštestar savo dela dživdipe i te živinen zauvek.” Ađahar o Devel ispudinđa e Adame hem e Eva taro but šužo vrt. O Devel čhivđa zorale anđelen ko udar oto vrt te na muken nikase te xal e kaštestar savo dela dživdipe.

Nakon toga, Bog je rekao: “Sada kad su ljudska bića postala poput nas tako što poznaju dobro i zlo, ne sme im biti dopušteno da jedu plod sa stabla života i da žive zauvek.” Tako je Bog oterao Adama i Evu iz prekrasnog vrta. Bog je stavio moćne anđele na ulaz u vrt da spreče bilo koga da jede plod sa stabla života.

3

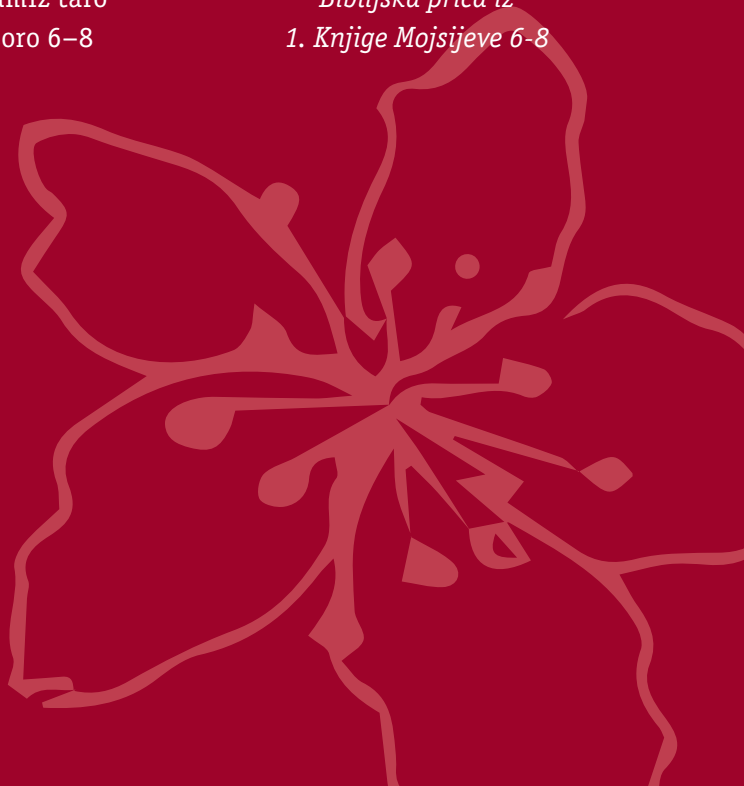

0 baro pani

Potop

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 6–8

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 6-8

Palo but berša, ki phuv živinđe but manuša. Ule but bišukar hem nasilna. Edobor sa inele bišukar da o Devel odlučinđa e bare panjeja te uništini sa i phuv.

Nakon dugo vremena, na svetu je živelo puno ljudi. Postali su jako pokvareni i nasilni. Stvari su postale tako loše da je Bog odlučio uništiti ceo svet velikim potopom.

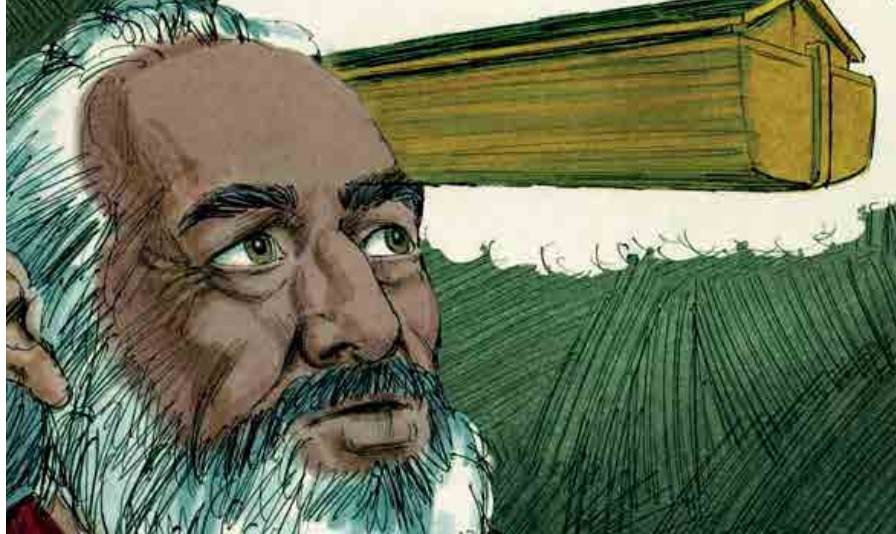

A o Noje inele manuš koleja
o Devel inele zadovoljno. Ov
inele šukar manuš, a živinđa
maškaro bišukar manuša. O
Devel phenđa e Nojase so
mangela upri phuv te mukel
baro pani. Phenđa lese te
čerel baro brodo.

*Međutim, Noje je našao
milost kod Boga. On je bio
pravedan čovek, a živio je
među pokvarenim ljudima.
Bog je rekao Noju za potop
koji je naumio poslati. Rekao
je Noju da sagradi velik brod.*

O Devel phenda e Nojase te ćerel o brodo 140 metarija glego, 23 metarija bulo hem 13,5 metarija ućo. O Noje valjanda te ćerel le oto kašta, te ćerel trin spraća, pherdo sobe, krov hem prozori. Ked ka avel o baro pani, ano adava brodo valjani te garaven pe o Noje, lesiri porodica hem đi jekh vrsta e životinjendar save džana phuvjaja.

Bog je Noju rekao da sagradi brod dug oko 140 metara, širok 23 metra i visok 13,5 metara. Noje ga je trebao izgraditi od drveta, te napraviti tri sprata, mnogo soba, krov i prozor. Brod bi saćuvao Noju, njegovu porodicu i svaku vrstu kopnenih životinja na sigurnom za vreme potopa.

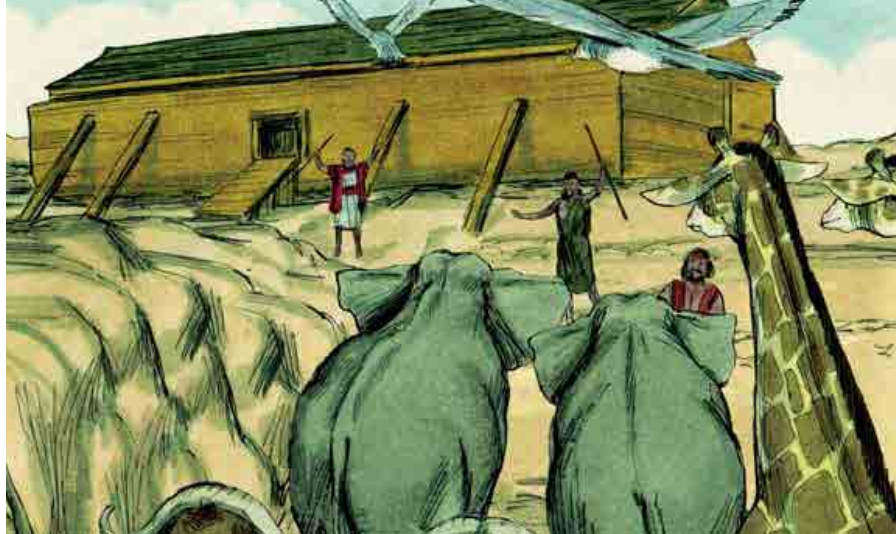
O Noje šunđa e Devle. Ov hem lesere trin čhave ćerđe o brodo ađahar sar so phenđa lenđe o Devel. Valjanđa lenđe but berša te ćeren o brodo, adalese so inele but baro. O Noje sa e manušenje vaćerđa da o Devel ka bičhali baro pani hem phenđa lenđe te ačhaven pumare greja hem te irinen pe ko Devel, ali on na verujinde lese.

Noje je poslušao Boga. On i njegova tri sina sagradili su brod tačno onako kako im je Bog rekao. Trebalo je puno godina da se brod sagradi, jer je bio jako velik. Noje je upozoravao ljude na potop koji dolazi i rekao im da se okrenu Bogu, ali mu nisu poverovali.

O Devel naredinda e Nojase hem lesere porodicaće te čeden xajbnase edobor kobar valjani lende hem e životinjende. Ked sa inele spremno, o Devel phenda e Nojase da alo o vreme te đerdini ko brodo pe romnjaja, pe trine čhavencar hem lengere romnjencar – adavai sa ofto dene.

Takođe, Bog je Noju i njegovoj familiji zapovedio da skupe dovoljno hrane za sebe i za životinje. Kad je sve bilo spremno, Bog je rekao Noju da je vreme da on, njegova žena, njegova tri sina i njihove žene uđu u brod – ukupno osmoro ljudi.

O Devel bičhalđa e Nojase murše hem đuvlja oti đijekh vrsta e životinjendar hem e čirikljendar te đerdinen ko brodo kote ka oven zaštitime e bare panjestar. O Devel bičhalđa efta muršen hem efta đuvljen oti đijekh vrsta e životinjendar save šaj ine te žrtvujinen pe. Ked sare inele ano brodo, korkoro o Devel phandlja o udar.

Bog je poslao muško i žensko od svake životinje i ptice da mogu ući u brod i da budu na sigurnom za vreme potopa. Bog je poslao sedam mužjaka i sedam ženki od svake životinjske vrste koja se mogla žrtvovati. Kad su svi bili u brodu, sâm Bog je zatvorio vrata.

Tegani o bršin lelja te čhorel.
Pelo saranda dive hem
saranda rača bizo ačhojba!
O pani ikljola ine hem tari
phuv. Sa so inele ki phuv
inele učhardo e panjeja, di o
najbare planine.

*Tada je kiša počela padati
i padati i padati. Padala je
četrdeset dana i četrdeset
noći bez prestanka! Voda
je navirala iz zemlje.
Sve u celom svetu bilo je
prekriveno vodom, čak
i najviše planine.*

Mulo sa so živinda upri phuv, sem o manuša hem o životinje kola inele ano brodo. O brodo džala ine upro pani hem zaštitini sarijen kola inele ano leste te na tasljon.

Sve što je živelo na tlu je umrlo, osim ljudi i životinja u brodu. Brod je plutao na vodi i čuvao je na sigurnom od utapanja sve što se nalazilo unutar broda.

Ked ačhilo o bršin, o brodo džala ine upro pani pana pandž masek, a zako adava vreme o pani lelja te cidel pe. I jekh dive o brodo terdino ko naj učo than e planinakoro, ali i phuv pana inele talo pani. Palo adava, valjanđa te nakhel pana trin masek te šaj dičhon o naj uče thana e planinengere.

Kad su kiše prestale, brod je plutao na vodi još pet meseci, a za to vreme voda se počela povlačiti. Onda se jednog dana brod zaustavio na vrhu planine, ali svet je još uvek bio pod vodom. Nakon još tri meseca, nazirali su se vrhovi planina.

Palo adava nakhino pana saranda dive i o Noje bičhalđa e čiriklja savi vičini pe gavran te dikhel da li cidinđa pe o pani. O gavran ine džala hem avela rodindoj šuki phuv, ali našti ine te arakhi la.

Nakon još četrdeset dana, Noje je poslao pticu koja se zove gavran da vidi je li se voda osušila. Gavran je odlazio i vraćao se tražeći kopno, ali ga nije mogao naći.

Palo adava o Noje bičhalđa e čiriklja savi vičini pe golubica. Ali ni oj našti ine arakhi šuki phuv, i irinda pe ko Noje. Palo jekh kurko, o Noje palem bičhalđa e golubica, savi irinda pe e maslinakere grankaja ano muj! O pani ine cidela pe, a o biljke palem lelje te barjon.

Posle je Noje poslao pticu koja se zove golubica. Međutim, ni ona nije mogla pronaći kopno, pa se vratila Noju. Nedelju dana kasnije, opet je poslao golubicu, koja se vratila s maslinovom grančicom u kljunu! Voda se povlačila, a biljke su ponovno počele rasti.

O Noje adžicerđa pana kurko
dive, i trito puti bičhalđa
e golubica. Akava puti, i
golubica arakhlja than kote
ka ačhol hem na irinđa pe ko
Noje. O pani ine cidela pe!

*Noje je pričekao još nedelju
dana, pa je onda treći put
poslao golubicu. Ovaj put,
pronašla je mesto gde se
može živeti i nije se vratila.
Voda se sušila!*

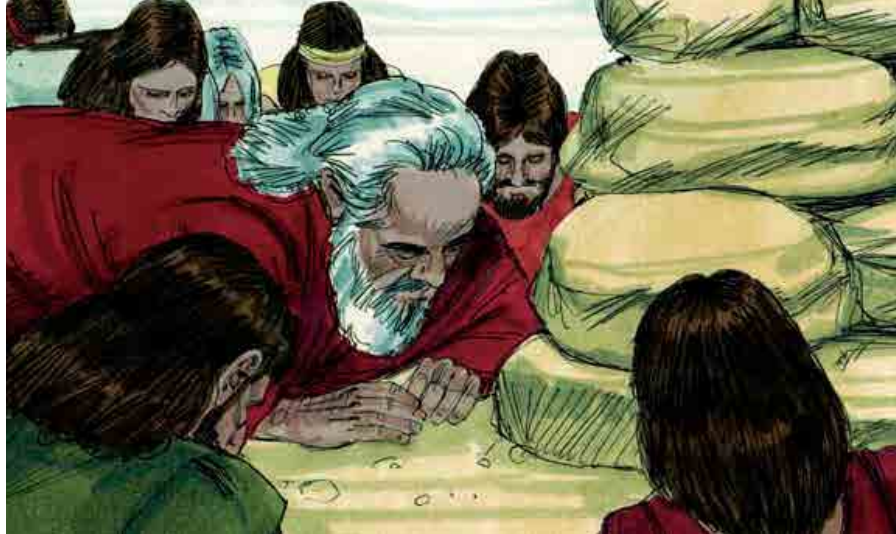
Duj masek palo adava, o Devel phenda e Nojase: "Tu, ti porodica hem o životinje akana šaj te ikljoven taro brodo. Nek ovel tumen but čhave hem unuci hem te pheren i phuv!" I ađahar, o Noje hem lesiri porodica iklile taro brodo.

Dva meseca kasnije, Bog je rekao Noju: "Ti, tvoja porodica i životinje sada možete napustiti brod. Imajte mnogo dece i unučadi te ispuniti zemlju." I tako, Noje i njegova porodica su izašli iz broda.

Ked o Noje ikילו taro brodo, vazdinđa jekh than kote dena pe žrtve hem žrtvujinđa oti đijekh vrsta e životinjendar save šaj ine te žrtvujinen pe. O Devel inele but zadovoljno adaleja hem blagoslovinđa e Noja hem lesere porodica.

Kad je Noje izašao iz broda, sagradio je žrtvenik i prineo žrtvu od svake vrste životinja koje su se mogle koristiti za žrtvu. Bog je bio zadovoljan tom žrtvom i blagoslovio je Noju i njegovu porodicu.

O Devel phenda: “Dava mlo lafi da niked više na ka prokletinav i phuv zbog o bišukaripe e manušengoro hem da niked više na ka uništinav i phuv e bare panjeja, iako o manuša grešinena pana taro tikoripe.”

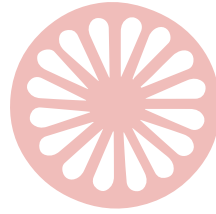
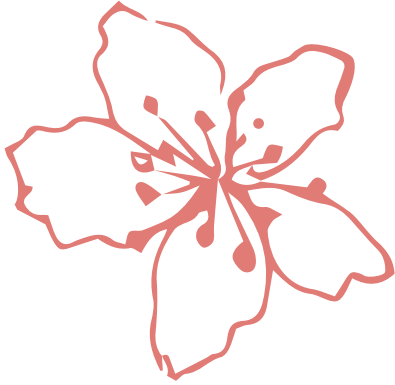
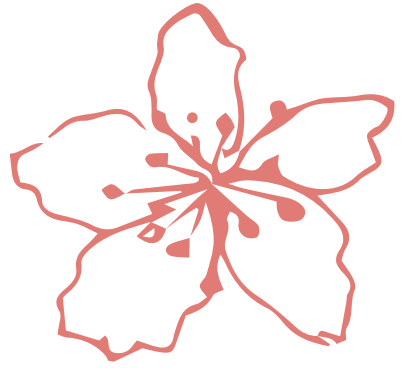
Bog je rekao: “Obećavam da više nikada neću prokleti tlo zbog zlih stvari koje ljudi čine ili uništiti svet potopom, iako su ljudi grešni od detinjstva.”

O Devel ćerđa i prvo duga sar znako oto lesoro obećanje. Đijekh puti ked ka ikljol duga ko nebo, o Devel ka setini pe ko plo obećanje, a lesoro narodo da ka setini pe adalestar.

Bog je načinio prvu dugu kao znak svog obećanja. Svaki put kada se na nebu pojavi duga, Bog će se setiti šta je obećao, a i njegov narod će se toga setiti.

4

**E Devlesoro
savez e
Avrameja**

***Božiji savez
s Avramom***

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 11–15

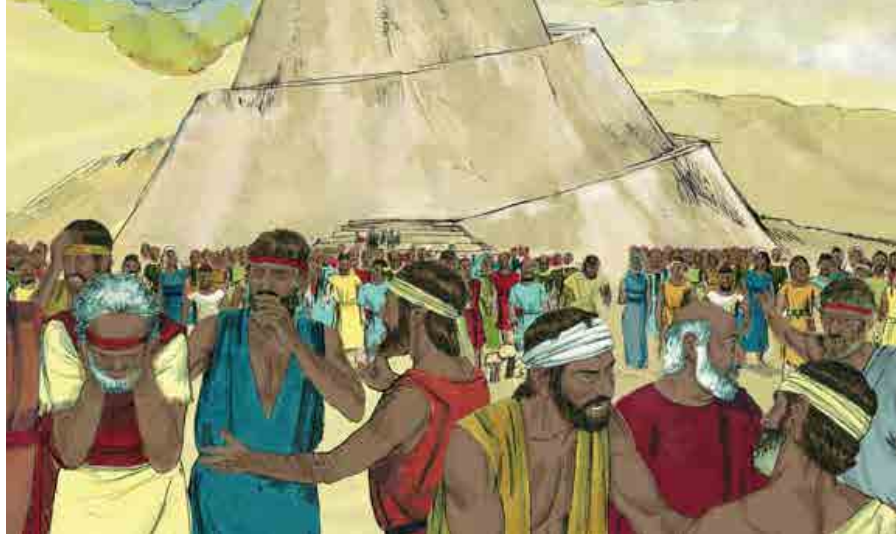
*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 11-15*

But berša palo baro pani, ki phuv palem živinđe but manuša. Sare on vačerđe jekha čhibjaja. So te pheren i phuv sar so naredinđa lenđe o Devel, on čedinđe pe hem čerđefse diz.

Mnogo godina nakon potopa, na svetu je ponovno živelo puno ljudi. Svi su oni govorili istim jezikom. Umesto da ispune zemlju kako im je Bog zapovedio, skupili su se i sagradili grad.

But inele barikane, hem sa jekh ine lenđe zako adava so phenđa o Devel. Čak lelje te vazden jekh bari kula savi valjanđa te ovel bari đī o nebo. O Devel dikhlja da ka šaj te ćeren po više greja te nastavinđe zajedno te ćeren bišukaripe.

Bili su jako ponosni, te nisu marili za ono što je Bog rekao. Čak su počeli graditi visoki toranj koji je trebao doseći nebo. Bog je video da će, nastave li zajedno činiti zlo, sada moći učiniti puno više greha.

Adalese o Devel ćerđa te na vaćeren više jekha ćhibjaja nego bute avere ćhibjencar, hem ćerđa te na oven više o manuša ko jekh than nego ki sa i phuv rasejime. I diz savi lelje te ćeren vićinđa pe Vavilon so znaćini “zbunime”.

Zato je Bog promenio njihov jezik u mnogo razlićitih jezika, te raširio ljude po celom svetu. Grad koji su počeli graditi zvao se Vavilon, što znaći “zbunjen”.

But berša palo adava, o Devel vačerđa jekhe manušese palo anav Avram: “Ačhav i phuv kote bijandiljan hem te porodica, hem dža ki phuv savi me ka mothovav će. Ka blagoslovinav tut hem tutar ka ćerav bare narodo. Ka ćerav to anav te ovel but baro. Ka blagoslovinav okolen kola tut ka blagoslovinen hem ka prokletinav okolen kola tut ka prokletinen. Sa o porodice ki phuv ka oven blagoslovime zbog tute.”

Nekoliko stotina godina kasnije, Bog je progovorio čoveku koji se zvao Avraam. Bog mu je rekao: “Napusti svoju zemlju i familiju, te idi u zemlju koju ću ti ja pokazati. Blagosloviću te i učiniću od tebe velik narod. Učiniću tvoje ime slavnim. Blagosloviću one koji tebe blagosiljaju i prokleću one koji tebe proklinju. Sve familije na zemlji biće blagoslovljene zbog tebe.”

I adahar, o Avram šunđa e Devle. Lelja pe romnja, e Saraja, sa pe slugen hem sa so inole, i dželo ki phuv savi o Devel mothovđa lese, ki phuv vičime Hanaan.

I tako, Avraam je poslušao Boga. Poveo je svoju ženu, Saraju, zajedno sa svim svojim slugama i svime što je imao, te otišao u zemlju koju mu je Bog pokazao, zemlju Hanaan.

Ked o Avram reslja ano Hanaan, o Devel phenda lese: "Dikh sa adava angla tute. Tuće hem te potomstvose sar nasledstvo ka dav sa adaja phuv savi šaj te dikhe." Tegani o Avram ačhilo ani adaja phuv.

Kad je Avraam došao u Hanaan, Bog mu je rekao: "Pogledaj svuda oko sebe. Tebi i tvojim potomcima daću u nasledstvo svu zemlju koju možeš videti." Onda se Avraam naselio u toj zemlji.

Jekh dive, o Avram reslja e Melhisedeke, e Najbare Devlesere svešteniko. O Melhisedek blagoslovinda e Avrame hem phenda: "O Najbaro Devel, kasoroi o nebo hem i phuv, te blagoslovini e Avrame." Tegani o Avram dinda e Melhisedekese dešto kotor oto sa so inole.

Jednoga dana, Avram je sreo Melhisedeka, sveštenika Svevišnjega Boga. Melhisedek je blagoslovio Avrama i rekao: "Neka Svevišnji Bog, koji je vlasnik neba i zemlje, blagoslovi Avrama." Tada je Avraam dao Melhisedeku desetinu od svega što je imao.

But berša nakhle, ali e Avrame hem e Saraja pana na inolen čhave. O Devel vačerđa e Avramese hem palem obećinđa lese da ka ovel le čhavo hem potomci edobor kobar isi čerenja ko nebo. O Avram verujinđa e Devlesere lafese i adalese o Devel vačerđa dai o Avram pravedno.

Mnoge godine su prošle, ali Avram i Saraja još uvek nisu imali sina. Bog je progovorio Avramu i opet mu obećao da će imati sina i potomaka koliko je zvezda na nebu. Avram je poverovao Božijem obećanju. Bog je proglasio Avrama pravednim jer je verovao u Božije obećanje.

Tegani o Devel ćerđa savez e Avrameja. O savezi dogovor maškaro duj strane. O Devel phenđa: “Tutar ka dav tut čhave. I phuv Hanaan dava te potomstvose.” Ali e Avrame pana na inole čhavo.

Tada je Bog sklopio savez s Avramom. Savez je dogovor između dve strane. Bog je rekao: “Daću ti sina od tvog vlastitog tela. Zemlju Hanaan dajem tvojim potomcima.” Ali Avram još uvek nije imao sina.

**Čhavo oto
obećanje**

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 16–22

Sin obećanja

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 16-22

Deš berš palo adava so o Avram hem i Saraja resle ano Hanaan, pana na inolen čhave. Adalese e Avramese lesiri romni i Saraja phendā: "Pošto o Devel na muklja maje te oven man čhave, a akana injum but purani te oven man čhave, ače mli sluškinja i Agara. Le hem ola romnjaće te šaj bijani maje čhave."

Deset godina nakon što su Avram i Saraja stigli u Hanaan, još uvek nisu imali dete. Stoga je Avramu njegova žena, Saraja, rekla: "Budući da mi Bog nije dopustio da imam decu, a sada sam prestara da imam decu, evo moje sluškinje, Agare. Oženi i nju kako bi ona mogla roditi dete za mene."

I adahar, o Avram lelja romnjaće e Agara. Oj bijanda čhave, a o Avram dinda le anav Jišmael. Ali i Saraja uli ljubomorno upri Agara. Ked e Jišmaele ine dešutrin berš, o Devel pale vačerda e Avramese.

I tako, Avram je oženio Agaru. Agara je dobila dečkića, a Avram ga je nazvao Jišmael. Međutim, Saraja je postala ljubomorna na Agaru. Kada je Jišmael imao trinaest godina, Bog je opet progovorio Avramu.

O Devel phenda: "Me injum Devel kova sa šaj te ćerel. Ka ćerav tuja savez." Tegani o Avram pokloninda pe ađahar so pelo mujeja đi phuv. O Devel phenda e Avramese: "Ka ove dad bute naciđe. Tuće hem te potomstvosu ka dav i phuv Hanaan, a me zauvek ka ovav lengoro Devel. Valjani te obrezine sa e muršen ani ti porodica."

Bog je rekao: "Ja sam Bog Svemogući. Sklopiću savez s tobom." Tada se Avram poklonio do zemlje. Bog je ujedno rekao Avramu: "Bićeš otac mnogih naroda. Tebi i tvojim potomcima daću zemlju Hanaan u posed, a ja ću zauvek biti njihov Bog. Moraš obrezati svakog dečaka i muškarca među vama."

“Te romnja e Saraja ka ovel čhavo – ov ka ovel čhavo oto obećanje. Vičin le Isak. Me ka ćerav leja mlo savez, a olestar ka ovel baro narodo. Hem e Jišmaelestar ka ćerav bare narodo, ali o savez ka ćerav e Isakeja.” Tegani o Devel menjinda e Avramesoro anav ano Avraam, so znaćini “dad butengoro.” Menjinda hem e Sarajakoro anav ani Sara, so znaćini “princeza”.

“Tvoja žena, Saraja, imaće sina – on će biti sin obećanja. Nazovi ga Isak. S njim ću sklopiti svoj savez, a od njega će postati veliki narod. I od Jišmaela ću učiniti veliki narod, ali savez ću sklopiti s Isakom.” Tada je Bog promenio Avramovo ime u Avraam, što znači “otac mnogih”. Bog je ujedno promenio Sarajino ime u Sara, što znači “princeza”.

Adava dive o Avraam obrezinda dijekhe murše oto plo čher. Palo berš dive, ked e Avraame inele 100, a e Sara 90 berš, i Sara bijanda e Avramesere čhave. Vičinde le Isak, sar so phenda lende o Devel.

Tog je dana Avraam obrezao svakog dečaka i muškarca u svom domu. Oko godinu dana kasnije, kad je Avraam imao 100 a Sara 90 godina, Sara je rodila Avraamovog sina. Nazvali su ga Isak, kao što im je Bog rekao.

Ked o Isak inele terno, o Devel testirinda e Avraamesiri vera adahar so phenda lese: "Le e Isake, te jekhore chave, hem mudar le sar zrtva maje." O Avraam palem sunda e Devle hem spreminda pe te zrtvujini pe chave.

Kad je Isak bio mladic, Bog je ispitaov Avraamovu veru tako što je rekao: "Uzmi Isaka, svog jedinog sina, i ubij ga kao zrtvu meni." Avraam je opet poslusaov Boga i pripremio se zrtvovati svog sina.

Sar ine o Avraam hem o Isak phirena di ko than kote žrtvujini pe, o Isak pučlja: “Dade, isi amen kašta zaki žrtva, ali kaj o bakroro?” A o Avraam phendā: “Mlo čhavo, o Devel ka pobrinini pe zako bakroro, zaki žrtva.”

Dok su Avraam i Isak hodali do mesta žrtve, Isak je pitao: “Oče, imamo drvo za žrtvu, ali gde je jagnje?” Avraam je odgovorio: “Bog će se pobrinuti za jagnje za žrtvu, sine moj.”

Kad resle di ko than kote valjanda te žrtvužini pe, o Avraam phandlja pe čhave e Isake hem čhivđa le upro žrtveniko. I tegani ked o Avraam vazdinđa po vas te mudari pe čhave, o Devel phenđa: "Terđov! Ma mudar te čhave! Akana džanav da daraja mandar, adalese so mangljan hem te čhave te mudare zbog maje."

Kad su stigli do mesta gde je trebalo prineti žrtvu, Avraam je zavezao svoga sina Isaka i stavio ga na žrtvenik. Upravo kada se Avraam spremao ubiti svog sina, Bog je rekao: "Stani! Nemoj nauditi dečaku! Sada znam da me se bojiš, jer nisi poštedeo od mene ni svog jedinog sina."

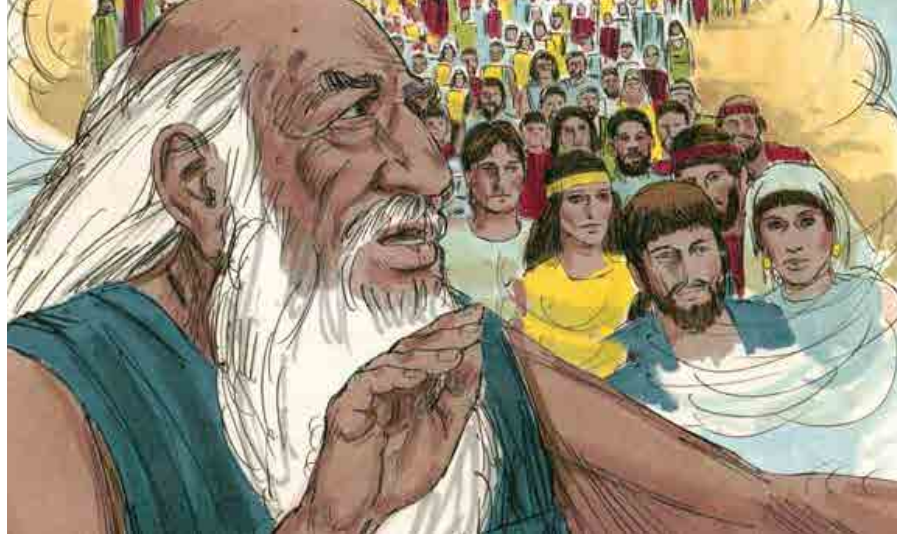

Tegani o Avraam paše uzala peste dikhlja jekhe bakre savo zaglavisalo maškaro grmlje. O Devel pobrinisalo o bakro te ovel žrtva umesto o Isak. O Avraam radosno žrtvujinda e bakre.

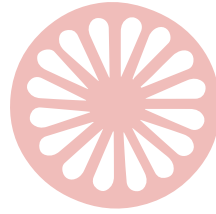
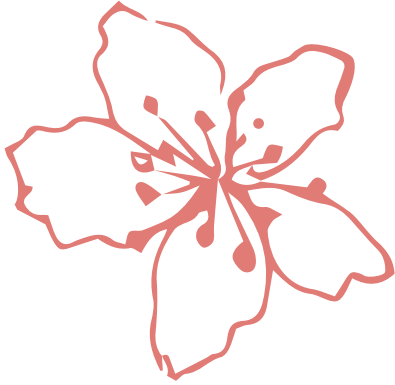
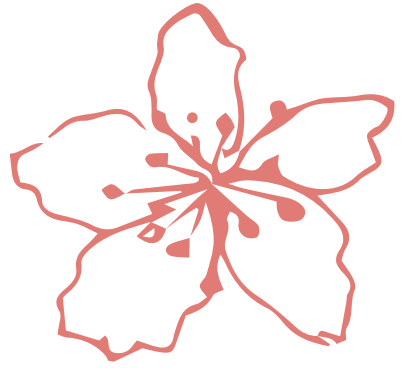
Avraam je u blizini video ovna koji je zapeo u grmu. Bog se pobrinuo da ovan bude žrtva umesto Isaka. Avraam je radosno prineo ovna kao žrtvu.

Tegani o Devel phenda e Avraamese: “Adalese so injanle spremno sa te de man, di te jekhore čhave, dava tut mlo lafi da ka blagoslovinav tut. Te potomci ka oven više negoli čerenja ko nebo. Adalese so šundan man, sa o porodice ki phuv ka oven blagoslovime prekali ti porodica.”

Tada je Bog rekao Avraamu: “Budući da si mi bio spreman dati sve, čak i svog jedinog sina, obećavam da ću te blagosloviti. Tvojih potomaka biće više nego zvezda na nebu. Budući da si me poslušao, sve familije na svetu bit će blagoslovljene kroz tvoju familiju.”

6

**O Devel
pobrininda pe e
Isakese**

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 24,1–25,26

***Bog se brine
za Isaka***

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 24,1-25,26*

Ked o Avraam inele but purano, lesoro čhavo o Isak barilo hem ulo zoralo murš. Adalese o Avraam bičhalđa ple sluga te irini pe ki phuv kote živinđa e Avraamesoro jeri te anel romnja lesere čhaves e Isakese.

Kad je Avraam bio jako star, njegov sin Isak je odrastao i postao muškarac. Stoga je Avraam poslao jednog od svojih slugu da se vrati u zemlju gde je živela Avraamova rodbina, kako bi nazad doveo ženu za njegova sina Isaka.

Palo but baro džajba
dromeja ki phuv kote
živinda e Avraamesoro jeri,
o Devel lesere sluga legarda
đi ki Reveka. Oj inele e
Avraamesere phralesiri
unuka.

*Nakon jako dugačkog
putovanja u zemlju gde je
živela Avraamova rodbina,
Bog je njegovog slugu odveo
do Reveke. Ona je bila unuka
Avraamovog brata.*

I Reveka manglja te ačhaj
pe jerje hem te irini pe e
slugaja koro Isak. Ked resli,
o Isak lelja la romnjaće.

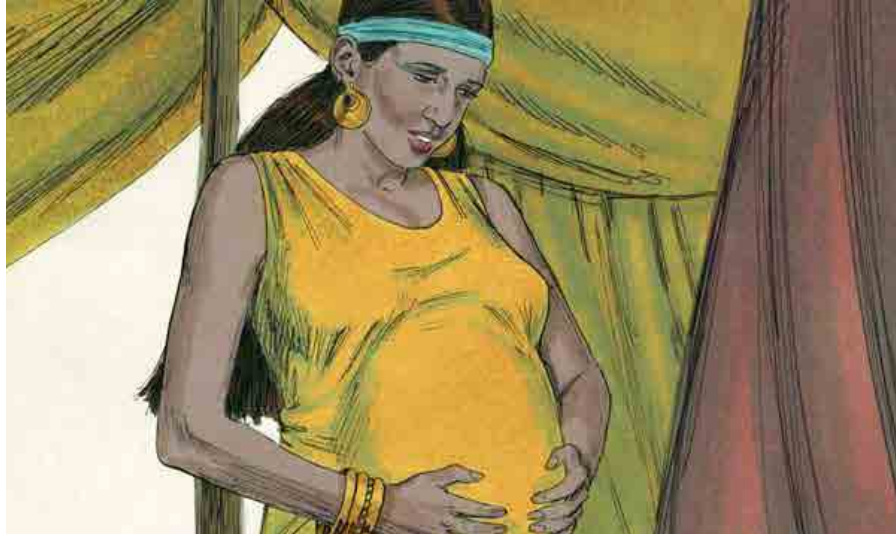
*Reveka je pristala napustiti
svoju familiju i otići sa
Isakovim slugom u njegovom
domu. Isak ju je oženio čim
je stigla.*

Palo but berša, o Avraam mulo, a sa e savezesere obećanja save o Devel dindā le nakhle upro Isak. O Devel dindā po lafi da e Avraame ka ovel but potomci, ali e Isakesere romnja e Reveka našti ine te oven la čhave.

Nakon puno vremena, Avraam je umro, a sva savezna obećanja koja mu je Bog dao prešla su na Isaka. Bog je obećao da će Avraam imati nebrojeno puno potomaka, ali Isakova žena Reveka nije mogla imati dece.

O Isak molinda pe zaki
Reveka i o Devel muklja
laće te ačhol khamni duje
čhavorencar. O duj čhavore
maškara peste marena pe
ine e Revekaće ano vođi, i
adalese i Reveka pučlja e
Devle so šaj te ovel adava.

*Isak se pomolio za Reveku
i Bog je dopustio da zatrudni
s blizancima. Dve bebe su
se međusobno borile dok su
bile u Revekinoj utrobi, pa
je Reveka pitala Boga šta
se događa.*

O Devel phenda e Revekaće:
“Duj nacije ka ikljon e duje
čhavendar kolai ana tute.
Ka maren pe maškara peste,
a o phureder ka kandel e
tiknedere.”

*Bog je rekao Reveki: “Dva
naroda će izaći od dva sina
koja su u tebi. Boriće se
međusobno i stariji će služiti
mlađemu.”*

Ked o čavore bijandile, o phureder čhavo iklilo lolo hem balalo, a dinde le anav Isav. Tegani o tikneder iklilo hem ičerđa e Isavesiri patum. Dinde le anav Jakov.

Kada su se Revekine bebe rodile, stariji sin je izašao crven i dlakav, a nazvali su ga Isav. Tada je izašao mlađi sin i držao je Isavljevu petu. Nazvali su ga Jakov.

7

**O Devel
blagoslovini e
Jakove**

***Bog blagosilja
Jakova***

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 25,27–33,20

Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 25,27-33,20

Sar o čhave ine barjona, o Jakov volinđa te ačhol čhere, a o Isav volinđa te lovini. I Reveka više volinđa e Jakove, a o Isak više volinđa e Isave.

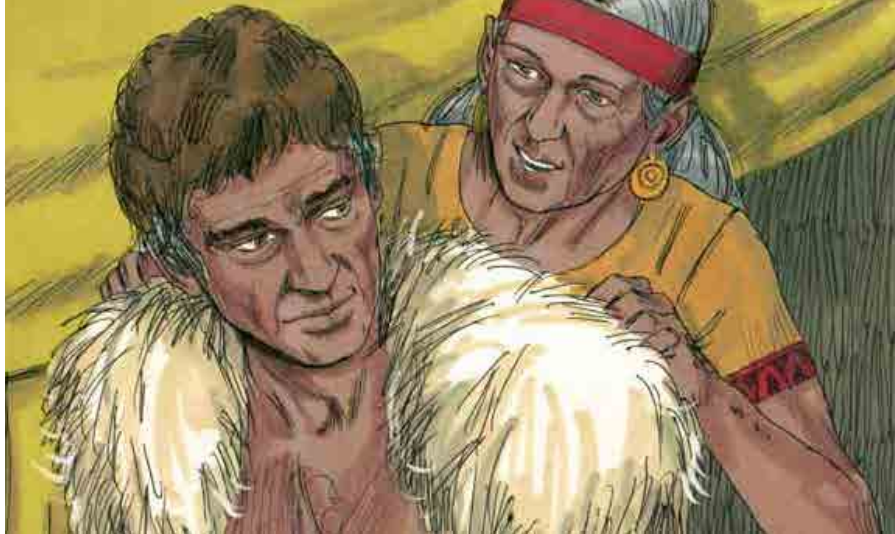
Kako su dečaci rasli, Jakov je voleo ostajati kod kuće, dok je Isav voleo loviti. Reveka je više volela Jakova, a Isak je više voleo Isava.

Jekh dive, sar o Isav ine irini pe taro lov, inele but bokhalo. O Isav phenđa e Jakovese: “Molinava tut, de man nešto te xav adalestar so ćeravđan.” O Jakov phenđa: “Prvo tu maje de o pravo savo preperela e najphuredere čhavesese.” I ađahar o Isav dinđa e Jakovese po pravo savo inole sar najphuredere čhave. Tegani o Jakov dinđa le te xal.

Jednoga dana, dok se Isav vraćao iz lova, bio je jako gladan. Isav je rekao Jakovu: “Molim te, daj mi nešto hrane koju si skuvao.” Jakov je odgovorio: “Prvo ti meni daj svoja prava najstarijeg sina.” I tako je Isav dao Jakovu svoja prava koja je imao kao najstariji sin. Jakov mu je tada dao da jede.

O Isak manglja te del po blagoslov e Isavese. Ali, angleder so te ćerel adava, i Reveka hem o Jakov prevarinďe le aďahar so o Jakov ćerďa pe dai o Isav. O Isak inele but purano hem našti ine više te dikhel. Adalese o Jakov hurďa pe e Isavesere šeja hem ċhivďafse ko vasta hem ki men buznjane bala.

Isak je hteo dati svoj blagoslov Isavu. Međutim, pre nego što je stigao to učiniti, Reveka i Jakov su ga prevarili tako što se Jakov pretvarao da je Isav. Isak je bio star i nije više mogao videti. Jakov je stoga obukao Isavljevu odeću i stavio kozju dlaku na svoj vrat i ruke.

O Jakov alo koro Isak hem phenda lese: "Me injum o Isav. Aljum te blagoslovine man." Ked o Isak osetinda o buzjnane balahem mirišinda o šėja, mislinda dai adava o Isav hem blagoslovinda le.

Jakov je otišao Isaku i rekao mu: "Ja sam Isav. Došao sam da me blagosloviš." Kad je Isak osetio kozju dlaku i pomirisao odeću, pomislio je da je to Isav i blagoslovio ga.

O Isav but xoljanda upro Jakov, adalese so čorđa lesoro pravo, savo inole sar najphuredere čhave, hem lesoro blagoslov. Adalese manglja te mudari e Jakove ked ka merel lengoro dad.

Isav je zamrzeo Jakova, jer mu je Jakov ukrao njegova prava koja je imao kao najstariji sin, kao i njegov blagoslov. Zato je planirao ubiti Jakova nakon što im otac umre.

A i Reveka šunđa adava so o Isav mangela te ćerel, i adalese oj hem o Isak bičhalđe e Jakove ki durutni phuv, te džal te živini lakere jerjeja.

No, Reveka je čula Isavov plan, tako da su ona i Isak poslali Jakova daleko, da ode živeti s njenom rodbinom.

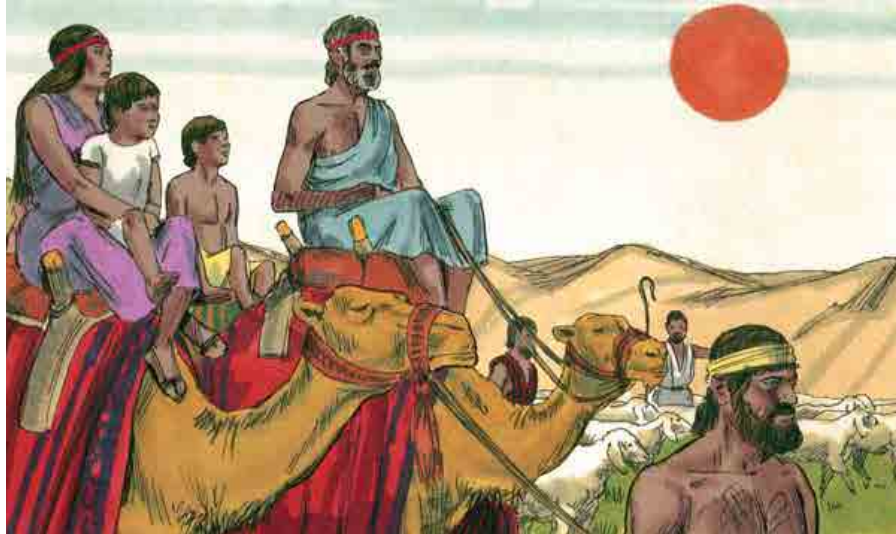

OJakovživindaeRevekakere
jerjeja but berša. Sar ine
živinda adari, ženinda pe
i inole dešuduj čhave hem
jekh čhaj. O Devel ćerđa le
te ovel but barvalo.

*Jakov je živeo s Revekinom
rodbinom mnogo godina.
Tokom tog vremena, oženio
se i dobio dvanaest sinova
i jednu kćer. Bog ga je učinio
veoma bogatim.*

Palo biš berš so živinda dur pe čherestar savoi ano Hanaan, o Jakov irinda pe adari pe porodicaja, pe slugencar hem sa pe stadoja.

Nakon što je dvadeset godina živeo daleko od svoga doma u Hanaanu, Jakov se vratio tamo sa svojom porodicom, svojim slugama i svim svojim stadima.

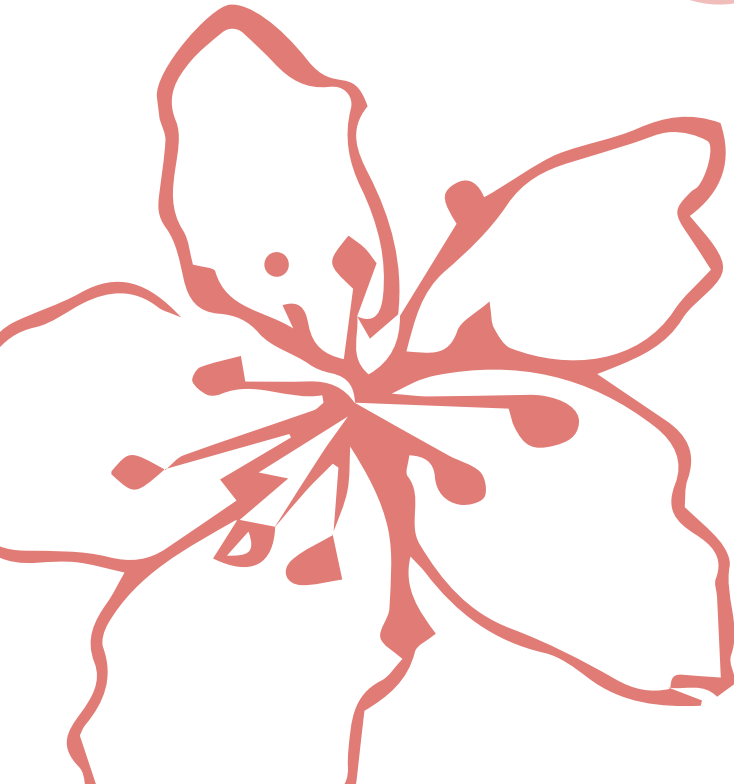
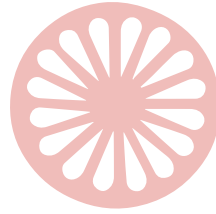
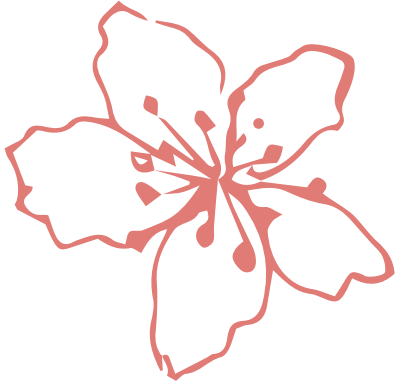
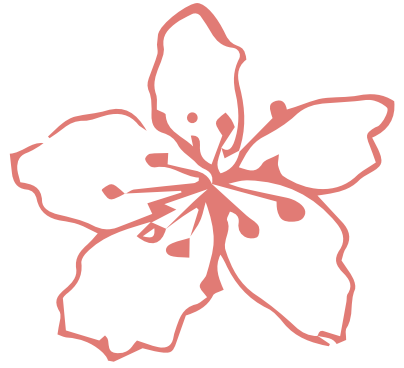
O Jakov but darandilo, adalese so mislinda da o Isav pana mangela te mudari le. Adalese bicchalda e Isavese bute životinjen sar daro. O sluga kova anda e životinjen phenda e Isavese: "To sluga, o Jakov, dela tut akale životinjen. Pana xari, i ov ka resel."

Jakov se jako bojao, jer je mislio da ga Isav i dalje želi ubiti. Zato je poslao mnoga stada životinja Isavu kao dar. Sluga koji je doveo životinje rekao je Isavu: "Tvoj sluga, Jakov, daje ti ove životinje. On uskoro dolazi."

A o Isav već oprostinda e Jakovese, i adahar soduj dne inele radosna so šaj ine palem te dikhen pe. Palo adava, o Jakov mirno živinda ano Hanaan. Tegani o Isak mulo, a o Jakov hem o Isav parunde le. E savezesere obećanja save o Devel obećinda e Avraamese akana nakhle e Isakestar upro Jakov.

Međutim, Isav je već oprostio Jakovu, tako da su obojica bili srećni što su se opet mogli videti. Jakov je nakon toga mirno živeo u Hanaanu. Onda je Isak umro, a Jakov i Isav su ga pokopali. Savezna obećanja koja je Bog obećao Avraamu sada su prešla sa Isaka na Jakova.

8

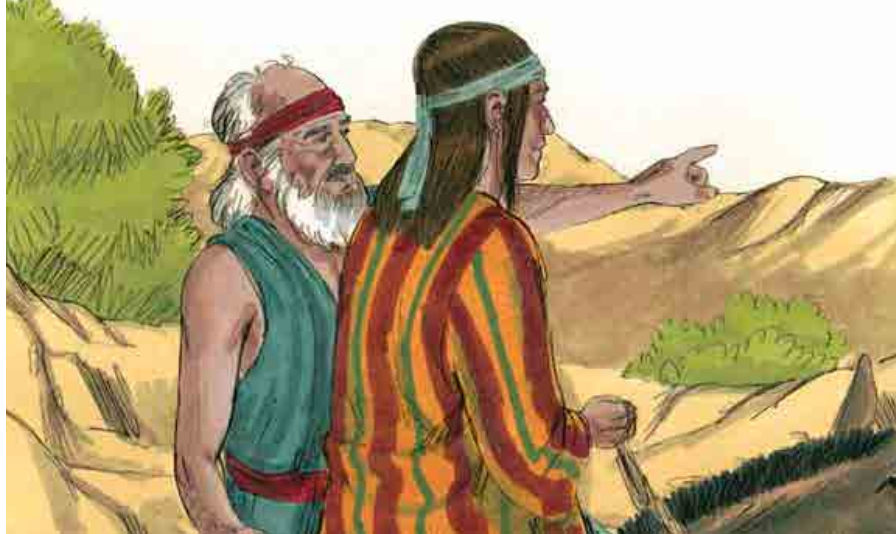
**0 Devel spasini
e Josife hem
lesere porodica**

***Bog spašava
Josifa i njegovu
familiju***

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e Mojsijasoro 37–50

*Biblijska priča iz
1. Knjige Mojsijeve 37-50*

Palo but berša, ked o Jakov inele purano, bičhalđa pe najvolime čhave, e Josife, te proverini sari lesere phralja kola arakhena ine e stado ko polje.

Mnogo godina kasnije, kad je Jakov bio starac, poslao je svog najdražeg sina, Josifa, da proveri kako su njegova braća koja su se brinula za stada.

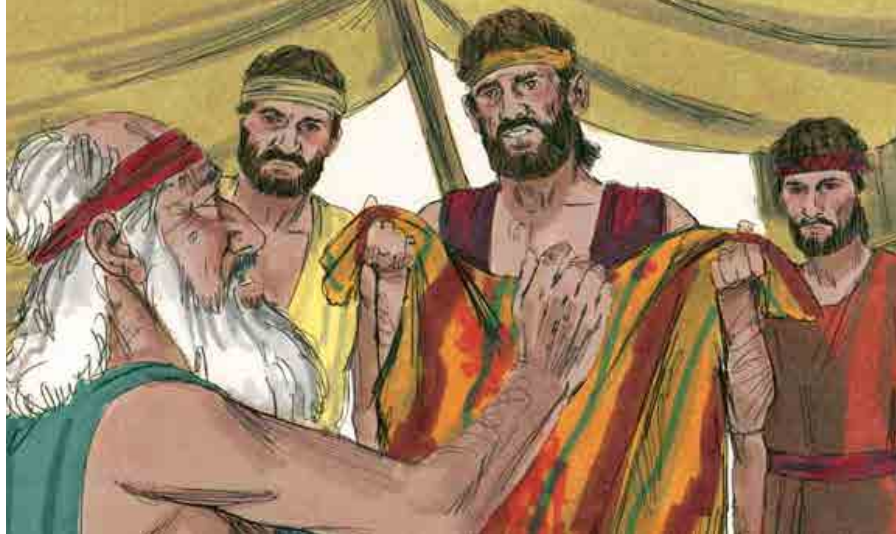

E Josife lesere phralja mrzinde adalese so lengoro dad ole najviše volinda hem adalese so o Josif dikhlja sune da ov ka ovel lengoro vladari. Ked o Josif alo koro pe phralja, on dolinde le hem bikninde le nesave manušende kola ine činena hem biknena robonen.

Josifa su njegova braća mrzela zato što ga je otac najviše voleo i zato što je Josif sanjao da će im biti vladar. Kad je Josif došao svojoj braći, oteli su ga i prodali nekim trgovcima robljem.

Angleder so e Josifesere phralja irinde pe čhere, pharavđe e Josifesere šėja hemmakhlelenebuznjakere rateja. Tegani lesere šėja mothovđe pumare dadese sar te mislini da e Josife mudarda nesavi divljo životinja. O Jakov inele but tužno.

Pre nego što su se Josifova braća vratila kući, pocepali su Josifovu odeću i namočili ju krvlju koze. Onda su njegovu odeću pokazali svom ocu kako bi on mislio da je Josifa ubila divlja životinja. Jakov je bio jako tužan.

Okola so ine činena hem biknena robonen legarde e Josife ko Egipt. O Egipt inele bari, močno phuv savi inele uzali len Nil. Adari e Josife bikninde sar robo jekhe barvale manušese kova inele jekh oto e phuvjakere vođe. O Josif šukar kandlerja pe gospodare, i o Devel blagoslovinda e Josife.

Trgovci robljem su Josifa odveli u Egipt. Egipt je bio velika, moćna država, koja se nalazila duž reke Nil. Trgovci robljem prodali su ga kao roba bogatom državnom službeniku. Josif je dobro služio svoga gospodara, tako da je Bog blagoslovio Josifa.

E Josifesere gospodaresiri romni manglja te sovel e Josifeja, ali ov na manglja te grešini anglo Devel. Oj but xoljandā hem xovavne optužindā e Josife, adalese so manglja te dole le hem te frden le ko phandlipe. Ali, čak hem ano phandlipe o Josif ačhilo verno e Devlese. Adalese o Devel blagoslovindā le.

Žena njegovog gospodara pokušala je zavesti Josifa da spava s njom, ali Josif nije hteo sagrešiti protiv Boga. Ona se jako naljutila i lažno optužila Josifa, jer je htela da ga uhvate i pošalju u zatvor. Međutim, čak i u zatvoru Josif je ostao veran Bogu. Bog ga je stoga blagoslovio.

Duj berša palo adava, o Josif pana inele phandlo ano phandlipe, a na inele krivo. Jekh rat, o faraon (ađahar o Egipcánja vičinde pumare caronen), dikhlja duj sune save but daravđe le. Nijekh lesere manušendar kola inele mudra našti ine te phenen lese so značinena adala sune.

Dve godine kasnije, Josif je još uvek bio u zatvoru, iako je bio nevin. Jedne je noći, faraon (tako su Egipćani zvali svoje careve) sanjao dva sna koja su ga jako uznemirila. Niko od njegovih savetnika nije mu mogao reći značenje tih snova.

O Devel dinda e Josifese sposobnost te tumačini o sune, i o Faraon rodinda te anen lese e Josife taro phandlipe. O Josif vačerđa lese so značinenena o sune: "O Devel ka čerel efta berš te ovel sa edobor xajbnase, a palo adava efta berš ka ovel bokhalipe."

Bog je Josifu dao sposobnost da protumači snove, pa je faraon tražio da mu dovedu Josifa iz zatvora. Josif je protumačio njegove snove i rekao mu: "Bog će poslati sedam godina obilne žetve, nakon kojih će biti sedam godina gladi."

O faraon edobor inele
zadivime e Josifeja da
čhivđa le te ovel dujto
najbaro manuš ano sa
o Egiptat.

*Faraon je bio toliko zadivljen
Josifom da ga je postavio za
drugog najmoćnijeg čoveka
u celom Egiptu.*

O Josif phenda e manušende, ko adala berša ked ka ovel sa edobor xajbnase, te čhiven ki strana bare količine xajbnase. Ked ale o efa berš zako bokhalipe, o Josif biknela ine e manušende xajbnase te šaj sarijen te ovel so te xan.

Josif je rekao ljudima da čuvaju velike količine hrane tokom sedam godina dobrih žetvi. Onda je Josif prodavao hranu ljudima kad je došlo sedam godina gladi, kako bi svi imali dovoljno za jesti.

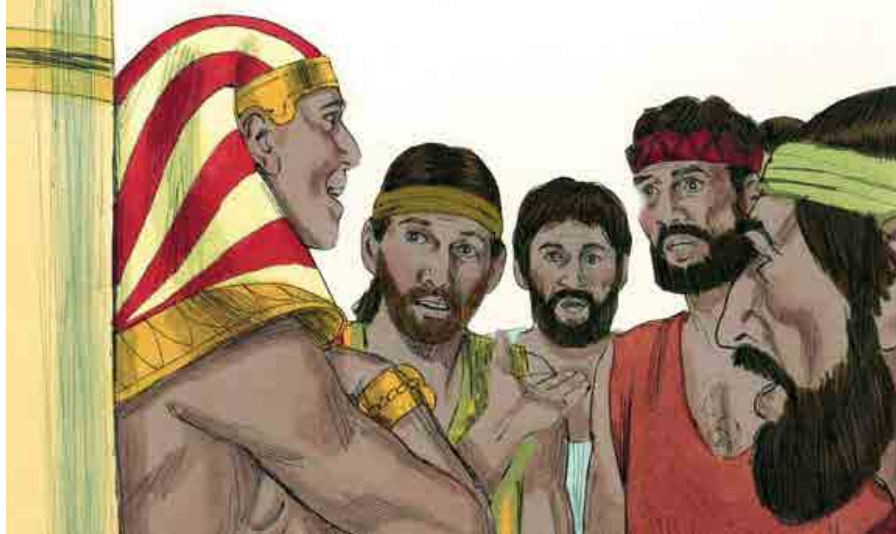
O bokhalipe na inele baro samo ano Egiptat, nego hem ano Hanaan, kaj živinđe o Jakov hem lesiri porodica.

Glad nije bila velika samo u Egiptu, nego i u Hanaanu, gde su živeli Jakov i njegova familija.

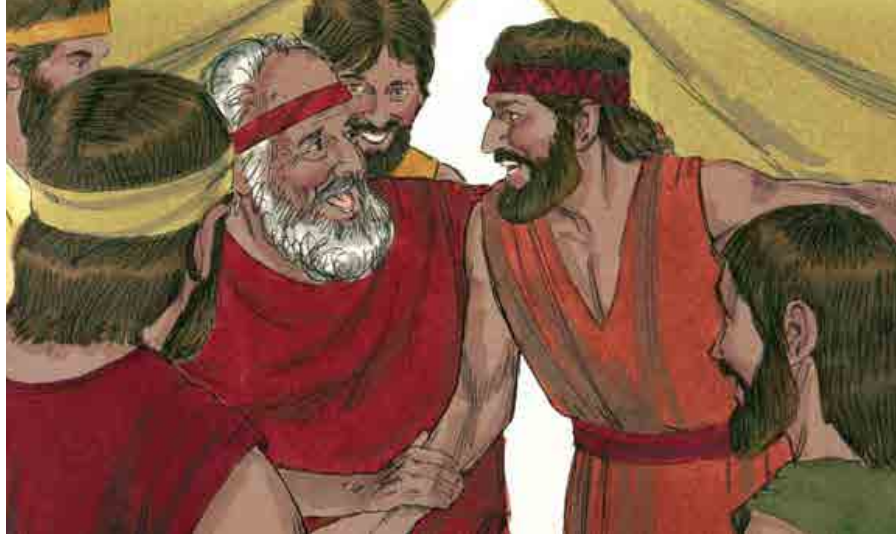
Adalese o Jakov bičhalđa pe phuredere čhaven ko Egipat te činen xajbnase. O phralja na penđarde e Josife kad terdine anglo leste te činen xajbnase. Ali o Josif penđarda olen.

Stoga je Jakov poslao svoje starije sinove u Egipat da kupe hranu. Braća nisu prepoznala Josifa kad su stajali pred njim da kupe hranu. Međutim, Josif je prepoznao njih.

Palo adava ked o Josif iskušinda pe phraljen te dikhel da li promeninde pe, phenda lende: "Me injum tumaro phral, o Josif! Ma daran. Tumen maje mangljen te čeren bišukaripe ked bikninden man sar robo, ali o Devel adava bišukaripe irinda ko šukar! Aven hem bešen ano Egiptat te šaj brininav man tumende hem tumare porodicende."

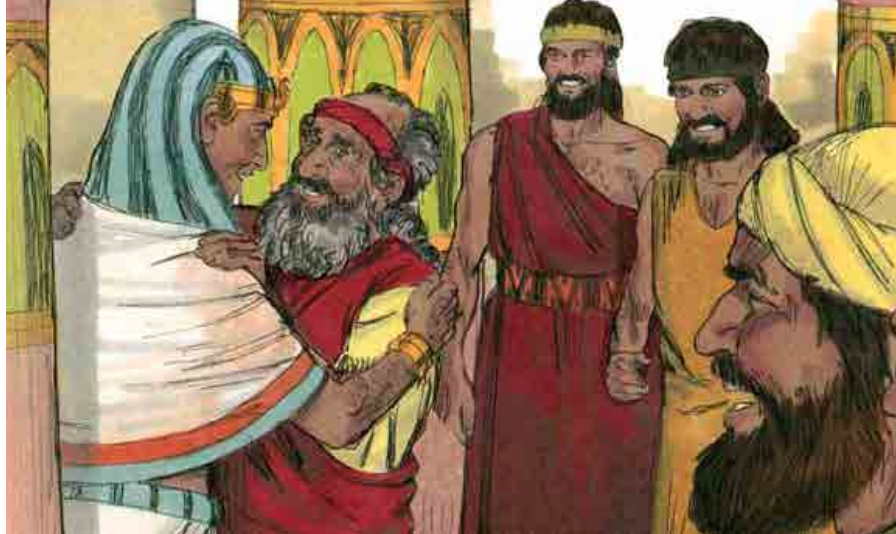
Nakon što je iskušao svoju braću da vidi jesu li se promenili, Josif im je rekao: "Ja sam vaš brat, Josif! Ne bojte se. Vi ste meni pokušali učiniti zlo kada ste me prodali kao roba, ali Bog je to zlo iskoristio za dobro! Dođite i živite u Egiptu da se ja mogu brinuti za vas i vaše porodice."

Ked e Josifesere phralja irinde čhere hem phende pumare dadese e Jakovese dai o Josif pana dživdo, ov inele but radosno.

Kad su se Josifova braća vratila kući i rekla svom ocu Jakovu da je Josif još uvek živ, bio je jako srećan.

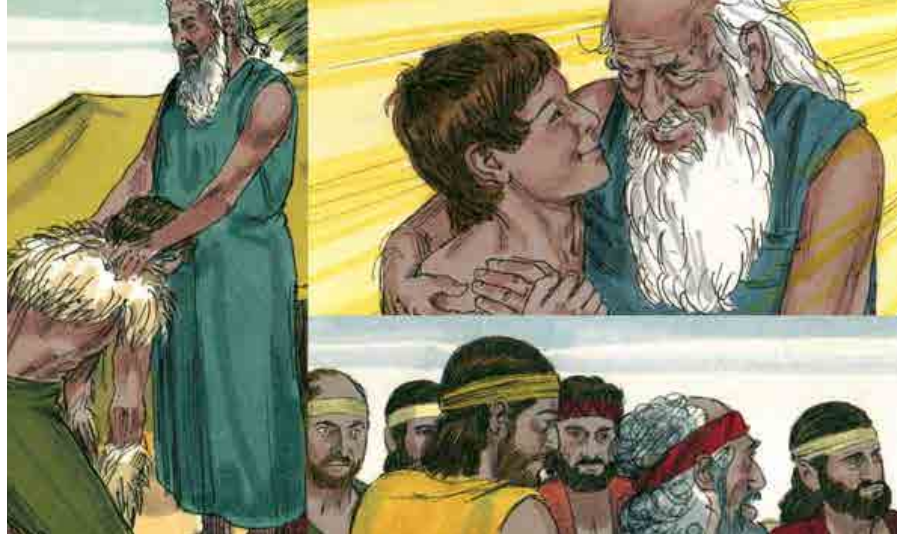

Iako o Jakov inele but purano, sa pe porodica ja nakhlo te bešel ano Egipat. I adahar sare adari živinđe. Angleder so o Jakov mulo, blagoslovinda đijekhe pe čavendar.

Premda je Jakov bio starac, sa celom svojom familijom se preselio u Egipat. I tako su svi tamo živeli. Pre nego što je Jakov umro, blagoslovio je svakoga od svojih sinova.

E savezesere obećanja save o Devel dindā e Avraamese nakhle upro Isak, posle nakhle upro Jakov, a posle nakhle upro e Jakovesere dešuduj čhave hem lengere porodice. O potomci adale dešuduje čhavengere ule dešuduj plemija e Izraelesere.

Savezna obećanja koja je Bog dao Avraamu prešla su na Isaka, zatim na Jakova, a onda na Jakovljevih dvanaest sinova i njihove familije. Potomci tih dvanaest sinova postali su dvanaest Izraelovih plemena.

9

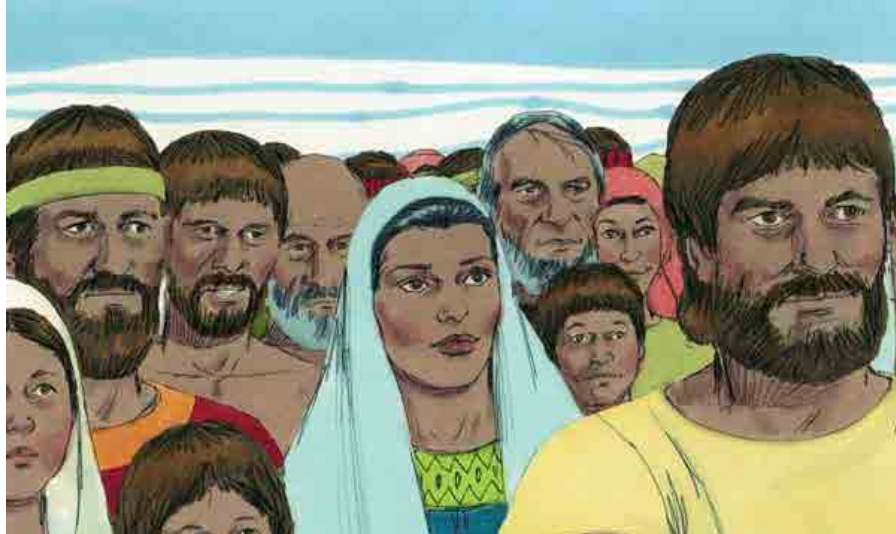
**0 Devel vičini e
Mojsija**

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e Mojsijasoro 1–4

***Bog poziva
Mojsija***

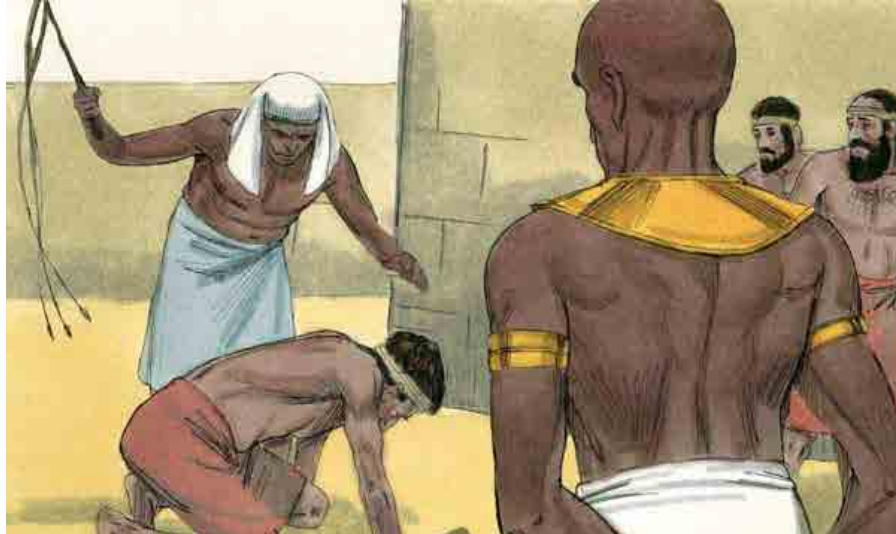
*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 1-4*

Palo e Josifesoru meriba, sa lesoro jeri ačhilo ano Egiptat. On hem lengere potomci ačhile te živinen adari pana but berša hem inolen but čhave. On vičinde pe Izraelci.

Nakon Josifove smrti, sva njegova rodbina ostala je u Egiptu. Oni i njihovi potomci nastavili su tamo živeti mnogo godina i imali su mnogo dece. Zvali su se Izraelci.

Ked nakhle but berša, sa više hem više inele Izraelcija. O Egipćanja bisterđe više ko inele o Josif hem sa so ćerđa lenđe. Lelje te daran taro Izraelci, adalese so inele but baro narodo. Adalese o faraon kova tegani vladinđa ano Egipat ćerđa o Izraelci te oven robovija e Egipćanenđe.

Nakon nekoliko stotina godina, broj Izraelaca je jako porastao. Egipćani se više nisu sećali Josifa i svega što je učinio za njih. Počeli su se bojati Izraelaca, jer ih je bilo toliko puno. Zato je faraon koji je tada vladao Egiptom učinio Izraelce robovima Egipćana.

O Egipćanja čhivđe e Izraelconen te éeren but zgrade hem dizja. I phari buti éerđalen but tepatinen, ali o Devel blagoslovinda len, éerđa te ovel len po više čhave.

Egipćani su naterali Izraelce da izgrade mnoge zgrade, pa čak i cele gradove. Težak rad njihove je živote učinio bednima, ali Bog ih je blagoslovio, tako da su imali još više dece.

O faraon dikhlja da e Izraelconen isi but čhave, i naredinđa pe manušenđe te mudaren sa lengere bebicen kola inele murša ađahar so ka frden len ani len Nil.

Faraon je video da Izraelci imaju puno dece, pa je naredio svojim ljudima da ubiju sve izraelske muške bebe tako što će ih baciti u reku Nil.

Jekh Izraelka bijanđa murše. Oj hem lakoro rom garavđe e čhavore kobor šaj ine.

Neka Izraelka rodila je dečaćića. Ona i njen muž skrivali su bebu koliko god su dugo mogli.

Ked dikhle da naši više te garaven le, čivde le ani jekh korpa savi džala ine e lenjaja Nil. Adava ćerde te šaj spasinen le e meribnastar. Lesiri phureder phen dikhela ine odural so ka ovel oleja.

Kad ga roditelji više nisu mogli skrivati, stavili su ga u plutajuću košaru u trski uz rub reke Nil, da bi ga spasili od smrti. Njegova starija sestra promatrala je da vidi šta će se dogoditi.

I čhaj je faraonesiri zadikhlja i korpa hem dikhlja so isi andre. Ked dikhlja e čhavore, lelja le te ovel lakoro čhavo. Platinda jekha Izraelka te del le te pijel thud, ali na džanda dai adaja romni adale čhavo siri daj. Ked o čhavoro inele edobor baro da na valjanda lese više e dajakoro thud, oj irinda le e faraonesere čhajate, koja dinda le anav Mojsije.

Kći faraona videla je košaru i pogledala unutra. Kad je videla bebu, prihvatila je kao vlastitog sina. Unajmila je Izraelku da ga doji, ali nije shvatila da je ta žena zapravo prava majka toga deteta. Kada je dete bilo dovoljno staro da mu više nije trebalo majčino mleko, vratila ga je faraonovoj kćeri, koja ga je nazvala Mojsije.

Jekh dive, ked o Mojsije već inele baro murš, dikhlja da nesavo Egipcánin marela e robo kova inele Izraelco. O Mojsije manglja te spasini e Izraelco adalese so džandá dai hem ov Izraelco.

Jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao čovek, video je da neki Egipćanin tuče izraelskog roba. Mojsije je pokušao spasiti svog sunarodnika Izraelca.

Ked o Mojsije mislinđa da niko na ka dikhel, mudarđa e Egipcánine hem parunđa le. Ali neko dikhlja adava so ćerđa o Mojsije.

Kad je Mojsije mislio da niko neće videti, ubio je Egipcánina i zakopao njegovo telo. Međutim, neko je video šta je Mojsije učinio.

Ked o faraon šunđa so ćerđa o Mojsije, manglja te mudari le. O Mojsije naštino taro Egipat ani divljina kote garavđa pe e faraonesere vojniconendar.

Kad je faraon čuo što je Mojsije učinio, pokušao ga je ubiti. Mojsije je pobegao iz Egipta u divljinu, kako bi bio siguran od faraonovih vojnika.

O Mojsije ulo pastiri ani
divljina dur taro Egipt.
Lelja romnja adale thanestar
hem inole duj čhave.

*Mojsije je postao pastir
u divljini daleko od Egipta.
Oženio se ženom iz tog mesta,
te je dobio dva sina.*

Jekh dive, sar o Mojsija arakhiinepebakren, dikhlja sar jekh grmo thabljola, ali i jag na oštetini le. Nakhino po paše uzalo grmo te šaj dikhel po šukar. Sar nakhela ine po paše, šunđa e Devlesoro glas: “Mojsije, huljav ti obuća adalese so terđoveja ko sveto than.”

Jednog dana, dok se Mojsije brinuo za svoje ovce, video je da jedan grm gori. No, grm nije izgarao. Mojsije je prišao grmu da bi ga mogao bolje videti. Kako je prilazio gorućem grmu, Božiji glas mu je rekao: “Mojsije, izuj svoju obuću. Stojiš na svetom tlu.”

O Devel phenda: "Dikhljum sar mo narodo patini. Ka bičhalav tut koro faraon te ikale e Izraelconen taro Egipat te na oven više robovija. Me ka dav len i phuv Hanaan, i phuv savi obećindum e Avraamese, e Isakese hem e Jakovese."

Bog je rekao: "Video sam patnju svoga naroda. Poslaću te faraonu da izvedeš Izraelce iz ropstva u Egiptu. Ja ću im dati zemlju Hanaan, zemlju koju sam obećao Avraamu, Isaku i Jakovu."

O Mojsije pučlja: “A so te mangle o manuša te džanen ko bičhalđa man, so te phenav lenđe?” O Devel phenđa: “ME INJUM OKOVA KOVA INJUM. Phen lenđe ‘o ME INJUM bičhalđa man kora tumende’. Hem akava phen: ‘Me injum o Jahve, o Devel tumare pradadengoro e Avraamesoro, e Isakesoro hem e Jakovesoro.’ Akavai mlo anav zauvek.”

Mojsije je pitao: “A što ako ljudi budu hteli znati ko me poslao, što da kažem?” Bog je rekao: “JA SAM KOJI JESAM. Reci im ‘JA JESAM poslao me k vama’. Isto im reci: ‘Ja sam Jahve, Bog vaših predaka Avraama, Isaka i Jakova.’ Ovo je moje ime zauvek.”

O Mojsije darandilo hem na manglja te džal koro faraon, adalese so mislinđa da na ka šaj šukar te vaćeri. Adalese o Devel bićhalđa e Mojsijasere phrale e Arone te pomožini lese. O Devel upozorinđa e Mojsija hem e Arone da o faraon na ka mangel te šunel.

Mojsije se bojao i nije hteo ići faraonu, jer je mislio da ne može dobro govoriti. Stoga je Bog poslao Mojsijeva brata Arona da mu pomogne. Bog je upozorio Mojsija i Arona da će faraon biti tvrdoglav.

10

Deš bare nevolje

Deset pošasti

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e Mojsijasoro 5–10

Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 5-10

O Mojsije hem o Aron dzele koro faraon. Phende lese: "Akava vaćeri o Devel e Izraelesoro: 'Muk me narodo!'" O faraon na šunđa len. So te mukel e Izraelconen, on terinđa len više te ćeren buti!

Mojsije i Aron otišli su faraonu. Rekli su: "Ovo kaže Bog Izraelov: 'Oslobodi moj narod!'" Faraon ih nije poslušao. Umesto da pusti Izraelce, naterao ih je da još više rade!

O faraon na manglja te mukel e Izraelconen, i adalese o Devel bičhalđa deš bare nevolje upro Egipat. Adaleja o Devel mothovđa e faraonese dai po zoralo olestar hem sa e egipatesere devlendar.

Faraon je odbijao osloboditi narod, pa je Bog poslao deset grozних pošasti na Egipat. Putem ovih pošasti, Bog je faraonu pokazao da je moćniji od njega, kao i od svih egipatskih bogova.

O Devel čerđa i len Nil ano rat, ali o faraon palem na manglja te mukel e Izraelconen te džan.

Bog je reku Nil pretvorio u krv, ali faraon još uvek nije hteo pustiti Izraelce da odu.

O Devel bičhalđa žaben upro
sao Egipat. O faraon molinđa
e Mojsija te cidel e žaben.
Ali, ked sa o žabe mule, e
faraonesoro vilo pherdilo
xoli hem na manglja te
mukel e Izraelconen te
ikljon taro Egipat.

*Bog je poslao žabe po celom
Egiptu. Faraon je preklinjao
Mojsija da ukloni žabe.
Međutim, nakon što su sve
žabe umrle, faraon je otvrdnuo
svoje srce i nije dopustio da
Izraelci napuste Egipat.*

Adalese o Devel bičhalđa komarconen upro Egipat. Palo adava bičhalđa bare mačhijen. O faraon vičinda e Mojsija hem e Arone te phenel lenđe da ka mukel e Izraelconen te zaustavinđe adaja nevolja. Ked o Mojsije molinda pe, o Devel cidinda e bare mačhijen taro Egipat. Ali e faraonesoro vilo pherdilo xoli hem na manglja te mukel e narodo.

Stoga je Bog poslao komarce kao pošast. Zatim, poslao je obade kao pošast. Faraon je pozvao Mojsija i Arona da im kaže da će Izraelci, ako zaustave ovu pošast, moći napustiti Egipat. Kad se Mojsije pomolio, Bog je uklonio obade iz Egipta. Međutim, faraon je otvrdnuo svoje srce i nije hteo pustiti narod da ode.

Palo adava, o Devel ćerđa sa e Egipćanengere domaća životinje te namborsaljon hem te meren. Ali e faraonese ano vilo inele xoli, i na manglja te mukel e Izraelconen te džan.

Nakon toga, Bog je izazvao da se sve domaće životinje koje su pripadale Egipćanima razbole i umru. Faraonovo srce bilo je otvrdnuto, pa nije hteo pustiti Izraelce da odu.

Tegani o Devel phenda e Mojsijase te frdel pepeo ano vazduho anglo faraon. Ked ćerđa adava, but bare ćirevija mothovde pe upro Egipćanja, ali na upro Izraelci. O Devel ćerđa te ovel xoli e faraonese ano vilo, i o faraon na manglja te mukel e Izraelconen te džan.

Onda je Bog rekao Mojsiju da baci pepeo pred faraonom. Kad je to učinio, bolni ćirevi pojavili su se na Egipćanima, ali ne i na Izraelcima. Bog je otvrdnuo faraonovo srce, tako da faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu.

Palo adava, o Devel bičhalđa kukudi savi uništinda sa so barilo ko njive ano Egipat hem mudarđa đijekhe kova ine ikljola avri. O faraon vičinda e Mojsija hem e Arone hem phenđa lenđe: “Grešindum. Šajte džan taro Egipat.” O Mojsije molinda pe, i na peli više kukudi.

Nakon toga, Bog je poslao tuču koja je uništila većinu useva u Egiptu, a ubila je svakoga ko bi izašao napolju. Faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: “Sagrešio sam. Možete ići.” Mojsije se tada pomolio, a tuča je prestala padati s neba.

A o faraon palem grešinda
hem ano vilo inole xoli.
Na manglja te mukel e
Izraelconen te džan.

*Pa ipak, faraon je ponovno
sagrešio i otvrdnuo svoje
srce. Nije hteo pustiti
Izraelce da odu.*

Palo adava, o Devel bičhalđa skakavconen te učharen o Egiptat. O skakavci xale sa adava so barilo ko njive, a so i kukudi našti ine te uništini.

Nakon toga, Bog je poslao roj skakavaca da se nadviju nad Egiptom. Skakavci su pojeli sav usev koji tuča nije uništila.

Tegani o Devel čerđa trin
dive te ovel tomina. Edobor
inele tomina da o Egipćanja
našti ine te ikljoven taro
čer. A adari kaj živinđe o
Izraelci na inele tomina.

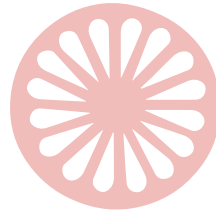
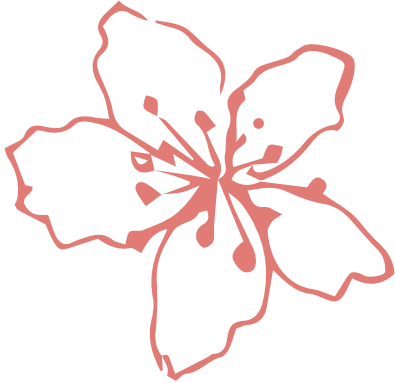
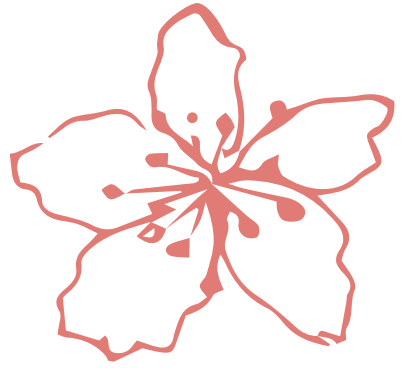
*Onda je Bog poslao tamu
koja je trajala tri dana. Bilo
je tako mračno da Egipćani
nisu mogli napustiti svoje
kuće. Međutim, tamo gde su
živeli Izraelci, bilo je svetla.*

I palo sa akala enja nevolje, o faraon na manglja te mukel e Izraelconen te džan. Adalese so o faraon na manglja te šunel e Devle, o Devel manglja te mukel pana jekh nevolja. Adaja nevolja ka promenini e faraonesoro mišljenje.

Čak ni nakon ovih devet pošasti, faraon nije hteo pustiti Izraelce da odu. Budući da faraon nije hteo poslušati, Bog je naumio pustiti još jednu pošast. Ova će promeniti faraonov stav.

11

Pasha

Pasha

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e Mojsijasoro 11,1–12,32

Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 11,1–12,32

O Devel upozorinda e faraone da ka mudari e najphuredere murše oti đijekh porodica e Egipcánengiri hem e prvone murše oto sa lengere životinje. O faraon šunđa adava, ali na manglja te verujini hem te šunel e Devle.

Bog je upozorio faraona da će, ako ne pusti Izraelce da odu, pobiti sve muške prvorođence egipatskog naroda i životinja. Kad je faraon to čuo, ipak je odbio verovati i poslušati Boga.

E Devle inele način sar te spasini e najphuredere čhaven okolengeren kola verujinđe ano leste. Đijekh porodica valjanđa te birini najšukare bakrore hem te činel le.

Bog je našao način da spasi prvorođence svakoga ko je verovao u njega. Svaka porodica je trebala odabrati savršeno jagnje i zaklati ga.

O Devel phenda e Izraelconende e bakroresere rateja te makhen o krajevija pumare čheresere udarestar, te peken o mas hem sigate te xan le mareja savo inele čerdo bizo kvasco. Phenda lende da, palo adava so ka xan, te oven spremna te ikljoven taro Egipat.

Bog je rekao Izraelcima da namažu krv jagnjeta na dovratnike svoje kuće, te da ispeku meso i brzo ga pojedu, zajedno s hlebom koji je bio napravljen bez kvasca. Također, rekao im je da budu spremni napustiti Egipat čim pojedu.

O Izraelci čerđe sa sar so phenda lende o Devel te éeren. Ki ekvaš i rat, o Devel nakhino maškaro Egipat hem mudarđa đijekhe najphuredere čhave.

Izraelci su sve učinili tačno kako im je Bog zapovedio da učine. Usred noći, Bog je prošao kroz Egipat ubijajući svakog prvorođenog sina.

Sa o čhera e Izraelconengere inele makhle rateja ko krajevija e udarengere, i o Devel nakhavđa adala čhera. Sare so inele ano čher inele ko sigurno, spasime zbog e bakroresoro rat.

Sve kuće Izraelaca imale su krv na dovratnicima, pa je Bog zaobišao te kuće. Svi u kući bili su na sigurnom, spašeni zbog jagnjetove krvi.

O Egipćanja na verujinče e Devlese hem adalese na šunče lesere naredbe. Adalese o Devel na nakhavđa lengere čhera. Mudarđa sa e Egipćanengere najphuredere čhaven.

Egipćani pak nisu verovali Bogu i zato nisu poslušali njegove zapovedi. Zato Bog nije zaobišao njihove kuće. Bog je ubio sve do jednog egipatskog sina prvorođenca.

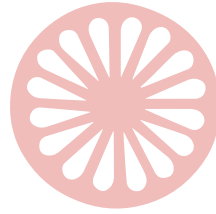
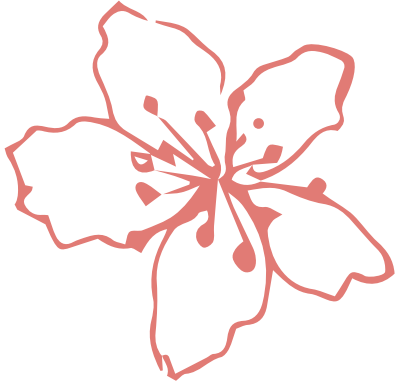
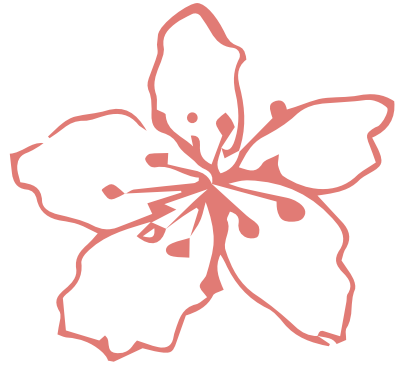
Sa e Egipćanengere najphuredera murša inele mule, taro najphureder čhavo e zatvorenikosoro đi o najphureder čhavo e faraonesoro. But manuša ano Egipat runđe hem tugujinđe.

Svaki egipatski muški prvorodenac je umro, od prvorodenog zatvorenika do faraonovog prvorodenca. Mnogi ljudi u Egiptu su plakali i jadikovali zbog svoje duboke tuge.

Ani isto rat, o faraon vičinda e Mojsija hem e Arone hem phenda lende: “Sig legaren e Izraelconen taro Egipat!” O Egipcánja da terinde e Izraelconen po sig te džan taro Egipat.

Te iste noći, faraon je pozvao Mojsija i Arona i rekao im: “Odvedite Izraelce i odmah napustite Egipat!” Egipatski narod je isto tako nagovarao Izraelce da odmah odu.

12

Ikljojba

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e Mojsijasoro 12,33–15,21

Izlazak

Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 12,33-15,21

O Izraelci inele but radosna so ikljovena taro Egipat. Na inele više robovija, a džana ine nakori Obećime phuv! O Egipćanja dinđe e Izraelconenđe sa so mangle, đi zlato, srebro hem avera vredna stvarija. Nesave manuša oto avera nacije tegani verujinđe ano Devel hem džele zajedno e Izraelconencar sar on ine ikljovena taro Egipat.

Izraelci su bili vrlo srećni što napuštaju Egipat. Nisu više bili robovi, a išli su u Obećanu zemlju! Egipćani su dali Izraelcima što god su tražili, čak i zlato, srebro i ostale vredne stvari. Neki ljudi iz drugih naroda poverovali su u Boga i otišli su zajedno s Izraelcima dok su oni napuštali Egipat.

O Devel legarda len adahar so ćerđa jekh ućo stubo oto oblako savo džala ine anglo lende prekalo dive, a savo prekali rat ovela stubo oti jag. O Devel uvek inele olencar hem mothovđa lende o drom saveja on džana ine. On samo valjande te džan palo leste.

Bog ih je vodio pomoću visokog stuba od oblaka koji je išao pred njima tokom dana, a koji bi noću postao stub od vatre. Bog je uvek bio s njima i vodio ih dok su putovali. Oni su ga samo trebali slediti.

Na nakhino but palo adava, o faraon hem lesoro narodo promeninde pumaro mišljenje hem mangle palem o Izraelci te oven lengere robovija. O Devel ćerđa o faraon te pherđol xoli te šaj dikhel o narodo dai samo Ov Čaćikano Devel, hem te xaljoven dai Ov, o Jahve, pozoralo e faraonestar hem lesere develjendar.

Nedugo nakon toga, faraon i njegov narod promenili su mišljenje i hteli su da Izraelci opet budu njihovi robovi. Bog je učinio da faraon bude tvrdoglav kako bi narod mogao videti da je On Jedini Pravi Bog, te da bi razumeli da je On, Jahve, moćniji od faraona i njegovih bogova.

Adalese o faraon hem lesiri vojska dže palo Izraelci te dolen len. Ked o Izraelci dikhle sar e faraonesiri vojska avela, xalile da inele zarobime maškar e faraonesiri vojska hem o Lolo more. But darandile hem vičinde: “Na valjandam te dža taro Egipat! Akana ka mera!”

Stoga su faraon i njegova vojska jurili Izraelce kako bi ih opet učinili svojim robovima. Kada su Izraelci videli kako dolazi egipatska vojska, shvatili su da su zarobljeni između faraonove vojske i Crvenog mora. Jako su se uplašili i povikali: “Zašto smo napustili Egipat? Umrećemo!”

O Mojsije phenda e Izraelconende: "Ma daran! O Devel ka marel pe tumende hem ka spasini tumen." Tegani o Devel phenda e Mojsijase: "Vačer e narodose te ciden pe nakoro Lolo more."

Mojsije je rekao Izraelcima: "Prestanite se bojati! Bog će se boriti za vas danas i spasiti vas." Tada je Bog rekao Mojsiju: "Reci narodu da se primakne prema Crvenom moru."

Tegani o Devel cidinda o stuboto oblako hem chivda le maskaro Izraelci hem o Egipcanja, i o Egipcanja nasti ine te dikhen e Izraelconen.

Bog je zatim pomaknuo stub od oblaka i stavio ga između Izraelaca i Egipćana tako da Egipćani nisu mogli videti Izraelce.

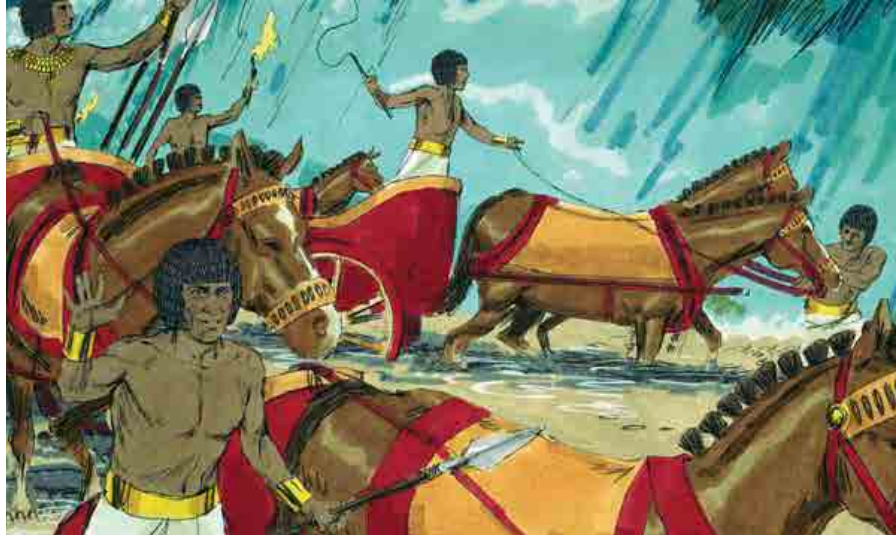
O Devel phenda e Mojsijase te vazdel po vas nakoro more hem te razdvojini o pani. Tegani o Devel bičhalđa barval savi phudinđa o pani ano more ki levo hem ki desno strana, i ađahar ćerđa pe drom maškaro more.

Bog je rekao Mojsiju da podigne svoju ruku nad morem i razdeli vodu. Onda je Bog poslao vetar koji je oduvao vodu u moru nalevo i nadesno, tako da se pojavio put kroz more.

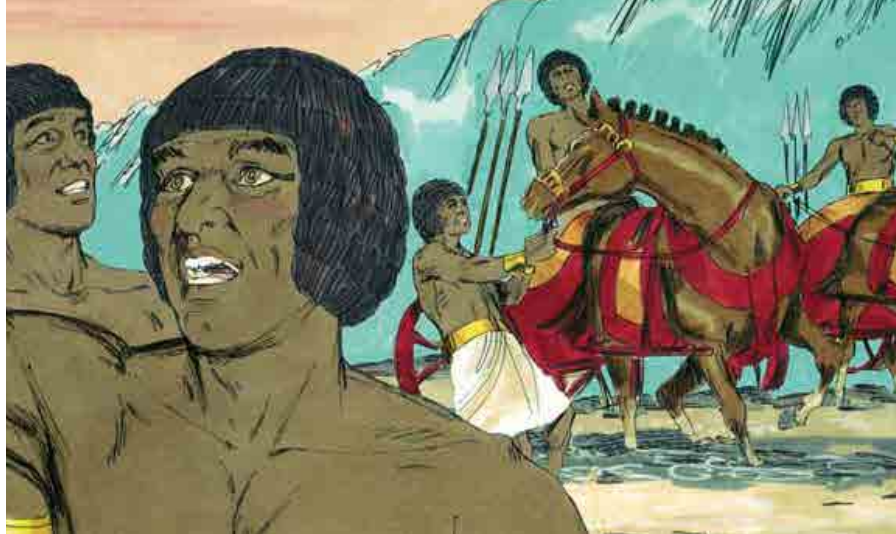
O Izraelci nakhle maškaro
more upri šuki phuv, a ko
soduj strane o pani terdino
sar duvarija.

*Izraelci su prošli kroz more
po suvom tlu, s vodenim
zidom s obe strane.*

Tegani o Devel cidinda o oblako taro drom, i o Egipcánja šaj ine te dikhen e Izraelconen sar našena. On tegani pođinđe palo lende.

Tada je Bog maknuo oblak s puta tako da su Egipcáni mogli videti Izraelce kako beže. Egipcáni su odlučili pojuriti za njima.

I ađahar, džana ine palo Izraelci dromeja maškaro more, ali o Devel ćerđa o Egipćanja te daran hem lengere kočije te zaglavinen pe. Vićinde: "Te naša akatar! O Devel marela pe zako Izraelci!"

I tako, sledili su Izraelce po putu kroz more, ali Bog je učinio da se Egipćani uspaniče i da se njihova bojna kola zaglave. Povikali su: "Bežimo! Bog se bori za Izraelce!"

Ked sa o Izraelci nakhle ko sigurno ki aver strana taro more, o Devel phenda e Mojsijase palem te vazdel po vas. Ked čerđa o Mojsije ađahar, o pani irinda pe palal pe thaneste hem tasavđa sa e faraonesere vojska.

Nakon što su svi Izraelci prešli sigurno na drugu stranu mora, Bog je rekao Mojsiju da opet ispruži svoju ruku. Kad je poslušao, voda se vratila nazad na svoje mesto i potopila egipatsku vojsku.

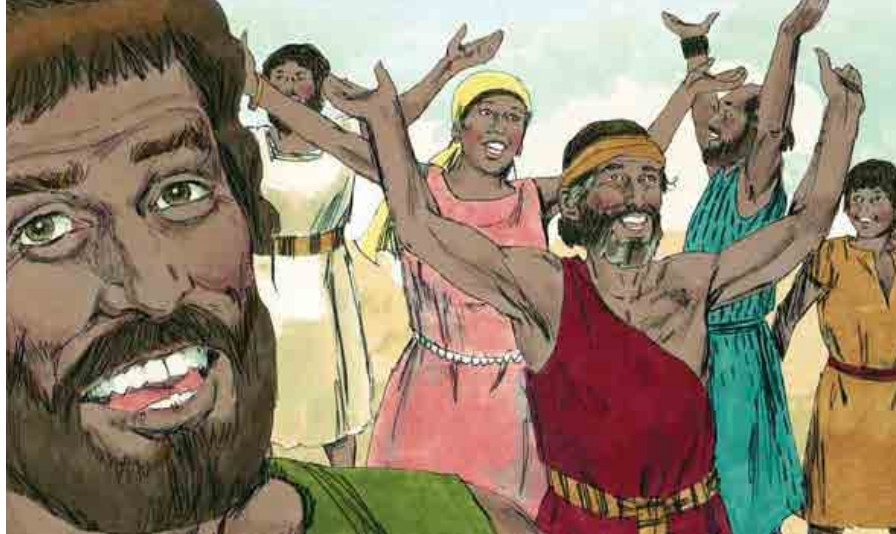
Ked dikhlje o Izraelci da o Egipcánja mule, verujinđe ano Devel hem verujinđe dai o Mojsije proroko e Devlesoro.

Utopila se cela egipatska vojska. Kad su Izraelci videli da su Egipćani mrtvi, pouzdali su se u Boga i poverovali da je Mojsije prorok Božiji.

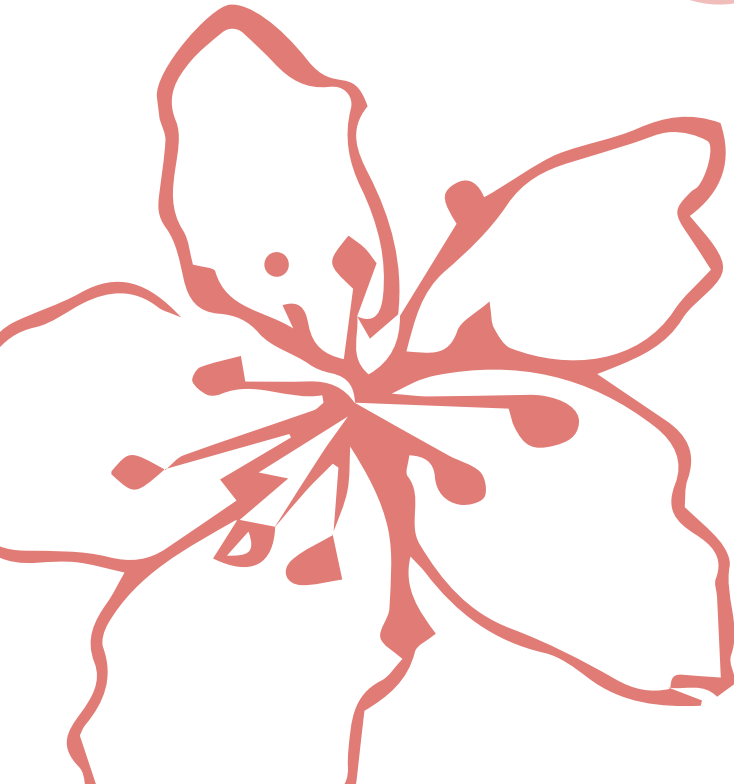
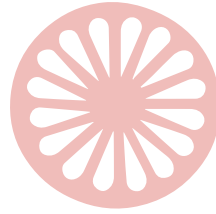
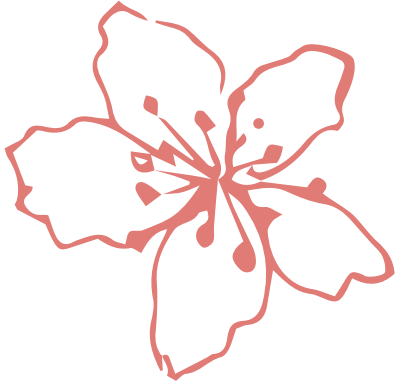
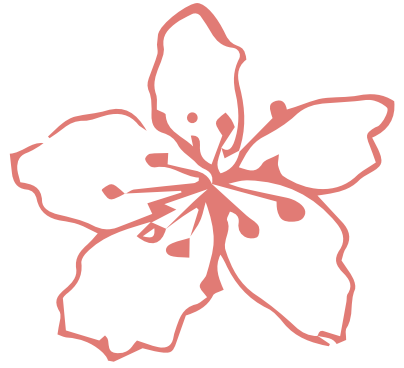
O Izraelci but inele radosna so o Devel spasinda len taro meriba hem taro robujiba! Akana šaj ine te služinen e Devlese. O Izraelci đilabđe butđilja,proslavinđepumari sloboda hem slavinđe e Devle adalese so spasinda len tari e egipatesiri vojska.

Nadalje, Izraelci su bili jako radosni i ushićeni što ih je Bog spasio od smrti i ropstva! Sada su mogli slobodno služiti Bogu. Izraelci su pevali mnoge pesme da bi proslavili svoju novostečenu slobodu te slavili Boga što ih je spasio od egipatske vojske.

O Devel naredinđa e Izraelconenđe đijekh berš te slavinen i Pasha sar te setinen pe da o Devel dinda len pobeda upro Egipćanja hem da spasinđa len taro robujiba. Slavinđe la ađahar so činena ine najšukare bakrore, save ine xana zajedno e mareja savoi ćerdo bizo kvasco.

Bog je Izraelcima zapovedio da svake godine slave Pashu kako bi se sećali da im je Bog dao pobedu nad Egipćanima i spasio ih od ropstva. Slavili su je tako što bi zaklali besprekorno jagnje, koje bi onda pojeli zajedno s beskvasnim hlebom.

13

**E Devlesoro savez
e Izraelconencar**

***Božiji savez
s Izraelom***

E biblijakiri paramiz taro
2. Lil e Mojsijasoro 19–34

*Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 19-34*

Palo adava so o Devel legarda e Izraelconen maškaro Lolo more, legarda len maškari pustinja di ki planina savi vičini pe Sinaj. Adava inele isto planina kote o Mojsije dikhja o grmo savo ine thabljola. O narodo čhivđe o šatorija teleder i planina.

Nakon što je Bog proveo Izraelce kroz Crveno more, odveo ih je kroz divljinu do planine koja se zove Sinaj. Bila je to ista ona planina na kojoj je Mojsije video gorući grm. Narod je postavio šatore na podnožju planine.

O Devel phenda e Mojsijase hem e izraelskone narodose: “Te šunden man hem te ičerden mlo savez, ka oven mlo najmanglo narodo, me ka ovav tumaro caro, a tumen ka oven sar sveštenici, hem ka oven sveto narodo.”

Bog je Mojsiju i izraelskom narodu rekao: “Ako mi budete poslušni i budete držali moj savez, bit ćete moj dragoceni posed, carsko sveštenstvo i sveti narod.”

Palo trin dive, palo adava so o narodo duhovno pripravilo, o Devel hulilo upro najučo than e planinakoro Sinaj, a upral ine grminđa, khuvđe munje, mothovđa pe čuro hem šundilo zoralo zvuk e trubakoro. Samo e Mojsijase inele muklo te uštel ki planina.

Tri dana kasnije, nakon što se narod duhovno pripremio, Bog je sišao na vrh planine Sinaj s grmljavinom, munjama, dimom i glasnim zvukom trube. Samo je Mojsiju bilo dozvoljeno popeti se na planinu.

Tegani o Devel dinda len savez hem phenda: "Me injum o Jahve, o Devel klo, kova spasinda tut taro robujiba ano Egiptat. Ma slavinen avere devlen."

Tada im je Bog dao savez i rekao: "Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te je spasio od ropstva u Egiptu. Nemoj slaviti druge bogove."

“Ma ćeren idolen hem ma slavinen len, adalese so me, o Jahve, injum ljubomorno Devel. Ma koristinen mlo anav ko bišukar način. Dikh o eftato dive te ovel će sveto. Averćhane, ćer sa ti buti ko šov dive, adalese so ko eftato dive valjani te odmorine tut hem te setine tut mandar.”

“Nemoj praviti idole niti ih slaviti, jer sam ja, Jahve, ljubomorani Bog. Nemoj koristiti moje ime na uvredljiv način. Pobrini se da ti sedmi dan bude sveti. Drugim rećima, sav svoj posao napravi u šest dana, jer sedmi dan je dan kada se trebaš odmarati i mene sećati.”

“Poštujin te dade hem te daja. Ma mudar. Ma éer preljuba. Ma čor. Ma xovav. Ma mang averesera romnja, ni averesoro čher, ni bilo aver soi averesoro.”

Poštuj svog oca i majku. Ne ubij. Ne čini preljubu. Ne kradi. Ne laži. Ne poželi imati ženu, kuću ili bilo šta što pripada tvom bližnjem.”

Tegani o Devel pisinda akala Deš naredbe ko duj ploče oto bara hem dinda len e Mojsijase. O Devel da dinda but avera zakonja hem pravilja savende valjande te oven poslušna. Te o manuša ule poslušna akale zakonende, o Devel obećinda da ka blagoslovini len hem da ka štitini len. Te na ule poslušna, o Devel ka kaznini len.

Onda je Bog napisao ovih Deset zapovesti na dve kamene ploče i dao ih Mojsiju. Bog je ujedno dao mnoge druge zakone i pravila koja su trebali slediti. Ako ljudi budu poslušni ovim zakonima, Bog je obećao da će ih blagosloviti i štititi. Ako im budu neposlušni, Bog će ih kazniti.

O Devel e Izraelconenđe vačerđa tačno sar te ćeren o šatori savo manglja lendar te ćeren. Vičinda pe Šatori zako sastanko. Inole duj sobe saven odvojinda jekh bari zavesa. Samo o baro svešteniko šaj ine te đerdini ki soba pali zavesa, adalese so adari inele o Devel.

Bog je Izraelcima dao i detaljan opis šatora koji je hteo da naprave. Zvao se Šator sastanka, i imao je dve sobe, koje je delila velika zavesa. Samo je veliki sveštenik smeo ući u sobu iza zavesa, jer je tamo živeo Bog.

Te neko na ulo poslušno e Devlesere zakonese, šaj ine te anel životinja ko žrtveniko anglo Šatori zako sastanko sar žrtva e Devlese. Osvešteniko tegani činela ine e životinja hem tharela la upro žrtveniko. O rat e životinjakoro savo inele žrtvujime učhari ine o greh adale manušesoro hem ćerela le ine te ovel čisto anglo Devel. O Devel birinda e Mojsijasere phrale e Arone hem e Aronesere potomkonen te oven lesere sveštenici.

Ko god bi prekršio Božiji zakon, mogao je doneti životinju na žrtvenik pred Šatorom sastanka kao žrtvu Bogu. Sveštenik bi zaklao životinju i spalio je na žrtveniku. Krv životinje koja je bila žrtvovana pokrivala bi greh te osobe i učinila je čistom u Božijim očima. Bog je odabrao Mojsijevog brata Arona i Aronove potomke da budu njegovi sveštenici.

O narodo phenda da ka oven poslušna e zakonende saven o Devel dinda len, te slavinen e jekhe Devle hem te oven lesoro posebno narodo. Ali na nakhino but palo adava so obećinde da ka oven poslušna e Devlese, ćerde nešto bišukar zako so o Devel inele but xoljame.

Narod je pristao biti poslušan zakonima koje im je Bog dao, da slave jedinog Boga i da budu njegov poseban narod. Ali ubrzo nakon što su obećali da će biti poslušni Bogu, strašno su sagrešili.

O Mojsije but dive inele ko naj učo than e planinakoro Sinaj, kote vaćeri ine e Devleja. E manušenje dosadinđa pe te adžićeren le te irini pe. Adalese anđe zlato e Aronese hem rodinđe lestar te ćerel lenđe idole.

Mojsije je mnoge dane provodio na vrhu gore Sinaj, gde je razgovarao s Bogom. Ljudima je dosadilo čekati ga da se vrati. Stoga su doneli zlata Aronu i tražili od njega da im napravi idola.

O Aron ćerđa idole oto zlato ko oblik e telcosoro. O manuša lelje te slavinen adale idole hem te anen lese žrtve! O Devel inele but xoljame upro lende adalese so grešinde hem manglja te mudari len. Ali o Mojsije molinda pe olende hem o Devel šunđa lesiri molitva i na mudarda len.

Aron je napravio idola od zlata u obliku teleta. Ljudi su počeli divlje slaviti tog idola i prinostiti mu žrtve! Bog je bio jako ljut na njih jer su sagrešili i planirao ih je uništiti. Međutim, Mojsije se molio za njih i Bog je uslišio njegovu molitvu i nije ih uništio.

Ked o Mojsije hulilo tari planina hem ked dikhlja e idole, edobor inele xoljame da phaglja o ploče oto bara upro savende o Devel pisinda o Deš naredbe.

Kad je Mojsije sišao s planine i video idola, bio je tako ljut da je razbio kamene ploče na kojima je Bog napisao Deset zapovesti.

Tegani o Mojsije phaglja e idole, ćerđa le ko prah, o prah frdinđa ko pani hem terinđa e narodo te pijen adava pani. O Devel bičhalđa nevolja upro manuša i but đene olendar mule.

Onda je Mojsije razbio idola u prah, ubacio prah u nešto vode i naterao narod da pije tu vodu. Bog je poslao pošast na ljude i mnogo ih je umrlo.

O Mojsije ćerđa neve ploče oto bara zako Deš naredbe sar zamena okolende saven phaglja. Tegani palem uštino ki planina hem molinđa e Devle te oprostini e narodose. O Devel šunđa e Mojsija hem oprostinda lende. Irinđa pe tari planina e Deše naredbencar save inele pisime ko neve ploče. Palo adava, o Devel e Izraelconen legarđa tari planina Sinaj nakori Obećime phuv.

Mojsije je napravio nove kamene ploče za Deset zapovesti kako bi zamenile one koje je razbio. Onda se ponovno popeo na planinu i molio Boga da oprostí narodu. Bog je poslušao Mojsija i oprostio im. Vratio se s planine s Deset zapovesti napisanim na novim pločama. Nakon toga, Bog je Izraelce poveo s gore Sinaj prema Obećanoj zemlji.

14

0 narodo lutini ki pustinja

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e Mojsijasoro 16–17;
4. lil e Mojsijasoro 10–14; 20; 27;
5. lil e Mojsijasoro 34

Lutanje po divljini

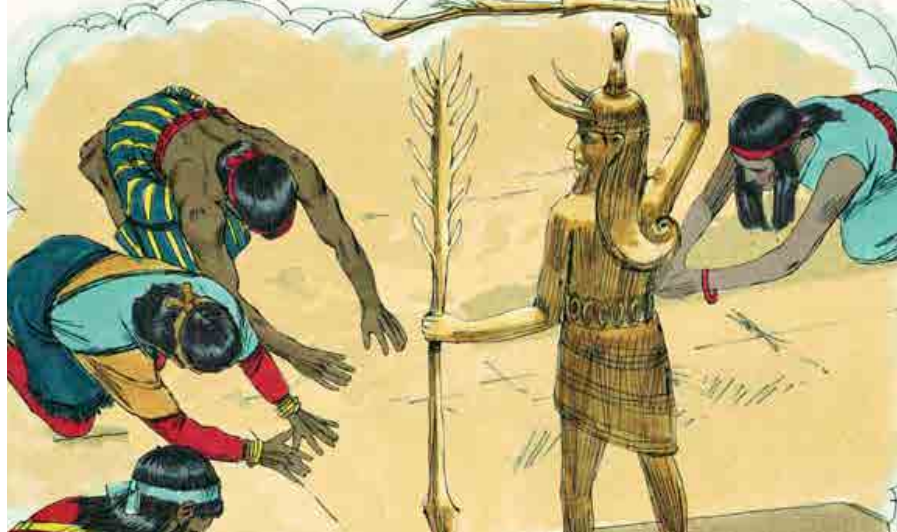
Biblijska priča iz
2. Knjige Mojsijeve 16-17;
4. Knjige Mojsijeve 10-14; 20; 27;
5. Knjige Mojsijeve 34

Palo adava so o Devel e Izraelconenđe dinda o zakonja savenđe manglja te oven poslušna sar kotor oto lesoro savez olencar, džele tari planina Sinaj. O Devel lelja te legari len nakori Obećime phuv, savi vičinda pe Hanaan. O stubo oto oblako džala ine anglo lende nakoro Hanaan, a on džana ine palo leste.

Nakon što je Bog Izraelcima objavio zakone kojima je hteo da budu poslušni kao deo njegova saveza s njima, napustili su goru Sinaj. Bog ih je počeo voditi prema Obećanoj zemlji, koja se još zvala Hanaan. Stub od oblaka išao je pred njima u smeru Hanaana, a oni su ga sledili.

O Devel e Avraamese e Isakese hem e Jakovese dinda po lafi da lengere potomkonende ka del i Obećime phuv, ali akana adari živinde but nacije. Vičinde pe Hanaanci. On ni na slavinde ni na šunde e Devle. Slavinde xovavne develjen hem ćerde but bišukar buća.

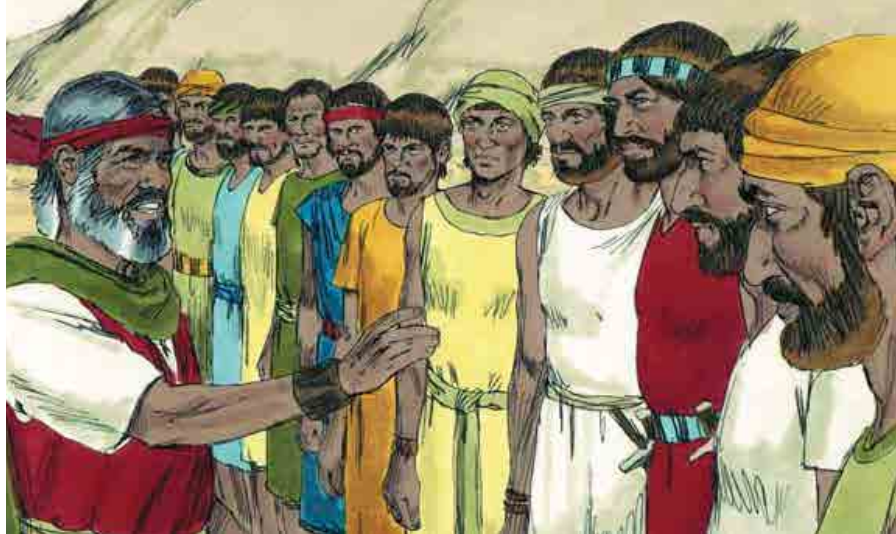
Bog je Avraamu, Isaku i Jakovu obećao da će njihovim potomcima dati Obećanu zemlju, ali sada su tamo živeli mnogi narodi. Zvali su se Hanaanci. Hanaanci nisu slavili niti slušali Boga. Slavili su lažne bogove i činili mnoge zle stvari.

O Devel phenda e Izraelconende: "Valjani te jurinen sa e Hanaanconen tari Obećime phuv. Ma olencar te ćeren mir hem ma len tumende rome ili romnja olendar. Valjani te uništinen sa lengere idolen. Te na šunden man, ka slavinen lengere idolen umesto man."

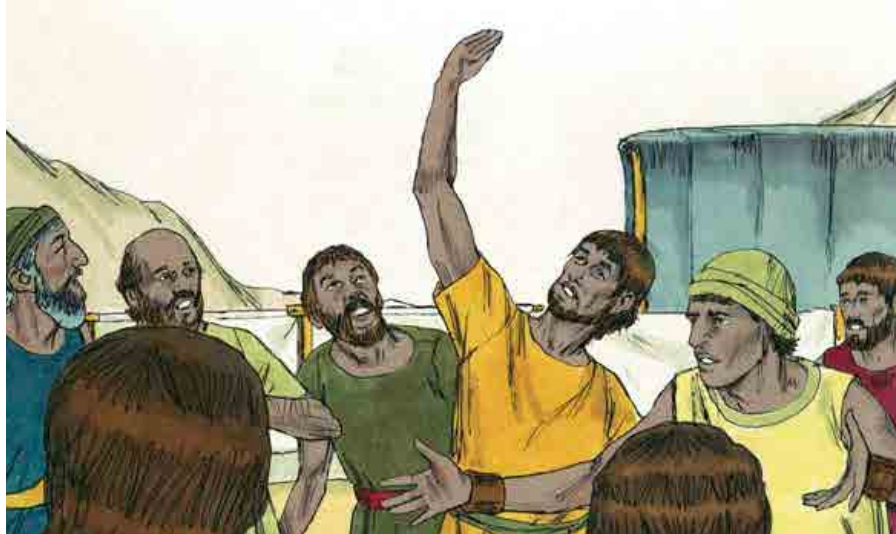
Bog je rekao Izraelcima: "Morate isterati sve Hanaance iz Obećane zemlje. Nemojte s njima sklapati mir i ne venčavajte se s njima. Morate potpuno uništiti sve njihove idole. Ako me ne poslušate, slavićete njihove idole umesto mene."

Kad o Izraelci resle di ki granica oto Hanaan, o Mojsije birinda dešduje muršen, po jekhe taro dijekh pleme e izralesoro. Sikavda len sar te džan hem garandoj te dikhen savi i phuv. Adahar da valjande garandoj te dikhen kobor bari e hanaanconengiri vojska.

Kad su Izraelci stigli do granice Hanaana, Mojsije je odabrao dvanaest muškaraca, po jednog iz svakog izraelskog plemena. Muškarcima je dao upute da odu i uhode zemlju kako bi videli kakva je. Takođe, trebali su uhoditi Hanaance da vide snagu njihovih vojski.

Dešuduj murša phirđe maškaro Hanaan saranda dive, i irinđe pe. Phenđe e manušenđe: "I phuv but šaj te bijani hem but šuži." Ali deš murša phenđe: "O dizjai but zorale hem adalai manuša po uče hem po zorale amendar! Te napadindam len, sigurno ka pobedinen amen hem ka mudaren amen!"

Dvanaest muškaraca putovalo je kroz Hanaan četrdeset dana, a onda su se vratili. Rekli su ljudima: "Zemlja je jako plodna i daje mnogo roda." No, deset uhoda je reklo: "Gradovi su jako snažni i ti ljudi su naspram nas kao divovi! Ako ih napadnemo, zasigurno će nas pobediti i pobiti!"

Ali a vera duj murša, o Kaleb hem o Isus Navin, tegani phende: "Čačei o Hanaanci uče hem zorale, ali amen sigurno ka poredina len adalese so o Devel ka marel pe amende!"

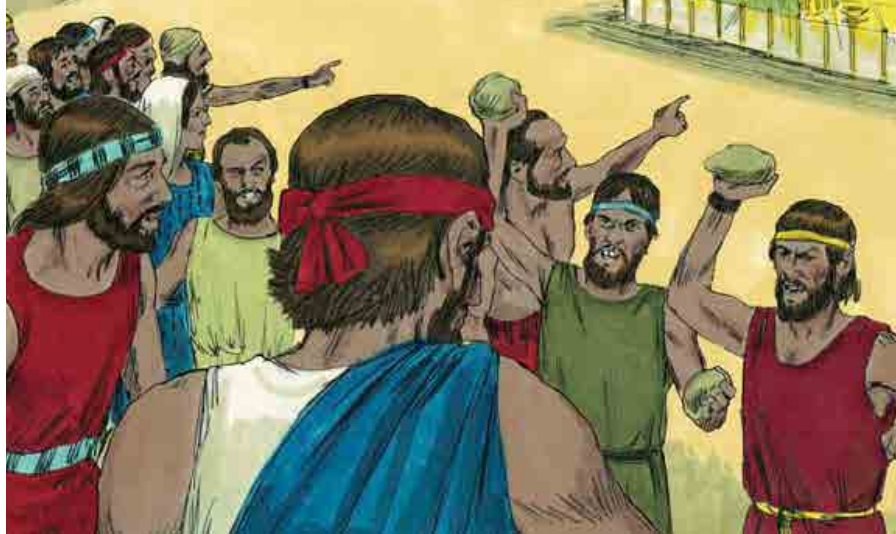

Međutim, druga dvojica uhoda, Kaleb i Isus Navin, odmah su rekli: "Istina je da su ljudi Hanaana visoki i snažni, ali mi ih zasigurno možemo pobediti jer će se Bog boriti za nas!"

Ali o manuša na šunde e Kaleve hem e Isus Navine. Xoljande upro Mojsije hem upro Aron hem phende: "Sose anden amen ko akava opasno than? Po šukar ka ovel amende ine ano Egipat, a akana, ače, ka mudardova ano mariba, a amare romnja hem amare čhavore ka oven robovija." O manuša mangle te birinen nekas avere te ovel lengoro vođa kova ka legari len palal ko Egipat.

Međutim, narod nije poslušao Kaleva i Isusa Navina. Naljutili su se na Mojsija i Arona i rekli: "Zašto ste nas doveli na ovo grozno mesto? Bolje bi bilo da smo ostali u Egiptu, a sada ćemo, evo, poginuti u borbi, a naše žene i naša deca će postati robovi." Narod je hteo odabrati nekog drugog vođu koji će ih odvesti nazad u Egipat.

O Devel but xoljanda hem alo ano Šatori zako sastanko. Phendā: “Adalese so na mangljen te ćeren sar so phendūm tumende, sa o narodo ka lutini ki pustinja. Sem o Isus Navin hem o Kalev, sarijen kolen isi biš berš ili više ka meren akate hem niked na ka đerdinen ki Obećime phuv.”

Bog se jako naljutio i došao u Šator sastanka. Bog je rekao: “Pošto ste se pobunili protiv mene, celi narod će morati lutati divljinom. Osim Isusa Navina i Kaleva, svi koji imaju dvadeset godina ili više umret će ovde i nikada neće ući u Obećanu zemlju.”

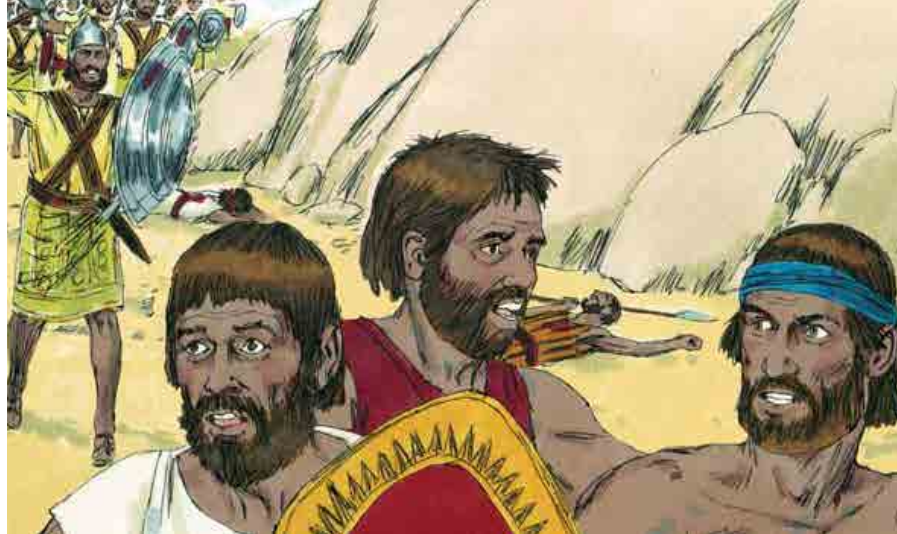

Ked šunđa o narodo adava, ine lenđe žao so grešinđe. Lelje pumaro oružje hem dzele te maren pe e Hanaanconencar. O Mojsije phenđa lenđe te na džan adalese so o Devel na inele olencar, ali on na mangle te šunen le.

Kad je narod to čuo, bilo im je žao što su sagrešili. Uzeli su svoja oružja i otišli napasti Hanaance. Mojsije ih je upozoravao da ne idu jer Bog nije bio s njima, ali oni ga nisu poslušali.

Adalese so o Devel na dželo olencar ko mariba, o Hanaanci pobedinđe len hem buten mudarđe. Palo adava, o Izraelci cidinđe pe taro Hanaan, i saranda berša lutinđe ki pustinja.

Budući da Bog nije išao s njima u bitku, bili su poraženi i mnogi su poginuli. Nakon toga, Izraelci su se okrenuli od Hanaana, te su četrdeset godina lutali divljinom.

Ko adala saranda berša sar o narodo e izraelesoro lutini ine ki pustinja, o Devel brininda pe olendar. Dinda len maro taro nebo savo vičinda pe "mana". Bičhalda da bute čirikljen (prepelicen) ko thana kote bešena ine, sar te šaj xan hem mas. Ko sa adava vreme, o Devel čerđalengere šeja hem lengere sandale te na pharavdon.

Tokom tih četrdeset godina dok je izraelski narod lutao divljinom, Bog se brinuo za njih. Dao im je hleb s neba, koji se zvao "mana". Također, slao je jata prepelica (ptica srednje veličine) u njihove logore, tako da su mogli jesti i meso. Tokom tog vremena, Bog je čuvao njihovu odeću i sandale da se ne istroše.

O Devel da ko čudno način dinda len pani tari stena. A palem ko sa adava, e izraelesere narodose o Devel na inele šukar hem mrmeljinde protiv oleste hem protiv o Mojsije. Ali čak i tegani o Devel ačhilo verno zako ple obećanja save dinda e Avraamese, e Isakese hem e Jakovese.

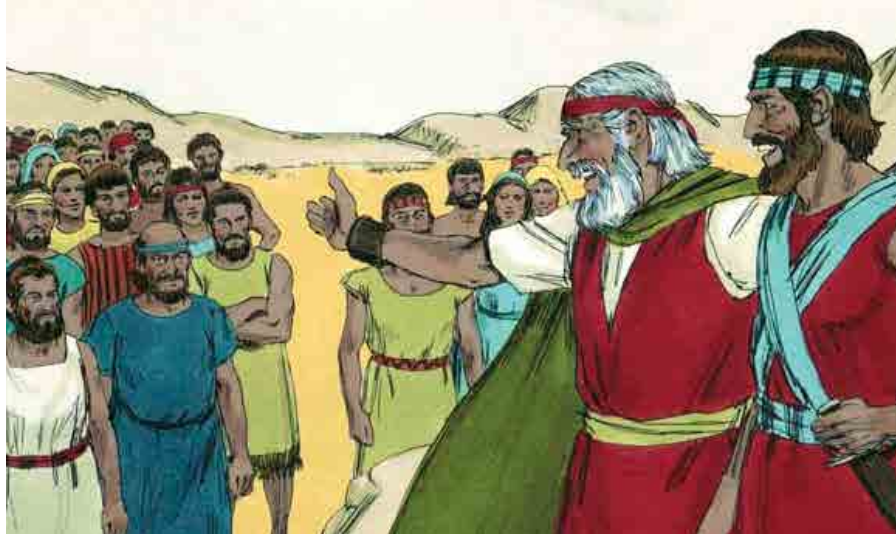
Bog im je čak čudesno dao vodu iz stene. Pa ipak, izraelski narod prigovarao je i mrmljao protiv Boga i protiv Mojsija. Međutim, čak i tada je Bog i dalje bio veran svojim obećanjima Avraamu, Isaku i Jakovu.

Ko aver nesavo puti ked e manušen na ine pani, o Devel phenda e Mojsijase: “Vačer e stenaće hem o pani ka thavdel olatar.” Ali o Mojsije na inele poslušno e Devlese. So te vačeri e stenaće, ov anglo sa o narodo duj puti e štapeja khuvđa ki stena. O pani čaće thavdino olatar sar te šaj sare te pijen, ali o Devel inele xoljame upro Mojsije hem phenda lese: “Tu na ka đerdine ani Obećime phuv.”

Jednom drugom prilikom kad narod nije imao vode, Bog je rekao Mojsiju: “Progovori steni i voda će izaći iz nje.” Međutim, Mojsije je iskazao nepoštovanje prema Bogu pred celim narodom tako što je dvaput udario u stenu sa štapom umesto da joj progovori. Voda jest potekla iz stene da bi svi pili, ali Bog je bio ljut na Mojsija i rekao mu je: “Ti nećeš ući u Obećanu zemlju.”

Palo adava so o Izraelci lutinđe ki pustinja saranda berš, sare kola pobunisale protiv o Devel mule. Tegani o Devel palem legarđa e narodo angli Obećime phuv. Tegani o Mojsije inele but purano, i o Devel birinđa e Isus Navine te pomožini lese te legari e narodo. O Devel da obećinđa e Mojsijase da jekh dive ka bičhali avere proroko sar oleste.

Nakon što su Izraelci lutali divljinom četrdeset godina, svi koji su se pobunili protiv Boga su umrli. Tada je Bog opet poveo narod do ruba Obećane zemlje. Mojsije je tada bio jako star, pa je Bog odabrao Isusa Navina da mu pomogne voditi narod. Bog je isto tako obećao Mojsiju da će jednog dana poslati drugog proroka poput Mojsija.

Palo adava, o Devel phenda e Mojsijase te džal ko naj učo than e planinakoro sar te šaj dikhel i Obećime phuv. O Mojsije dikhlja i Obećime phuv, ali o Devel na muklja lese te đerdini ano late. Tegani o Mojsije mulo, a o Izraelci runde le trijanda dive. O Isus Navin ulo lengoro nevo vođa. Ov inele šukar vođa, adalese so verujinđa e Devlese hem inele lese poslušno.

Nakon toga, Bog je Mojsiju rekao da ode na vrh planine kako bi mogao videti Obećanu zemlju. Mojsije je video Obećanu zemlju, ali mu Bog nije dopustio da uđe u nju. Zatim je Mojsije umro, a Izraelci su tugovali za njim trideset dana. Isus Navin je postao njihov novi vođa. Isus Navin je bio dobar vođa, jer je verovao Bogu i bio mu poslušan.

15

I Obećime phuv *Obećana zemlja*

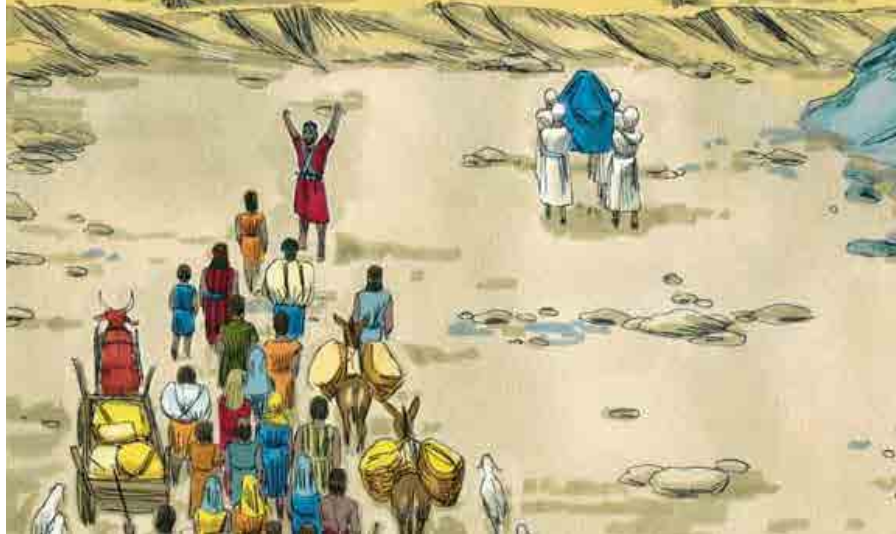
E biblijakiri paramiz taro
lil e Isus Navinesoro 1–24

*Biblijska priča iz
Knjige o Isusu Navinu 1-24*

I alo o vreme o Izraelci te đerdinen ano Hanaan, ani Obećime phuv. O Isus Navin bičhalđa duje muršen te dikhen savi e hanaanesiri diz Jerihon, savi inele zaštitime ađahar so inele okružime zorale duvarencar. Ani adaja diz živinđa jekh prostitutka palo anav Raava, savi garavđa e duje muršen hem kasnije pomožinđa lenđe te našen. Čerđa adava adalese so verujinđa ano Devel. O duj murša obećinđe da ka zaštitinen e Raava hem lakere porodica ked o Izraelci ka uništinen o Jerihon.

Napokon je došlo vreme da Izraelci uđu u Hanaan, Obećanu zemlju. Isus Navin je poslao dve uhode u hanaanski grad Jerihon, koji je bio zaštićen snažnim zidinama. U tom gradu je živela jedna prostitutka imenom Raava, koja je sakrila uhode i kasnije im pomogla da pobegnu. Učinila je to jer je verovala Bogu. Uhode su obećale da će zaštititi Raavu i njenu porodicu kad Izraelci budu uništili Jerihon.

O Izraelci valjandetenakhen i len Jordan te šaj đerdinen ani Obećime phuv. O Devel phenda e Isus Navinese: “O sveštenici nek džan prva.” Ked o sveštenici čhivđe pumare pre ani len Jordan, o pani ačhilo te thavdel sar te šaj o Izraelci nakhen ki aver strana upri šuki phuv.

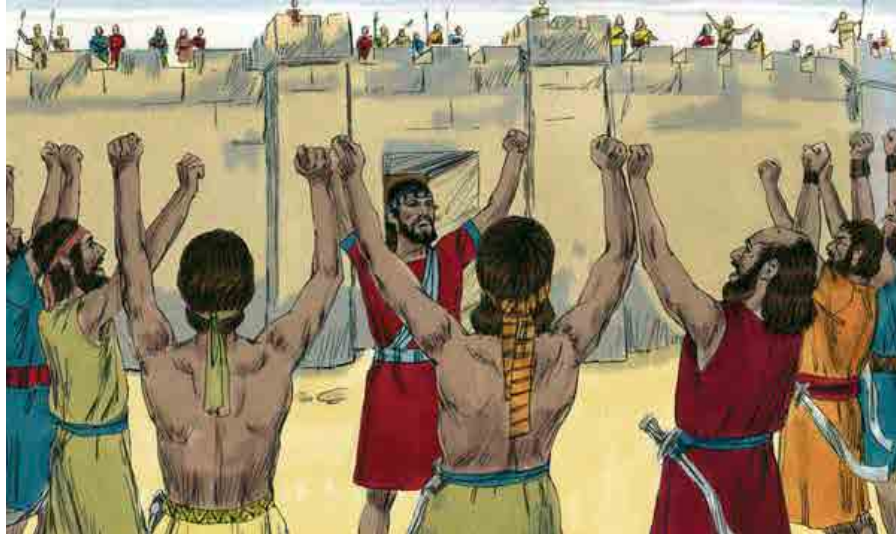

Izraelci su morali preći reku Jordan da bi ušli u Obećanu zemlju. Bog je rekao Isusu Navinu: “Neka sveštenici idu prvi.” Čim su sveštenici zakoračili u reku Jordan, voda uzvodno prestala je teći da bi Izraelci mogli preći na drugu stranu po suvom tlu.

Ked o manuša nakhle i len Jordan, o Devel sikavđa e Isus Navine sar te napadini i zorali diz Jerihon. O narodo šunđa e Devle. O vojnici hem o sveštenici šov dive phirindoj okolinđe i diz Jerihon jekhvar ko dive, sar so phenđa lenđe o Devel te ćeren.

Nakon što su ljudi prešli reku Jordan, Bog je dao zadatak Isusu Navinu kako da napadne moćni grad Jerihon. Narod je poslušao Boga. Vojnici i sveštenici su šest dana šetali oko grada Jerihona jednom na dan, baš kako im je Bog rekao da učine.

I ko eftato dive, o Izraelci phirindoj okolinde i diz pana efa puti. Sar ine okolinena i diz zadnjo puti, o vojnici vičinde, a o sveštenici phudinđe ano trube.

Sedmoga su dana Izraelci hodali oko grada još sedam puta. Dok su hodali oko grada poslednji put, vojnici su povikali a sveštenici su duvali u svoje trube.

Tegani e Jerihonesere duvarija pele! O Izraelci sa uništinde ani diz sar so phenda lende o Devel. Samo nadinde Raavahemlakere porodica, kola pridružisale e Izraelconende. Ked avera nacije save živinde ano Hanaan šunde so o Izraelci uništinde o Jerihon, but darandile da o Izraelci hem olen ka napadinen.

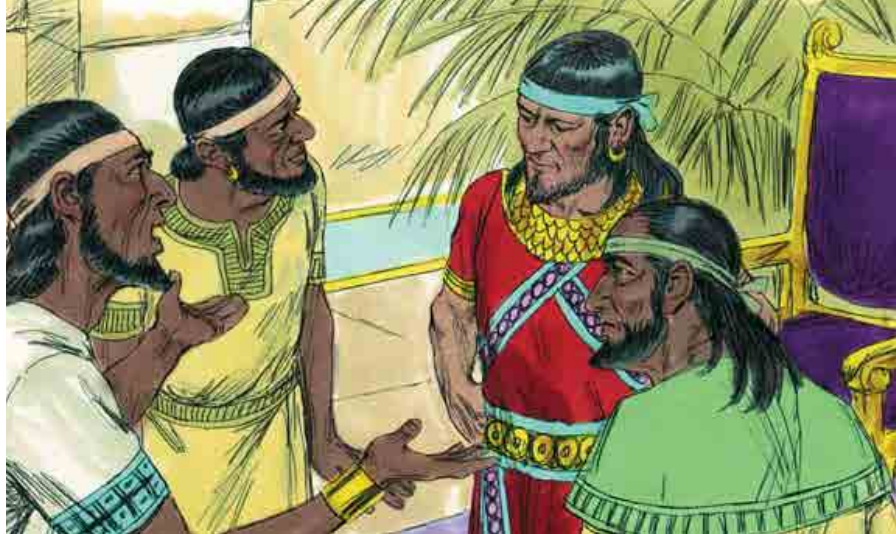
Tada su se zidine oko Jerihona srušile! Izraelci su uništili sve u gradu kako im je Bog naredio. Jedino su pošteli Raavu i njenu porodicu, koji su postali deo Izraelaca. Kada su drugi narodi koji su živeli u Hanaanu čuli da su Izraelci uništili Jerihon, jako su se uplašili da će Izraelci i njih napasti.

O Devel naredinda e Izraelconende te na phanden mir nijekhe narodoja taro Hanaan. Ali jekh narodo taro Hanaan, savo vičinda pe Giveon, xovavđa e Isus Navine hem phenda lese da avela taro than savoi dur taro Hanaan. Rodinde e Isus Navinenstar te phanden mir olencar. O Isus Navin hem o Izraelci na pučle e Devle kotar ale o Giveonci, i o Isus Navin phandlja mir olencar.

Bog je zapovedio Izraelcima da ne sklapaju mir ni s jednim narodom iz Hanaana. Međutim, jedan od hanaanskih naroda, koji se zvao Gavaonac, lagao je Isusa Navina i rekao mu da dolazi iz mesta daleko od Hanaana. Tražili su od Isusa Navina da s njima sklopi mir. Isus Navin i Izraelci nisu pitali Boga odakle su došli Gavaonci, pa je Isus Navin sklopio mir s njima.

O Izraelci inele but xoljame kad dodžandē so o Giveonci xovavdē len, ali ićerdē pe ko adava so phandle mir olencar adalese so adava inele obećanje anglo Devel. Ked nakhlo nesavo vreme, o carija jekhe avere narodosere ano Hanaan, o Amorejci, šundē so o Giveonci phandle mir e Izraelconencar, i čedinđe pumara vojska ki jekh bari vojska hem napadinđe e Giveonconen. O Giveonci rodinđe pomoć e Isus Navinestar.

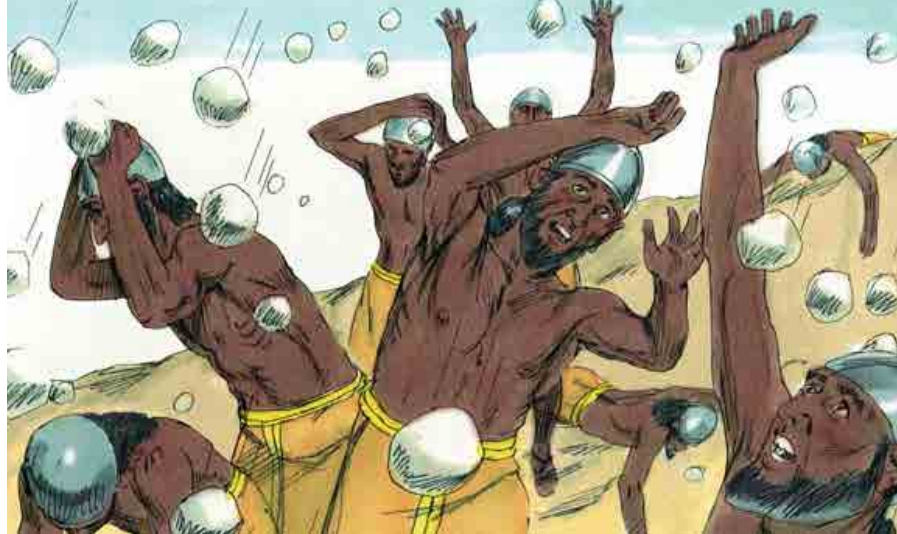
Izraelci su bili jako ljuti kad su saznali da su ih Gavaonci prevarili, ali su održali primirje s njima jer je to bilo obećanje pred Bogom. Nešto kasnije, carevi jednoga drugog naroda u Hanaanu, Amorejci, čuli su da su Gavaonci sklopili primirje s Izraelcima, pa su ujedinili svoje vojske u jednu veliku vojsku i napali Gavaon. Gavaonci su poslali poruku Isusu Navinu, tražeći pomoć.

I adahar, o Isus Navin
čedinda e izraelesere vojska,
i sa i rat phirde sar te aven
koro Giveonci. Sabaleja
iznenadinde e Amorejconen
hem napadinde len.

*I tako, Isus Navin je skupio
izraelsku vojsku, tako da su
celu noć hodali da bi došli do
Gavaonaca. Rano ujutro su
iznenadili amorejsku vojsku
i napali je.*

Adava dive o Devel marđa pe zako Izraelci. Zbuninda e Amorejconen hem bičhalđa bari kukudi savi mudarđa bute Amorejconen.

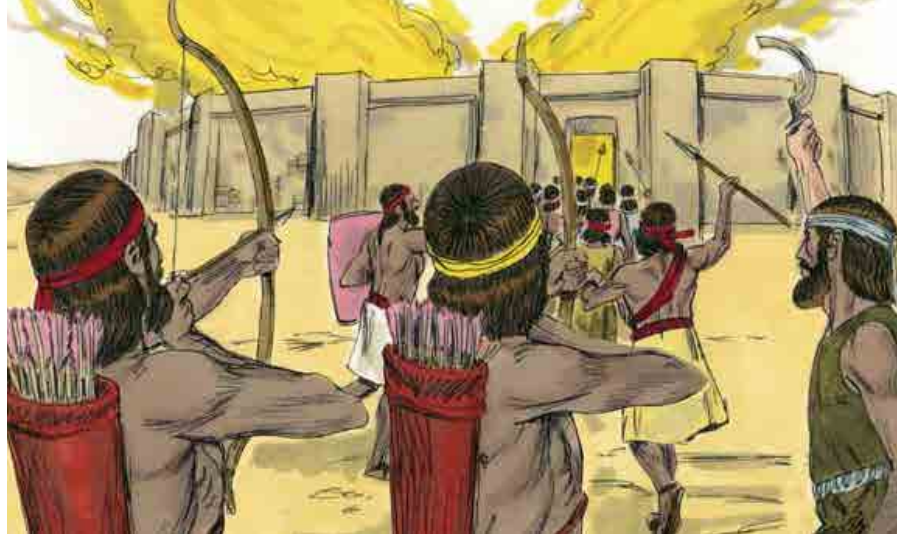
Bog se borio za Izrael taj dan. Zbunio je Amorejce i poslao veliku tuču koja ih je mnoge ubila.

O Devel da čerđa o kham te terđol sa ko jekh than, sar te ovel e Izraelconen dovoljno vreme te pobedinen e Amorejconen. Adava dive o Devel anđa bari pobeda zako Izraelci.

Takođe, Bog je napravio da sunce stane na jednom mestu, kako bi Izraelci imali dovoljno vremena da potpuno pobede Amorejce. Tog dana je Bog izvojevao veliku pobedu za Izrael.

Palo adava so o Devel pobeđinda adala vojska, but a vera narodija čedinde pe te napadinen e Izraelconen. O Isus Navin hem o Izraelci napadinde len hem pobeđinde len.

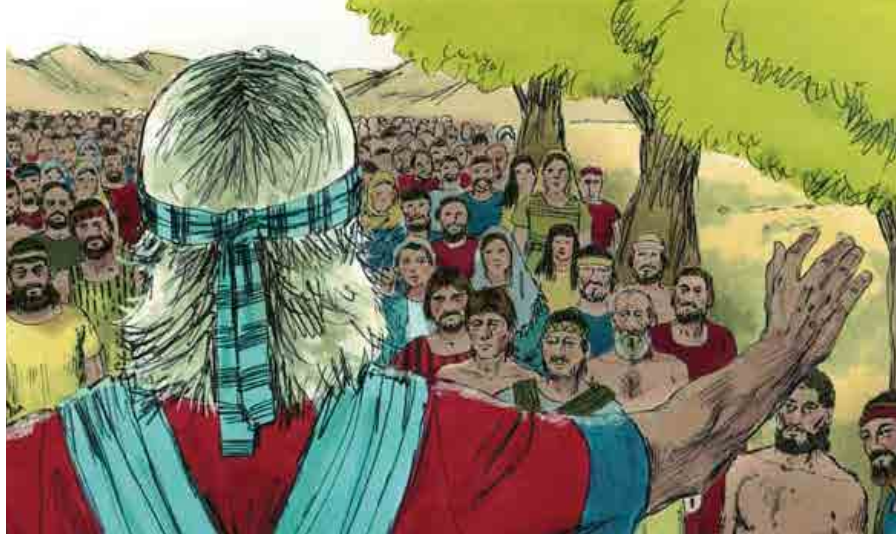
Nakon što je Bog pobedio tu vojsku, mnogi drugi hanaanski narodi skupili su se da napadnu Izrael. Isus Navin i Izraelci su ih napali i pobedili.

Palo adava mariba, o Devel dindā đijekhe izraelskone pleme lesoro kotor oti Obećime phuv. Tegani o Devel dindā mir e Izraelese ko sa o granice.

Nakon te bitke, Bog je dao svakom izraelskom plemenu njegov deo Obećane zemlje. Tada je Bog dao mir Izraelu na svim granicama.

Ked o Isus Navin inele purano, vičinda sa e Izraelconen. Podsetinda len ki lengiri obaveza te oven poslušna zako savez savo o Devel čerđa e Izraelconencar ko Sinaj. O narodo obečinda da ka ačhol verno e Devlese hem da ka iceri lesere naredbe.

Kad je Isus Navin postao starac, sazvaio je sav izraelski narod. Isus Navin je narod podsetio na njegovu obavezu da bude poslušan savezu koji je Bog sklopio s Izraelcima na Sinaju. Narod je obećao da će ostati veran Bogu i vršiti Njegove zakone.

16

0 spasielja

***Izbavitelji
– Sudije***

E biblijakiri paramiz taro
Lil e Sudijendar 1–3; 6–8

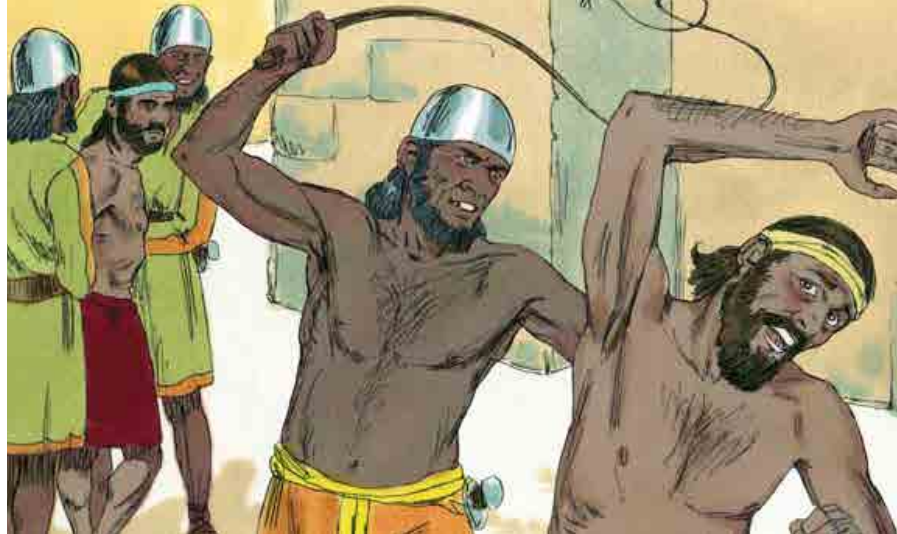
*Biblijska priča iz
Knjige o Sudijama 1-3; 6-8*

Palo e Isus Navinesoro meriba, o Izraelci na inele poslušna e Devlese hem na ispudinđe avere Hanaanconen ni inele poslušna e Devlesere naredbende. So te slavinen e Jahve, e čaćimasere Devle, on lelje te slavinen e hanaanesere devlen. E Izraelconen na inele caro, i sare ćerđe ađahar sar so mislinđe dai šukar.

Nakon Isus Navinove smrti, Izraelci su bili neposlušni Bogu i nisu isterali ostale Hanaance niti su bili poslušni Božijim zakonima. Izraelci su počeli slaviti hanaanske bogove umesto Jahvu, pravoga Boga. Izraelci nisu imali cara, pa su svi radili ono što im se činilo ispravno.

Adalese so o Izraelci na inele poslušna e Devlese, o Devel kazninda len adahar so muklja te pobedinen len lengere neprijatelja. Adala neprijatelja čorđe but so e Izraelconendar, uništinena ine lengoro imanje hem mudarena buten olendar. Palo adava so but berša na inele poslušna e Devlese, i adalese lengere neprijatelja mučinena len, o Izraelci pokajinđe pe hem rodinđe e Devle te spasini len.

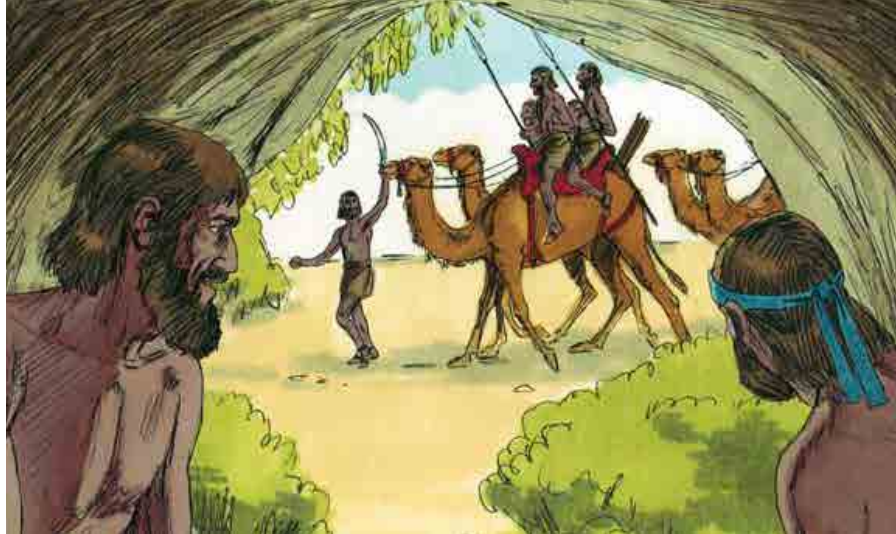
Budući da su Izraelci i dalje bili neposlušni Bogu, On ih je kaznio tako što je dopustio da ih njihovi neprijatelji pobeđu. Ti neprijatelji krali su mnoge stvari od Izraelaca, uništavali njihove posede i ubijali mnoge od njih. Nakon što su puno godina bili neposlušni Bogu, zbog čega su ih njihovi neprijatelji tlačili, Izraelci su se pokajali i tražili Boga da ih izbavi.

Tegani o Devel vazdinda lende jekhe manuše kova oslobodinda len lengere neprijateljendar hem anda mir ki phuv. Ali o narodo palem bisterda e Devle hem lelja palem te slavini idolen. Adalese o Devel muklja e Midijanconende, lengere neprijateljende, te pobedinen len.

Onda im je Bog pribavio izbavitelja – sudiju koji ih je oslobodio od njihovih neprijatelja i doneo zemlji mir. Međutim, narod je zatim zaboravio Boga i počeo ponovno slaviti idole. Stoga je Bog dopustio Midjancima, susednom neprijateljskom narodu, da ih poraze.

O Midijanci efta berš lena ine sa o điv e Izraelconendar. O Izraelci but darandile. Garavena pe ine ano pećine taro Midijanci. I konačno, zorale rodinđe e Devle te spasini len.

Midjanci su sedam godina uzimali savusevod Izraelaca. Izraelci su se jako bojali. Sakrivali su se u pećinama da ih Midjanci ne bi pronašli. Napokon, zavapili su Bogu da ih izbavi.

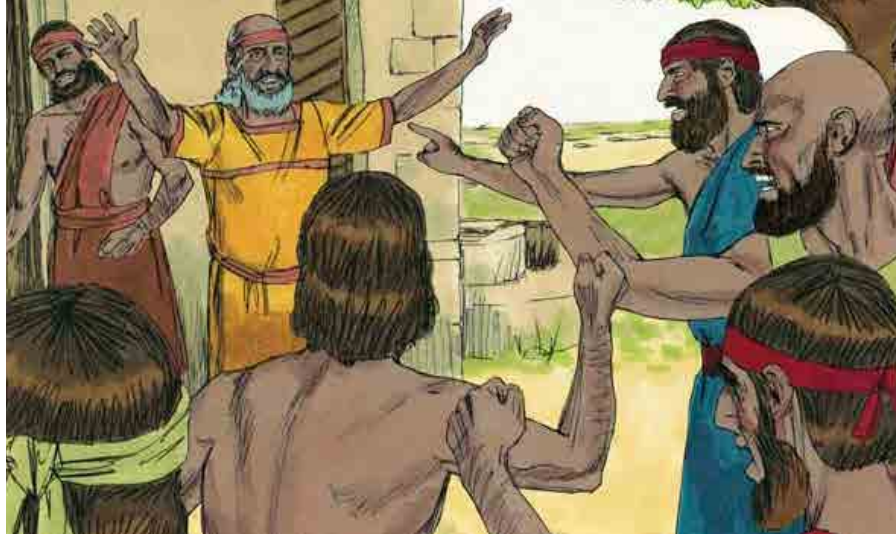
Jekh dive, jekh Izraelco palo anav Gedeon garandoj čedela ine o điv sar te na čoren lestar o Midijanci. O anđeo e Devlesoro alo koro Gedeon hem phenđa lese: "O Develi tuja. Tu injan zoralo ko mariba. Dža hem spasin e Izraelconen e Midijanconendar."

Jednog dana, jedan Izraelac koji se zvao Gedeon potajno je sakupljao žito da mu ga Midjanci ne bi ukrali. Anđeo Jahvin došao je Gedeonu i rekao mu: "Bog je s tobom, hrabri ratniče. Idi i spasi Izrael od Midjanaca."

E Gedeonesere dade ine jekh žrtveniko posvetime zako nesavo idoli. O Devel phenđa e Gedeonese te phagel adava žrtveniko. Ali o Gedeon darandilo e manušendar, i adžicerđa te perel i rat. Tegani phaglja o žrtveniko sa ko kotora. Paše uzalo adava than, o Gedeon vazdinda žrtveniko posvetime e Devlese hem upro leste anđa žrtva e Devlese.

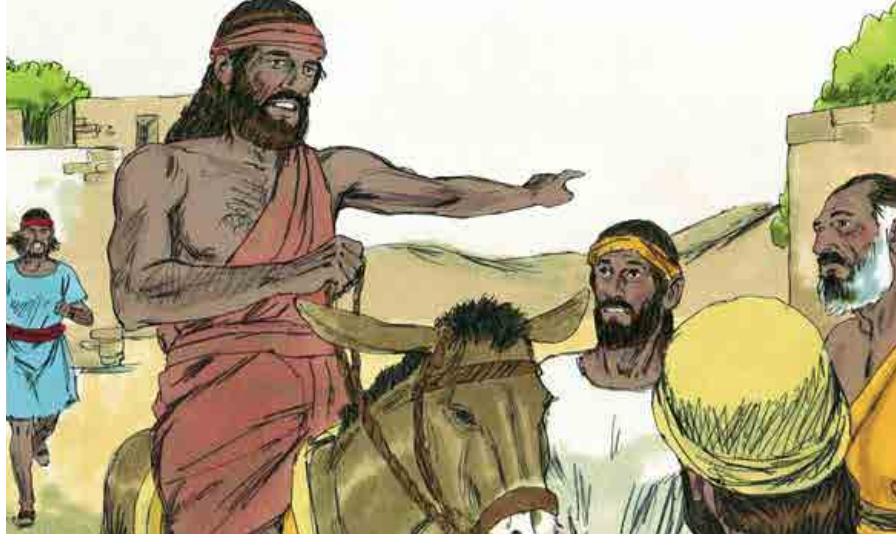
Gedeonov otac imao je žrtvenik posvećen nekom idolu. Bog je rekao Gedeonu da sruši taj žrtvenik. No, Gedeon se bojao ljudi, pa je čekao da padne noć. Tada je srušio žrtvenik i razbio ga u delove. Blizu mesta gde je bio žrtvenik idolu, Gedeon je sagradio novi žrtvenik posvećen Bogu i na njemu prineo žrtvu Bogu.

Sabaleja o manuša dikhlje da neko phaglja o žrtveniko hem but xoljanđe. Džele e Gedeonese ko čher te mudaren le, ali e Gedeonesoro dad phenđa lenđe: “Sose pokušinena te pomožinen tumare devlese? Tei ov devel, korkoro nek zaštitini pe.” Adalese so phenđa lenđe adava, on na mudarđe e Gedeone.

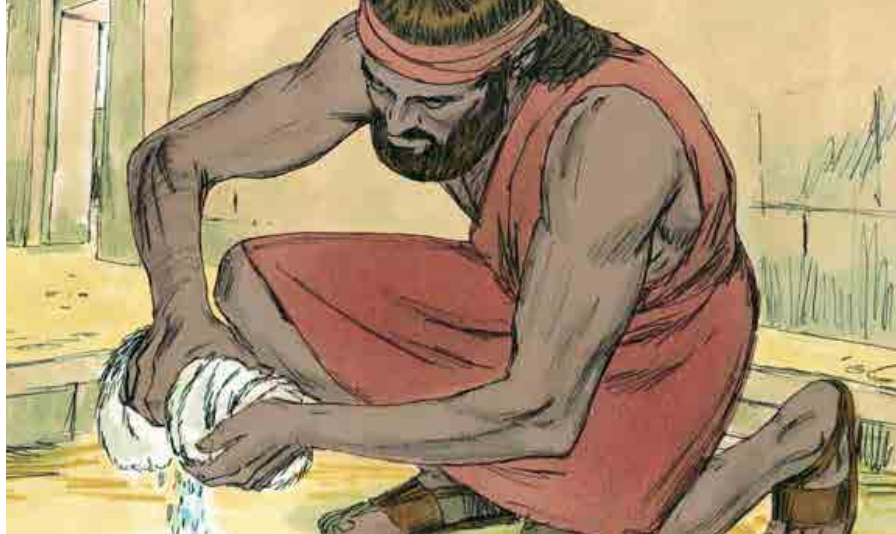
Sledećeg su jutra ljudi videli da je neko srušio i uništio žrtvenik, pa su se jako naljutili. Otišli su ka Gedeonovoj kući da ga ubiju, ali Gedeonov otac im je rekao: “Zašto pokušavate pomoći svome bogu? Ako on jest bog, neka se sam zaštiti.” Budući da im je on to rekao, ljudi nisu ubili Gedeona.

Tegani o Midjanci palem ale te čoren e Izraelconendar. Edobor đene ale da naši ine te đenen pe. O Gedeon vičinda e Izraelconen te maren pe olenear. Molinda e Devle te del le duj znaci sar te ovel sigurno da o Devel ka upotrebini le te spasini e Izraelconen e Midijanconendar.

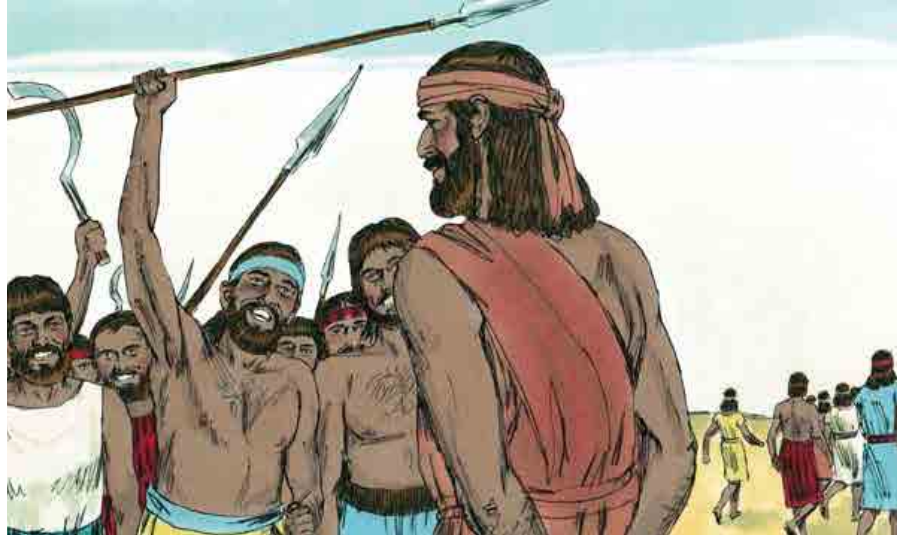
Tada su Midjanci opet došli pljačkati Izraelce. Bilo ih je tako mnogo da ih se nije moglo prebrojati. Gedeon je sazvaio Izraelce da se bore protiv njih. Gedeon je zamolio Boga da mu da dva znaka kako bi mogao biti siguran da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

Sar prvo znako, o Gedeon čhivđa e bakresiri koža ki phuv hem molinda e Devle te perel e sabalesiri rosa samo upri e bakresiri koža, a na upri phuv. O Devel ćerđa ađahar. Aver rat, molinda e Devle i phuv te ovel sapani, a e bakresiri koža te ovel šuki. O Devel hem adava ćerđa. Adala duj znaci uverinde e Gedeone da o Devel ka upotrebini le te spasini e Izraelconen e Midijanconendar.

Kao prvi znak, Gedeon je stavio ovčiju kožu na tlo i zamolio Boga da jutarnja rosa padne samo na ovčiju kožu, a ne na tlo. Bog je to učinio. Sledeće noći, zamolio ga je da zemlja bude mokra, ali da ovčija koža ostane suva. Bog je i to učinio. Ova dva znaka uverila su Gedeona da će ga Bog upotrebiti da izbavi Izrael od Midjanaca.

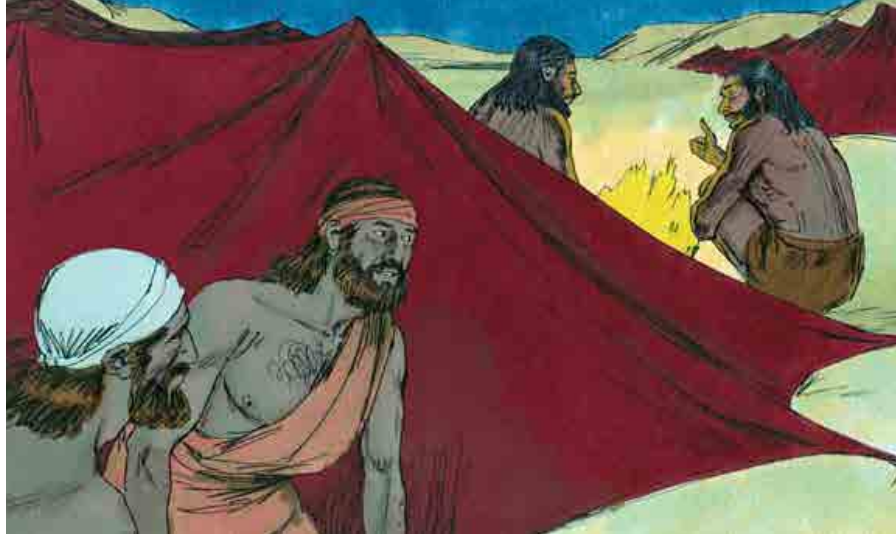

32.000 e izraelesere vojnici ale koro Gedeon, ali o Devel phenđa lese dai adava but. Tegani o Gedeon bičhalđa čhere 22.000 manušen kola darandile tedžanko mariba. O Devel phenđa e Gedeonese da palem isi le but manuša. Adalese o Gedeon bičhalđa čhere sarijen, sem 300 vojniconen.

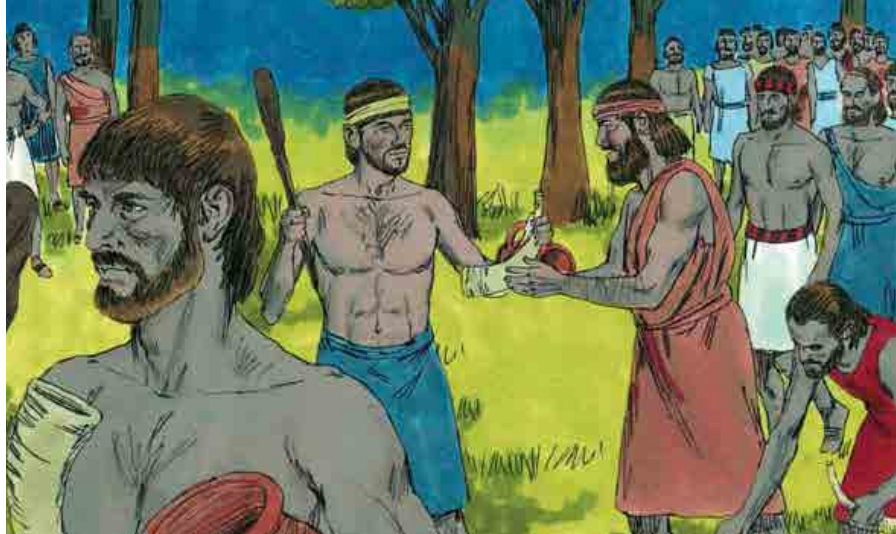

32 000 izraelskih vojnika došlo je Gideonu, ali Bog mu je rekao da je to previše. Tada je Gedeon poslao kući 22 000 ljudi koji su se bojali boriti se. Bog je rekao Gideonu da još uvek ima previše ljudi. Stoga je Gedeon poslao kući sve izuzev 300 vojnika.

Adaja rat o Devel phenda e Gedeonese: "Hulji ano logori e midijanconengoro hem ked ka šune so vačerena, na ka dara više." Adalese adaja rat o Gedeon hulilo ano logori hem šunđa e midijanesere vojniko sar vačeri pe amalese so dikhlja ko suno. E manušesoro amal phenda: "Akava suno značini da e Gedeonesiri vojska ka pobedini e midijanesere vojska!" Ked šunđa o Gedeon adava, slavinda e Devle.

Te noći Bog je rekao Gedeonu: "Siđi u midjanski logor i kad čuješ šta govore, nećeš se više bojati." Zato je te noći Gedeon sišao u logor i čuo midjanskog vojnika kako priča svome prijatelju što je sanjao. Čovekov prijatelj je rekao: "Ovaj san znači da će Gedeonova vojska pobediti midjansku vojsku!" Kad je Gedeon ovo čuo, proslavio je Boga.

Tegani o Gedeon irinda pe koro pe vojnici hem dijekhese đinda po jekh šing, čaro čerdo oti glina hem baklja. Opkolinde o logori kote sovena ine e midijanesere vojnici. E Gedeonesere 300 vojnici čhivđe o baklje ano čaro sar te na dikhen o Midijanci o svetlo e bakljengoro.

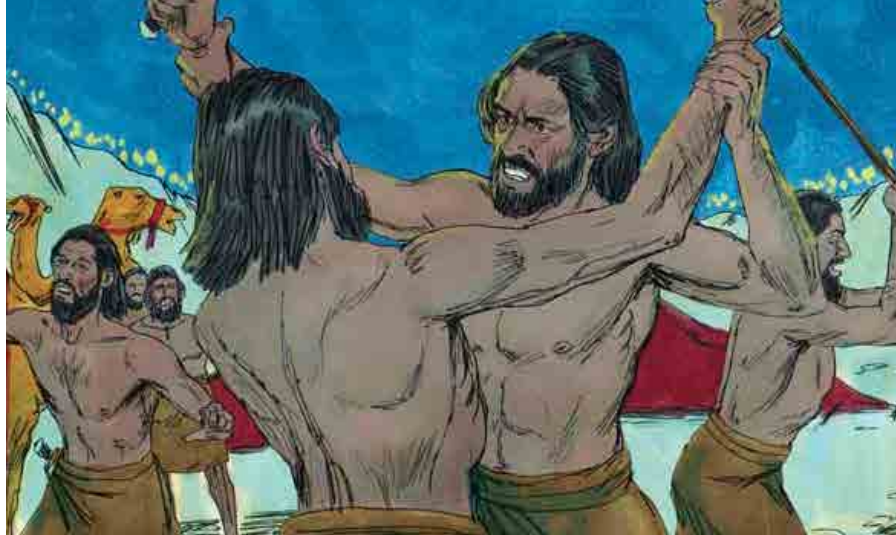

Zatim se Gedeon vratio svojim vojniciima i svakome dao rog, glineni vrč i baklju. Okružili su logor u kojem su spavali midjanski vojnici. Gedeonovih 300 vojnika stavilo je baklje u vrčeve kako Midjanci ne bi videli svetlo baklji.

Tegani sa e Gedeonesere vojnici ko isto trenutko phagle pumare čare, i ađahar oto jekhvar mothovđa pe i jag e bakljengiri. Phudinđe pumende ano šinga hem vičinde: "Maraja amen zako Jahve hem zako Gedeon!"

Zatim su svi Gedeonovi vojnici u istom trenutku razbili svoje vrčeve, tako da se odjednom pokazala vatra baklji. Zatrubili su u svoje rogove i povikali: "Mač za Jahvu i za Gedeona!"

O Devel zbuninda e Midijanconen, adahar da lelje te mudaren jekh avere maskara pumende. Odmah hem avera Izraelci inele vichime pumare cherendar te aven hem te pomožinen te jurinen e Midijanconen. Buten mudarde, a averen jurinde tari e Izralesiri phuv. Adava dive mule 120.000 Midijanci. O Devel spasinda e Izraelconen.

Bog je zbunio Midjance, tako da su se počeli napadati i ubijati međusobno. Odmah su i preostali Izraelci bili pozvani iz svojih domova da pomognu progoniti Midjance. Mnoge su ubili, a ostale su prognali iz Izraelove zemlje. Toga dana umrlo je 120 000 Midjanaca. Bog je izbavio Izrael.

O Izraelci mangle e Gedeone te čhiven sar pe caro. O Gedeon na muklja lenđe te ćeren adava, ali rodindā lendar te den le xari zlatna angrustika save đijekh olendar lelje e Midijanconendar. I but zlato dinđe e Gedeonese.

Narod je Gedeona hteo učiniti svojim carom. Gedeon im nije dopustio da to učine, ali je zatražio da mu daju nešto zlatnog prstenja koje je svaki od njih uzeo Midjancima. Ljudi su Gedeonu dali veliku količinu zlata.

O Gedeon adale zlatostar ćerđafse posebno fostani savo ine akhari o baro svešteniko. Ali e manušenje adava fostani ulo sar idoli save slavinđe. Adalese o Devel palem kazniđa e Izraelconen adalese so slavinđe idolen. O Devel muklja lengere neprijateljende te pobedinen len. I on palem rodinđe e Devle te pomožini lende, i o Devel bičhalđa lende pana jekhe manuše kova spasinđa len.

Gedeon je upotrebio zlato kakobinapravio sebi posebnu odoru kakvu je nosio veliki sveštenik. Međutim, ljudi su je počeli slaviti kao da je idol. Stoga je Bog ponovno kaznio Izrael zato što su slavili idole. Bog je njihovim neprijateljima dopustio da ih poraze. Napokon su ponovno tražili Boga da im pomogne, a Bog im je poslao još jednog izbavitelja.

Ađahar inele but puti: O Izraelci ine grešinena, o Devel ine kaznini len, on ine pokajinena pe, a o Devel ine bičhali lenđe manuše te spasini len. Ko but berša, o Devel bičhalđa lenđe bute manušen kola spasinena ine e Izraelconen olengere neprijateljendar.

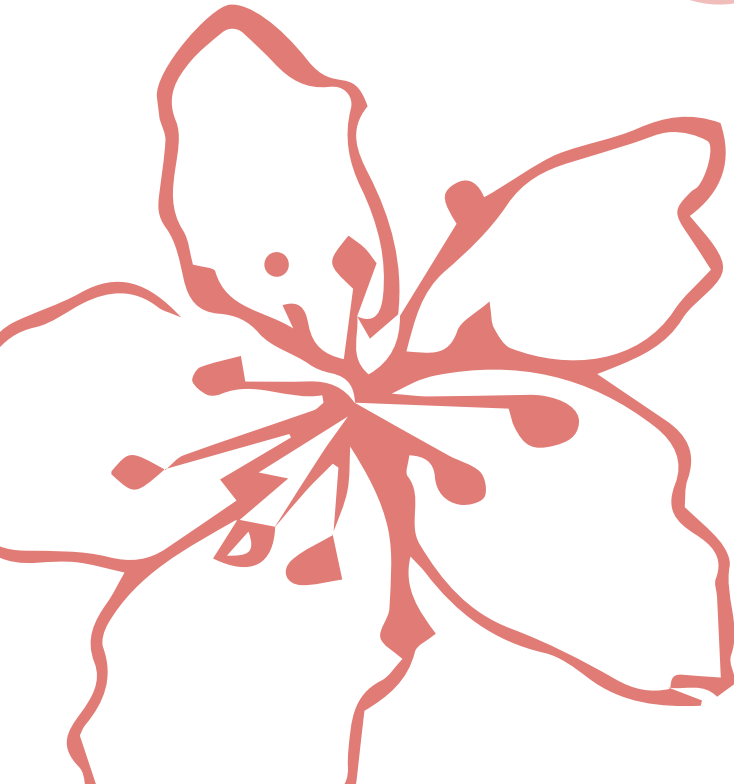
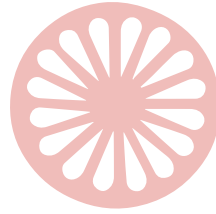
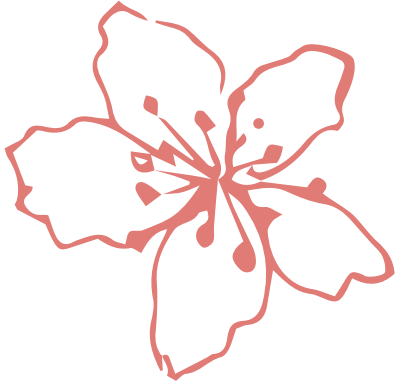
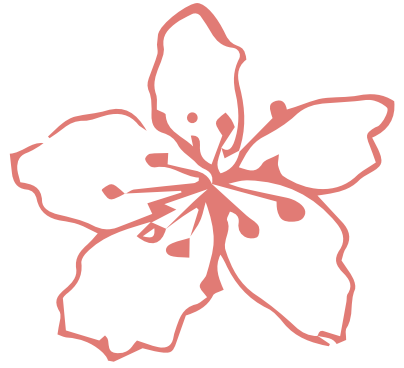
To se ponavljalo mnogo puta: Izraelci bi grešili, Bog bi ih kaznio, oni bi se pokajali, a Bog bi im poslao izbavitelja da ih spasi. Kroz mnoge godine, Bog je slao mnoge izbavitelje koji su spašavali Izraelce od njihovih neprijatelja.

Konačno, o narodo molinda e Devle te del len caro sar so avere nacija ine. Mangle caro kovai učo hem zoralo, kova šaj te legari len ko mariba. E Devlese na inele šukar adava so mangle, ali dinda len caro, ađahar sar so mangle.

Konačno, narod je molio Boga za cara kakvog su imali svi drugi narodi. Hteli su cara koji je visok i snažan, koji bi ih mogao voditi u bitku. Bogu se nije svideo njihov zahtev, ali dao im je cara, kako su i tražili.

17

**E Devlesoro
savez e Davideja**

***Božiji savez
s Davidom***

E biblijakiri paramiz taro

1. Lil e Samuilesoro 10; 15–19; 24; 31;

2. Lil e Samuilesoro 5; 7; 11–12

Biblijska priča iz

Prve knjige Samuiloze 10; 15–19; 24; 31;

Druge knjige Samuiloze 5; 7; 11–12

O Saul inele prvo caro e Izraelesoro. Inele učo hem šužo, inele baš esavko sar so manglja o narodo. O Saul inele šukar caro prva nekobor berša. Ali kasnije ulo bišukar hem na inele poslušno e Devlese, i o Devel birinda jekhe avere manuše kova jekh dive ka ovel caro olese ko than.

Saul je bio prvi izraelski car. Bio je visok i zgodan, baš kao što je narod hteo. Prvih nekoliko godina svoje vladavine nad Izraelom, Saul je bio dobar car. Međutim, onda je postao opak i neposlušan Bogu, pa je Bog izabrao jednog drugog čoveka koji će jednoga dana postati car umesto njega.

O Devel birinda jekhe terne Izraelco palo anav David te ovel caro palo Saul. O David inele pastiri tari diz Vitlejem. Ko različita prilike, sar ine arakhi pe dadesere bakren, o David mudarđa hem lave hem medvede save napadinđe e bakren. O David inele ponizno hem pravedno manuš, kova verujinda e Devlese hem ine lese poslušno.

Bog je odabrao mladog Izraelca koji se zvao David da postane car posle Saula. David je bio pastir iz grada Vitlejema. U različitim prilikama, dok je pazio na stada svoga oca, David je ubio i lava i medveda koji su napali ovce. David je bio ponizan i pravedan čovek, koji je verovao Bogu i bio mu poslušan.

O David ulo zoralo vojniko hem kapetani. Sar inele pana terno, marđa pe jekhe but bare manušeja palo anav Golijat. O Golijat inele trenirime vojniko, but zoralo hem učo sar di trin metarija. Ali o Devel pomožinđa e Davidese te mudari e Golijate hem te spasini e Izraelconen. Palo adava, o David pobedinđa bute e Izraelesere neprijateljnen, i adalese o narodo volinđa le.

David je postao silan vojnika i vojskovođa. Dok je David još bio mladić, borio se protiv jednog diva koji se zvao Golijat. Golijat je bio uvežbani vojnika, jako snažan i visok gotovo tri metra! Međutim, Bog je pomogao Davidu da ubije Golijata i spasi Izrael. Nakon toga, David je izvojevao mnogo pobjeda nad Izraelovim neprijateljima, zbog čega ga je narod veličao.

O Saul ulo ljubomorno adalese so o narodo volinđa e Davide. But puti manglja te mudari le, i o David garaj pe ine olestar. Jekh dive o Saul rodinđa e Davide te mudari le. Đerdinđa ki isto pećina kote o David garavđa pe olestar, ali na dikhlja le. O David tegani inele lese but paše i šaj ine te mudari e Saule, ali na manglja. Umesto adava, čhindža jekh kotor e Saulesere šejendar sar te mothoj lese da na ka mudari le sar te šaj ovel caro.

Saul je postao ljubomoran zbog toga što je narod voleo Davida. Mnogo ga je puta pokušao ubiti, pa se David skrivao od njega. Jednoga je dana Saul tražio Davida da ga ubije. Ušao je upravo u onu pećinu gde se David skrivao od njega, ali ga on nije video. David mu je tada bio jako blizu i mogao ga je ubiti, ali nije. Umesto toga, odrezao je deo Saulove odeće kako bi mu dokazao da ga neće ubiti kako bi mogao postati car.

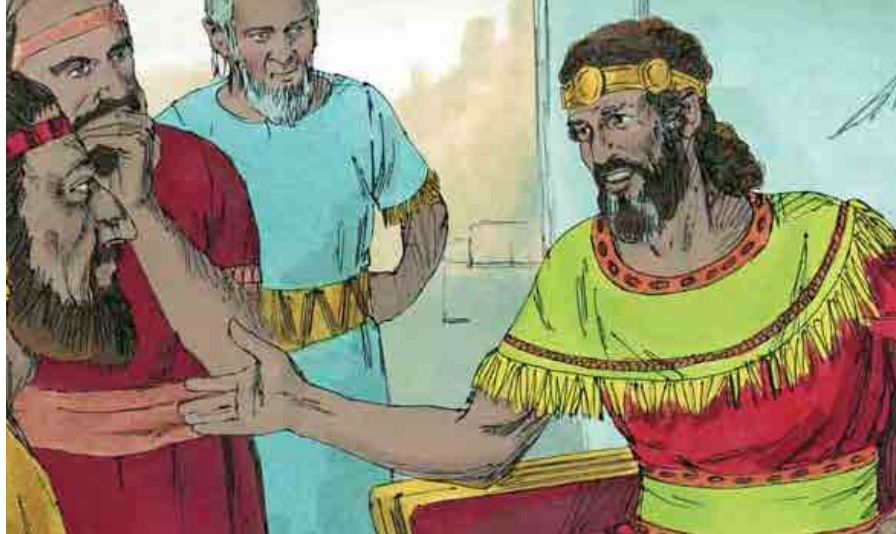

Ko kraj o Saul mulo ano mariba, a o David ulo caro upro Izrael. Ov inele šukar caro, a o narodo volinđa le. O Devel blagoslovinđa e Davide hem čerđa le te ovel but uspešno. O David marda pe ano but mariba hem o Devel pomožinđa lese te pobedini e Izraelesere neprijatelj. O David osvojinđa o Jerusolim hem čerđa le te ovel glavno diz pese ano carstvo. Zako e Davidesoro carujiba, o Izrael ulo zoralo hem barvalo.

Na kraju je Saul umro u bitci, a David je postao car nad Izraelom. Bio je dobar car, a narod ga je voleo. Bog je blagoslovio Davida i učinio ga uspešnim. David se borio u mnogim bitkama i Bog mu je pomogao pobediti Izraelove neprijatelje. David je osvojio Jerusolim i učinio ga glavnim gradom svoga carstva. Tokom Davidove vladavine, Izrael je postao moćan i bogat.

O David manglja te ćerel hram kote o Izraelci ka šaj te slavinen e Devle hem te anen lese žrtve. Āi sar 400 berša, o narodo slavinda e Devle hem anđa lese žrtve ano Šatori zako sastanko savo ćerđa o Mojsije.

David je hteo sagraditi hram gde bi svi Izraelci mogli slaviti Boga i prinositi mu žrtve. Skoro 400 godina, ljudi su slavili Boga i prinosili mu žrtve u Šatoru sastanka koji je sagradio Mojsije.

Ali, o Devel bičhalđa koro David e proroko e Natane akale lafeja: "Adalese so tu injan manuškova marela pe ano mariba, na ka ćere maje Hram. To čhavo ka ćerel le. Ali, me ka blagoslovinav tut but. Jekh te potomkonendar zauvek ka vladini sar caro upro mlo narodo!" Jedinoi potomko e Davidesoro kova šaj vladini zauvek o Mesija. O Mesijai e Devlesoro Izabraniko kova ka spasini akale phuvjakere manušen lengere grejonendar.

Međutim, Bog je Davidu poslao proroka Natana s porukom: "Budući da si ti čovek rata, nećeš mi sagraditi taj Hram. Tvoj sin će ga sagraditi. Međutim, ja ću te mnogo blagosloviti. Jedan od tvojih potomaka zauvek će vladati kao car nad mojim narodom!" Jedini Davidov potomak koji može vladati zauvek je Mesija. Mesija je Božiji Izabranik koji će spasiti ljude ovoga sveta od njihovih greha.

Ked šunđa o David adala lafija, odmah zahvalinđa e Devlese hem slavinđa le adalese so obećinđa e Davidese esavki bari čast hem but blagoslovija. O David na džanđa ked o Devel ka ispunini pe obećanja. Ali, sar so ulo, o Izraelci pana but berša valjanđe te adžićeren e Mesijasoro aviba, đi sar 1.000 berša.

Kad je David čuo te reči, odmah je zahvalio Bogu i slavio ga jer je obećao Davidu tako veliku čast i mnoge blagoslove. David nije znao kada će Bog ispuniti svoja obećanja. Međutim, kako se i dogodilo, Izraelci su morali čekati još jako dugo pre nego što je došao Mesija, skoro 1000 godina.

O David vladinda pravedno hem verno but berša, a o Devel blagoslovinda le. Ali, ked purandilo, čerđa baro greh anglo Devel.

David je mnoge godine vladao pravedno i verno, a Bog ga je blagoslovio. Međutim, pred kraj svog života, strašno je sagrešio protiv Boga.

Jekh dive, sar lesere vojnici
ine marena pe ano mariba
dur pumare čherendar,
o David taro po dvorco
dikhlja jekha šuža đuvlja
sar nandola. Lakoro anav
inele Vitsaveja.

*Jednoga dana, dok su svi
njegovi vojnici daleko od
kuće vodili bitke, David je
pogledao iz svoje palate
i ugledao jednu lepu
ženu kako se kupa. Zvala
se Vitsaveja.*

So te irini po šero ki aver strana te na dikhel, o David bičhalđa nekas te anen la koro leste. Suća olaja hem bičhalđa la čhere. Na nakhino but palo adava, i Vitsaveja bičhalđa poruka e Davidese dai khamni.

Umesto da odvrati pogled, David je poslao nekoga da je dovedu k njemu. Spavao je s njom i poslao je nazad kući. Nedugo posle toga, Vitsaveja je poslala poruku Davidu i rekla mu da je trudna.

E Vitsavejako rom, palo anav Urija, inele jekh oto e Davidesere najšukar vojnici. O David vičinda e Urija te irini pe taro mariba hem phenda lese te džal čhere hem te ovel pe romnjaja sar te mislinen o manuša da i Vitsaveja akhari e Urijasere čhave ano vođi. Ali o Urija na manglja te džal čhere adalese so sa o vojnici inele ano mariba. Adalese o David bičhalđa e Urija palal ano mariba hem phenda e Generalese te čhivel e Urija adari kaj o neprijateljinele najzoralo, te mudarđol.

Vitsavejin muž, koji se zvao Urija, bio je jedan od Davidovih najboljih vojnika. David je pozvao Uriju da se vrati iz bitke i rekao mu da ode i bude sa svojom ženom. Međutim, Urija je odbio otići kući dok je ostatak vojnika bio u borbi. Stoga je David poslao Uriju nazad u borbu i rekao generalu da ga stavi tamo gde je neprijatelj bio najjači, da pogine.

Palo adava so o Urija inele mudardo, o David lelja romnjaće e Vitsaveja. Palo nesavo vreme oj bijanđa čhave e Davidese. O Devel but xoljanđa zbog adava so o David ćerđa, i bičhalđa e proroko e Natane te vaćeri e Davidese kobor bišukar inele lesoro greh. O David pokajinđa pe zako po greh hem o Devel oprostinđalese. Palo adava, sa po dživdipe o David inele poslušno e Devlese, čak hem ano phare vremenija.

Nakon što je Urija bio ubijen, David je oženio Vitsaveju. Kasnije je Davidu rodila sina. Bog se jako naljutio zbog onoga što je David učinio, pa je poslao proroka Natana da kaže Davidu koliko je zao bio njegov greh. David se pokajao za svoj greh i Bog mu je oprostio. Ostatak svoga života, David je sledio Boga i bio mu poslušan, čak i u teškim vremenima.

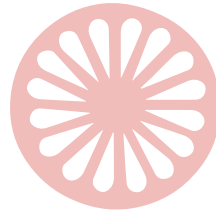
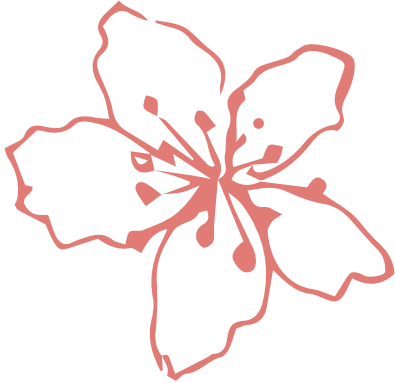
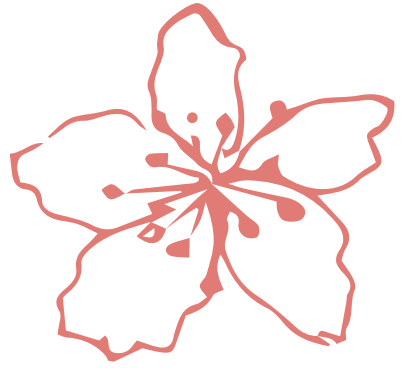

Ali, sar kazna zako e Davidesoro greh, lesoro čhavoro mulo. Ađahar da, ko sa lesoro dživdipe savo ačhilo le, lesiri porodica marela pe ine maškara peste, i ađahar e Davidesoro moć slabonđa. Iako o David na inele verno e Devlese, o Devel inele verno zako pe obećanja. Kasnije, e Davide hem e Vitsaveja inele pana jekh čhavo. Dinđe le anav Solomon.

Međutim, kao kaznu za Davidov greh, njegov dečaćić je umro. Isto tako, ostatak Davidova života postojale su borbe u njegovoj porodici, tako da je Davidova moć jako oslabela. Premda David nije bio veran Bogu, Bog je ipak bio veran svojim obećanjima. Kasnije, David i Vitsaveja imali su još jednog sina, kojeg su nazvali Solomon.

18

Ulavdo carstvo *Podeljeno carstvo*

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e caronendar 1–6; 11–12

*Biblijska priča iz
Prve knjige Carevima 1-6; 11-12*

Palo but berša, o David mulo, a lesoro čhavo o Solomon lelja te vladini upro Izrael. O Devel vačerđa e Solomoneja hem pučlja le so najviše mangela. Keđ o Solomon rodinđa džandipe, o Devel inele zadovoljno hem ćerđa le te ovel najđžando manuš ki phuv. O Solomon siklilo but so hem inele but džando sudija. O Devel ćerđa le te ovel but barvalo.

Mnogo godina kasnije, David je umro a njegov sin Solomon je počeo vladati nad Izraelom. Bog je progovorio Solomonu i pitao ga što najviše želi. Kada je Solomon zatražio mudrost, Bog je bio zadovoljan i učinio ga je najmudrijim čovekom na svetu. Solomon je naučio mnoge stvari i bio je jako mudar sudija. Bog ga je ujedno učinio veoma bogatim.

O Solomon vazdinda Hram ano Jerusalem zako savo lesoro dad o David ćerđa plan hem ćedinda materijal. O narodo akana slavinda e Devle hem anđa žrtve ano Hram, a angleder adava ine ćerena ano Šatoru zako sastanko. O Devel alo hem inele ano Hram, hem živinda pe narodoja.

Solomon je u Jerusalimu sagradio Hram za koji je njegov otac David napravio plan i sakupio građu. Narod je sada slavio Boga i prinosisio mu žrtve u Hramu umesto u Šatoru sastanka. Bog je došao i bio prisutan u Hramu, te je živeo sa svojim narodom.

Ali o Solomon but volinda e đuvljen taro avera phuvja. Na šunđa e Devle hem lelja bute romnjen, đi sar 1.000 romnja inole! But adale romnjendar ale taro avera phuvja, a pumencar anena ine pumare devlen saven ine slavinenena. Ked o Solomon purandilo, hem ov da lelja te slavini lengere devlen.

Međutim, Solomon je voleo žene iz drugih zemalja. Bio je neposlušan Bogu i oženio mnoge žene, njih skoro 1000! Mnoge od tih žena došle su iz stranih zemalja, a sa sobom bi donele i svoje bogove koje bi nastavile slaviti. Kad je Solomon ostario, on je takođe slavio njihove bogove.

O Devel xoljanda upro Solomon hem sar kazna zako adava so o Solomon na ine lese verno o Devel obećinda lese da palo lesoro meriba e Izraelesoro narodo ka ovel ulavdo ko duj carstvija.

Bog se naljutio na Solomona i obećao mu da će, kao kaznu za Solomonovu neveru, podeliti izraelski narod na dva carstva nakon Solomonove smrti.

Ked mulo o Solomon, lesoro čhavo o Rovoam ulo caro. Ov na inele razumno manuš. Sa o Izraelci čedinđe pe te proglasinen le carose. Žalinđe pe lese da o Solomon terinđa len te čeren phare buća hem te platinen but porez.

Nakon Solomonove smrti, carem je postao njegov sin Rovoam. Rovoam je bio bezuman čovek. Sav izraelski narod sakupio se da ga potvrde kao cara. Prigovorili su Rovoamu da ih je Salomon terao da teško rade i plaćaju puno poreza.

E Rovoamesoro odgovor na inele šukar: "Tumen mislinđen da mo dad o Solomon terinđa tumen te ćeren phare buća, ali me ka terinav tumen te ćeren po phare buća nego so ov terinđa tumen hem ka kaznnav tumen po zorale nego so ovkaznindatumen."

Rovoam im je ludo odgovorio: "Vi ste mislili da vas je moj otac Solomon terao da naporno radite, ali ja ću vas terati da radite još više nego što vas je on terao i kažnjavati vas strože nego što je on."

I adahar, deš plemenja e Izraelesere na mangle e Rovoame carose. Samo duj plemija ačhile lese verna. Adala duj plemija ule carstvo vičime E judejakoro carstvo.

I tako, deset plemena izraelskog naroda pobunilo se protiv Rovoama. Samo su mu dva plemena ostala verna. Od ova dva plemena postalo je Carstvo Judejsko.

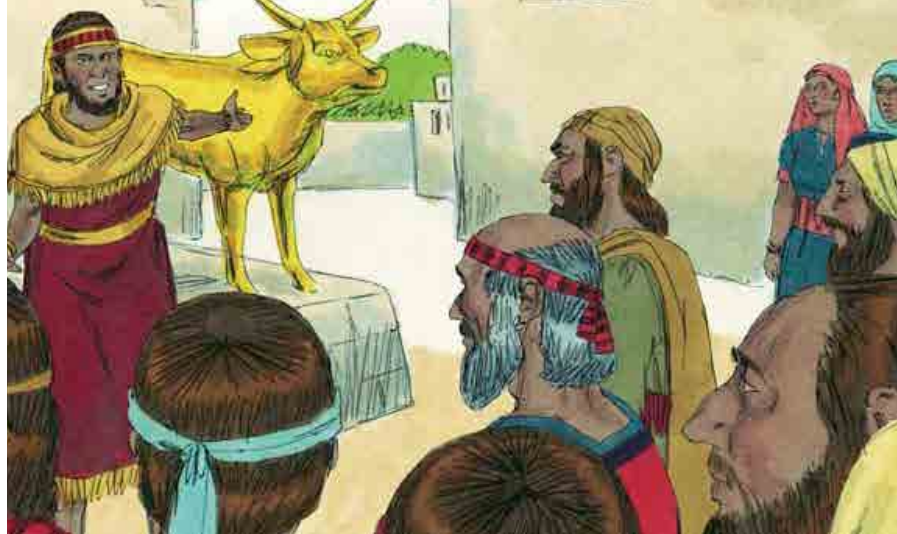

Aver deš plemenja e Izraelesere, kola na mangle e Rovoame carose, čhivđe carose e manuše palo anav Jerovoam. Lengoro carstvo inele ko upruno kotor e phuvjakoro, a vičinđe le E izraelesoro carstvo.

Ostalih deset plemena izraelskog naroda, koja su se pobunila protiv Rovoama, postavila su čoveka koji se zvao Jerovoam da bude njihov car. Svoje carstvo osnovali su u severnom delu zemlje, a nazvali su ga Izraelsko carstvo.

O Jerovoam bunisalo protiv o Devel hem legarda e manušen ano greh. Čerđa duje idolen te šaj lesoro narodo slavini len, a na e Devle ano Hram savoi ano carstvo e Judejakoro.

Jerovoam se pobunio protiv Boga i poveo ljude u greh. Sagradio je dva idola kako bi njegov narod slavio njih umesto da slave Boga u Hramu u carstvu Judejskom.

E Judejako hem e Izraelesoro carstvo ule neprijatelja hem but puti marđe pe jekh avereja.

Carstva Judejsko i Izraela postala su neprijatelji i često su se borili jedno protiv drugoga.

Ano nevo carstvo e izralesoro, sa o carija inele bišukar. Buten olendar mudarđe avera Izraelci, kola mangle te oven carija lenđe ko than.

U novom carstvu Izrael, svi carevi bili su zli. Mnoge od tih careva ubili su drugi Izraelci, koji su se hteli postati carevi umesto njih.

Sa o carija hem but manuša taro e izralesoro carstvo slavinena ine idolen. Ko adava inele uključime but bišukar buća hem sar žrtven dena ine pumare čhavoren.

Svi carevi i većina naroda u carstvu Izrael slavili su idole. Njihovo slavljenje idola često je uključivalo seksualni nemoral, a katkad čak i prinošenje dece kao žrtve.

O carija e Judejakere inele potomci e Davidesere. Nesave olendar inele šukar manuša, kola vladinđe pravedno hem slavinđe e Devle. Ali, but carija e judejakere inele bišukar hem ćerena ine okova so na valjani, hem slavinena ine idolen. Nesave carija da dena ine pumare čhaven sar žrtva e xovavne devlenđe. But manuša tari Juda da cidinđe pe e Devlestar hem slavinena ine avere devlen.

Carevi Judejski bili su potomci Davida. Neki od tih careva bili su dobri ljudi, koji su vladali pravedno i slavili Boga. Međutim, većina judejskih careva bili su zli i pokvareni, te su slavili idole. Neki carevi su čak žrtvovali svoju decu lažnim bogovima. Većina naroda Judeje takođe se pobunila protiv Boga i slavili su druge bogove.

19

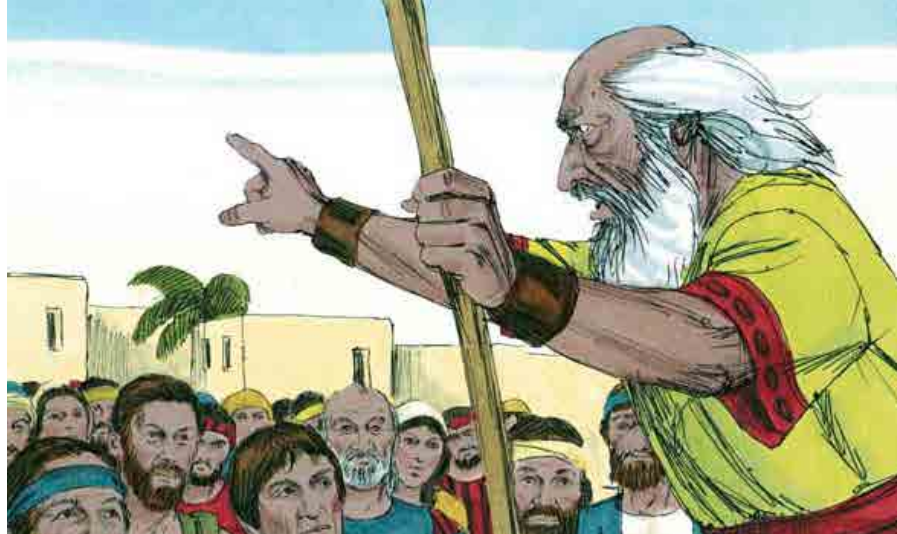
O Proroci

E biblijakiri paramiz taro
1. lil e caronendar 16–18;
2. lil e caronendar 5;
Jeremija 38

Proroci

*Biblijska priča iz
Prve knjige carevima 16-18;
Druge knjige o carevima 5;
Jeremije 38*

O Devel bičhalđa prorokonen e izralesere narodose pana od ked postaninde narodo. O proroci šunena ine o lafi e Devlestar, i vačerena le ine e narodose.

Tokom cele istorije izraelskog naroda, Bog im je slao proroke. Proroci bi čuli poruku od Boga, a onda bi narodu prenosili Božije poruke.

O Ilija inele proroko zako vreme ked o Ahav inele caro upro e izralesoro carstvo. O Ahav na inele šukar manuš hem ohrabrini ine e manušen te slavinen e xovavne devle palo anav Vaal. O Ilija phenda e Ahavese: "Na ka perel bršin ano e izralesoro carstvo đikote me na phenava." Adava but xoljančerđa e Ahave.

Ilija je bio prorok u vreme kada je Ahav bio car nad carstvom Izrael. Ahav je bio zao čovek i ohrabrivao je ljude da slave lažnoga boga koji se zvao Vaal. Ilija je rekao Ahavu: "Neće biti kiše niti rose u carstvu Izrael dok ja tako ne kažem." To je Ahava jako naljutilo.

O Devel phenda e Ilijase te džal đi ko jekh potok ani pustinja hem adari te garaj pe e Ahavestar, kova manglja te mudari le. Đijekh sabajle hem đijekh rat, o čiriklja anena lese ine maro hem mas. O Ahav hem lesiri vojska rodinđe e Ilija, ali našti ine arakhen le. Adalese so but vreme na pelo bršin, hem adava potok da šučilo.

Bog je rekao Iliji da ode do potoka u pustoši i da se tamo sakrije od Ahava, koji ga je hteo ubiti. Svako jutro i svako večer, ptice bi mu donosile hleba i mesa. Ahav i njegova vojska tražili su Iliju, ali ga nisu mogli naći. Suša je bila tako velika da se na kraju sasušio i taj potok.

Adalese o Ilija dželo ki pašutni phuv. Ani adaja phuv živinda jekh udovica hem lakoro čhavo, a skoro na ačhilo len ništa zako xajba adalese so inele bokhalipe adalese so na pelo bršin. Ali, on priminde e Ilija pese ko čher hem dinde le te xal i o Devel brininda pe olendar adahar so ćerđa lengoro čaro e vareja hem lengiri flaša e uljeja niked te na oven čuče. Sa đikote inele o bokhalipe, olen inele so te xan. O Ilija ačhilo adari nekobor berša.

Stoga je Ilija otišao u susednu zemlju. U toj zemlji živeli su jedna udovica i njezin sin, a skoro su ostali bez hrane zbog manjka kiše zbog koje je nastala glad. Međutim, oni su se pobrinuli za Iliju i Bog se brinuo za njih tako što se njihova posuda s brašnom i njihov krčag ulja nikada nisu ispraznile. Celo vreme dok je trajala glad, oni su imali hrane. Ilija je tamo ostao nekoliko godina.

Ked nakhle trintekvaš berš, o Devel phenđa e Ilijase te irini pe e izraelese ano carstvo hem te vaćeri e Ahavese da palem ka bićhali bršin. Ked o Ahav dikhlja e Ilija, phenđa lese: "Adathe injan, tu kova ćereja problemija!" O Ilija phenđa lese: "Tu injan adava kova ćerela problemija! Aćhavđan e Jahve, e ćaćimasere Devle, a slavineja e Vaale. Ana sa e narodo oto carstvo Izrael ki planina Karmel."

Nakon tri i po godine, Bog je rekao Iliji da se vrati u Izraelsko carstvo i progovori Ahavu, jer će ponovno poslati kišu. Kada je Ahav video Iliju, rekao mu je: "Znaći tu si, ti koji donosiš probleme!" Ilija mu je odgovorio: "Ti si taj koji donosi probleme! Napustio si Jahvu, pravoga Boga, a slaviš Vaala. Dovedi sav narod carstva Izrael na goru Karmel."

Sa o manuša oto carstvo Izrael, di o 450 proroci e Vaalesere, ale ki planina Karmel. O Ilija phenda e manušende: "Odlučinen tumen više kas ka slavinen. Tei o Jahve Devel, kanden ole, tei o Vaal Devel, kanden ole!"

Svi ljudi carstva Izrael, uključujući 450 Vaalovih proroka, došli su na goru Karmel. Ilija je rekao ljudima: "Dokle ćete se predomišljati? Ako je Jahve Bog, služite njemu, ako je Vaal bog, služite njemu!"

Tegani o Ilija phenda e Vaalesere prorokonende: "Čhinen jekhe guruve hem čhiven le sar žrtva, ali ma te tharen i jag. Hem me ka ćerav ađahar. Čačimasoroi Devel okova kova ka bičhali jag te tharel e žrtven." I ađahar, e Vaalesere proroci čhivđe e žrtva, ali na tharđe i jag.

Ilija je zatim rekao Vaalovim prorocima: "Zakoljite bika i pripremite ga kao žrtvu, ali ne palite vatru. Ja ću učiniti isto. Bog koji odgovori vatrom pravi je Bog." I tako, Vaalovi sveštenici pripremili su žrtvu, ali nisu zapalili vatru.

Tegani e Vaalesere proroci molinde pe e Vaalese: "Šun amen, Vaale!" Sa o dive molinena pe ine hem vičinena, čhinena pe da ine čhurjencar, ali na dobinde nisavo odgovor hem na ali i jag te tharel e žrtva.

Tada su se Vaalovi proroci molili Vaalu: "Čuj nas, o Vaale!" Celi dan su se molili i vikali, pa čak su se rezali noževima, ali nije bilo odgovora.

Ked nakhlo o dive, o Ilija
čhivđa e žrtva e Devlese.
Teganiphendāe manušende
te čhoren dešuduj bare čare
pani upri žrtva đikote o
mas, o kaš, hem i phuv
uzalo žrtveniko na ovena
skroz sapanē.

*Na kraju dana, Ilija je
pripremio žrtvu Bogu.
Zatim je rekao ljudima da
poliju dvanaest ogromnih
posuda vode na žrtvenik dok
meso, drvo, pa čak i zemlja
oko žrtvenika nisu bili
potpuno mokri.*

Tegani o Ilija molinda pe: “Jahve, Devla e Avraamesereja, e Isakesereja hem e Jakovesereja, mothov amende avdive da tu injan o Devel e Izralesoro hem da me injum to sluga. Odgovorin maje ki molitva te dikhen akala manuša da tu injan čaćimasoro Devel.”

Ilija se zatim pomolio: “Jahve, Bože Avraama, Isaka i Jakova, pokaži nam danas da si ti Bog Izraelov i da sam ja tvoj sluga. Usliši me kako bi ovi ljudi videli da si ti pravi Bog.”

Odmah peli i jag taro nebo hem tharda o mas, o kašta, o bara, i phuv, čak hem o pani savo inele uzalo žrtveniko. Ked o manuša dikhle adava, pele ki phuv hem phende: "O Jahvei Devel! O Jahvei Devel!"

Odmah je vatra pala s neba i spalila meso, drva, kamenje, zemlju, pa čak i vodu koja je bila oko žrtvenika. Kada su ljudi ovo videli, pali su na zemlju i rekli: "Jahve je Bog! Jahve je Bog!"

Tegani o Ilija phenda: “Ma te muken nijekhe e Vaalesere proroko te našel.” I adahar, o manuša dolinde e Vaalesere prorokonen, legarde len adathar hem mudarde len.

Ilija je zatim rekao: “Ne dopustite ni jednom Vaalovom proroku da pobegne.” I tako, ljudi su uhvatili Vaalove proroke, odveli ih odande i ubili ih.

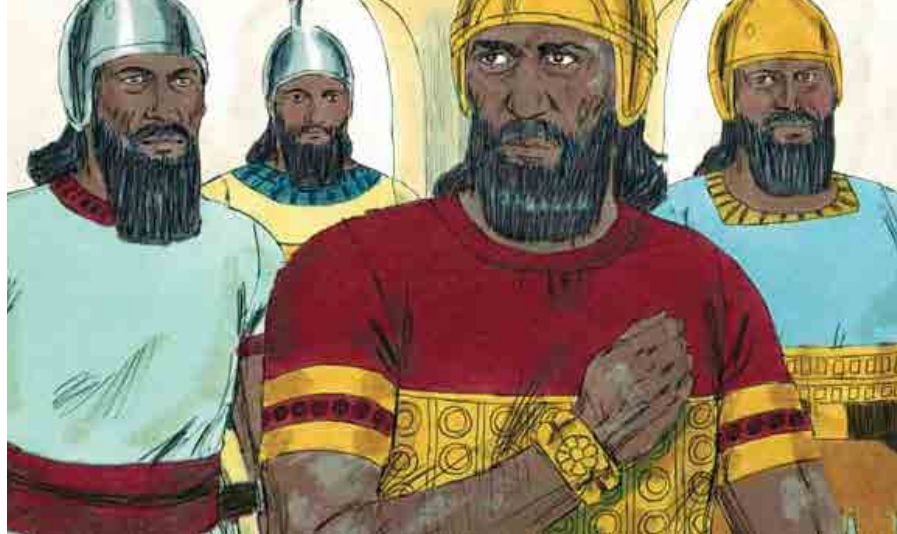

Tegani o Ilija phenda e carose e Ahavese: "Odmah irin tut ani diz, adalese so avela o bršin." I o nebo kalilo hem lelja te perel bršin. O Jahve adaleja mothovđa dai ov čaćimasoro Devel.

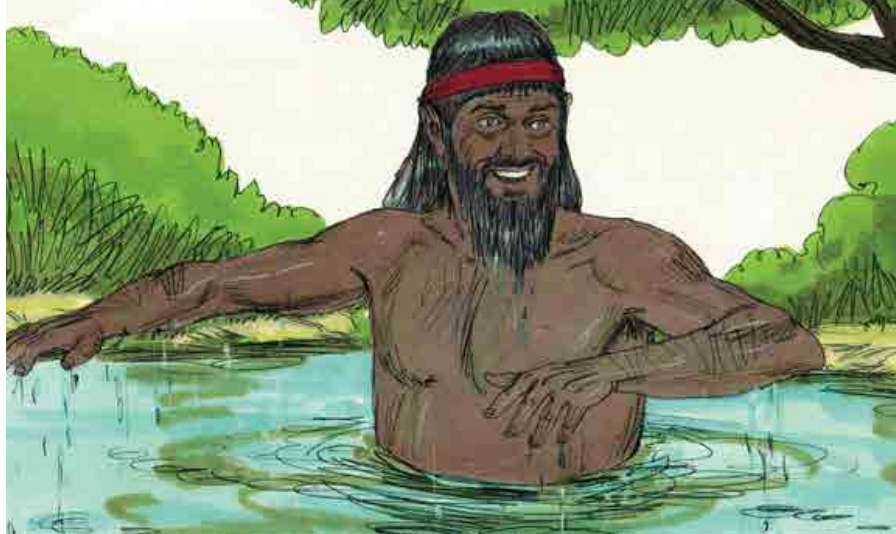
Onda je Ilija rekao caru Ahavu: "Odmah se vrati u grad, jer dolazi kiša." Uskoro se nebo zacrnilo i počeo je pljusak. Jahve je prekinuo sušu i dokazao da je On pravi Bog.

Angleder so te nakhel e Ilijasoro vreme, o Devel birinda jekhe manuše palo anav Elisej te ovel proroko. O Devel čerđa but čudesija prekalo Elisej. Jekh oto adala čudesija ulo upro Naaman, kovainelekapetani e neprijateljengoro, kole inele kožno nambormipe. Šunđa zako Elisej, i dželo te zamolini le te sasljari le. O Elisej phenđa e Naamanese eфта puti te frdel pe ani len Jordan.

Nakon Ilijinog vremena, Bog je odabrao čoveka koji se zvao Elisej da bude prorok. Bog je činio mnoga čuda po Eliseju. Jedno od čuda dogodilo se Naamanu, neprijateljskom zapovedniku, koji je imao strašnu kožnu bolest. Čuo je za Eliseja, pa je otišao i zamolio ga da ga isceli. Elisej je rekao Naamanu da sedam puta uroni u reku Jordan.

O Naaman prvo xoljanda hem na manglja te ćerel adava, adalese so džanda da o nandojba naši korkoro pestar te legari o nambormipe. Ali kasnije odluči da te ćerel adava so teri da le o Elisej hem fridi da pe efa puti ani len Jordan. Ke d o zadnje puti iklilo taro pani, lesiri koža inele sasljadi! O Devel sasljadi le.

Isprva se Naaman naljutio i nije to hteo učiniti, jer je zvučalo glupo. Međutim, kasnije se predomislio i uronio je sedam puta u reku Jordan. Kad je zadnji put izronio, koža mu je bila potpuno isceljena! Bog ga je iscelio.

O Devel bičhalđa bute avre prorokonen. On e narodose vačerđe te na slavinen e idolen hem te len te oven pravedna hem milosrdna premalo avera. O proroci upozorinena ine e manušen da o Devel, te na ačhavđe te ćeren bišukaripe hem te na lelje te slavinen le, ka osudini len hem ka kaznini len.

Bog je slao mnoge druge proroke. Oni su narodu govorili da prestanu slaviti idole i počnu iskazivati pravdu i milosrđe prema drugima. Proroci su upozoravali ljude da će ih Bog, ako ne prestanu činiti zlo i ne počnu ga slaviti, osuditi kao krivce i kazniti.

Ali o manuša na šunde e Devle. Često na postupinđe šukar e prorokonencar, a but puti mudarena len ine. Jekhvaro proroko o Jeremija inele frdime ano šuko bunari hem inele ačhavdo adari te merel. Propelo ani čik savi inele ano bunari, ali tegani o caro smilujinđa pe lese hem naredinđa pe slugenđe te ikalen le taro bunari angleder so ka merel.

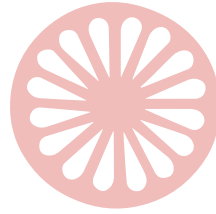
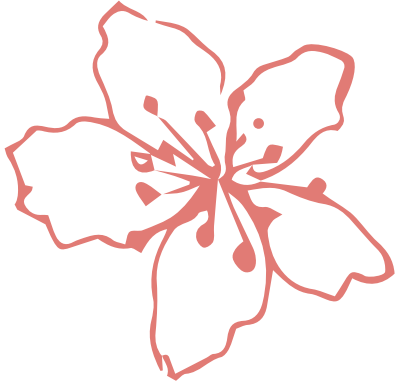
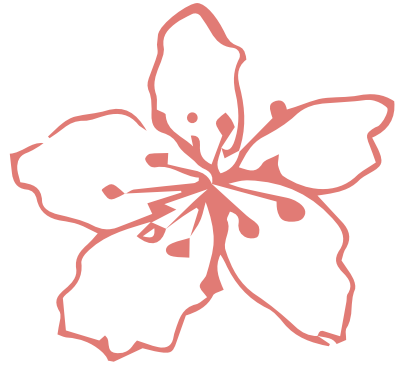
Ljudi uglavnom nisu slušali Boga. Često su krivo postupali s prorocima, a katkad bi ih i ubijali. Jednom je prorok Jeremija bio bačen u osušeni bunar i ostavljen da onde umre. Potonuo je u blato koje je bilo na dnu bunara, ali mu se car onda smilovao i naredio svojim slugama da ga izvuku iz bunara pre nego što umre.

O proroci na ačhavde te prenosinene Devleserelafija iako o manuša mrzinde len. Upozorinena ine e manušen da o Devel ka mudari len te na pokajinde pe. Ađahar da, podsetinena ine e manušen upro e Devlesoro obećanje da ka bičhali ple Mesija.

Proroci su nastavili prenositi Božije poruke iako su ih ljudi mrzeli. Upozoravali su ljude da će ih Bog uništiti ako se ne pokaju. Takođe, podsećali su ljude na Božije obećanje da će poslati svoga Mesiju.

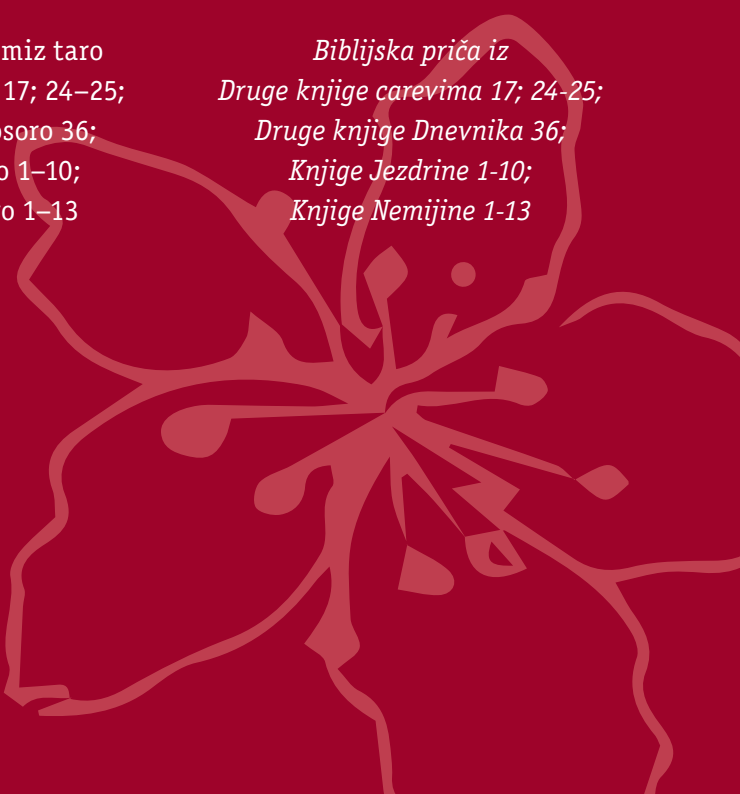
20

Progonstvo hem iriba

E biblijakiri paramiz taro
2. lil e caronendar 17; 24–25;
2. lil e dnevnikosoro 36;
Lil e Jezdrasoro 1–10;
Lil e Nemijasoro 1–13

Izgnanstvo i povratak

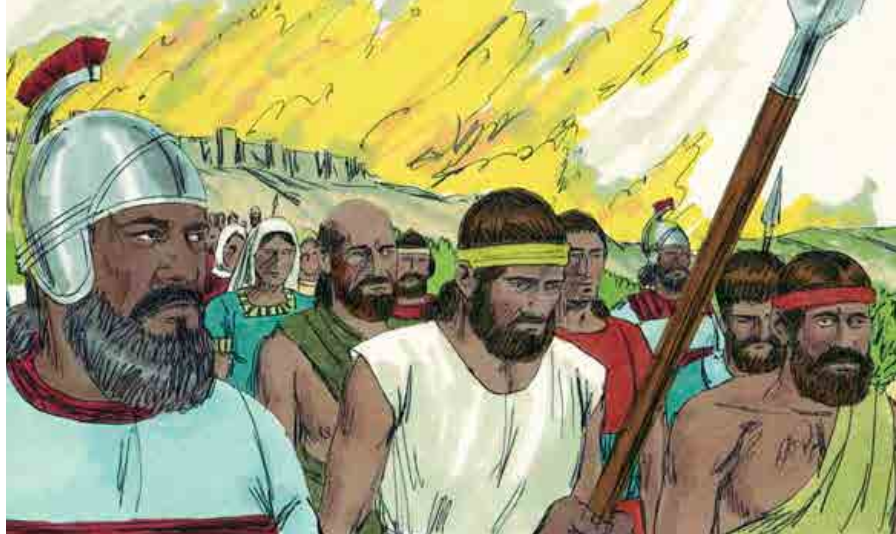
*Biblijska priča iz
Druge knjige carevima 17; 24–25;
Druge knjige Dnevnika 36;
Knjige Jezdrine 1–10;
Knjige Nemijine 1–13*

E Izraelesoro hem e Judejakoro carstvo grešinde anglo Devel. Phagle o savez savo o Devel ćerđa olencar ki Sinaj. O Devel bićhalđa prorokonen te upozorini len te pokajinen pe hem te len palem te slavinen e Jahve, a na avere devlen. Ali on na mangle te šunen.

I izraelsko i judejsko carstvo sagrešilo je protiv Boga. Prekršili su savez koji je Bog sklopio s njima na Sinaju. Bog je poslao proroke da ih upozori da se pokaju i da počnu ponovno slaviti Jahvu, a ne druge bogove. Međutim, oni ga nisu hteli poslušati.

Adalese o Devel kazninda soduj carstvija adahar so muklja lengere neprijateljende te uništinen len. O carstvo e Asirijakoro, jekh zoralo, bišukar narodo, uništinda e Izraelesere carstvo. O Asirci mudarđe bute manušen ano Izrael, čorđe sa so inele vredno, hem tharđe but dizja hem gava ani phuv.

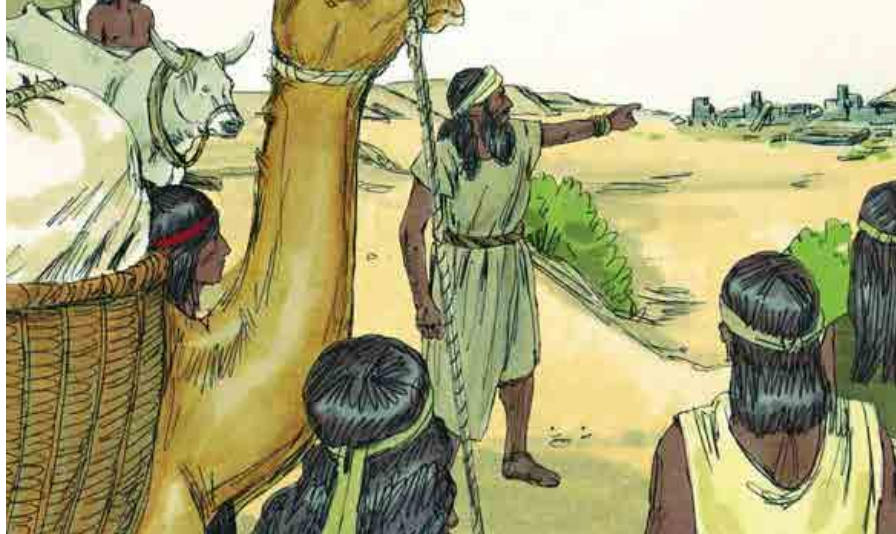
Stoga je Bog kaznio oba carstva tako što je dopustio njihovim neprijateljima da ih unište. Asirsko carstvo, jedan moćan, okrutan narod, uništio je izraelsko carstvo. Asirci su ubili mnogo ljudi u Izraelu, uzeli su sve što je bilo vredno, a velik deo gradova i sela u zemlji su spalili.

O Asirci čedinđe sa e vođen, e barvalen hem e bućarne manušen hem legarde len ani Asirija. Ano e Izralesoro carstvo ačhavđe samo okolen kola ačhile ko životi, a inele but čorore.

Asirci su okupili sve vođe, bogataše i ljude vične zanatu i odveli ih u Asiriju. U carstvu Izrael ostavili su samo one preživjele Izraelce koji su bili jako siromašni.

Tegani o Asirci ande abandijen te živinen ani phuv kote angleder inele e Izralesoro carstvo. Adala abandije palem vazdinđe dizja, hem lelje pe e Izraelconencar kola ačhile adari. O potomci e izralesere kola lelje pe e abandijencar vičinde pe Samarijanci.

Zatim su Asirci doveli strance da žive na području gde je pre bilo izraelsko carstvo. Ti stranci su ponovno izgradili gradove, te se venčavali s Izraelcima koji su ostali tamo. Potomci Izraelaca koji su se venčavali sa strancima zvali su se Samarijanci.

O manuša kola živinđe ano e Judejakoro carstvo dikhlje sar o Devel kazniđa e manušen e Izralesere carstvostar adalese so na inele verna hem poslušna e Devlese. Ali na ačhavđe te slavinen idolen, maškaro kolende inele hem o develja e Hanaanconengere. O Devel bičhalđa prorokonon te upozorinen len, ali on na mangle te šunen.

Narod koji je živeo u judejskom carstvu video je kako je Bog kaznio narod izraelskog carstva zbog njihove nevere i neposlušnosti Bogu. Međutim, nastavili su slaviti idole, uključujući bogove Hanaanaca. Bog je slao proroke da ih upozori, ali oni ih nisu hteli slušati.

Ked nakhle di ko šel berša palo adava ked o Asirci uništinde e Izraelesere carstvo, o Devel bičhalđa e Navuhodonzore, e vavilonskone caro, te napadini e judejakoro carstvo. O Vaviloninele zoralo carstvo. E judejakoro caro ulo e Navuhodonzoresoro sluga hem platinda lese but love dijekh berš.

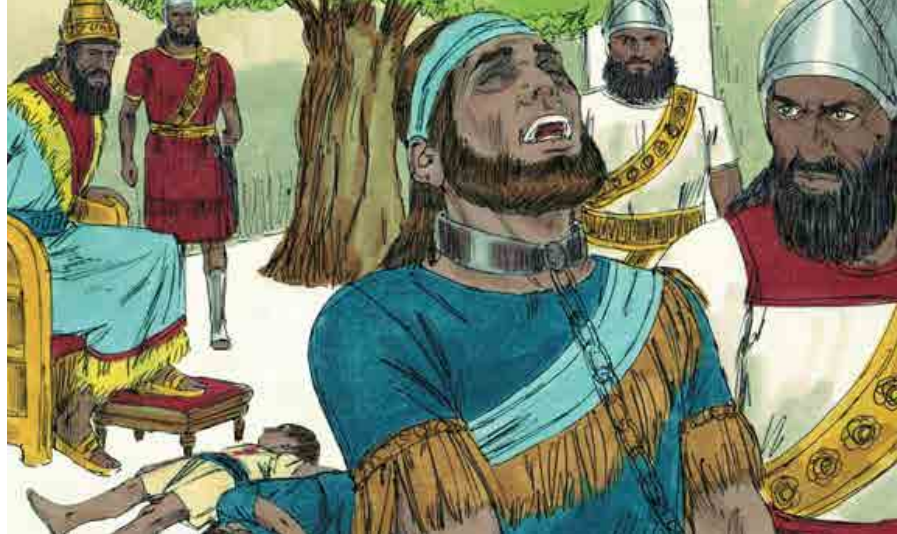
Otprilike stotinu godina nakon što su Asirci uništili izraelsko carstvo, Bog je poslao Navuhodonzora, cara Vavilonaca, da napadne carstvo Judeju. Vavilon je bio moćno carstvo. Judejski car pristao je biti Navuhodonzorov sluga i plaćati mu mnogo novaca svake godine.

Ali, palo nekobor berša e judejakoro caro pobunisalo protiv o Vavilon. Adalese o Vavilonci irinđe pe hem napadinđe e judejakoro carstvo. Prelelje i diz Jerusalem, uništinde o Hram hem lelje sa o blago e dizjakoro hem e Hramesoro.

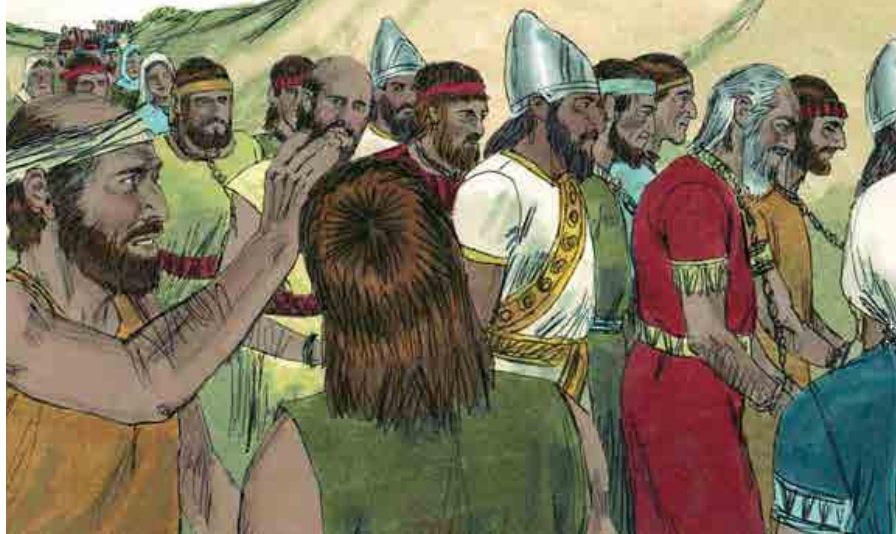

Međutim, nakon nekoliko godina judejski car se pobunio protiv Vavilona. Stoga su se Vavilonci vratili i napali judejsko carstvo. Osvojili su grad Jerusalem, uništili Hram i uzeli sve blago iz grada i iz Hrama.

E Navuhodonozoresere vojnici kazninđe e judejskone caro, adalese so pobunisalo, adahar so mudarđe lesere čhaven anglo leste i palo adava ćerđe le te ovel kororo. Palo adava, legarđe le te merel ano phandlipe ano Vavilon.

Kako bi kaznili judejskog cara što se pobunio, Navuhodonozorovi vojnici su ubili careve sinove pred njim i onda ga oslepili. Nakon toga, odveli su cara da umre u zatvoru u Vavilonu.

O Navuhodonozor hem lesiri vojska legarde skoro sa e narodo taro e judejakoro carstvo ano Vavilon. Ani Judeja ačhavde samo e but čorore manušen te frden seme ko njive. O vreme ked e Devlesoro narodo inele terime te ačhaven i Obećime phuv vičini pe Progonstvo.

Navuhodonozor i njegova vojska odveli su gotovo sav narod iz carstva Judeje u Vavilon, ostavljajući samo najsiromašnije ljude da zasejavaju polja. Razdoblje kada je Božiji narod bio primoran napustiti Obećanu zemlju zove se Izgnanstvo.

Iako o Devel kazninda pe narodo zbog olengere greja adahar so legarda len ano progonstvo, na bisterda ni olen ni ple obećanja. O Devel na ačhavda te pazini upro plo narodo hem te vaćeri lende prekalo ple proroci. Obećinda da, palo eftavardeš berš, on palem ka irinen pe ani Obećime phuv.

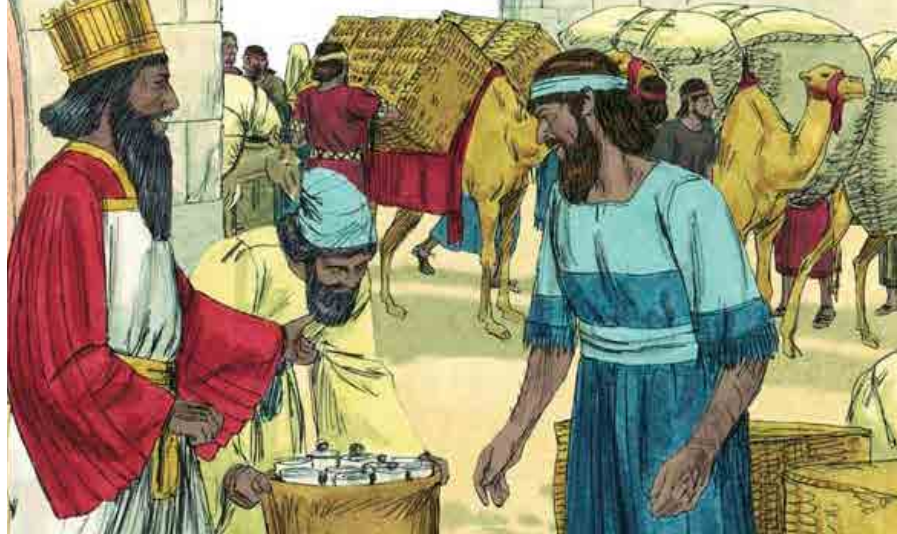
Premda je Bog kaznio svoj narod zbog njegovih greha tako što ih je odveo u izgnanstvo, nije zaboravio ni njih ni svoja obećanja. Bog je nastavio paziti na svoj narod i govoriti im preko svojih proroka. Obećao je da će se, nakon sedamdeset godina, oni opet vratiti u Obećanu zemlju.

Sar di ko eftavardeš berš palo adava, e persijakoro caro o Kir osvojinda o Vavilon, i e persijakoro carstvo zameninda e vavilonskone carstvo. O Izraelci akana vičinde pe Jevreja, a but dene olendar sa pumaro životi inele ano Vavilon. Samo nekobor but purane Jevreja setinena pe ine zaki Judeja.

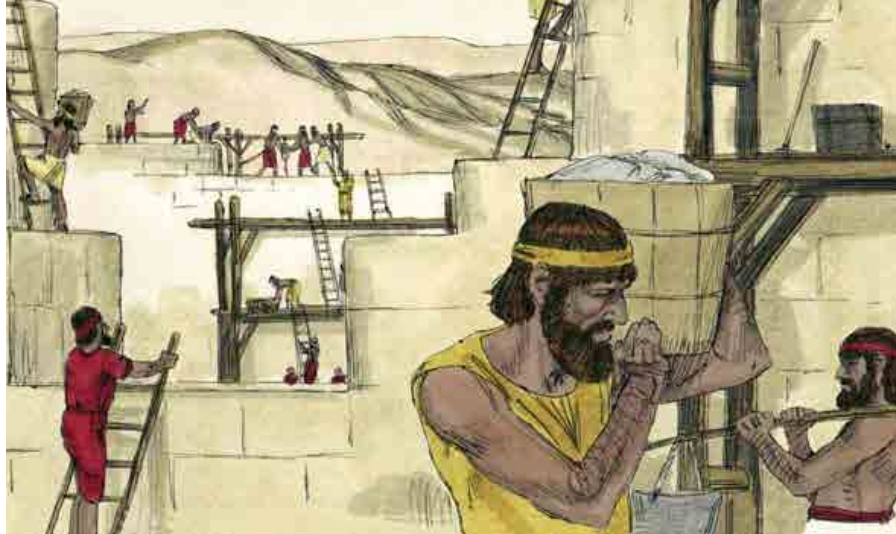
Oko sedamdeset godina kasnije, persijski car Kir porazio je Vavilon, pa je Persijsko carstvo zamenilo Vavilonsko carstvo. Izraelci su se sada zvali Judejci, a većina je sav svoj život provela u Vavilonu. Samo se nekoliko jako starih Judejaca uopšte sećalo Judeje.

E persijakoro carstvo inele but zoralo, ali milosrdno premalo narodija kola pokorinđe pe. Na nakhlo but palo adava ked o Kir ulo caro e persijanconengoro, naredinđa dijekh Jevrejco, kova mangela te irini pe ani Judeja, da šaj te džal tari Persija ki Judeja. Čak dinda len love palem te vazden o Hram! I ađahar, palo adava so eftavardeš berš inele ano progonstvo, tikori grupa oto Jevrejci irinda pe ani diz Jerusalem ani Judeja.

Persijsko carstvo bilo je snažno ali milosrdno prema narodima koje su pokorili. Ukratko nakon što je Kir postao car Persijanaca, naredio je da svaki Judejac, koji se želi vratiti u Judeju, može napustiti Persiju i otići u Judeju. Čak im je dao novac da ponovno sagrade Hram! I tako, nakon što su sedamdeset godina proveli u izgnanstvu, mala skupina Židova vratila se u grad Jerusalem u Judeji.

Ked o manuša resle ano Jerusalem, palem vazdinđe o Hram hem o duvarija uzali diz. Iako pana inele tali vlast avere narodosiri, palem živinđe ani Obećime phuv hem slavinđe e Devle ano Hram savo palem vazdinđe.

Kada su ljudi stigli u Jerusalem, ponovno su sagradili Hram i zidine oko grada. Premda su još uvek bili pod vlašću drugih naroda, ponovno su živeli u Obećanoj zemlji i slavili Boga u Hramu koji su ponovno izgradili.

21

0 Devel obećini e Mesija

E biblijakiri paramiz taro

- 1. lil e Mojsijasoro 3,15; 12,1-3;
- 5. lil e Mojsijasoro 18,15;
- 2. lil e Samuelesoro 7;
- Lil e Jeremijasoro 31;
- Lil e Isaijasoro 59,16;
- Lil e Danilosoro 7;
- Lil e Malahijasoro 4,5;
- Lil e Isaijasoro 7,14;
- Lil e Mihejesoro 5,2;
- Lil e Isaijasoro 9,1-7; 35,3-5; 61; 53;
- Psalam 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;
- Lil e Zaharijasoro 11,12-13;
- Lil e Isaijasoro 50,6;
- Psalam 16,10-11

Bog obećava Mesiju

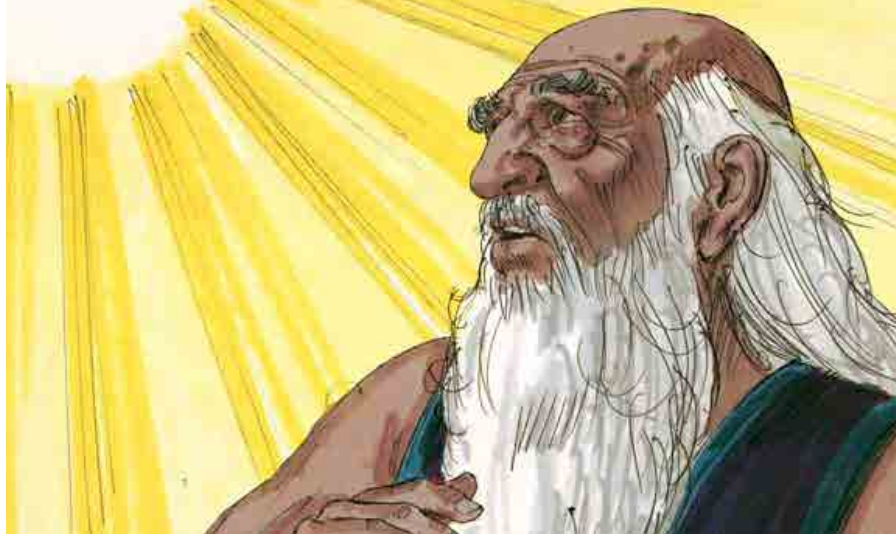
Biblijska priča iz

- 1. knjige Mojsijeve 3,15; 12,1-3;*
- 5. knjige Mojsijeve 18,15;*
- Druge knjige Samuila 7;*
- Jeremije 31;*
- Isaije 59,16;*
- Danila 7;*
- Malahije 4,5;*
- Isaije 7,14;*
- Miheja 5,2;*
- Isaije 9,1-7; 35,3-5; 61; 53;*
- Psalama 22,18; 35,19; 69,4; 41,9;*
- Zaharije 11,12-13;*
- Isaije 50,6;*
- Psalma 16,10-11*

Tari samo početka, o Devel planirinda te bičhali e Mesija. Prvo obećanje e Mesijastar alo e Adamese hem e Evaće. O Devel obećinda da ka bijandol e Evakoro potomko, kova ka zdrobini e sapesoro šero. O sap savo xovavđa e Eva inele o Sotoni. O obećanje znaćinda da o Mesija ka poredini e Sotone.

Od samog početka, Bog je planirao poslati Mesiju. Prvo obećanje o Mesiji došlo je Adamu i Evi. Bog je obećao da će se roditi Evin potomak, koji će zdrobiti glavu zmiji. Zmija koja je zavela Evu bio je Sotona. Obećanje je znaćilo da će Mesija u potpunosti pobediti Sotonu.

O Devel obećinđa e Avraamese da prekalo leste sa o nacije ki phuv ka oven blagoslovime. Akava blagoslov ka pherdol ki budućnost, ked ka avel o Mesija. Ov ka ćerel te šaj spasinen pe o manuša oti đijekh nacija.

Bog je obećao Avraamu da će kroz njega svi narodi sveta primiti blagoslov. Ovaj blagoslov ispuniće se u budućnosti, kada dođe Mesija. On će omogućiti spasenje ljudima iz svakoga naroda.

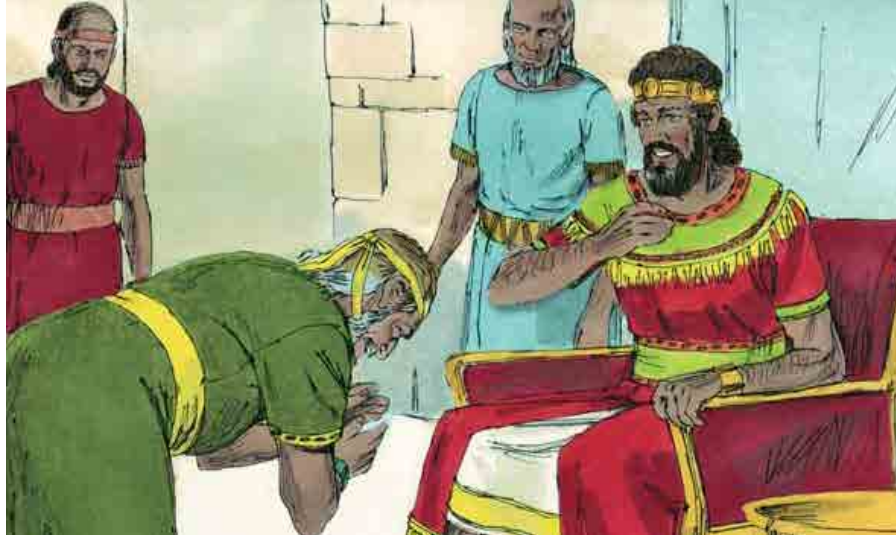

O Devel obećinda e Mojsijase da ki budućnost ka vazdel pana jekhe proroko sar oleste. Adava inele pana jekh obećanje e Mesijastar kova ka avel palo nesavo vreme.

Bog je Mojsiju obećao da će u budućnosti podići još jednoga proroka poput njega. Bilo je to još jedno obećanje o Mesiji koji će doći u neko kasnije vreme.

E carose e Davidese, o Devel obećinda da jekh oto lesere potomci zauvek ka carujini upro e Devlesoro narodo. Adava znaćinda da o Mesija ka ovel e Davidesoro potomko.

Caru Davidu, Bog je obećao da će jedan od njegovih potomaka zauvek carovati nad Božijim narodom. To je znaćilo da će Mesija biti jedan od Davidovih direktnih potomaka.

Prekalo o proroko Jeremija, o Devel obećinda da ka ćerel Nevo savez, ali na sar o savez savo ćerđa e Izraeleja ko Sinaj. Ko Nevo savez, o Devel ka pisini po zakoni ko vile e manušengere, a o manuša korkore ka pendžaren e Devle, ka oven lesoro narodo, a o Devel ka oprostini lengere greja. O Mesija ka anel o Nevo savez.

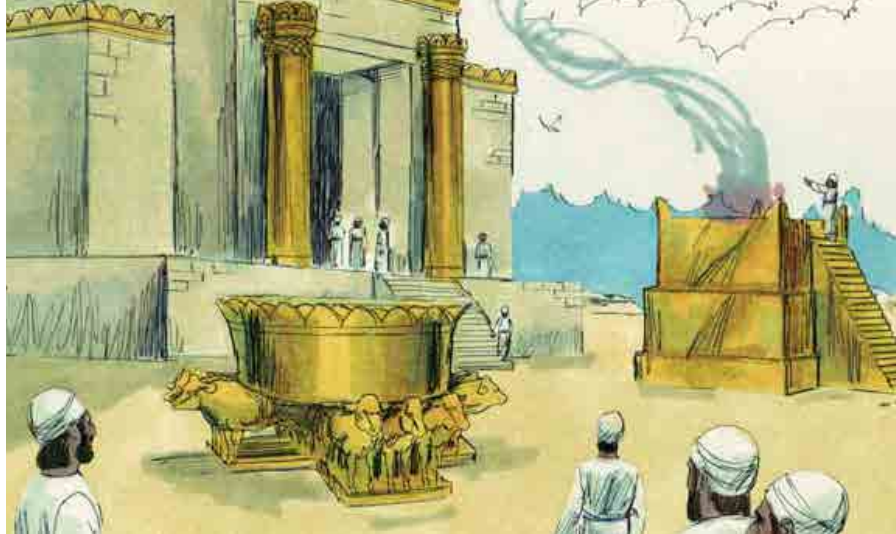

Kroz proroka Jeremiju, Bog je obećao da će sklopiti Novi savez, ali ne savez poput onoga koji je sklopio s Izraelom na Sinaju. U Novom savezu, Bog će napisati svoj zakon na srca ljudi, a ljudi će lično poznavati Boga, biće njegov narod, a On će oprostiti njihove grehe. Mesija će utemeljiti Novi savez.

E Devlesere proroci isto adahar phende da o Mesija ka ovel proroko, svešteniko hem caro. O prorokoi manuškova šunela e Devlesere lafija hem vačeri len e narodose. O Mesijai adava savršeno proroko kole o Devel obećinda te bičhali.

Božiji proroci su isto tako rekli da će Mesija biti prorok, sveštenik i car. Prorok je osoba koja čuje Božije reči i onda proglašava Božije reči narodu. Mesija je taj savršeni prorok kojega je Bog obećao poslati.

E izralesere sveštenici anena ine žrtve e Devlese ko than e narodose, a sar zamena zaki kazna zbog lengere greja. O sveštenici da molinena pe ine e Devlese zako manuša. O Mesija ka ovel savršeno baro svešteniko, kova korkoro pes ka del sar savršeno žrtva e Devlese.

Izraelski sveštenici prinosili su žrtve Bogu naroda, a kao zamenu za kaznu zbog njihovih greha. Sveštenici su se isto molili Bogu za ljude. Mesija će biti savršeni veliki sveštenik, koji će prineti samoga sebe kao savršenu žrtvu Bogu.

O caroi okova kova vladini upro carstvo hem kova sudini e narodose. O Mesija ka ovel savršeno caro, kova ka bešel ko prestolje pe pradadesoro e Davidesoro. Ka vladini upri sa i phuv zauvek, hem uvek ka sudini pošteno hem ka anel ispravna odluke.

Car je neko ko vlada nad carstvom i sudi narodu. Mesija će biti savršeni car, koji će sedeti na prestolu svoga pretka Davida. Vladaće nad celim svetom zauvek, te će uvek suditi pošteno i donositi ispravne odluke.

E Devlesere proroci prorokujinđe pana but so e Mesijastar. O proroko o Malahija prorokujinđa da angleder o Mesija ka avel jekh baro proroko. O proroko o Isaija prorokujinđa da i devica ka bijani e Mesija. O proroko o Mihej phenđa da o Mesija ka bijandol ani diz Vitlejem.

Božiji proroci prorekli su još puno toga o Mesiji. Prorok Malahija je prorekao da će pre Mesije doći jedan veliki prorok. Prorok Isaija je prorekao da će Mesiju roditi devica. Prorok Mihej je rekao da će se roditi u gradu Vitlejemu.

O proroko o Isaija phenda da o Mesija ka živiniani Galileja, ka tešini e manušen kolen isi phagavde vile, hem ka vačeri e phandlenđe da šaj te oven slobodna. Ađahar da, prorokujinđa da o Mesija ka sasljari e nambormen hem okolen kola na šunena, na dikhena, na vačerenena ili na phirena.

Prorok Isaija je rekao da će Mesija živeti u Galileji, tešiti ljude slomljena srca, te proglasiti slobodu za zatočenike i oslobođenje za zatvorenike. Isto tako, predvideo je da će Mesija isceljivati bolesne i one koji ne mogu čuti, videti, govoriti ili hodati.

O proroko o Isaija isto adahar prorokujinda da e Mesija ka mrzinen hem na ka mangel e iako ništa bišukar na čerđa. Avera proroci prorokujinde da okola kola ka mudaren e Mesija ka frden barbuti zako lesere šeja, hem da ka izdajini le o amal. O proroko o Zaharija prorokujinda da adale amalese ka den trijanda srebrna kovanice adalese so izdajinda e Mesija.

Prorok Isaija je isto tako prorekao da će Mesiju bez razloga mrzeti i odbaciti. Ostali proroci su prorekli da će oni koji ubiju Mesiju bacati kocku za njegovu odeću, te da će ga izdati prijatelj. Prorok Zaharija je predvideo da će tom prijatelju platiti trideset srebrenih novčića zato što je izdao Mesiju.

O proroci da phende sar o Mesija ka merel. O Isaija prorokujinda da o manuša ka čhungaren e Mesija, da ka asan lese hem da ka maren le. Ka posaven le, a ov ka merel ani bari patnja hem ano bare dukha, iako ništa bišukar na ćerđa.

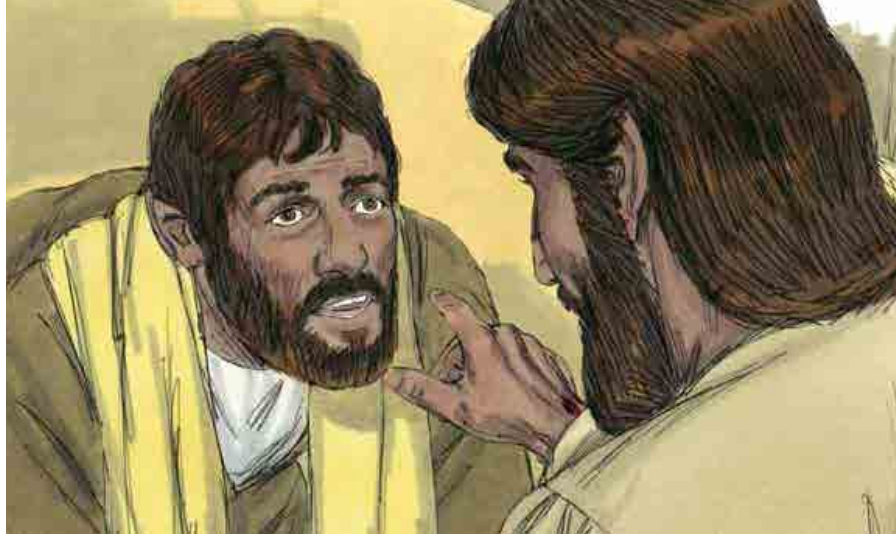

Proroci su takođe rekli na koji način će Mesija umreti. Isaija je prorokovao da će Mesiju ljudi pljuvati, da će mu se izrugivati i da će ga tući. Probošće ga, a on će umreti u velikoj patnji i muci, iako nije učinio ništa loše.

O proroci isto adahar phende da o Mesija ka ovel savršeno, da niked na ka grešini. Ka merel sar te lel i kazna zako greja avere manušengere. Lesiri kazna ka anel mir maškaro Devel hem o manuša. Adalese e Mesijasoro meriba inele e Devlesiri volja.

Proroci su isto tako rekli da će Mesija biti savršen, odnosno da neće nikada sagrešiti. Umreće kako bi podneo kaznu za grehe drugih ljudi. Njegova kazna će doneti mir između Boga i ljudi. To je razlog zašto je Mesijina smrt bila Božija volja.

O proroci prorokujinđe da o Mesija ka merel, ali da o Devel ka vazdel le taro mule. E Mesijasoro meriba hem uštiba taro mule inele način ko savo o Devel ka spasini e grešnikonen hem ko savo ka počini o Nevo savez.

Proroci su prorekli da će Mesija umreti, ali i da će ga Bog uskrsnuti iz mrtvih. Bog će, kroz Mesijinu smrt i uskrsnuće, ostvariti svoj plan da spasi grešnike i započne Novi savez.

O Devel e prorokonende mothovđa but so e Mesijastar, ali o Mesija na alo ano vreme nijekhesoro adale prorokonendar. Više oto 400 berš palo adava so dindđa o zadnje proroštvo, tačno ko pravo vreme, o Devel bičhalđa e Mesija ki akaja phuv.

Bog je prorocima otkrio mnogo toga o Mesiji, ali Mesija nije došao za vreme nijednog od tih proroka. Više od 400 godina nakon što je dao zadnje proročanstvo, tačno u pravo vreme, Bog je poslao Mesiju na ovaj svet.

22

**Bijandipe e
Jovanesoro**

E biblijakiri paramiz taro
Luka 1

***Rođenje
Jovanovo***

*Biblijska priča iz
Lukinog evanđelja 1*

Ko prošlost, o Devel
vačerđa pe narodoja
prekalo pe anđelja hem
prekalo proroci. Ali, 400
berš nakhlo sar na vačerđa
lenđe. Otojekhvar, jekhe
purane sveštenikose palo
anav Zaharija alo o anđeo
te vačeri lese e Devlesoro
lafi. O Zaharija hem lesiri
romni i Jelisaveta inele but
pobožna manuša, ali naši
ine te oven len čhave.

*U prošlosti, Bog je govorio
sa svojim narodom kroz
svoje anđele i proroke.
Međutim, onda je prošlo
400 godina kada im nije
govorio. Odjednom, jednom
starom svešteniku koji se
zvao Zaharija došao je anđeo
s porukom od Boga. Zaharija
i njegova žena Jelisaveta bili
su jako pobožni ljudi, ali nisu
mogli imati dece.*

O andeophendae Zaharijase: "Te romnja ka ovel čhavo. Tu ka de le anav Jovan. Ka ovel pherdo e Svetone Duhoja, hem ka pripremini e narodo zako Mesija." O Zaharija phendā: "Mli romni hem me injam but purane te oven amen čhave. Sar me te ovav sigurno da ka ovel adava?"

Andeo je rekao Zahariji: "Tvoja žena će dobiti sina. Daćeš mu ime Jovan. Biće pun Duha Svetog, te će pripremiti narod za Mesiju." Zaharija je odgovorio: "Moja žena i ja smo prestari da bismo mogli dobiti decu. Kako mogu sigurno znati da će se to dogoditi?"

O anđeo phenda e Zaharijase: “O Devel bičhalđa man te anav će akava šukar lafi. Adalese so na verujinđan maje, na ka šaj te vaćere đikote o čhavoro na bijandola.” O Zaharija odmah palo adava našti ine te vaćeri. Tegani o anđeo ačhavđa e Zaharija, a o Zaharija irinđa pe čhere. I lesiri romni ačhili khamni.

Anđeo je odgovorio Zahariji: “Bog me poslao da ti donesem ovu dobru vest. Pošto mi nisi poverovao, nećeš moći govoriti dok se dete ne rodi.” Zaharija odmah nakon toga više nije mogao govoriti. Tada je anđeo ostavio Zahariju, nakon čega se Zaharija vratio kući, a njegova žena je zatrudnela.

Ked i Jelisaveta inele khamni šov masek, o isto anđeo otojekhvar iklilo e Jelisavetakere rođakinjaće palo anav Marija. Oj inele devica hem inele verime e manušeja palo anav Josif. O anđeo phenda laće: “Ka ačhove khamni hem ka bijane čhave. Ka de le anav Isus. Ov ka ovel Čhavo e Najbare Devlesoro hem ka vladini zauvek.”

Kad je Jelisaveta bila u šestom mesecu trudnoće, isti anđeo se odjednom pojavio Jelisavetinoj rođaki, koja se zvala Marija. Ona je bila devica i bila je zaručena s čovekom koji se zvao Josif. Anđeo joj je rekao: “Zatrudnećeš i rodićeš sina. Daćeš mu ime Isus. On će biti Sin Boga Svevišnjega i vladace zauvek.”

I Marija pučlja: “Sar šaj te ačhovav khamni, a injum Čhaj?” O anđeo phenđa laće: “O Sveto Duho ka huljel upra tute hem o zoralipe e Devlesoro ka učhari tut. Adalese o čhavoro ka ovel sveto, Čhavo e Devlesoro.” I Marija verujinđa hem prihvatinđa adava so phenđa laće o anđeo.

Marija je odgovorila: “Kako će se to dogoditi, kada sam devica?” Anđeo joj je objasnio: “Duh Sveti će sići na tebe i sila Božija će te zaseniti. Stoga će dete biti sveto, Sin Božiji.” Marija je verovala i prihvatila što joj je anđeo rekao.

Na nakhino but palo adava so o anđeo vaćerđa e Marijaja, oj dželi te dikhel e Jelisaveta. Ked i Jelisaveta šunđa e Marijakoro pozdrav, e Jelisvetakoro čhavoro mrdinđa ano late. I Marija hem i Jelisaveta zajedno radujinde pe zako adava so ćerđa lenđe o Devel. I Marija ačhili kori Jelisaveta trin masek i palo adava irinđa pe čhere.

Ubrzo nakon što je anđeo progovorio Mariji, ona je otišla posetiti Jelisavetu. Čim je Jelisaveta čula Marijin pozdrav, Jelisavetina beba je poskočila u njoj. Žene su se zajedno radovale zbog onoga što im je Bog učinio. Nakon što je Marija provela tri meseca u poseti Jelisaveti, vratila se kući.

Ked i Jelisaveta bijanda pe čhavore, o Zaharija hem i Jelisaveta dinde le anav Jovan, sar so phenda lende o anđeo. Tegani o Devel muklja e Zaharijase palem te vaćeri. O Zaharija phenda: "Slava e Devlese, adalese so setinda pe ple narodose! Tu, mo čhavo, ka ove proroko e Najbare Devlesoro hem ka phene e narodose sar šaj te priminen oprostiba zako pumare greja!"

Nakon što je Jelisaveta rodila svog dečaćića, Zaharija i Jelisaveta su bebu prozvali Jovan, kao što je anđeo zapovedio. Onda je Bog dopustio Zahariji da ponovno progovori. Zaharija je rekao: "Slava Bogu, jer setio se svoga naroda! Ti ćeš se, sine moj, zvati prorok Boga Svevišnjega i reći ćeš narodu kako može primiti oprostjenje za svoje grehe!"

23

**Bijandipe e
Isusesoro**

Isusovo rođenje

E biblijakiri paramiz taro
Matej 1;
Luka 2

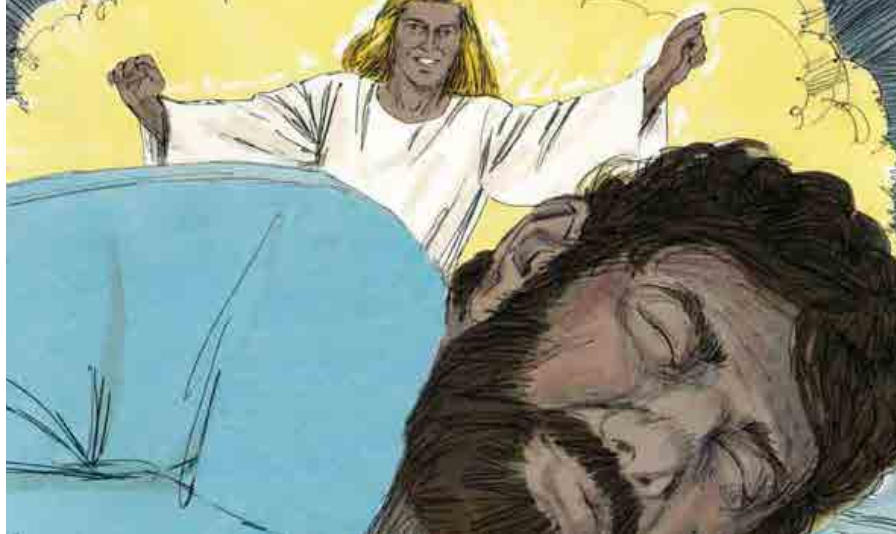
*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 1;
Evanđelja po Luki 2*

I Marija inele verime e Josifeja kova inele pravedno manuš. Ked šunđa dai i Marija khamni, džanđa da adava našti te ovel lesoro čhavo. Na manglja te lađari e Marija, i manglja garandoj te prekinini i veridba. Angleder so te ćerel adava, ko suno alo lese o anđeo hem vaćerđa oleja.

Marija je bila zaručena za pravednog čoveka koji se zvao Josif. Kad je on čuo da je Marija trudna, znao je da to nije moglo biti njegovo dete. Nije hteo osramotiti Mariju, pa je planirao potajno se rastati od nje. Pre nego što je to uspeo učiniti, u snu mu se pojavio anđeo i progovorio mu.

O anđeo phenda lese: “Josife, ma te dara te le e Marija romnjaće. O čavoro kovai ano late čudesnoi ćerdo e Svetone Duhostar. Oj ka bijani čhave. De le anav Isus (so značini: ‘O Jahve spasini’), adalese so ov ka spasini e manušen lengere grejonendar.”

Anđeo mu je rekao: “Josife, nemoj oklevati da uzmeš Mariju za svoju ženu. Beba koja je u njoj čudesno je začeta od Duha Svetoga. Ona će roditi sina. Nazovi ga Isus (što znači: ‘Jahve spašava’), jer će on spasiti narod od njegovih greha.”

I ađahar, o Josif lelja e Marija romnjaće hem anđa la pese ano čher, ali na suća olaja sa đikote na bijanđa.

I tako, Josif je oženio Mariju i uzeo je kući kao svoju ženu, ali nije s njom spavao dok se nije porodila.

Ked alo pašē o vreme i Marija te bijani, e rimesiri vlast naredinđa te ćerel pe popis oto sa o manuša ano carstvo i adalese sare valjanđe te džan ki diz ani savi živinđe lengere preci. O Josif hem i Marija valjanđe te džan taro Nazaret, taro than kote živinđe, ko Vitlejem, adalese so o Vitlejem inele bijandi diz lengere pradadesiri, e Davidesiri.

Kad se približilo vreme da Marija rodi, rimska vlast je svima naredila da zbog popisa odu u grad gde su živeli njihovi preci. Josif i Marija su morali putovati iz Nazareta, gde su živeli, u Vitlejem, jer je Vitlejem bio rodni grad njihova pretka, Davida.

Ked resle ano Vitlejem, na inolen than kotete ačhoven. Inele samo jekh than savo šaj ine te arakhen, adava than inele i štala. O čhavoro bijandilo adathe, a lesiri daj čhivđa le ano jasle, adalese so na inolen kreveti olese. Dinđe le anav Isus.

Kad su stigli u Vitlejem, nisu imali gde prenoćiti. Jedino mesto koje su mogli naći, bila je štala. Dete se tu rodilo, a njegova majka ga je stavila u korito, jer nisu imali krevet za njega. Nazvali su ga Isus.

Adaja rat nesave pastirija paše uzalo lende arakhena ine pumare bakren. Otojekhvar, iklilo anglo lende jekh anđeo osvetlime bare svetloja. O pastirija but darandile. O anđeo phenđa lende: "Ma daran, adalese so anava tumende radosno lafi. Ano Vitlejem bijandilo o Mesija, o Gospodari!"

Te su noći neki pastiri u blizini čuvali svoja stada. Odjednom, pojavio im se anđeo obasjan jarkim svetlom. Prestravili su se. Anđeo im je rekao: "Ne bojte se, jer imam za vas radosnu vest. U Vitlejemu se rodio Mesija, Gospodar!"

“Roden e čhavore, i ka arakhen le sar pačardo pašljola ano jasje.” Otojekhvar, o nebo pherdilo anđelencar kola slavinđe e Devle vačerindoj: “Slava ko učipe e Devlese, a ki phuv mir e manušenđe kolencar o Devel zadovoljno.”

“Potražite dete, i naći ćete ga kako leži u koritu zamotano u trake od tkanine.” Odjednom, nebo se ispunilo anđelima koji su slavili Boga, govoreći: *“Slava Bogu na nebesima i mir na zemlji ljudima prema kojima je blagonaklon.”*

O pastirija resle ko than kote inele o Isus hem arakhle le sar pašljola ano jasle, sar so phenda lende o anđeo. On inele but uzbudime. Palo adava, irinđe pe ko polje kote inele o bakre, slavindoj e Devle zako sa so šunđe hem so dikhlje.

Pastiri su uskoro stigli na mesto gde je bio Isus i našli su ga kako leži u koritu, baš kako im je anđeo rekao. Bili su jako uzbuđeni. Pastiri su se vratili na polja gde su bile ovce, slaveći Boga za sve što su čuli i videli.

Palonesavovreme, omudraci taro phuvja oto Durutno istok dikhlje ko nebo jekh neobično čereni. Xalile so adava značini da bijandilo nevo caro e Jevrejengoro. I adahar putujinde dur te dikhen adale caro. Ale ano Vitlejem hem arakhle o čher ano savo inele o Isus hem lesoro dad hem i daj.

Nakon nekog vremena, mudraci iz zemalja Dalekog istoka videli su neobičnu zvezdu na nebu. Shvatili su da to znači da se rodio novi car Judejaca. I tako su otputovali daleko da bi videli toga cara. Došli su u Vitlejem i našli kuću u kojoj su boravili Isus i njegovi roditelji.

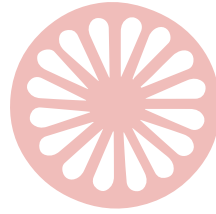
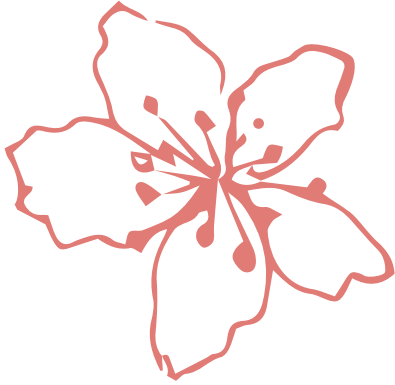
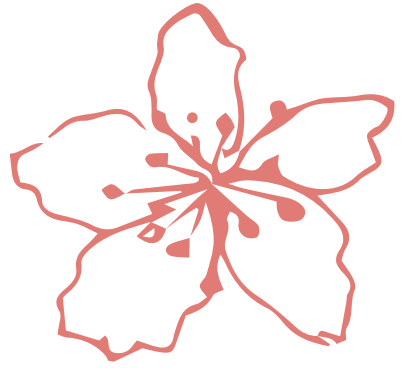

Ked o mudraci dikhle e Isuse lesere dajaja, pokloninđe pe lese adahar so pele anglo leste mujeja di phuv hem obožavinđe le. Dinđe e Isusese skupa darovija, i tegani irinđe pe çhere.

Kad su mudraci videli Isusa s njegovom majkom, poklonili su se i slavili ga. Dali su Isusu skupe darove. Onda su se vratili kući.

24

**0 Jovan krstini
e Isuse**

***Jovan krsti
Isusa***

E biblijakiri paramiz taro

Matej 3;
Marko 1,9–11;
Luka 3,1–23

Biblijska priča iz

*Evandželja po Mateju 3;
Evandželja po Marku 1,9-11;
Evandželja po Luki 3,1-23*

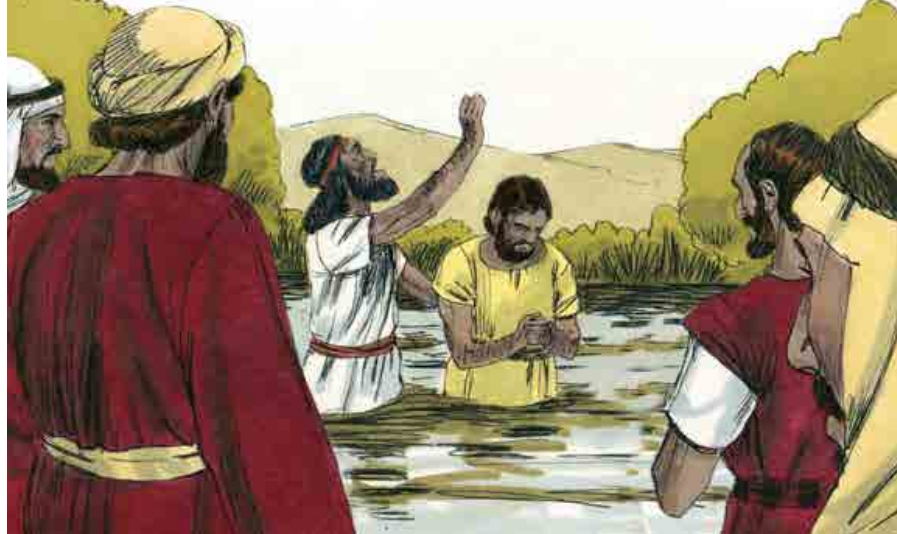
O Jovan, o čhavo e Zaharijasoro hem e Jelisavetakoro, barilo hem ulo proroko. Živinda ani pustinja, xala ine avdin hem skakavconen, hem akhari ine šeja čerde e kamilakere balendar.

Jovan, sin Zaharije i Jelisavete, odrastao je i postao prorok. Živeo je u divljini, jeo divlji med i skakavce, te nosio odeću napravljenu od kamiline dlake.

But manuša džana ine ki pustinja te šunen e Jovane. Ov propovedini lenđe ine vaćerindoj: “Pokajinen tumen zako tumare greja, adalese soi o carstvo e Devlesoro paše!”

Mnogi ljudi su išli u pustinju kako bi slušali Jovana. On im je propovedao govoreći: “Pokajte se, jer carstvo Božije je blizu!”

Ked šunde o manuša e Jovanesoro lafi, but đene olendar pokajinđe pe zako pumare greja, a o Jovan krtinda len. Ale da but vođe e verakere te krtini len o Jovan, ali on na pokajinđe pe ni na priznajinđe pumare greja.

Kad su ljudi čuli Jovanovu poruku, mnogi od njih su se pokajali za svoje grehe, a Jovan ih je krstio. Mnogo verskih vođa je takođe došlo da ih Jovan krsti, ali oni se nisu pokajali niti su priznali svoje grehe.

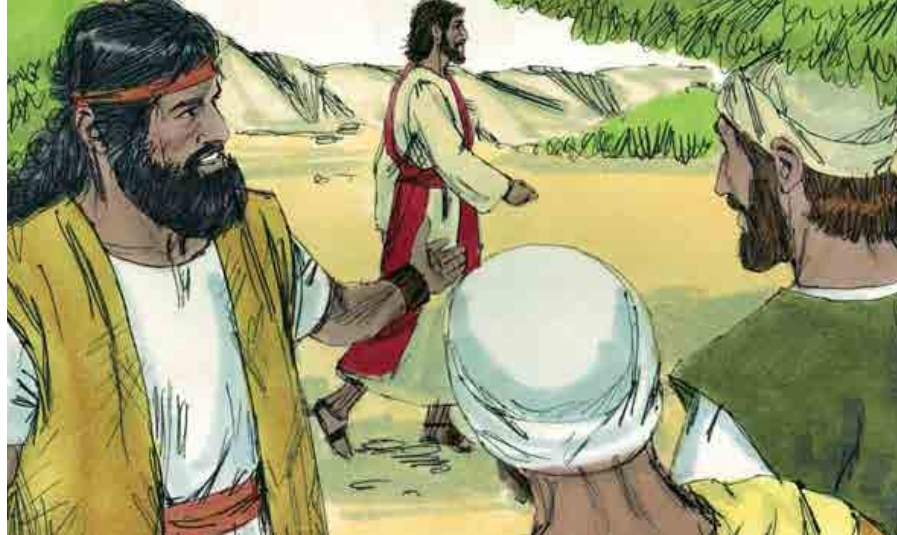
O Jovan phenda e verakere vođe: "Tumen injen sar o otrovna sapa! Pokajinen tumen hem promeninen tumaro ponašiba. Đijekh kaš savo na anela šukar bijandipe ka činel pe hem ka frdel pe ani jag." O Jovan čerđa adava so phenda o proroko: "Ače, bičhalava me glasniko angla tute, kova ka phravel će o drom."

Jovan je rekao verskim vođama: "Vizmije otrovnice! Pokajte se i promenite svoje ponašanje. Svako stablo koje ne nosi dobar plod će se saseći i baciti u vatru." Jovan je ispunio reči proroka: "Gle, šaljem svoga glasnika pred tobom, koji će ti pripraviti put."

Nesave Jevreja pučle e Jovane nane li ov o Mesija. O Jovan phenda lende: "Me na injum o Mesija, ali neko avela pala mande. Ovi edobor baro da me na injum dostojno ni lesere sandale te phravav."

Neki Judejci su pitali Jovana je li on Mesija. Jovan im je odgovorio: "Ja nisam Mesija, ali neko dolazi posle mene. On je toliko velik da ja nisam vredan ni odvezati mu sandale."

Aver dive, o Isus alote krtini le o Jovan. Ked dikhlja le o Jovan, phenda: “Dikhen! Ače o Bakroro e Devlesoro kova legari o greja akale phuvjakere manušengere.”

Sledeći dan, Isus je došao da ga Jovan krsti. Kada ga je Jovan video, rekao je: “Gle! Evo Jaganjca Božijeg koji odnosi grehe sveta.”

O Jovan phenđa e Isusesse: “Na injum dostojno te krstinav tut. Tu valjani man te krtine.” Ali o Isus phenđa lese: “Valjani te krtine man, adalese soi adava ispravno te ćerel pe.” I adahar, o Jovan krtinđa le, iako o Isus niked na grešinđa.

Jovan je rekao Isusu: “Nisam dostojan krstiti te. Ti bi mene trebao krstiti.” Ali Isus mu je rekao: “Trebaš me krstiti, jer je to ispravno učiniti.” I tako, Jovan ga je krtio, iako Isus nije nikada sagrešio.

Ked o Isus iklilo taro pani palo adava soinelekrstime, o Duho e Devlesoro mothovđa pe ano oblik e golubesoro, hulilo hem ačhilo upro leste. Ko isto vreme, taro nebo šundilo e Devlesoro glas: “Tu injan mlo Čhavo. Tut me mangava hem tuja injum but zadovoljno.”

Kada je Isus izašao iz vode nakon što je bio kršten, Duh Božiji pojavio se u obliku goluba, sišao je i ostao na njemu. Istovremeno, s neba je progovorio Božiji glas i rekao: “Ti si moj Sin kojeg volim, i jako sam zadovoljan tobom.”

O Devel angleder adalestar phenda e Jovanese: “O Duh Sveti ka huljel hem ka ačhol upra nekaste kas ka krtine. Adavai manuš o Čhavo e Devlesoro.” O Develijekh. Ali, ked o Jovan krtinda e Isuse, šunđa o vačeriba e Devlesoro e Dadesoro, dikhlja e Devle e Čhave, e Isuse, hem dikhlja e Svetone Duho.

Bog je pre toga već rekao Jovanu: “Duh Sveti će sići i ostati na nekome koga krstiš. Ta osoba je Sin Božiji.” Samo je jedan Bog. Međutim, kada je Jovan krtio Isusa, čuo je govor Boga Oca, video je Boga Sina, odnosno Isusa, te je video Duha Svetog.

25

**0 Sotoni kušini
e Isuse**

***Sotona iskušava
Isusa***

E biblijakiri paramiz taro

Matej 4,1–11;

Marko 1,12–13;

Luka 4,1–13

Biblijska priča iz

Evandolja po Mateju 4,1-11;

Evandolja po Marku 1,12-13;

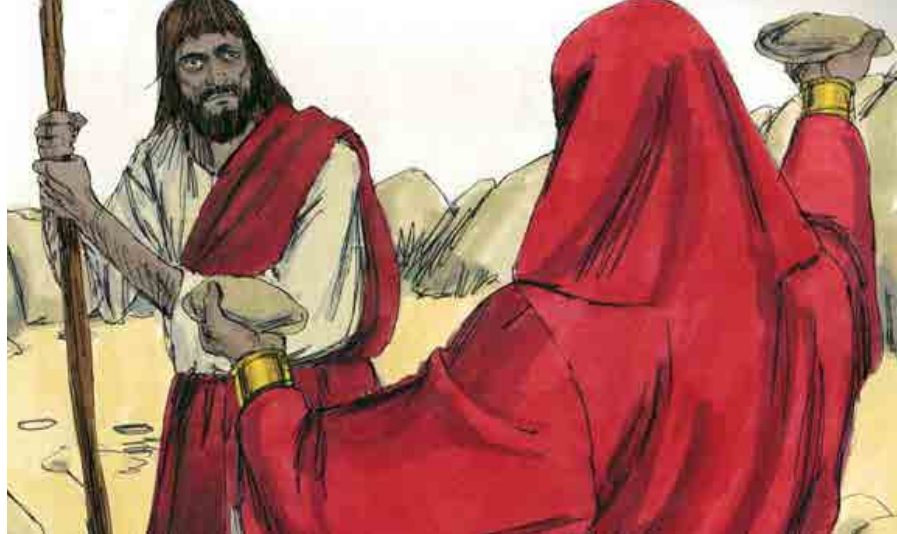
Evandolja po Luki 4,1-13

Ked o Isus inele krstime, odmah o Sveto Duho legarđa le ani pustinja. Adari o Isus postinda saranda dive hem saranda raća. Tegani o Sotoni alo koro Isus te pokušini te ćerel le te grešini.

Odmah nakon što je Isus bio kršten, Duh Sveti ga je odveo u divljinu. Tamo je Isus postio četrdeset dana i četrdeset noći. Onda je Sotona došao Isusu i iskušao ga da sagreši.

O Sotoni kušinda e Isuse ađahar so phenda: "Te injan o Čhavo e Devlesoro, ćer akava bar ano maro te šaj te xas!"

Sotona je iskušavao Isusa tako što je rekao: "Ako si ti Sin Božiji, pretvori ovo kamenje u hleb da možeš jesti!"

O Isus phenda lese:
“Pisimei e Devlese ano
Lafi: ‘E manuŝe na
valjani samo maro te ŝaj
živinen, nego valjani lenđe
te oven poslušna đijekhe e
Devlesere lafese!”

*Isus mu je odgovorio: “U
Božijoj reči piše: ‘Ljudi ne
trebaju samo hleb da bi
živeli, nego trebaju svaku reč
koju Bog izgovori!’”*

Tegani o Sotoni legarda e Isuse ko naj učo than e Hramesoro hem phenda lese: “Te injan o Čhavo e Devlesoro, frde tut tele, adalese soi pisime: ‘O Devel ka naredini pe anđelende te akharen tut, i ađahar na ka khuve tut ni e preja ko bar.’”

Onda je Sotona odveo Isusa na najviše mesto na Hramu i rekao mu: “Ako si Sin Božiji, baci se dole, jer stoji pisano: ‘Bog će zapovediti svojim anđelima da te nose, tako da tvoje stopalo neće udariti u kamen.’”

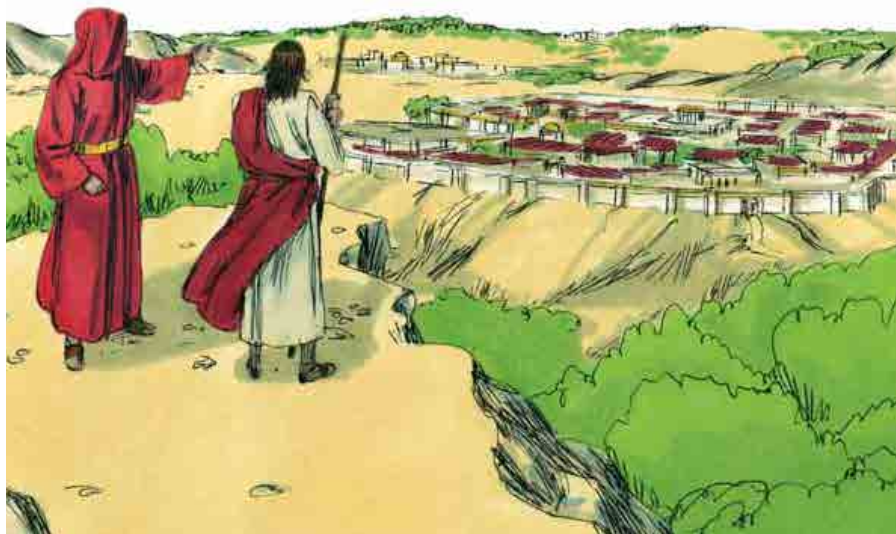

Ali, o Isus ko adava e Sotonese phenda okova so pisini ko Sveto lil. Phenda lese: "Pese ano Lafi, o Devel naredini pe narodose: 'Ma kušinen e Gospode, tumare Devle.'"

Međutim, Isus je Sotoni odgovorio tako što je citirao iz Pisma. Rekao mu je: "U svojoj Reči, Bog zapoveda svojem narodu: 'Ne iskušavaj Gospoda, Boga svoga.'"

Tegani o Sotoni mothovđa e Isusese sa o carstvija e phuvjakere hem sa lengiri slava hem phenđa: “Ka dav tut sa adava te peljan angla mande ko kočija hem te slavindan man.”

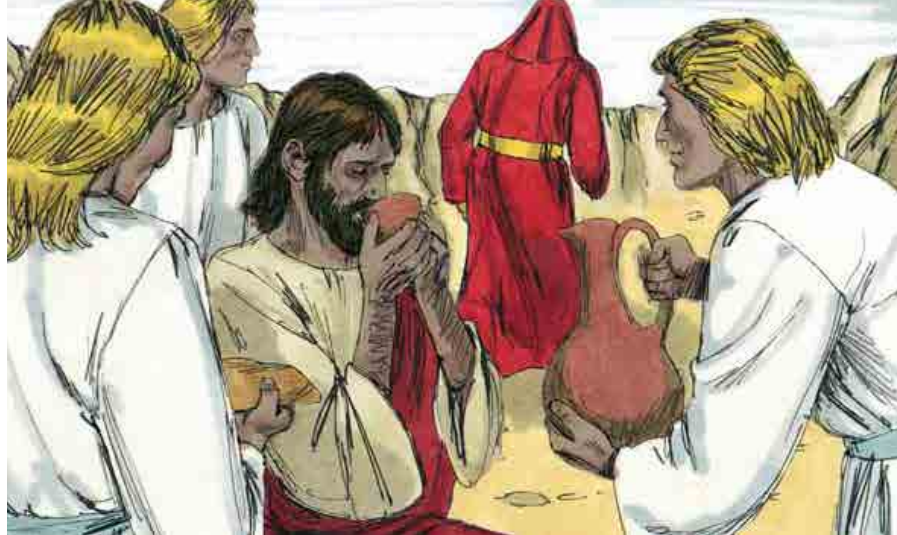
Onda je Sotona pokazao Isusu sva carstva sveta i svu njihovu slavu i rekao: “Daću ti sve to budeš li mi se poklonio i slavio me.”

O Isus phenda: "Dža mandar, Sotone! Pese ano Lafi o Devel naredini ple narodose: 'Slavinen samo e Gospodare, tumare Devle, hem samo ole kanden.'"

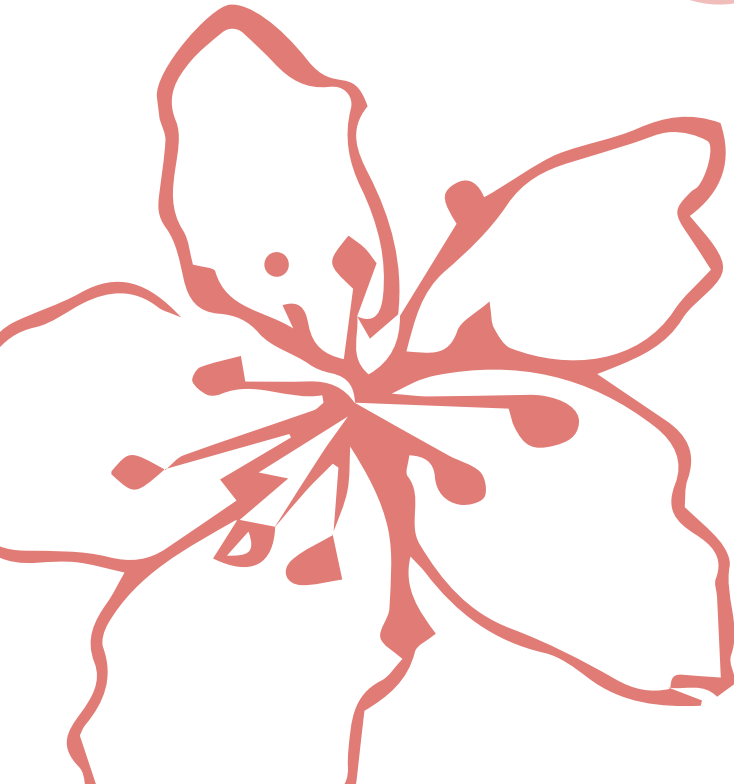
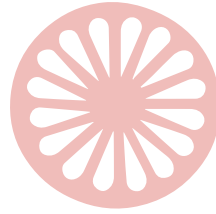
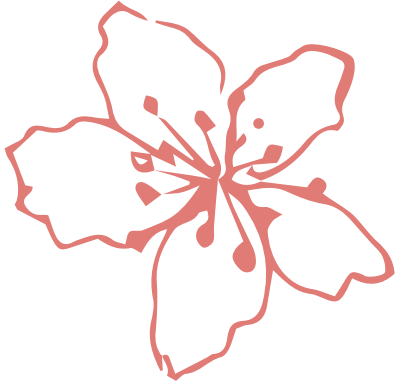
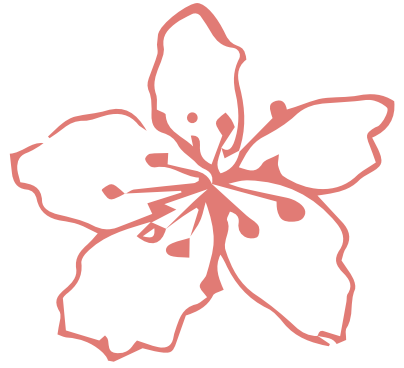

Isus je odgovorio: "Odlazi od mene, Sotono! U svojoj Reči Bog zapoveda svojem narodu: 'Slavite samo Gospodara, Boga svoga, i njemu jedinom služite.'"

O Isus na pelo e Sotonese ko kušnjje, i o Sotoni cidinda pe olestar. Tegani ale o anđelja hem brininde pe zako Isus.

Isus nije popustio Sotoninim iskušenjima, pa ga je Sotona ostavio. Onda su došli anđeli i brinuli se za Isusa.

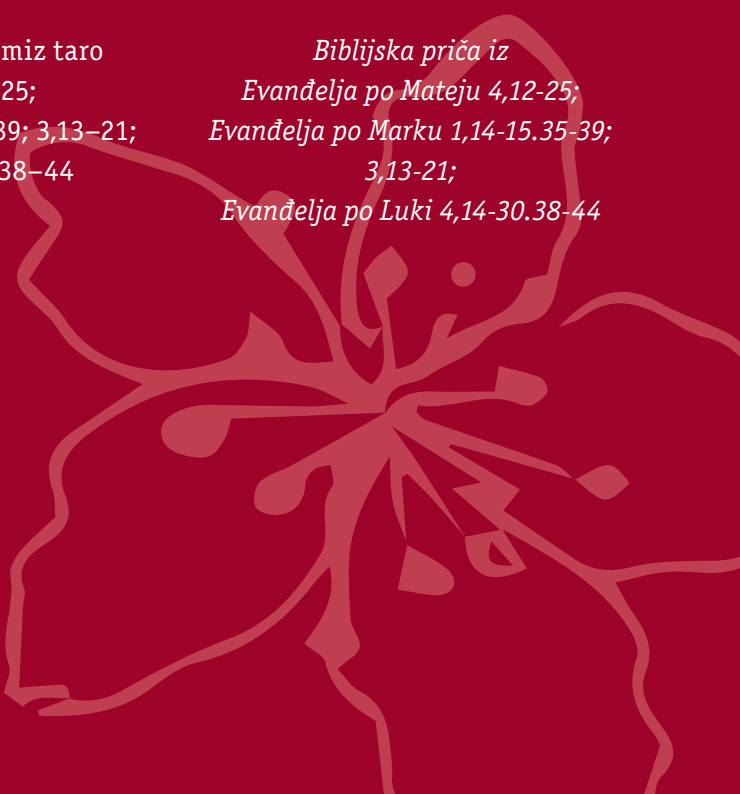
26

**O Isus lela te
čerel pli služba**

E biblijakiri paramiz taro
Matej 4,12–25;
Marko 1,14–15, 35–39; 3,13–21;
Luka 4,14–30, 38–44

***Isus započinje
svoju službu***

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 4,12–25;
Evanđelja po Marku 1,14–15.35–39;
3,13–21;
Evanđelja po Luki 4,14–30.38–44*

Palo adava so na pelo e Sotonese ko kušnje, o Isus irinda pe ano zoralipe e Svetone Duhosoro ano krajo e Galilejakoro kaj živinda. O Isus džala ine taro than ko than hem sikaj e manušen. Sare vačerena ine šukar olestar.

Nakon što je nadvladao iskušenja Sotone, Isus se vratio u sili Duha Svetoga u područje Galileje gde je živeo. Isus je išao od mesta do mesta i poučavao. Svi su govorili dobro o njemu.

O Isus dželo ani diz Nazaret, kaj živinda ked inele čavoro. Ko savato dželo ko than kote slavini pe e Devle. Dinđe le o lil e prorokosoro e Isaijasoro te čitini adathar. O Isus phravđa o lil hem čitinda o odlomko e manušenje.

Isus je otišao u grad Nazaret, u kojem je živeo za vreme svoga detinjstva. U subotu je otišao na mesto gde su slavili Boga. Dali su mu svitak proroka Isaije da iz njega nešto pročita. Isus je otvorio svitak i pročitao odlomak ljudima.

O Isus čitinda akava: "O Devel dinda man pe Duho te šaj vačerav o šukar lafi e čororende, da o phandle šaj te oven slobodna, da o korore šaj te dikhen, da o mučime šaj te oven slobodna. Akavai berš oti e Devlesiri milost."

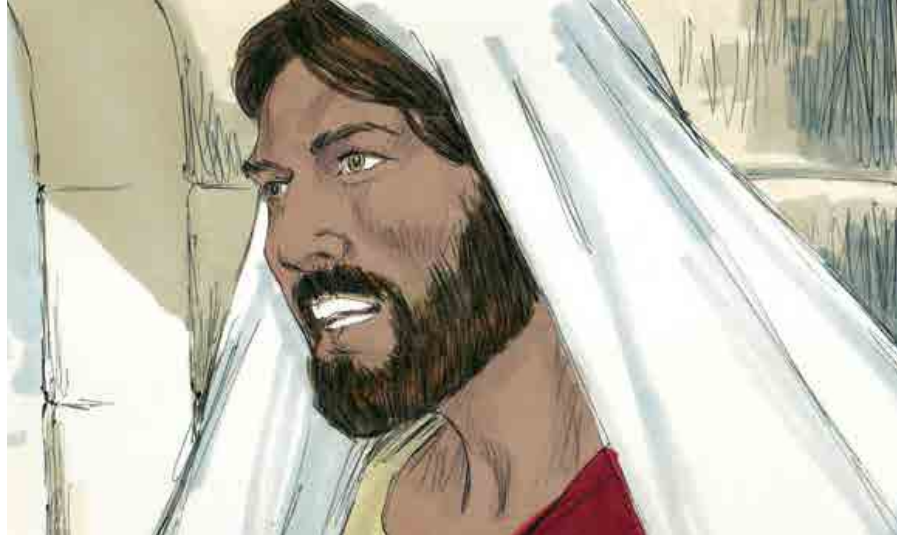
Isus je pročitao: "Bog mi je dao svoga Duha da mogu naveštati dobru vest siromašnima, slobodu zatvorenima, vraćanje vida slepima, te oslobođenje potlačenima. Ovo je godina Gospodnje milosti."

Tegani o Isus beštino. Sare dikhle ano leste. Džande da adava odlomko oto lil savo šunde vaćeri e Mesijastar. O Isus phenđa: “O lafija save čitindum pherđona akana.” O manuša inele iznenadime. Phenđe: “Nane li akava e Josifesoru čhavo?”

Onda je Isus seo. Svi su ga pažljivo gledali. Znali su da se ovaj odlomak pisma koji su sad čuli odnosi na Mesiju. Isus je rekao: “Reči koje sam sad pročitao ispunjavaju se upravo sada.” Ljudi su bili zadivljeni. “Nije li ovo Josifov sin?” rekli su.

Tegani o Isus phenda: "Čačei adava da nijekh proroko nane prihvati me pesu ani bijandi diz. E Ilijase ko vreme inele but udovice ano Izrael. Ali ked trin berš na pelo bršin, o Devel na bičhalđa e Ilija te pomožini nesava udovicaće ano Izrael, nego e udovicaće oto aver narodo."

Onda je Isus rekao: "Istina je da nijedan prorok nije prihvaćen u svom rodnom gradu. Tokom vremena proroka Ilije, bilo je mnogo udovica u Izraelu. Ali kada tri godine nije padala kiša, Bog nije poslao Iliju da pomogne udovici iz Izraela, nego udovici iz drugog naroda."

O Isus phenda hem akava: "Ađahar da, ko vreme e Elisejesoro ano Izrael inele but manuša e kožakere nambormipaja. Ali o Elisej nasasljarda nijekheolendar. Sasljarda samo e kožakoro nambormipe savo inele e Naamane, e Izraelesere neprijateljesere naredniko." O manuša kola šunena ine e Isuse inele Jevreja. Ked šunde so vačeri, but inele xoljame upro leste.

Isus je nastavio govoriti: "Takođe, za vreme proroka Eliseja, bilo je mnogo ljudi u Izraelu s kožnim bolestima. No, Elisej nije iscelio nijednoga od njih. Iscelio je jedino kožnu bolest Naamana, zapovednika Izraelovih neprijatelja." Ljudi koji su slušali Isusa bili su Judejci. Kad su ga čuli da to govori, bili su besni na njega.

O dizutne taro Nazaret ikalde e Isuse taro than kote slavini pe e Devle hem legarde le upre ko brego kotar mangle te frden le te mudaren le. Ali, o Isus nakhino maškar olende hem cidinda pe tari diz Nazaret.

Gradani Nazareta su odvukli Isusa iz mesta gde su slavili Boga i doveli ga na rub litice s koje su ga hteli baciti da ga ubiju. Međutim, Isus se probio kroz mnoštvo i napustio grad Nazaret.

Tegani o Isus nakhino maškaro krajo e Galilejakoro, a but đene ale koro leste. Anena ine koro leste bute manušen kola inele namborme ili sakatime, hem okolen kola na dikhlje, na phirđe, na šunđe ili na vaćerđe, a o Isus sasljari len ine.

Isus je onda prošao kroz područje Galileje, a veliko je mnoštvo došlo k njemu. Donosili su mu mnoge ljude koji su bili bolesni ili hendikepirani, kao i one koji nisu mogli videli, hodati, čuti ili govoriti, a Isus ih je isceljivao.

Anena ine koro Isus bute manušen ano kolende inele demonja. Ked o Isus naredini lenđe ine, o demonja ikljovena e manušendar, hem but puti vičinena ine: "Tu injan o Čhavo e Devlesoro!" But manuša inele zadivime hem slavinena ine Devle.

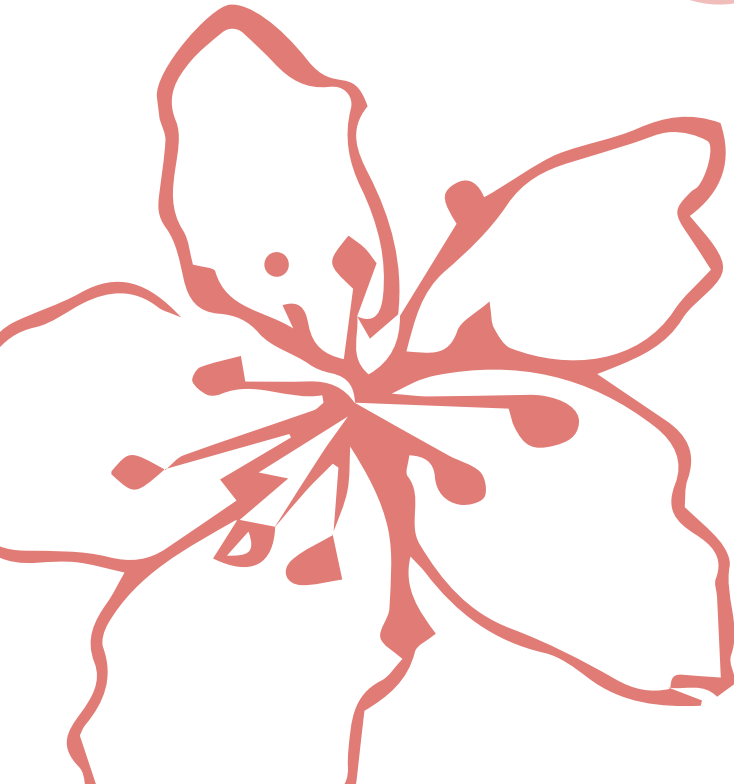
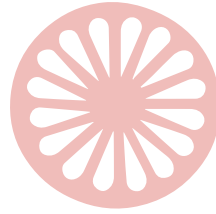
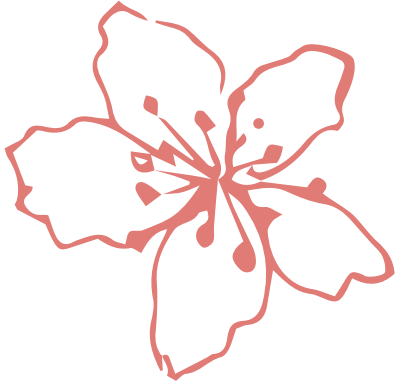
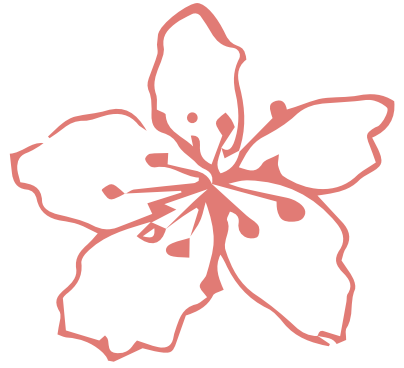

Mnoge ljude koje su kontrolisali demoni donosili bi k Isusu. Na Isusovu zapoved, demoni bi izlazili iz ljudi, a pritom bi često vikali: "Ti si Sin Božiji!" Mnoštvo ljudi bilo je zadivljeno i slavili su Boga.

Palo adava, o Isus birinda dešuduje muršen kolen vičinda apostolja. O apostolja džana ine dromeja palo Isus hem sikljovena ine olestar.

Nakon toga, Isus je odabrao dvanaest muškaraca koje je nazvao svojim apostolima. Apostoli su putovali s Isusom i učili od njega.

27

**I paramiz
e šukare
Samarijancostar**

E biblijakiri paramiz taro
Luka 10,25–37

***Priča o dobrom
Samarijancu***

*Biblijska priča iz
Evandolja po Luki 10,25-37*

Jekh dive, jekh manuš kova šukar džanda e jevrejengoro zakoni alo koro Isus te kušini le. Pučlja le: “Učitelju, so valjani te ćerav te šaj ovel man večno dživdipe?” O Isus phenda lese: “So pisini adalestar ano zakoni e Devlesoro?”

Jednog dana, stručnjak za judejski zakon došao je k Isusu da ga iskuša. Rekao mu je: “Učitelju, šta moram učiniti da bih baštinio život večni?” Isus mu je odgovorio: “Šta piše o tome u Božijem zakonu?”

O manuškova šukar džanda o zakoni phenda da o zakoni e Devlesoro vaćeri: "Čumudin e Gospode, te Devle, sa te vileja, sa te dušaja, te zoralipnaja hem te gođaja. Hem mang te pašutne sar korkore tut." O Isus phenda lese: "Oja, ađahari! Čer ađahar hem ka živine."

Stručnjak za zakon odgovorio je da Božiji zakon kaže: "Ljubi Gospoda, Boga svoga, svim svojim srcem, dušom, snagom i umom. I voli svojeg bližnjeg kao samoga sebe." Isus mu je odgovorio: "U pravu si! Čini to i živećeš."

Ali o manuš manglja te mothoj dai pravedno, i pučlja e Isuse: "A koi mlo pašutno?"

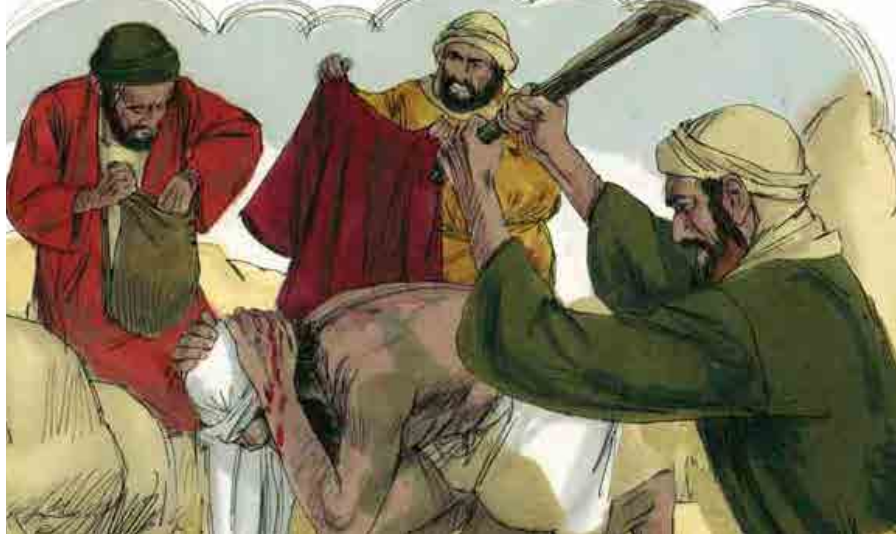
Međutim, stručnjak za zakon hteo je dokazati da je pravedan, pa ga je upitao: "Ko je moj bližnji?"

Ko adava, o Isus vačerda lese akaja paramiz: “Inele jekh Jevrejco kova džala ine dromeja tari diz Jerusalim ki diz Jerihon.”

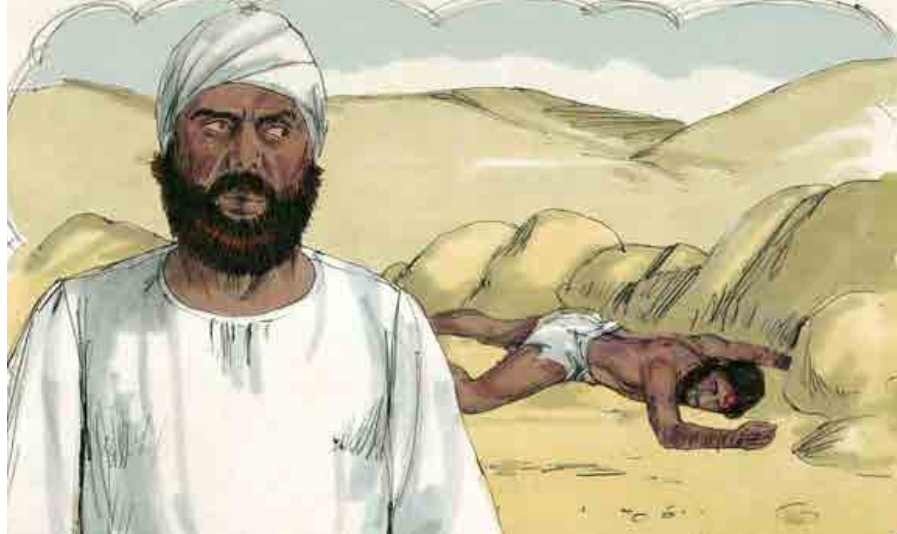

Isus je stručnjaku za zakon odgovorio tako što mu je ispričao priču: “Bio jednom jedan čovek koji je putovao putem iz Jerusalima u Jerihon.

“Sar o manuš džala ine dromeja, napadinđe le o čora. Lelje lestar sa so inole hem edobor marđe le da o manuš samo so na ine te merel. Tegani dželefse.”

Dok je čovek putovao, napala ga je grupa pljačkaša. Uzeli su mu sve što je imao i gotovo ga nasmrt pretukli. Onda su otišli.

“Na nakhino but, jekh svešteniko e jevrejengoro phirela ine adale dromeja. Ked adava vođa e verakoro dikhlja e manuše kole čorđe hem marđe, nakhino ki aver strana e dromesiri, na pomožinda e manušese hem dželo pe dromeja.”

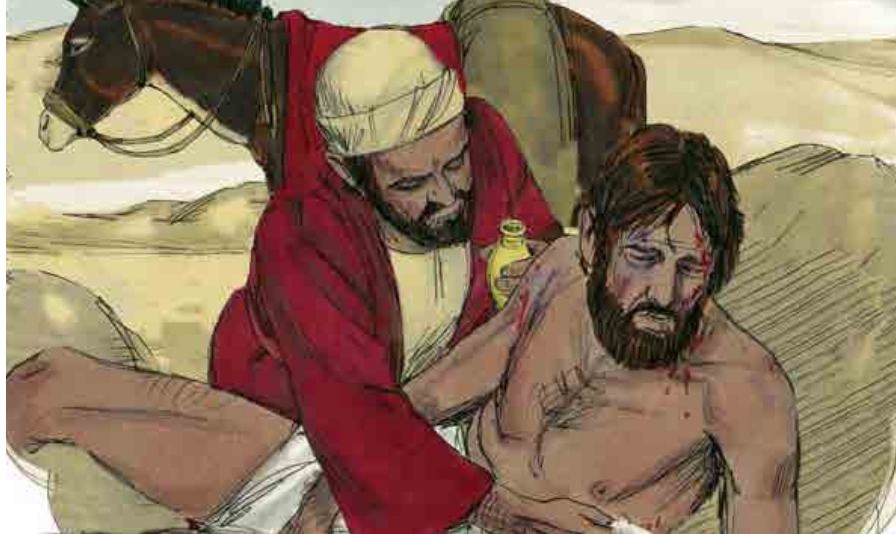
Ubrzo nakon toga, jedan judejski sveštenik hodao je istim putem. Kada je ovaj verski vođa video čoveka kojeg su opljačkali i pretukli, prešao je na drugu stranu puta, ignorisao čoveka kome je bila potrebna pomoć i nastavio svojim putem.

“Na nakhino but palo adava, adale dromeja nakhino jekh levit. (O levitija inele pleme jevrejengoro savo pomožini ine e sveštenikonende ano hram.) O levit da nakhino ki aver strana e dromesiri hem na manglja te pomožini e manušese kole čorđe hem marđe.”

Nedugo nakon toga, putem je išao jedan levit. (Leviti su bili jevrejsko pleme koje je pomagalo sveštenicima u hramu.) Levit je takođe prešao na drugu stranu puta i ignorisao čoveka kojeg su opljačkali i prebili.

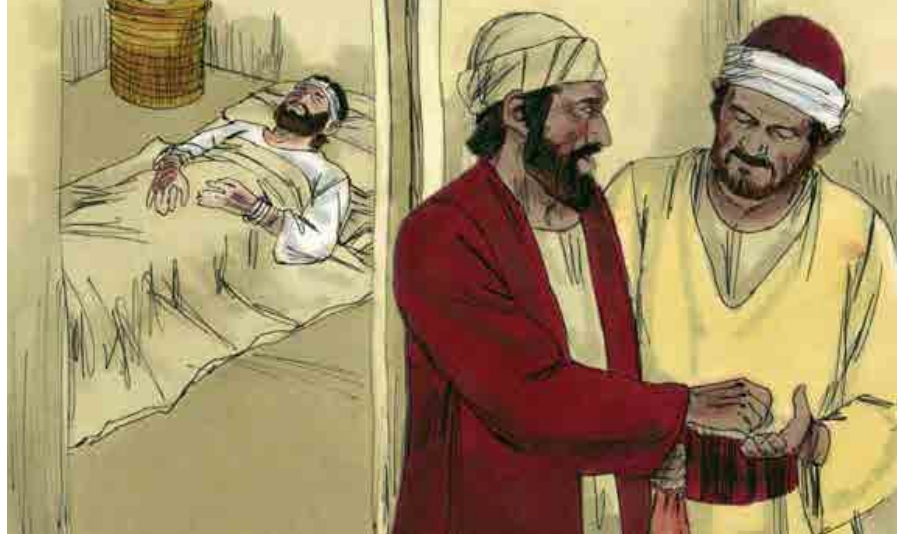
“Aver manuš kova nakhino adale dromeja inele Samarijanco. (O Samarijanco inele potomci e Jevrejengere kola lena pe ine e manušencar oto avera nacije. O Samarijanco hem o Jevreja mrzinde pe.) Ali, ked o Samarijanco dikhlja e Jevrejco, but inolese phare olese. Adalese pobrininđa pe olese hem pačarđa lesere rane.”

Sledeća osoba koja je prošla tim putem bio je Samarijanac. (Samaritanjanci su bili potomci Jevreja koji su se venčavali s ljudima iz drugih naroda. Samaritanjanci i Jevreji su se mrzeli.) Međutim, kada je Samarijanac video Jevrejina, bilo mu ga je vrlo žao. Stoga se pobrinuo za njega i previo mu rane.

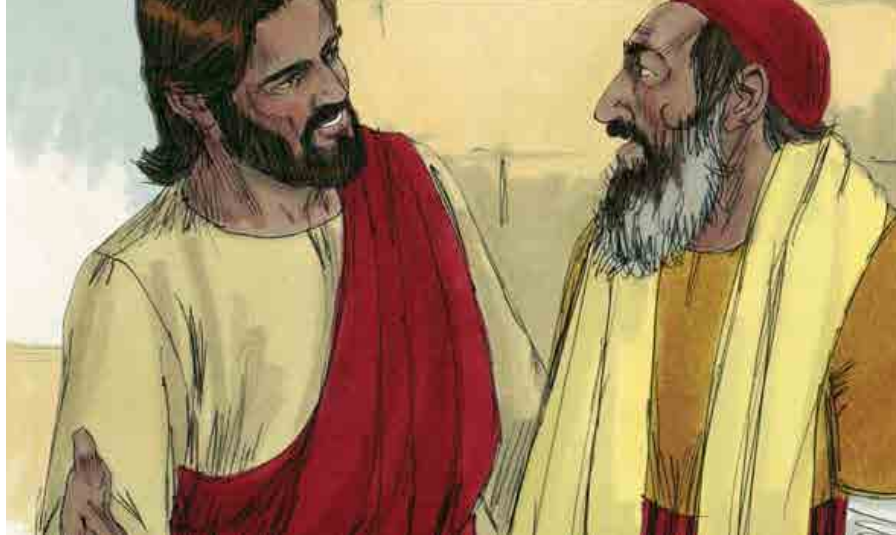
“Tegani o Samarijanco vazdinda e manuse upro po xer hem legarda le ko cher kote lovende šaj te xal pe hem te sovel pe, i adari brininda pe olestar.”

Samarijanac je onda podigao čoveka na svog magarca i odveo ga u gostionicu pored puta, gde se nastavio brinuti za njega.

“Aver dive, o Samarijanco valjanda te nastavini po drom. Dinda nekobor love e čerutnese hem phenda lese: ‘Pobrinin tut olese, a te trošindan buderi akale lovendar, me ka irinav će ked ka irinav oto drom.’”

Sledeći dan, Samarijanac je trebao nastaviti svoje putovanje.” Dao je nešto novca vlasniku gostionice i rekao mu: “Pobrini se za njega, a ako potrošiš više novca od ovoga, ja ću ti platiti troškove kad se vratim.”

Tegani o Isus pučlja e manuše kova šukar džandā o zakoni: “So mislineja? Kova akale trinendar inele pašutno e manušese kole čorđe hem marđe?” A ov phendā: “Okova kova inolese milosrdno.” O Isus phendā lese: “Dža hem tu ćer ađahar.”

Tada je Isus pitao stručnjaka za zakon: “Šta misliš? Koji od ove trojice je bio bližnji čoveku kojeg su opljačkali i prebili?” On mu je odgovorio: “Onaj koji mu je bio milosrdan.” Isus mu je rekao: “Idi i ti, i čini tako.”

28

0 barvalo terno

Mladi bogataš

E biblijakiri paramiz taro

Matej 19,16–30;

Marko 10,17–31;

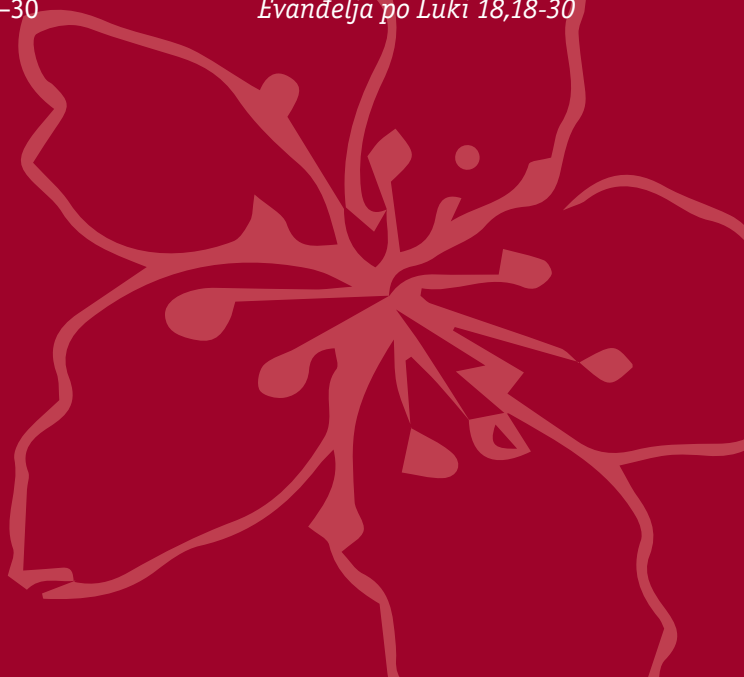
Luka 18,18–30

Biblijska priča iz

Evanđelja po Mateju 19,16–30;

Evanđelja po Marku 10,17–31;

Evanđelja po Luki 18,18–30

Jekh dive, jekh barvalo terno manuš alo koro Isus hem pučlja le: “Učitelju šukareja, so te ćerav te šaj ovel man večno dživdipe?” O Isus phenđa lese: “Sose vičineja man ‘Šukareja’? Isi samo jekh kovai šukar, a adavai o Devel. Ali, te mangljan te ovel tut večno dživdipe, ov poslušno e Devlesere zakonenđe.”

Jednoga dana, jedan bogati mladić došao je k Isusu i upitao ga: “Dobri učitelju, šta moram činiti da imam večni život?” Isus mu je odgovorio: “Zašto me nazivaš ‘Dobri’? Samo je jedan koji je dobar, a to je Bog. Međutim, ako želiš imati večni život, budi poslušan Božijim zakonima.”

O terno pučlja le: “Zako save zapovedija olendar valjani te ovav poslušno?” O Isus phenda: “Ma mudar. Ma ćer preljuba. Ma čor. Ma xovav. Poštujin te dade hem te daja, hem mang te pašutne sar korkore tut.”

“Kojim zapovedima trebam biti poslušan?” pitao ga je. Isus je odgovorio: “Ne ubij. Ne učini preljubu. Ne ukradi. Ne laži. Poštuj svog oca i majku, i voli svog bližnjega kao što voliš samoga sebe.”

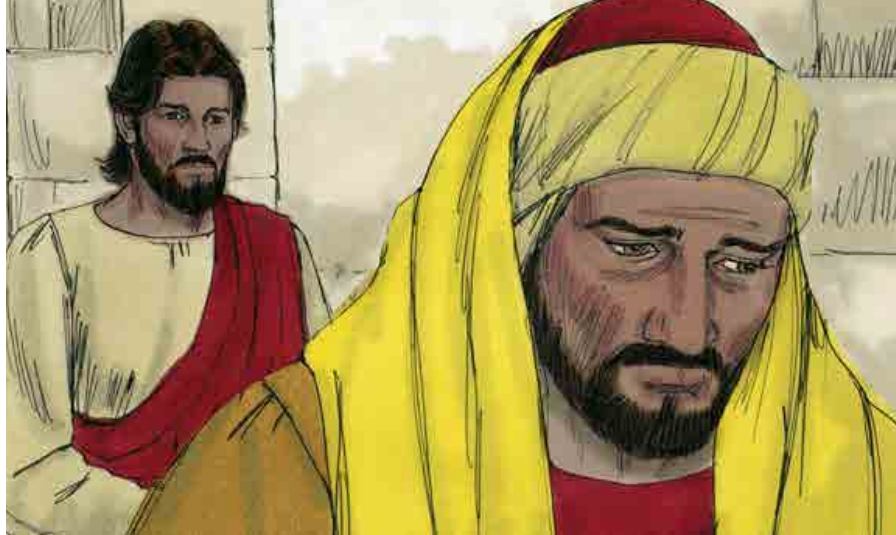
Ali o terno phenda lese:
“Taro tikvarila injum
poslušno adale zakonende.
So pana valjani te ćerav te
šaj živinav večno?” O Isus
dikhlja le hem osetinda
saosećanje premalo leste.

*Međutim, mladić mu je rekao:
“Bio sam poslušan svim tim
zakonima od malena. Šta još
trebam napraviti da živim
zauvek?” Isus ga je pogledao
i zavoleo.*

O Isus phenda lese: "Te mangljan te ove savršeno, dža biknin sa so isi tut hem de o love e čororende, i ka ovel tut barvalipe ano nebo. Tegani ava hem phir pala mande."

Isus mu je odgovorio: "Ako želiš biti savršen, onda idi, prodaj sve što imaš i daj novac siromasima, i imaćeš blago na nebesima. Onda dođi i sledi me."

Ked o terno šunda so phenda o Isus, but rastužisalo, adalese so inele but barvalo hem na manglja te del sa so inole. Irinda pe hem dželo e Isusestar.

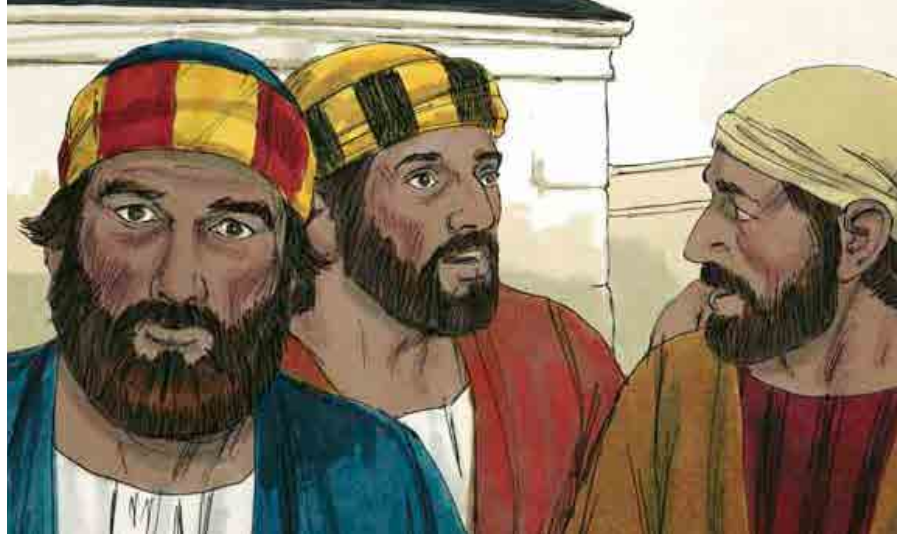

Kad je mladić čuo šta je Isus rekao, postao je jako tužan, jer je bio jako bogat i nije hteo dati sve što je posedovao. Okrenuo se i napustio Isusa.

Tegani o Isus phenda pe učenikonende: "Pharoi but e barvalende te đerdinen ano carstvo e Devlesoro! Čače, po lokhei e kamilaće te nakhel maškaro kan e suvjakoro nego e barvalse te đerdini ano carstvo e Devlesoro."

Onda je Isus rekao svojim učenicima: "Jako je teško bogatašima ući u carstvo Božije! Stvarno, lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatašu ući u carstvo Božije."

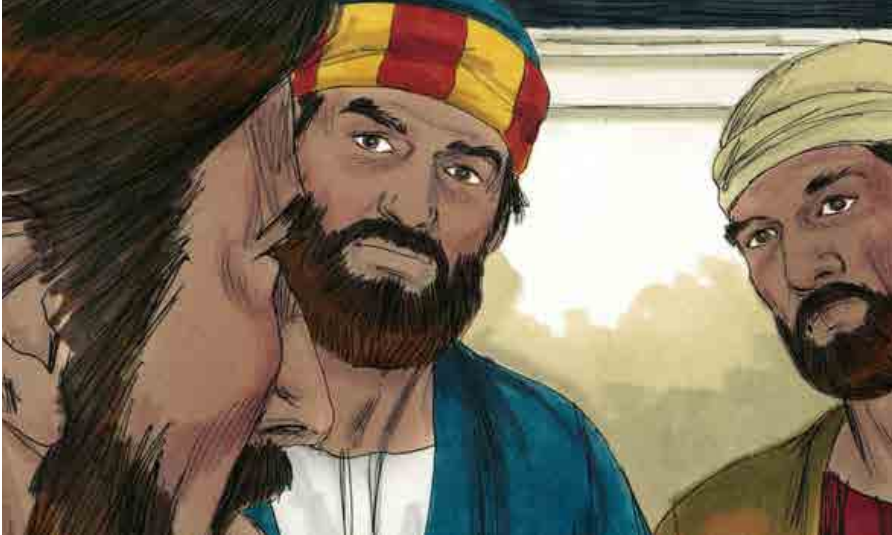

Ked šunde o učenici so
phenda o Isus, ule začudime
hem pučle: "Ko onda šaj te
spasini pe?"

*Kad su učenici čuli šta je Isus
rekao, bili su šokirani i rekli:
"Ko se onda može spasiti?"*

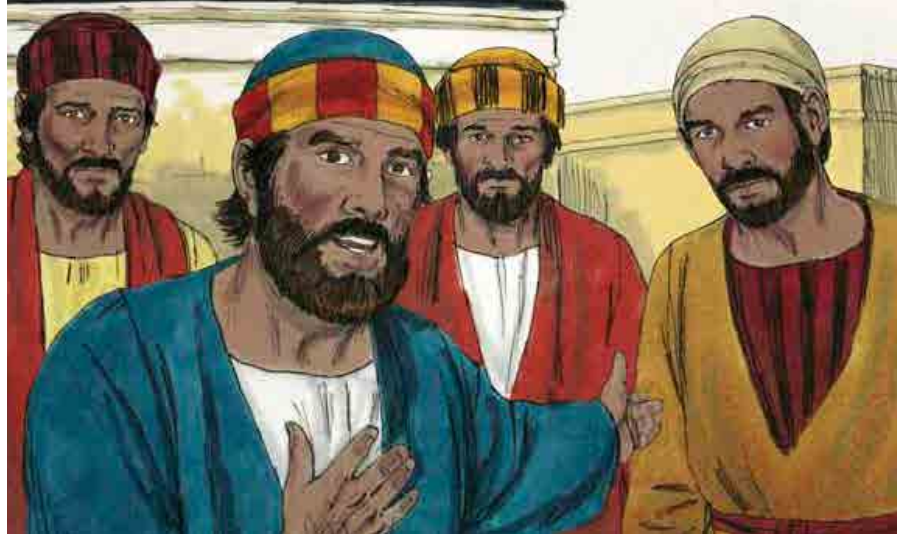

O Isus dikhlja ano pe učenici hem phenda: “E manušenđe adava nane moguće, ali e Devlese sai moguće.”

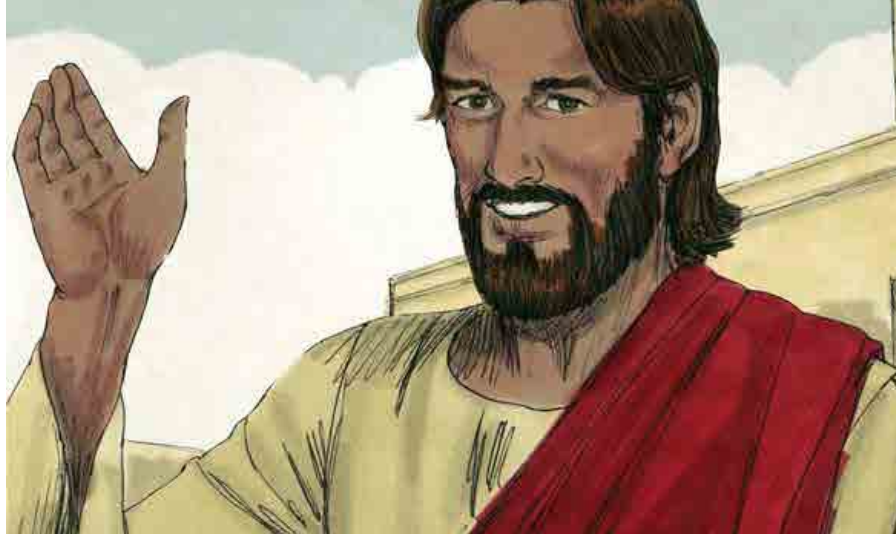

Isus je pogledao na svoje učenike i rekao: “Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće.”

O Petar phenda e Isusesë:
“Amen ačhavđam sa hem
phiraja pala tute. So ka ovel
amari nagrada?”

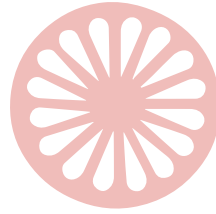
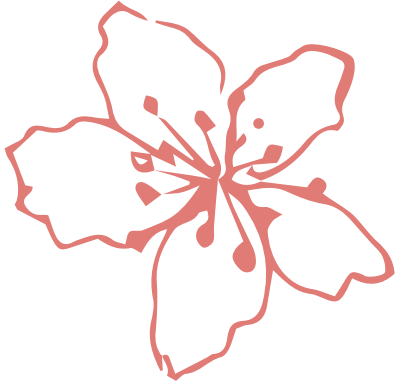
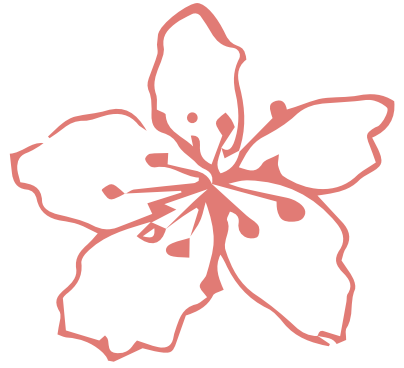
*Petar je rekao Isusu: “Mi smo
ostavili sve i sledili te. Šta će
biti naša nagrada?”*

O Isus phenda lese: "Sare kola ačhavđe po čher, pe phraljen, pe phenjen, pe dade, pe daja, pe čhaven ili po imanje zbog maje, ka priminen šel puti više hem ka ovel len večno dživdipe. Ali, but kolai prva ka oven poslednja, a but kolai poslednja ka oven prva."

Isus mu je odgovorio: "Svi koji su ostavili kuću, braću, sestre, oca, majku, decu ili imanje zbog mene, primiće sto puta više, a isto tako će primiti večni život. Međutim, mnogi koji su prvi biće poslednji, a mnogi koji su poslednji biće prvi."

29

**Paramiz e
nemilosrdnone
slugastar**

***Priča
o nemilosrdnom
sluzi***

E biblijakiri paramiz taro
Matej 18,21–35

*Biblijska priča iz
Evandelja po Mateju 18,21-35*

Jekh dive, o Petar pučlja e Isuse: "Gospodarona, kobar puti valjani te oprostina v mla phralese ked grešini premala mande? Đi ko efta puti?" O Isus phenda lese: "Na efta puti, nego eftaradeš puta efta!" Akaleja o Isus mislinđa da valjani uvek te oprostina. O Isus vačerđa akaja paramiz.

Jednog dana, Petar je zapitao Isusa: "Gospodaru, koliko puta trebam oprostiti svome bratu kad sagreši protiv mene? Do sedam puta?" Isus je odgovorio: "Ne sedam puta, nego sedamdeset puta sedam!" Ovim je Isus mislio da bismo uvek trebali opraštati. Isus je ispričao ovu priču.

O Isus phenda: "O carstvo e Devlesoroi sar o caro kova mangela te rešini o računja ple slugencar. Jekh sluga inole dugo baro sar plata zako 200.000 berša."

Isus je rekao: "Carstvo Božije je poput cara koji želi poravnati račune sa svojim slugama. Jedan od sluga je dugovao ogroman dug vredan plata za 200 000 godina."

“Adalese so o sluga naši ine teirinio dugo, o carophenđa: ‘Bikninen akale manuše hem lesere čherutnen sar robonen te šaj adaleja irini pe lesoro dugo.’”

“Budući da sluga nije mogao otplatiti dug, car je rekao: ‘Prodajte ovog čoveka i njegovu porodicu kao robove da to otplati njegov dug.’”

“O sluga pelo ko kočija anglo caro hem phenda: ‘Molina va tut ov strpljivo mancar i ka irinav će sa so dugujinava će.’ O caro smilujinda pe, oprostinda lese o dugo hem muklja le.”

“Sluga je pao na kolena pred carom i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ Car se smilovao sluzi, ukinuo celi njegov dug i pustio ga.”

“Ali ked adava sluga dželo e carostar, reslja avere sluga kova lese dugujinđa dugo baro sar plata zako štar masek. Ov dolinđa le hem phenđa lese: ‘Irin maje o love save dugujineja maje!’”

“Ali kad je taj sluga otišao od cara, našao je drugoga slugu koji je njemu dugovao četiri meseca plate. Sluga je zgrabio svoga kolegu i rekao: ‘Plati mi novac koji mi duguješ!’”

“O aver sluga pelo ko kočija hem phenda: ‘Molnava tut ov strpljivo mancar i ka irinav će sa so dugujinava će.’ Ali, so te ćerel adava, o prvo sluga frdinđa e dujtone sluga ano phandlipe đikote na irini plo dugo.”

“Drugi je sluga pao na kolena i rekao: ‘Molim te budi strpljiv sa mnom, i platiću ti puni iznos što ti dugujem.’ No, umesto toga, prvi je sluga bacio drugoga slugu u zatvor dok ne otplati svoj dug.”

“Nesave a vera sluge dikhlje adava so ulo hem but ine lende pharo. Dzele koro caro hem sa vačerde lese.”

“Neke druge sluge videli su što se dogodilo i jako su se uznemirili. Otišli su caru i rekli mu sve.”

“O caro vičinda e prvone sluga hem phenda lese: ‘Tu injan bišukar sluga! Oprostindum će edobor baro dugo samo adalese so zorale molindan man. Tu valjandān te čere isto adahar.’ O caro edobor inele xoljame da frdinda e bišukare sluga ano phandlipe đikote na irini sa so dugujini.”

“Car je pozvao prvoga slugu i rekao mu: ‘Ti nevaljali slugo! Oprostio sam ti toliki dug samo zato što si me preklinjao. Ti si trebao učiniti isto tako.’ Car je bio tako ljut da je bacio nevaljalog slugu u zatvor dok ne otplati sav svoj dug.”

Tegani o Isus phenda:
“Akava mlo nebesko Dad ka
ćerel đijekhese tumendar
te na oprostinden tumare
phralese oto vilo.”

*Onda je Isus rekao: “Ovo
će moj nebeski Otac učiniti
svakom od vas ako ne
oprostite svom bratu od srca.”*

30

**0 Isus parvari
pandž hiljade
manušen**

E biblijakiri paramiza taro

Matej 14,13–21;

Marko 6,31–44;

Luka 9,10–17;

Jovan 6,5–15

***Isus hrani pet
hiljada ljudi***

Biblijska priča iz

Evandjelja po Mateju 14,13-21;

Evandjelja po Marku 6,31-44;

Evandjelja po Luki 9,10-17;

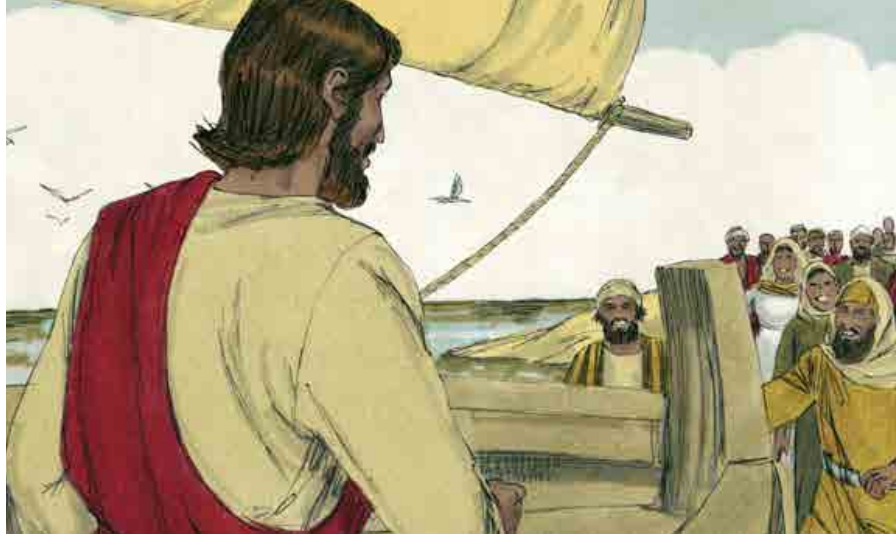
Evandjelja po Jovanu 6,5-15

O Isus bičhalđa ple apostolen te propovedinen hem te sikaven e manušen ano but gava. Ked irinđe pe koro Isus, phenđe lese sa so ćerđe. Tegani o Isus vićinđa len te džan oleja ko mirno than prekalo jezero te odmorinen pe xari. Adalese đerdinđe ano čamco hem dže ki aver strana e jezerosiri.

Isus je poslao svoje apostole da propovedaju i poučavaju ljude u raznim selima. Kad su se vratili kod Isusa, rekli su mu šta su učinili. Tada ih je Isus pozvao da idu s njim na tiho mesto preko puta jezera da se malo odmore. Stoga su ušli u čamac i otišli na drugu stranu jezera.

Ali, but manuša dikhlje e Isuse hem e učenikonen ked džele ano čamco. Adala manuša prastandile e phuvjaja uzalo jezero sar te resen ki aver strana angleder olendar. I ađahar, ked o Isus hem o učenici resle, pherdo đene već adari adžicerena len ine.

Međutim, mnogo je ljudi videlo Isusa i učenike kada su otišli u čamcu. Ti ljudi su trčali obalom oko jezera da bi došli na drugu stranu pre njih. I tako, kada su Isus i učenici stigli, velika grupa ljudi već ih je tamo čekala.

Adathe inele prekalo 5.000 murša, bizo te đenel pe e đuvljen hem e čhavoren. E Isusese pelo žao zako adala manuša. Ov dikhlja len dai on sar bakre bizo pastiri. Adalese sikaj len ine hem sasljari e nambormen kola inele maškaro lende.

To mnoštvo brojalo je preko 5000 muškaraca, ne ubrajajući žene i decu. Isus se jako sažalio nad tim ljudima. Učinili su mu se poput ovaca bez pastira. Stoga ih je poučavao i isceljivao one među njima koji su bili bolesni.

Ked lelja te nakhel o dive, o učenici phende e Isusesese: "Nakhela o dive, a o dizjai dur amendar. Bičhal e manušen te džan, te šaj činenfse nešto zako xajba."

Kasnije istog dana, učenici su rekli Isusu: "Kasno je, a u blizini nema gradova. Pošalji ljude da odu, da mogu kupiti nešto za jelo."

Ali, o Isus phenda ple učenikonende: “Den len tumen nešto zako xajba!” On phende: “Ali, sar te ćera adava? Isi amen samo pandž mare hem duj tikore maće.”

Međutim, Isus je svojim učenicima rekao: “Vi im dajte nešto za jelo!” Oni su mu odgovorili: “Ali, kako da to učinimo? Imamo samo pet hlebova i dve male ribe.”

O Isus phenda e učenikonende te vačeren e manušenje te bešen ki čar ko kupe po pinda đene.

Isus je rekao učenicima da kažu mnoštvu da sede na travu u grupama od pedeset ljudi.

Tegani o Isus lelja o pandž mare hem o duj maće, dikhlja naupre hem zahvalinda e Devlese zako xajba.

Onda je Isus uzeo pet hlebova i dve ribe, pogledao prema nebu i zahvalio Bogu za hranu.

Tegani o Isus phaglja o mare hem e mačhen ko kitora. O kitora dindā e učenikonende te den e manušenđe. O učenici ulavđe o xajba, a na ine te na ačhol. Sa o manuša xalje hem čalile.

Onda je Isus prelomio hlebove i ribe na delove. Dao je delove svojim učenicima da daju ljudima. Učenici su delili hranu, a hrana nije nestajala. Svi ljudi su jeli i nasitili se.

Palo adava, o učenici
čedinđe o kotora save o
manuša na xalje, a ačhilo
edobor da šaj ine te pheren
pe dešuduj korpe! Sa adava
xajba alo oto pandž mare
hem duj mače.

*Nakon toga, učenici su skupili
hranu koju mnoštvo nije
pojelo, a ostalo je dovoljno da
se napuni dvanaest košara!
Sva ta hrana došla je od pet
hlebova i dve ribe.*

0 Isus phirela upro pani

E biblijakiri paramiz taro

Matej 14,22–33;

Marko 6,45–52;

Jovan 6,16–21

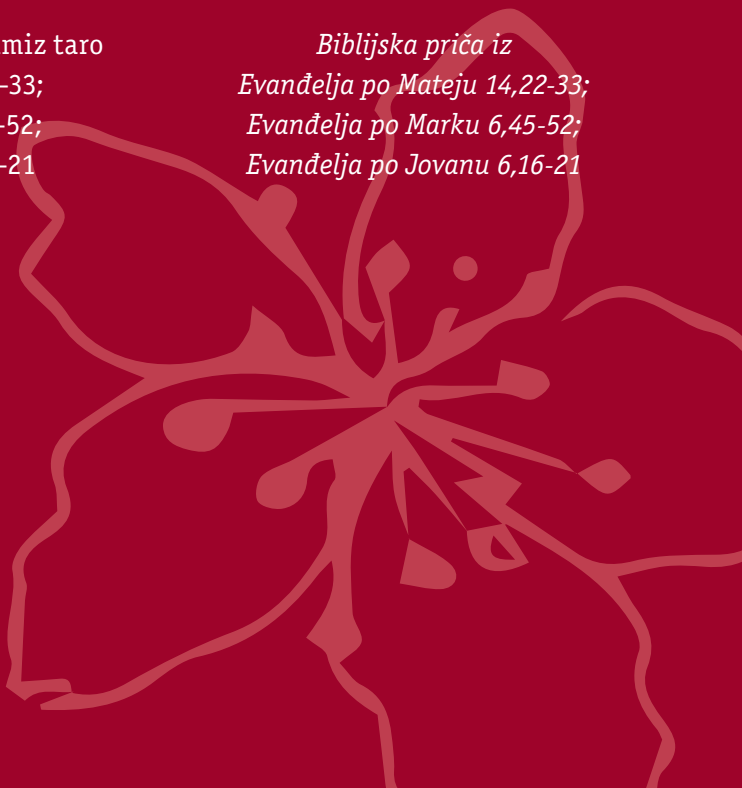
Isus hoda po vodi

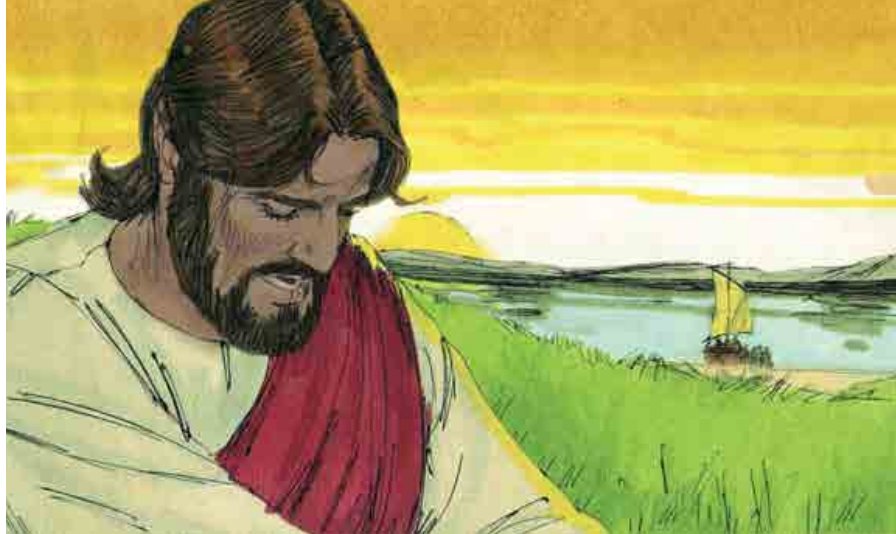
Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 14,22-33;

Evandželja po Marku 6,45-52;

Evandželja po Jovanu 6,16-21

Palo adava, o Isus phenda ple učenikonende te đerdinen ano čamco hem te džan ki aver strana e jezerosiri, dok ov vaćeri e narodose te džanfse čhere. Ked bičhalđa e narodo čhere, uklinđa ki planina te molini pe. O Isus adari inele korkoro, a molinđa pe đi ki ekvaš i rat.

Nakon toga, Isus je rekao učenicima da uđu u čamac i otplove na drugu stranu jezera, dok on otpusti mnoštvo. Nakon što je otpratio mnoštvo, popeo se na planinu da se moli. Isus je tamo bio sam, a molio je do kasno u noć.

Ko adava vreme, o učenici veslinde ano čamco, ali di ki ekvaš i rat resle di ko ekvaš o jezero. But ine lende pharo te veslinen adalese so phudinđa i barval premalo lende.

Za to vreme, učenici su veslali u čamcu, ali do kasno u noć stigli su tek do sredine jezera. Veslali su s velikom mukom jer je duvao njima protivan vetar.

Ked o Isus završinda i molitva, dželo koro učenici. Phirđa upro pani prekalo jezero nakoro lengoro čamco!

Kada je Isus završio molitvu, otišao je k učenicima. Hodao je povrh vode preko jezera prema njihovom čamcu!

O učenici but darandile ked dikhle e Isuse, adalese so mislinde da dikhena duho. O Isus džanda da darana, i vičinda len hem phenda: "Ma daran. Me injum!"

Učenici su se jako uplašili kad su videli Isusa, jer su mislili da vide duha. Isus je znao da se boje, pa ih je pozvao i rekao: "Ne bojte se. To sam ja!"

Tegani o Petar phenđa e Isusesse: "Gospode, te injan tu, naredin maje te avav kora tute upro pani." O Isus phenđa e Petrese: "Ava!"

Onda je Petar Isusu rekao: "Gospodine, ako si to ti, zapovedi mi da dođem k tebi po vodi." Isus je Petru rekao: "Dođi!"

I adahar o Petar iklilo taro čamco hem lelja te phirel upro pani nakoro Isus. Ali, palo adava so xari phirđa upro pani, irinda plo dikhiba e Isusestar hem lelja te dikhel o talasija hem te osetini zorali barval.

I tako je Petar izašao iz čamca i počeo hodati prema Isusu po vodi. No, nakon što je kratko hodao po vodi, skrenuo je pogled s Isusa i počeo gledati na talase i osećati snažan vetar.

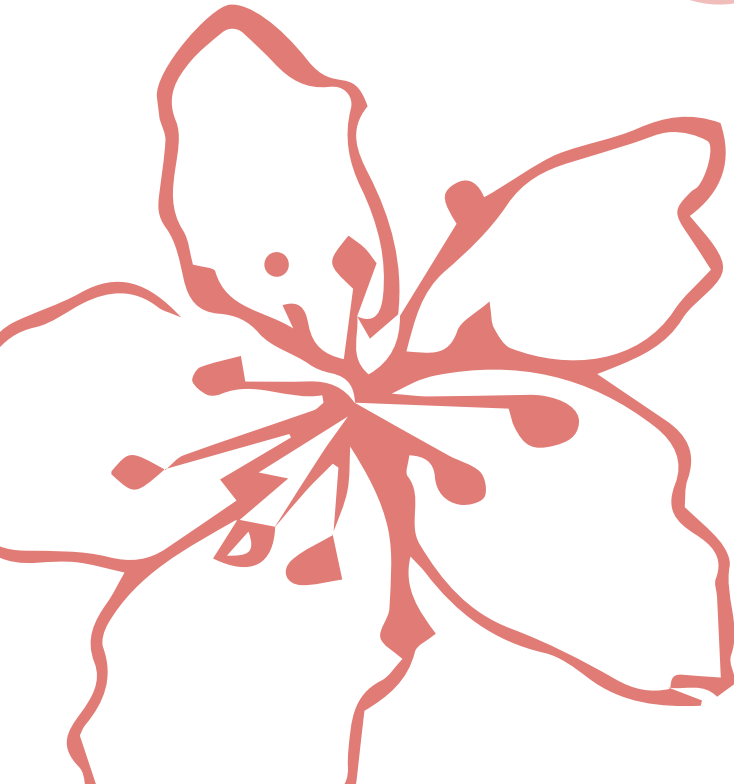
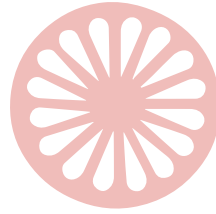
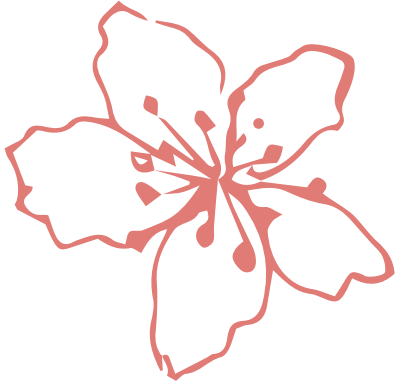
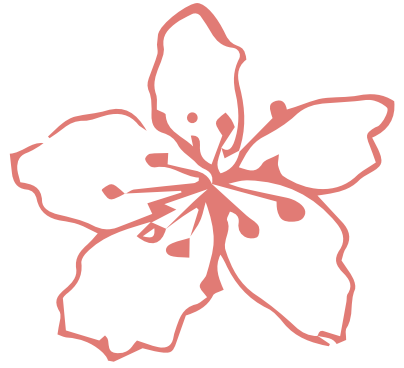
Tegani o Petar darandilo hem lelja te tasljol ano pani. Vičinda: "Gospode, spasin man!" O Isus odmah telilo hem dolinda le. Tegani phenda e Petrese: "Tikora verakere manušeja, sose sumnjindan?"

Petar se tada uplašio i počeo tonuti u vodu. Povikao je: "Gospodine, spasi me!" Isus je odmah posegnuo i zgrabio ga. Tada je Petru rekao: "Maloverni čoveče, zašto si posumnjao?"

Ked o Petar hem o Isus
đerdinđe ano čamco, i barval
odmah ačhili hem o pani
smirinda pe. O učenici inele
zadivime, pele ko kočija
anglo Isus hem vačerđe
lese: "Čače, tu injan o Čhavo
e Devlesoro."

*Kada su Petar i Isus ušli
u čamac, vetar je odmah
prestao duvati i voda se
smirila. Učenici su bili
zadivljeni. Slavili su Isusa,
govoreći mu: "Zaista, ti si
Sin Božiji."*

32

**O Isus sasljari
e opsednutime
manuše hem e
namborma đuvlja**

E biblijakiri paramiz taro
Matej 8,28–34; 9,20–22;
Marko 5,1–20; 5,24b–34;
Luka 8,26–39; 8,42b–48

***Isus isceljuje
opsednutog
čoveka
i bolesnu ženu***

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Mateju 8,28-34; 9,20-22;
Evanđelja po Marku 5,1-20; 5,24b-34;
Evanđelja po Luki 8,26-39; 8,42b-48*

Jekh dive, o Isus hem lesere učenici čamcoja nakhle prekalo jezero ki regija kote živinđe o Geresinci.

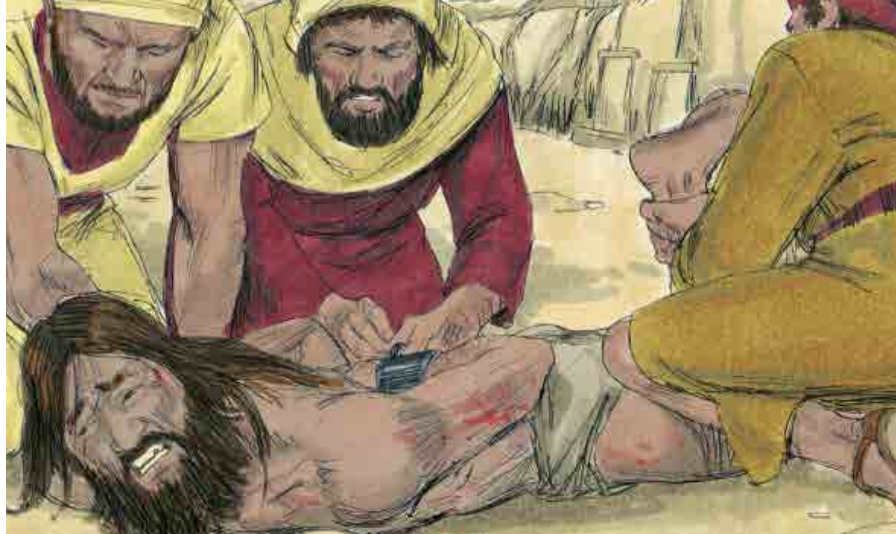
Jednoga dana, Isus i njegovi učenici čamcem su prešli preko jezera u područje gde su živeli Gerazenci.

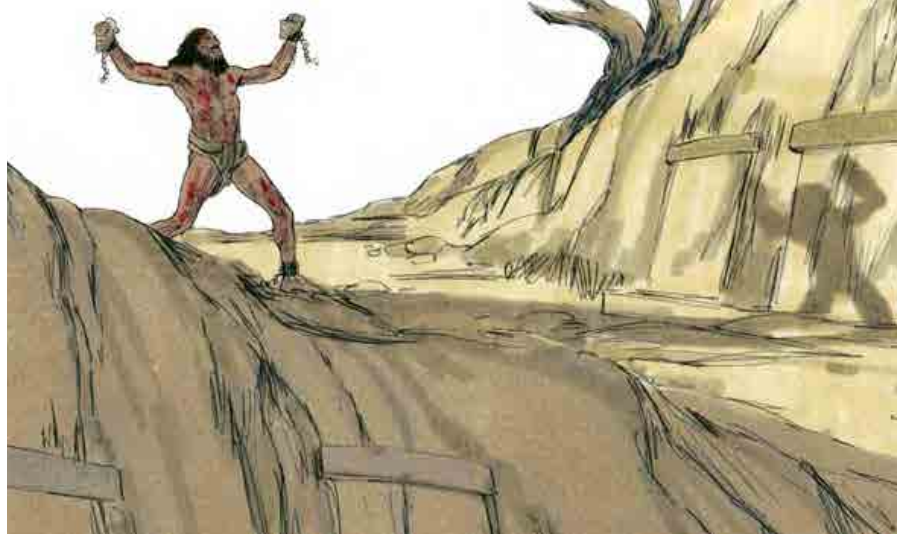
Ked resle ki dujto strana e jezerosiri, nakoro Isus prastandilo jekh manuš ano koleste inele demonja.

Kad su stigli na drugu stranu jezera, čovek opsednut demonima dotrčao je Isusu.

Adava manuš inele but zoralo da niko našti ine te smirini le. O manuša phandena ine lesere pre hem lesere vasta lanconencar, ali ov stalno činela len ine.

Čovek je bio tako snažan da ga niko nije mogao obuzdati. Ljudi su mu ruke i noge čak vezivali lancima, ali ih je on stalno trgao.

Ov živinda maškaro grobija ki adaja regija. Vrištini ine sa o dive hem i rat. Na akharđa šėja hem stalno činela pe ine barencar.

Živeo je među grobnicama u tom području. Vrištao bi po cele dane i noći. Nije nosio odeću i stalno se rezao kamenjem.

Ked adava manuš alo koro Isus, pelo anglo leste ko kočija. O Isus phenđa e demonese: "Ikljov akale manušestar!"

Kad je došao Isusu, čovek je pao na kolena pred njim. Isus je rekao demonu: "Izađi iz ovog čoveka!"

O manuš ano koleste inele demonja vičinda bare glasoja: "So mangeja mandar Isuse, Čhaveja e Najbare Devlesereja? Molinava tut, ma mučin man!" Tegani o Isus pučlja e demone: "Sari to anav?" Ov phenda lese: "Mo anavi Legija adalese so but dne injam." ("Legija" inele grupa oto nekobor hiljade manuša ani e rimesiri vojska.)

Čovek opsednut demonom povikao je jakim glasom: "Šta želiš od mene Isuse, Sine Boga Svevišnjega? Molim te, nemoj me mučiti!" Onda je Isus pitao demona: "Kako se zoveš?" Ovaj mu je odgovorio: "Moje ime je Legija jer nas je mnogo." ("Legija" je bila grupa od nekoliko hiljada ljudi u rimskoj vojsci.)

O demonja zorale molinđe e Isuse: “Molinaja tut, ma bičhal amen taro akava krajo.” Adari inele krdo oto bale save xana ine ko pašutno brego. Adalese o demonja zorale molinđe e Isuse: “Molinaja tut, so te ispuđine amen akatar, bolje bičhal amen ano bale!” O Isus phenđa lenđe: “Džan!”

Demoni su preklinjali Isusa: “Molim te, nemoj nas poslati iz ovoga kraja.” Tamo je bilo krdo svinja koje su pasle na obližnjem brdu. Stoga su demoni preklinjali Isusa: “Molimo te, umesto da nas oteraš odavde, pošalji nas u svinje!” Isus im je rekao: “Idite!”

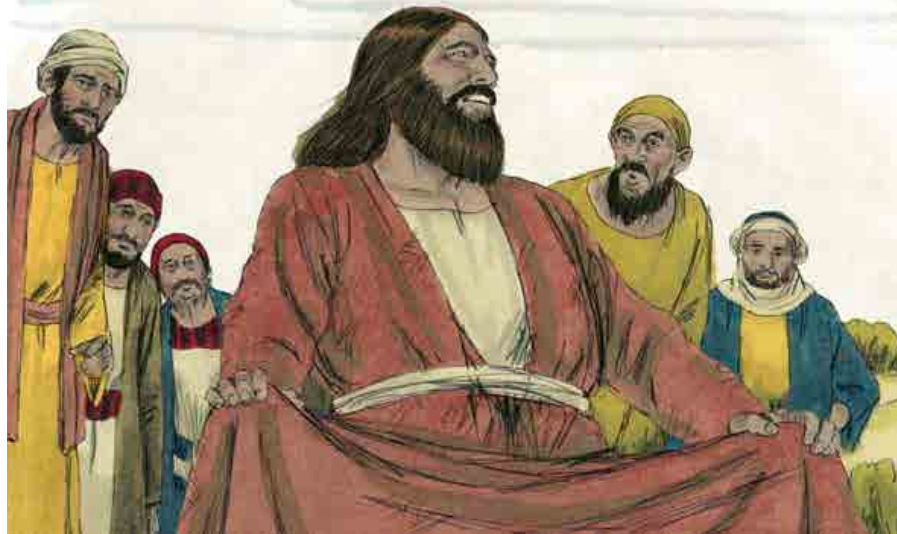

O demonja iklile taro manuš hem đerdinđe ano bale. O bale prastandile natele ano jezero hem taslile. Inele đi ko 2.000 bale ano adava krdo.

Demoni su izašli iz čoveka i ušli su u svinje. Svinje su pojurile niz liticu u jezero i utopile se. Bilo je oko 2000 svinja u tom krdu.

Ked o manuša kola arakhena ine balen dikhlje so ulo, prastandile ki diz hem vačerđe sarijenđe so dikhlje so o Isus ćerđa. O manuša tari diz ale te dikhen e manuše ano koleste inele demonja. Bešlo mirno, akharda šeja hem ponašinda pe sar normalno manuš.

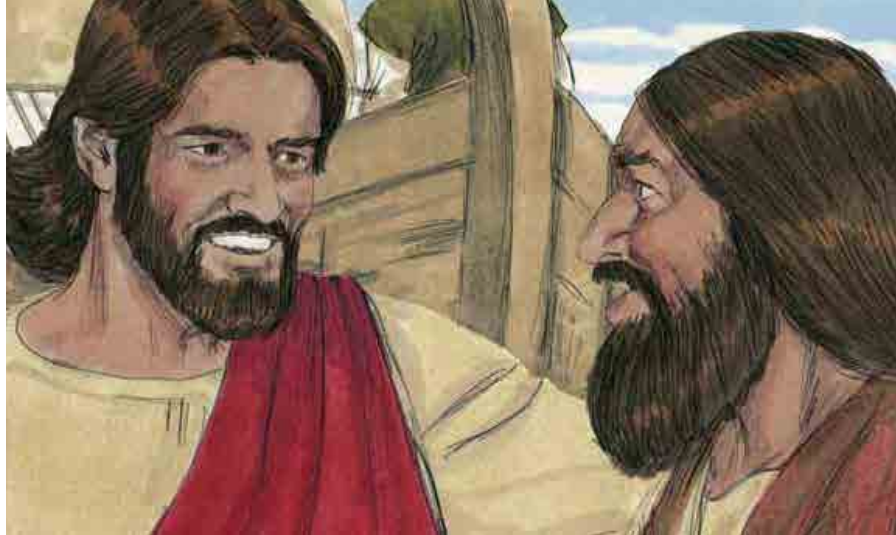
Kad su ljudi koji su čuvali svinje videli što se dogodilo, otrčali su u grad i rekli svima koje su videli šta je Isus učinio. Ljudi iz grada došli su i videli čoveka koji je dotad bio opsednut demonima. Sedeo je mirno, nosio odeću i ponašao se kao normalna osoba.

O manuša but darandile hem phende e Isuse te džalfse. I adahar, o Isus đerdinda ano čamco hem spreminda pe te džal. O manuš ano koleste angleder inele demonja zorale molinda e Isuse te džal oleja.

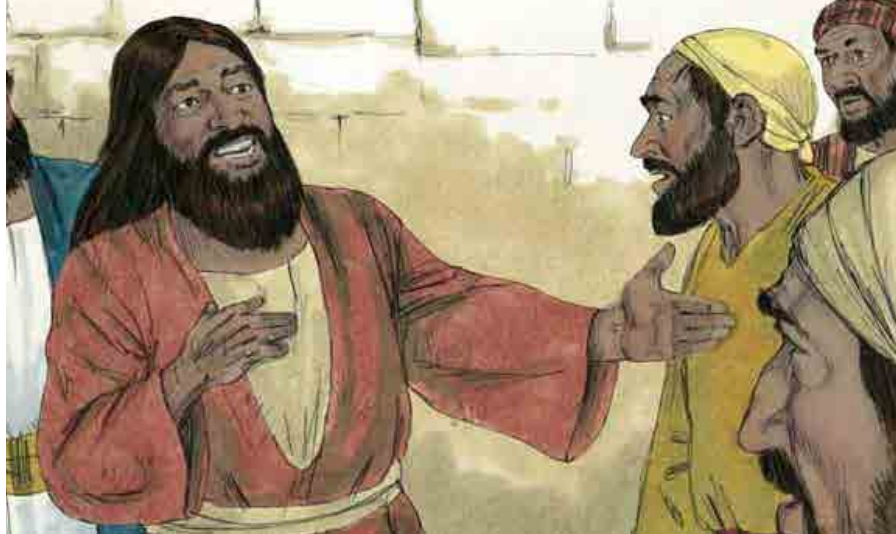
Ljudi su se jako uplašili i rekli Isusu da ode. I tako, Isus je ušao u čamac i pripremio se da ode. Čovek koji je ranije bio opsednut demonima preklinjao je Isusa da ide s njim.

Ali, o Isus phenda lese:
“Na, mangava te dža čhere
hem te vaćere te amalende
hem te čherutnende sa so
o Devel ćerđa će hem sar
smilujinda pe će.”

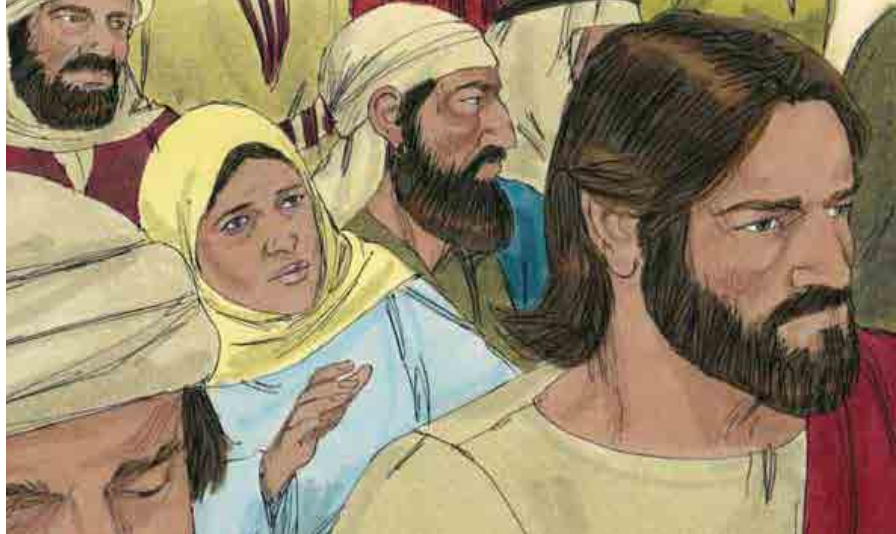
*Međutim, Isus mu je rekao:
“Ne, želim da odeš kući
i kažeš svojim prijateljima
i familiji sve što je Bog učinio
za tebe i kako ti se smilovao.”*

Adalese o manuš dželo hem sarijende vačerđa so o Isus ćerđa lese. Sare kola šunde lesoro vačeriba ule but začudime hem zadivime.

Stoga je čovek otišao i svima govorio što je Isus učinio za njega. Svi koji su čuli njegovu priču bili su posve začuđeni i zadivljeni.

O Isus irinda pe ki aver strana e jezera siri. Ked reslja adari, pherdo dne čedinde pe uzalo leste hem gurinde pe ano leste. Maškaro lende inele jekh đuvli koja dešuduj berš patinda oto thavdiba e ratesoro. Sa ple love dinda e doktorende te sasljaren la, ali olaće inele sa po bišukar.

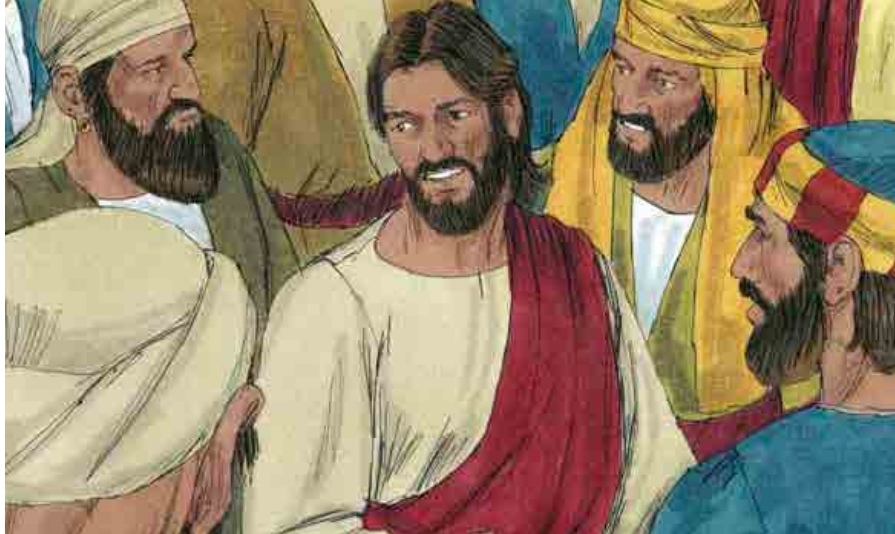
Isus se vratio na drugu stranu jezera. Kad je stigao tamo, veliko mnoštvo okupilo se oko njega i pritiskalo ga. U mnoštvu je bila jedna žena koja je dvanaest godina patila od krvarenja. Sav je novac potrošila na doktore da je iscele, ali joj je samo bilo još gore.

Šunđa so o Isus sasljarđa bute nambormen hem mislinđa pe: "Sigurno injum da hem me ka sasljovav samo so ka dolav man upro e Isusesere šeja." Adalese čhivđa pe palo Isus hem dolinđa pe upro lesere šeja. Ked dolinđa le, o thavdiba e ratesoro ačhilo.

Čula je da je Isus iscelio mnoge bolesnike i pomislila: "Sigurna sam da bih i ja ozdravila čim bih dotaknula Isusovu odeću." Stoga je došla k Isusu dotakla mu odeću. Čim ga je dotakla, krvarenje je prestalo.

O Isus odmah xalilo da o zoralipe iklilo olestar. Adalese irinđa pe hem pučlja: "Ko dolinđa man?" O učenici phenđe lese: "Isi edobor manuša kola gurinena pe uzala tute hem ana tute. Sose pučeja ko dolinđa tut?"

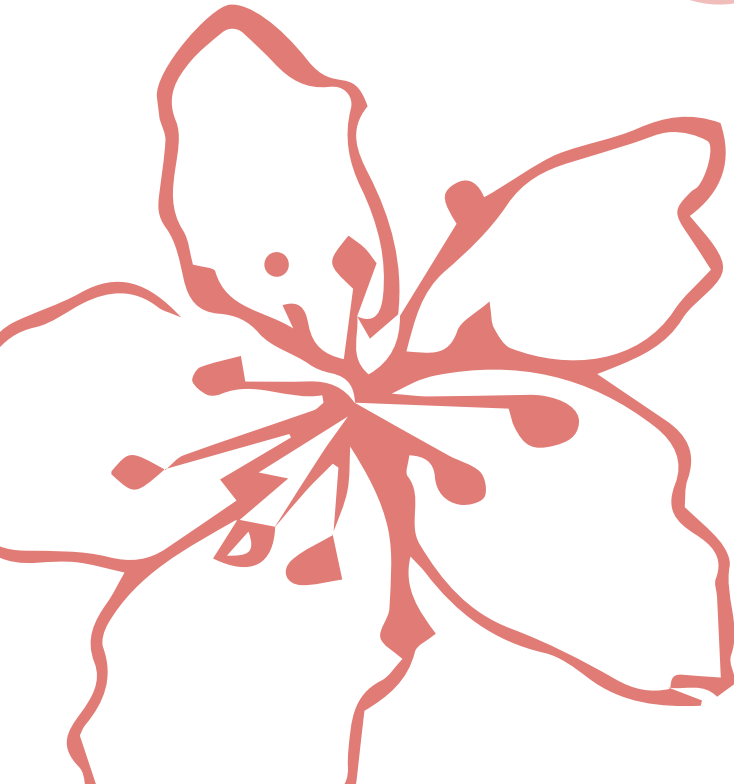
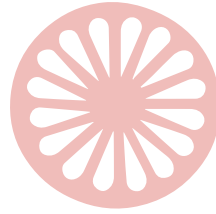
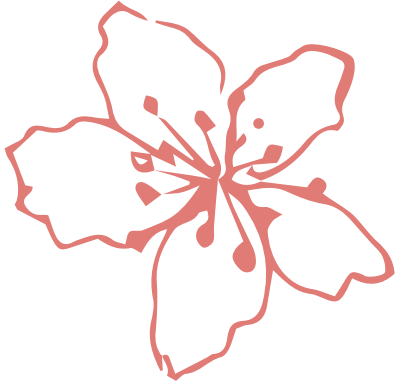
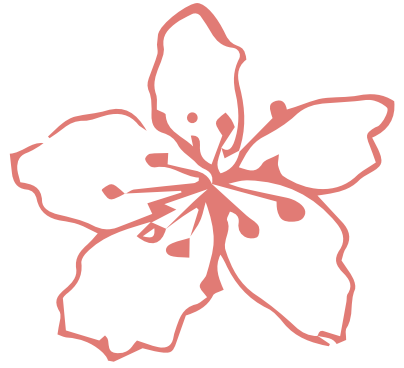
Isus je odmah shvatio da je sila izašla iz njega. Zato se okrenuo i pitao: "Ko me dotaknuo?" Učenici su mu odgovorili: "Ima toliko ljudi koji se guraju oko tebe i sudaraju s tobom. Zašto pitaš: 'Ko me dotakao?'"

I đuvli peli ko kočija anglo Isus hem tresinda pe oti dar. Tegani phenda e Isusese so ćerđa, hem da saslili. O Isus phenda laće: "Ti vera sasljarđa tut. Dža ano mir."

Žena je pala na kolena pred Isusom, drhtala je i jako se bojala. Onda je rekla Isusu šta je učinila, te da je ozdravila. Isus joj je rekao: "Tvoja vera te ozdravila. Idi u miru."

33

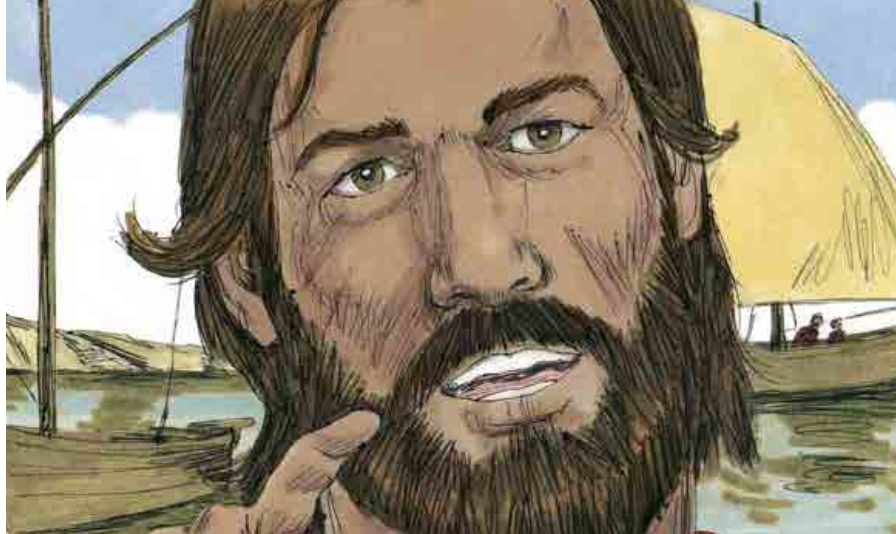

Paramiz e sejačestar

E biblijakiri paramiz taro
Matej 13,1–8, 18–23;
Marko 4,1–8, 13–20;
Luka 8,4–15

Priča o sejaču

*Biblijska priča iz
Evandjelja po Mateju 13,1-8.18-23;
Evandjelja po Marku 4,1-8.13-20;
Evandjelja po Luki 8,4-15*

Jekh dive, o Isus sikaj ine bute manušen uzali obala e jezerosiri. Edobor manuša ale te šunen le, da o Isus đerdindā ano čamco savo inele ikaldo ki obala uzalo pani sar te šaj ovel le dovoljno than te vačeri lenđe. Beštino ano čamco hem sikavđa e narodo.

Jednog dana, Isus je poučavao veliko mnoštvo ljudi blizu obale jezera. Toliko puno ljudi je došlo da ga slušaju, da je Isus ušao u čamac izvučen na obalu blizu vode kako bi mogao imati dovoljno mesta govoriti im. Seo je u čamac i poučavao narod.

O Isus vačerda lende akaja paramiz: "Jekh sejači iklilo te frdel seme. Sar ine vasteja frdela o seme, nesavo seme perela ine ko drom, i ađahar avena ine o čiriklja hem xana sa adava seme."

Isus im je ispričao ovu priču: "Jedan sejač je izašao da seje semenje. Dok je rukom prosipao semenje, neko semenje bi palo na put, tako da bi došle ptice i pojele sve to semenje."

“Aver seme perela ine ko than ano saveste inele više bara nego phuv. O seme savo pelo ko adava than sigate ine barjola, ali o koreno našti ine te đerdini ano xore phuvjakoro. Ked o kham iklilo hem ked ulo tatipe, o biljke šućile hem mule.”

“Drugo semenje bi palo na kamenito tlo, gde je bilo jako malo zemlje. Semenje koje bi palo na kamenito tlo brzo bi prokljalo, ali korenje nije moglo ući duboko u zemlju. Kad je sunce izašlo i kad je postalo vruće, biljke su se sasušile i uvenule.”

“A palem, aver seme perela ine maškaro kare. Ovine lela te barjol, ali o kare tasavena le ine. Adalese, o biljke save barjona ine taro seme savo perela ine maškaro kare na dinde nisavo bijandipe.”

“A opet, drugo semenje palo bi među grmlje. Ono bi počelo rasti, ali bi ga grmlje zagušilo. Stoga, biljke koje bi izrasle iz semenja koje bi palo u trnovito tlo nisu dale nikakva ploda.”

“A aver seme perela ine ki šukar phuv. Ov barjola ine hem dela 30, 60 ili di 100 puti više semenja nego so inele sadime. Phraven tumare kana te šunen!”

“Ostalo semenje palo bi na plodno tlo. Ono bi izraslo i dalo 30, 60 ili čak 100 puta više semenja nego što je bilo zasejano. Ko ima uši neka čuje!”

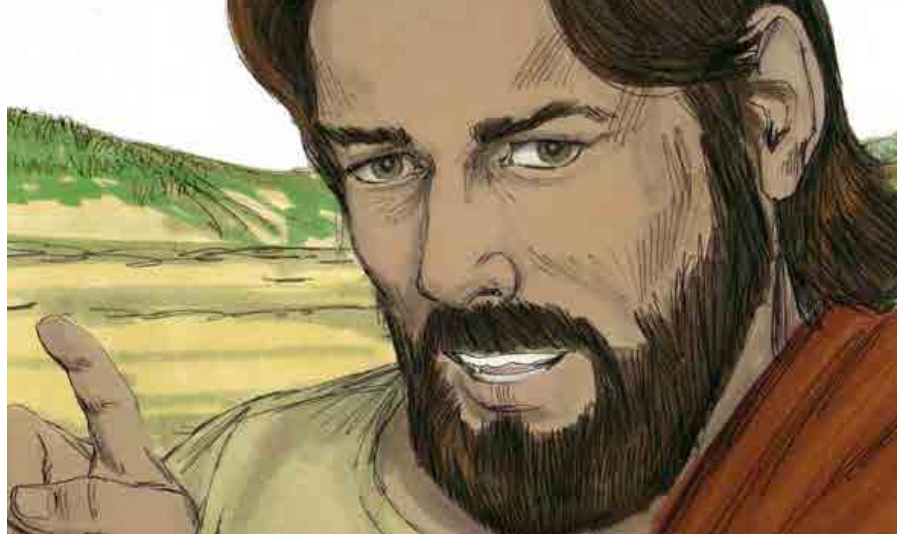

Akaja paramiz zbuninda lesere učenikonen. Adalese o Isus objasninda: "O seme e Devlesoro lafi. O drom predstavini e manuše kova šunela e Devlesoro lafi, ali na xaljola le, i ađahar o beng lela lestar o lafi."

Ova priča je zbunila njegove učenike. Zato je Isus objasnio: "Seme je Božija reč. Put se odnosi na čoveka koji čuje Božiju Reč, ali je ne razume, tako da mu đavo oduzme Reč."

“O than kote isi but bara predstavini e manuše kova šunela e Devlesoro lafi hem lela le radosno. Ali, ked avena lese o poteškoće ili o progonstvo, perela hem na džala više palo Devel.”

“Kamenito tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč i prihvata je s radošću. No, kada iskusi poteškoće ili progonstvo, otpadne i prestane slediti Boga.”

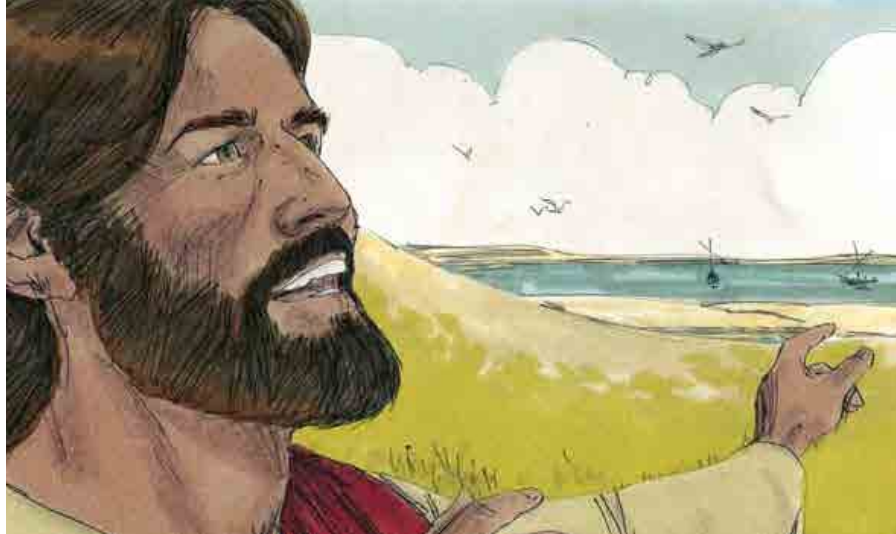

“O than kote isi kare predstavini e manuš kova šunela e Devlesoro lafi, ali sar o vreme nakhela, ađahar o brige, o barvalipe hem o šukaripe akala phuvjakoro tasavena lesoro manglipe premalo Devel. I sar rezultat adalestar, o sikajba savo šunđa na dela bijandipe.”

“Trnovito tlo odnosi se na čoveka koji čuje Božiju reč, ali kako vreme prolazi, tako brige, bogatstvo i užici ovoga života uguše njegovu ljubav prema Bogu. Kao rezultat toga, učenje koje je čuo ne daje ploda.”

“Ali, išukarphuvpredstavini e manuše kova šunela e Devlesoro lafi, verujini lese hem anela bijandipe.”

“Međutim, dobro tlo predstavlja čoveka koji čuje Božiju reč, veruje joj i donosi plod.”

O Isus sikaj avera paramiza

E biblijakiri paramiz taro
Matej 13,31–33, 44–46;
Marko 4,30–32;
Luka 13,18–21; 18,9–14

Isus poučava druge priče

*Biblijska priča iz
Evandělja po Mateju 13,31–33.44–46;
Evandělja po Marku 4,30–32;
Evandělja po Luki 13,18–21; 18,9–14*

O Isus vačerda but avera paramiza e Devlesere carstvostar. Jekh primer, vačerda: “O carstvo e Devlesoroi sar o seme oti gorušica save neko sadinda pese ki njiva. Džanen dai o seme oti gorušica najtikoro seme oto sa saven o manuša sadinena.”

Isus je ispričao mnoge druge priče o Božijem carstvu. Na primer, rekao je: “Carstvo Božije je kao semenka gorušice koju je neko zasadio u svom polju. Znaete da je seme gorušice najmanje seme od svih koje ljudi sade.”

“Ali, ked o seme oti gorušica barjola, ov ovela po baro sa e biljkendar ki bašta. Edobori baro da di o čiriklja šaj te aven hem te odmorinen pe upro lesere granke.”

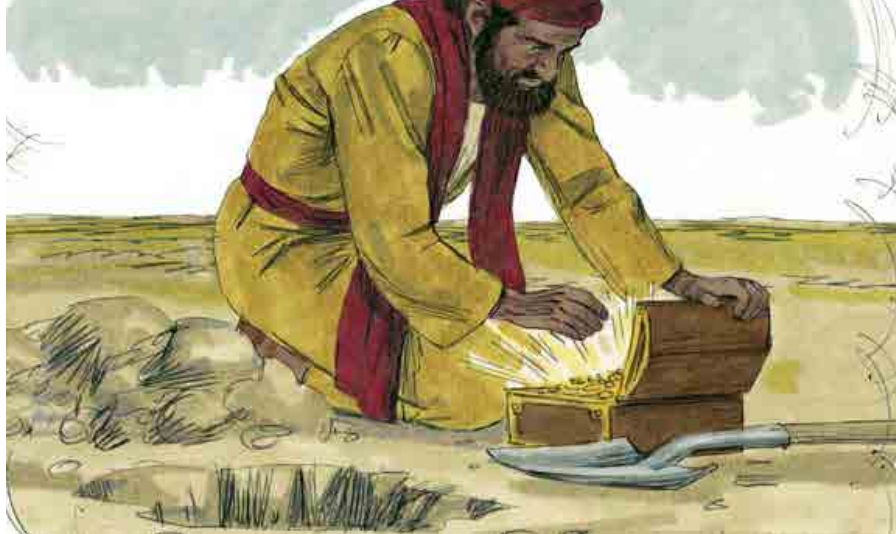
Međutim, kada seme gorušice naraste, ono postaje veće od svih biljaka u vrtu. Dovoljno je veliko da čak i ptice mogu doći i odmarati se na njenim granama.

O Isus vačerđa pana jekh paramiz: “O carstvo e Devlesoroi sar o kvasco save i đuvli čhivela ano humer, savo palo adava širini pe ko sa o humer.”

Isus je ispričao još jednu priču: “Carstvo Božije je kao kvasac koji žena umeša u testo, koji se zatim proširi po celom testu.”

“O carstvo e Devlesoroi, isto adahar, sar o blago savo neko garavđa ani njiva. Nesavo aver manuš arakhlja o blago, i palem parunđa le. Edobor inele radosno, da dželo hem bikninđa sa so inole, i e lovençar činđa adaja njiva.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao blago koje neko sakrije u polju. Neki drugi čovek zatim nađe blago, te ga ponovno zakopa. Toliko je bio srećan, da je otišao i prodao sve što ima, te novcem kupio to polje.”

“O carstvo e Devlesoroi, isto adahar, sar o savršeno biseri savo inele but skupo. Ked o trgovco arakhi le, biknela sa so isi le hem činela le adale lovenca.”

“Carstvo Božije je, isto tako, kao savršen biser velike vrednosti. Kada ga trgovac pronade, proda sve što ima i kupi ga tim novcem.”

Tegani o Isus vačerda jekh paramiz e manušenđe kasoro pouzdanje inele ano pumare šukar delja, a but mrzinena ine avere manušen. Phenda lende: "Duj manuša džele ano Hram te molinen pe. Jekh olendar inele cariniko, a o dujto inele e verakoro vođa."

Zatim je Isus ispričao priču upućenu ljudima koji su se pouzdavali u vlastita dobra dela, a prezirali su druge ljude. Rekao im je: "Dva čoveka su otišla u Hram da se mole. Jedan od njih bio je poreznik, a drugi je bio verski vođa."

“E verakoro vođa molinda pe adahar: ‘Hvala će, Devla, so na injum edobor baro grešniko sar avera manuša – sar o čora, o nepravednici, o preljubnici, ili sar akava cariniko.”

“Verski vođa se ovako molio: ‘Hvala ti, Bože, što nisam tako veliki grešnik poput drugih ljudi – poput pljačkaša, nepravednika, preljubnika, ili poput ovoga ovde poreznika.”

“Na primer, postinava duj
puti ko kurko hem dava
dešto kotor oto sa o love
hem oto sa so isi man.”

*“Na primer, postim dva puta
nedeljno i dajem deseti deo
od svega novca i imovine
koju primim.”*

“A o cariniko terdino dur e verakere vođastar hem uopšte na dikhlja naupre. Umesto adava, ov khuvela pe ine ko gruđa hem molinipe: ‘Devla, molinava tut, smilujin tut maje adalese so injum grešniko.”

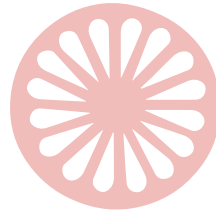
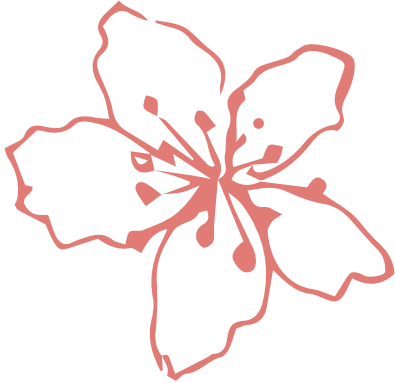
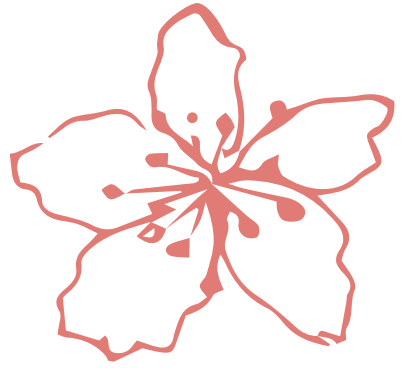
“Međutim, poreznik je stajao daleko od verskog vođe i nije uopšte gledao u nebo. Umesto toga, udario se šakom u prsa i molio: ‘Bože, molim te, smiluj mi se jer sam grešnik.’”

Tegani o Isus phenda: "Čače phenava tumende: o Devel šunda i molitva e carinikosiri hem smatrinda le sar pravednone. Ali, na sviđinda pe lese i molitva e verakere vođasiri. O Devel ka peraj đijekhe kovai barikano, a ka vazdel okole kova ponizini pe."

Tada je Isus rekao: "Istinu vam govorim: Bog je čuo molitvu poreznika i proglasio ga pravednim. No, nije mu se sviđala molitva verskog vođe. Bog će poniziti svakoga ko je ponosan, a uzdići će onoga koji se ponizi."

35

**Paramiz e
žalostivnone
dadestar**

***Priča
o saosečajnom
ocu***

E biblijakiri paramiz taro
Luka 15,11–32

*Biblijska priča iz
Evanđelja po Luki 15,11-32*

Jekh dive, o Isus sikaj ine bute carinikonen hem avere grešnikonen kola čedinđe pe te šunen le.

Jednog dana, Isus je poučavao mnoge poreznike i druge grešnike koji su se okupili da ga slušaju.

Nesave e verakere vođe kola inele adari oleja, dikhlje so o Isus premalo grešnici ponašini pe sar premalo amala, i lelje maškara pumende te kritikujinen le. Adalese o Isus vačerđa lende akaja paramiz.

Neke verske vođe koji su bili tamo s njim, primetili su da se Isus prema grešnicima ponaša kao prema prijateljima, pa su ga počeli među sobom kritikovati. Stoga im je Isus ispričao ovu priču.

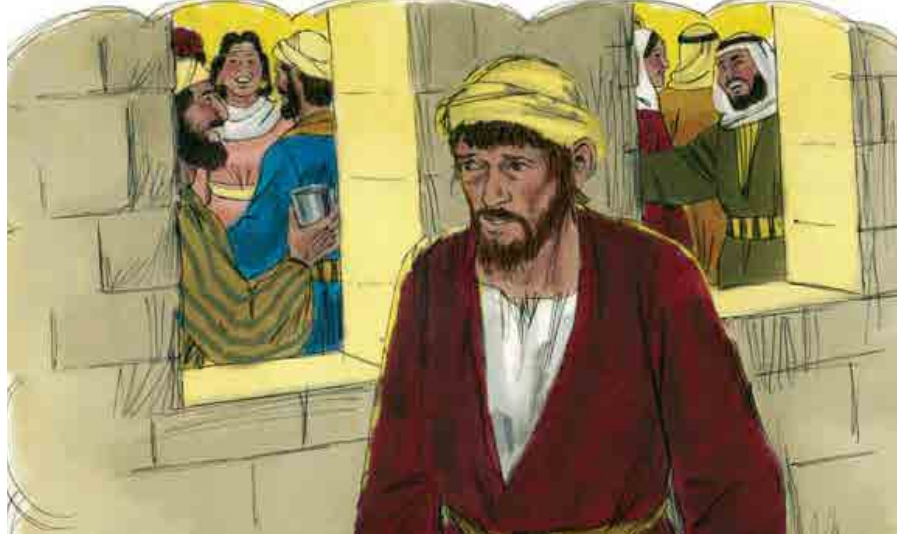

“Inele jekh manuš kole ine duj čhave. O tikneder čhavo phenda ple dadese: ‘Dade, mangava odmah te de man mlo kotor oto barvalipe klo!’ I ađahar, o dad ulavđa plo barvalipe ple duje čhavende.”

“Bio jednom jedan čovek, koji je imao dva sina. Mlađi sin rekao je svome ocu: ‘Oče, želim da mi odmah daš moj deo tvoje imovine!’ I tako, otac je podelio svoju imovinu između svoja dva sina.”

“O tikneder čhavo čedinda sa so inole, dželo ki durutni phuv hem xalja sa ple love živindoj grešno.”

“Uskoro je mlađi sin pokupio sve što je imao, otišao daleko i potrošio svoj novac na grešan život.”

“Palo adava, ki phuv kote živinda o tikneder čhavo alo baro bokhalipe, a ole na inele love te činel xajbnase. Adalese lelja te ćerel jedino buti savi šaj ine te arakhi: parvarđa e balen. Edobor inele napatime hem bokhalo, da manglja te xal adava so xana o bale.”

“Nakon toga, zemlju u kojoj je živio mlađi sin pogodila je teška glad, a on nije imao novca da kupi hranu. Stoga je uzeo jedini posao koji je mogao naći: hranio je svinje. Bio je tako jadan i gladan, da je hteo jesti hranu koju su jele svinje.”

“Konačno, o tikneder čhavo vačerđa korkoro pese: ‘So ćerava me adava? Sa o sluge mle dadesere isi len sa edobor xajbnase, a me akate merava bokhatar. Ka irinav man mle dadese hem ka molinav le te lel man sar jekhe ple slugendar.”

“Napokon, mlađi sin je rekao sam sebi: ‘Šta ja to radim? Sve sluge mog oca imaju obilje hrane, a ja ovde gladujem. Vraćiću se svome ocu i moliti ga da me primi kao jednoga od svojih slugu.”

“I ađahar o tikneder čhavo
lelja te irini pe ple dadesere
čhereste. Sar pana inele dur,
o dad dikhlja le hem pelo
lese žal olese. Prastandilo
nakoro čhavo, zagrlinđa le
hem čumudinđa le.”

*“I tako se mlađi sin počeo
vraćati očevom domu. Dok
je još bio daleko, otac ga
je ugledao i sažalio se nad
njim. Potrčao je prema sinu,
zagrlio ga i izljubio.”*

“O čavo phenda: ‘Dade, grešindum anglo Devel hem angla tute. Na injum više dostojno te ovav to čavo.’”

“Sin je rekao: ‘Oče, sagrašio sam protiv Boga i protiv tebe. Više nisam dostojan biti tvoj sin.’”

“Ali, lesoro dad phenda jekhese ple slugendar: ‘Sidar dža hem ana o najšuže šeja hem hurjav mle čhave! Čhiv lese i angrustik ko naj hem o sandale ko pre. Tegani čhinen e najšuže telco te šaj te xa hem te slavina, adalese so mlo čhavo inele mulo, ali akanai dživdo! Inele našaldo, ali akanai arakhlo!’”

“Međutim, otac je rekao jednom od svojih slugu: ‘Idi brzo i donesi najbolju odeću i obuci moga sina! Stavi prsten na njegov prst i obuj sandale na njegove noge. Onda zakolji najbolje tele da možemo imati gozbu i slaviti, jer moj sin je bio mrtav, ali sada je živ! Bio je izgubljen, ali sada je pronađen!’”

“I adahar, o manuša lelje te slavinen. Na nakhino but, o phureder čhavo alo čhere tari buti savi érđa ki njiva. Šunđa bašaliba hem čheliba, i pučlja pe so šaj te ovel adava.”

“I tako, ljudi su počeli slaviti. Nedugo zatim, stariji sin je došao kući nakon posla u polju. Čuo je muziku i ples, i zapitao se šta se događa.”

“Kedophurederčhavošunđa so slavinena adalese so lesoro phral irinđa pe čhere, but xoljanđa i na manglja te đerdini ko čher. Lesoro dad iklilo hem molinđa le te đerdini te slavini olencar, ali ov na manglja.”

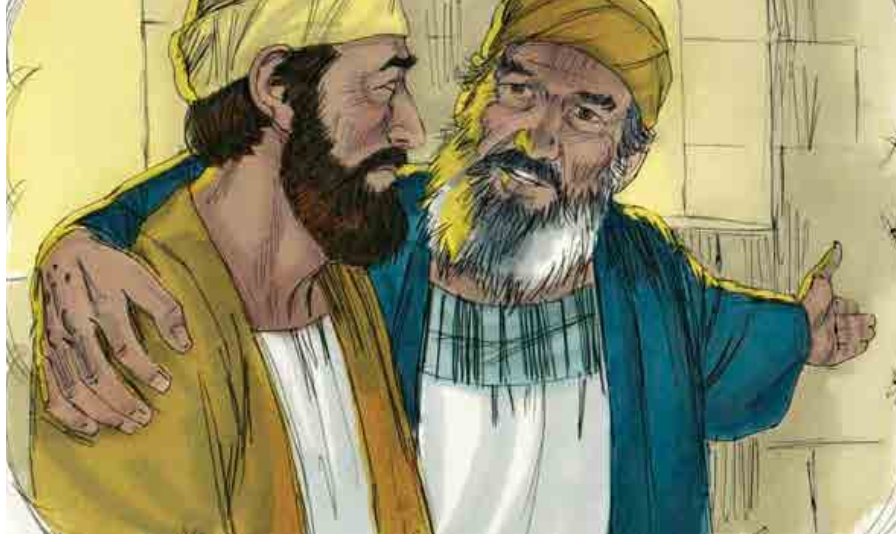
“Kad je stariji sin čuo da slave zato što se njegov brat vratio kući, jako se naljutio i nije hteo ući. Njegov otac je izašao i preklinjao ga da uđe i slavi s njima, ali ovaj nije hteo.”

“O phureder čhavo phenda ple dadese: ‘Sa akala berša kandava tut! Niked na injumle će neposlušno, a tu na dindan man ni buzore te šaj te veselinav man mle amalencar. A ked akava to čhavo, kova xalja sa te love živindoj grešno, irinda pe čhere, tu čhindan lese e najšukare telco!’”

“Stariji sin je rekao svom ocu: ‘Sve ove godine sam verno radio za tebe! Nikad ti nisam bio neposlušan, a ipak mi nisi dao ni malu kozu da mogu proslaviti sa svojim prijateljima. No, kad se ovaj tvoj sin, koji je potrošio sav tvoj novac na grešno ponašanje, vratio kući, ti si za njega zaklao najbolje tele!’”

“O dad phenda lese: ‘Mlo čhavo, tu stalno injan mancar. I sa soi mlokloi. Ali, avela ano redo te slavina, adalese so to phral inele mulo, ali akanai dživdo, inele našaldo, ali akanai arakhlo!’”

“Otac mu je odgovorio: ‘Sine moj, ti si uvek sa mnom i sve što ja imam je tvoje. Ali, pravedno je da slavimo, jer tvoj brat je bio mrtav ali sada je živ, bio je izgubljen ali sada je pronađen!’”

36

The number '36' is rendered in a large, white, sans-serif font. The '3' is on the left and the '6' is on the right. Behind the '3' is a stylized floral motif with five petals and a central stem. Behind the '6' is another similar floral motif, slightly overlapping the '6'.

Preobraženje

Preobraženje

E biblijakiri paramiz taro

Matej 17,1–9;

Marko 9,2–8;

Luka 9,28–36

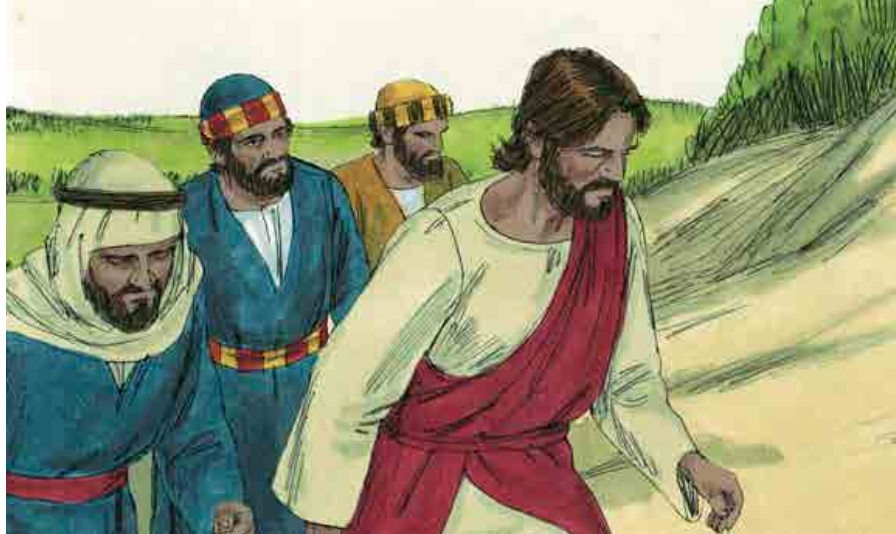
Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 17,1–9;

Evandželja po Marku 9,2–8;

Evandželja po Luki 9,28–36

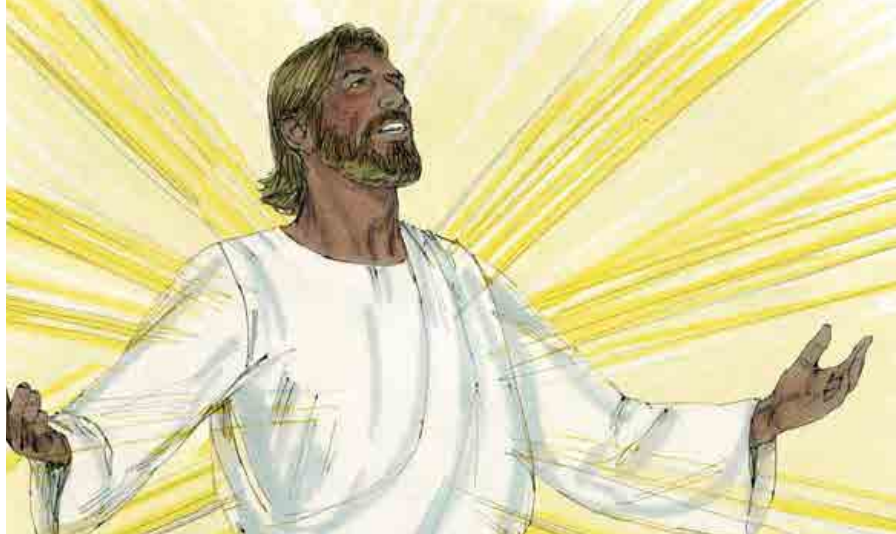

Jekh dive, o Isus peja legarda ple trine učenikonen: e Petre, e Jakove heme Jovane. (O učeniko kova vičinda pe Jovan na inele okova kova krstinda e Isuse.) Uštine ki uči planina te oven korkore hem te molinen pe.

Jednog dana, Isus je sa sobom poveo trojicu svojih učenika: Petra, Jakova i Jovana. (Učenik koji se zvao Ivan nije bio onaj koji je krstio Isusa.) Popeli su se na visoku planinu da se mole na osami.

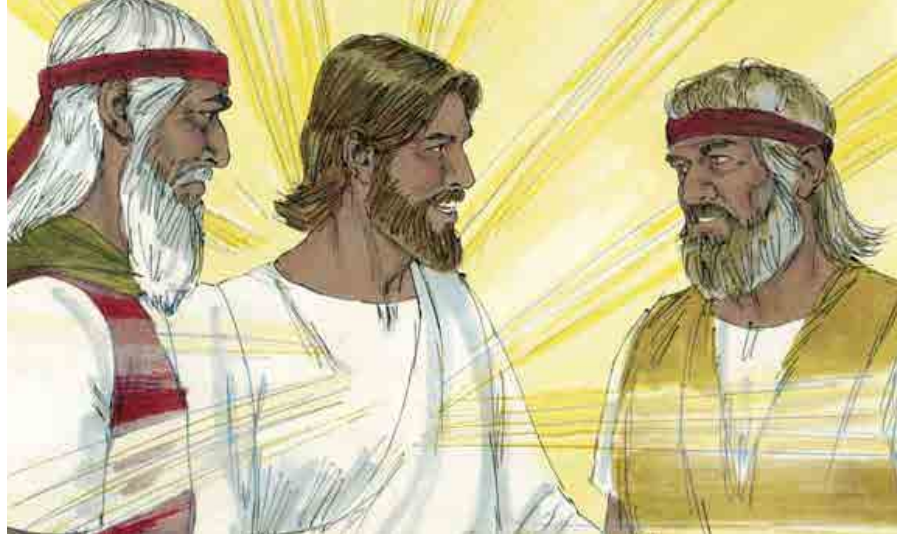

Sar o Isus molini pe ine, lesoro muj ulo sjajno sar o kham hem lesere šėja ule parne sar o svetlost, po parne nego so šaj neko ki phuv te parnjari.

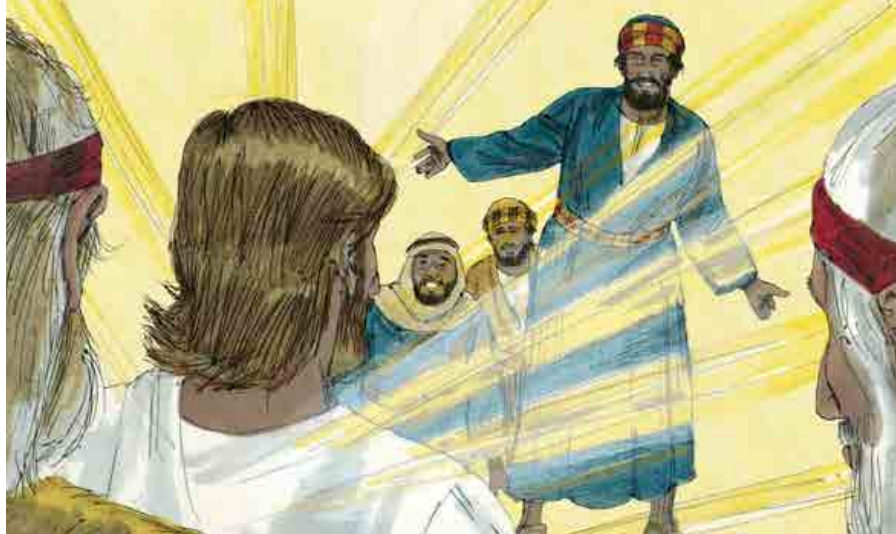

Dok se Isus molio, njegovo lice je zasijalo poput sunca i njegova odeća je postala bela kao svetlo, belja nego što bi je iko na zemlji mogao izbeliti.

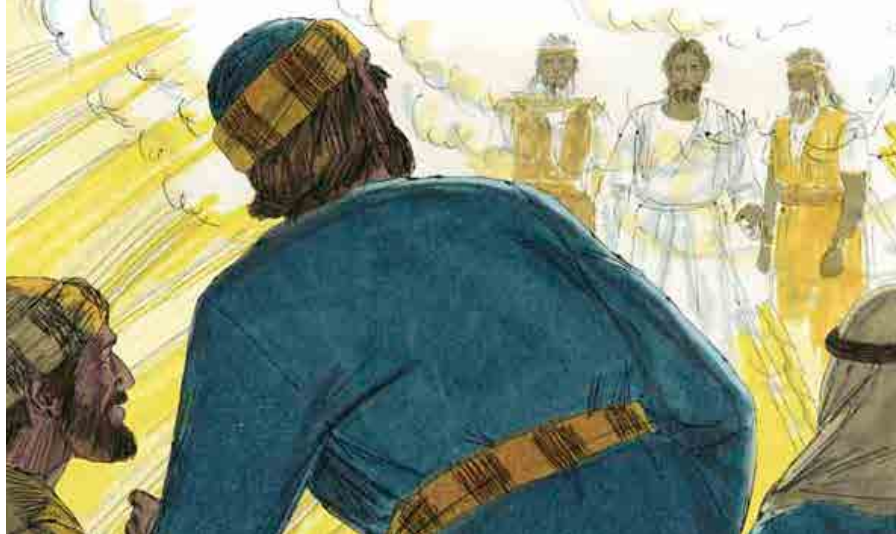
Tegani iklile nekotar o Mojsije hem o proroko o Ilija. Adala manušā živinđe ki phuv više oto šel berša angleder adalestar. Vačerđe e Isuseja lesere meribnastar, savo valjanđa sigende te ovel ano Jerusalem.

Onda su se pojavili Mojsije i prorok Ilija. Ti ljudi živeli su na zemlji stotinama godina pre toga. Razgovarali su s Isusom o Njegovoj smrti, koja se uskoro trebala dogoditi u Jerusalem.

Sar o Mojsije hem o Ilija vaćerena ine e Isuseja, o Petar phenda e Isusesa: "Šukari amende te ova akate. Te ćera trin šatorja, jekh tuće, jekh e Mojsijase, a jekh e Ilijase." O Petar na džanda so vaćeri.

Dok su Mojsije i Ilija razgovarali s Isusom, Petar je rekao Isusu: "Dobro je za nas da budemo ovde. Napravimo tri senice, jednu za tebe, jednu za Mojsija, a jednu za Iliju." Petar nije bio svestan šta govori.

Sar o Petar vaćeri ine, o osvetlime oblako hulilo hem okružinda len, a taro oblako šundilo e Devlesoro glas: “Akavai mlo Čhavo kole mangava. Oleja injum zadovoljno. Ole valjani te šunen.” O trin učenici darandile hem telile ki phuv.

Dok je Petar govorio, svetli oblak je sišao i okružio ih, a iz oblaka je progovorio Božiji glas: “Ovo je moj Sin kojeg volim. Zadovoljan sam njime. Njega slušajte.” Tri učenika su se prepala i bacila se na zemlju.

Tegani o Isus čivđa plo vas upro lende hem phenđa: “Ma daran. Ušten.” Ked vazdinđe pumaro šero, dikhlje samo e Isuse korkore.

Onda ih je Isus dotaknuo i rekao: “Ne bojte se. Ustanite.” Kada su pogledali okolo, jedino je Isus još bio tamo.

O Isus hem o trin učenici hulile tari planina. Tegani o Isus phenđa: "Za akana ma vačeren nikase so ulo akate. Sigende ka merav hem palo adava ka irinav man ko dživdipe. Palo adava ka šaj te vačeren e manušenđe."

Isus i trojica učenika sišli su s planine. Onda im je Isus rekao: "Nemojte zasad nikome reći šta se ovde dogodilo. Uskoro ću umreti i onda se vratiti u život. Nakon toga, možete reći ljudima."

37

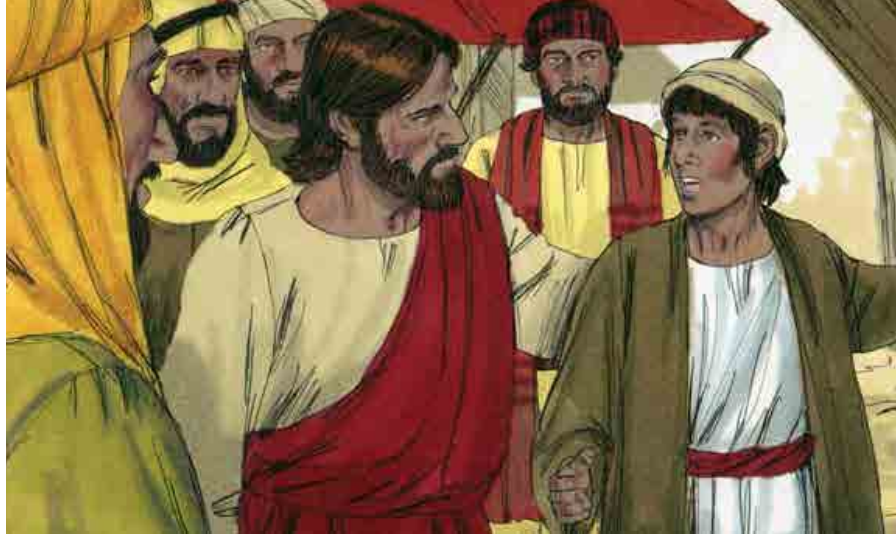
**0 Isus vazdela e
Lazare taro mule**

***Isus podiže
Lazara iz mrtvih***

E biblijakiri paramiz taro
Jovan 11,1–46

*Biblijska priča iz
Evandželja po Jovanu 11,1-46*

Jekh dive, e Isusesse javinde so o Lazar but namborme. O Lazar hem lesere duj phenja, i Marija hem i Marta, inele e Isusesere but paše amala. Ked o Isus šunđa adava, phenđa: "Akava nambormipe na ka legari ko meriba, nego ka anel slava e Devlese." O Isus volinđa ple amalen, ali adžicerđa pana duj dive adari kaj inele.

Jednoga dana, Isus je primio poruku da se Lazar jako razboleo. Lazar i njegove dve sestre, Marija i Marta, bili su Isusovi bliski prijatelji. Kad je Isus čuo tu vest, rekao je: "Ova bolest neće okončati u smrti, nego će doneti slavu Bogu." Isus je voleo svoje prijatelje, ali je sačekao još dva dana na mestu gde se nalazio.

Ked nakhine adala duj dive, o Isus phenda ple učenikonende: "Hajde te dža palal ki Judeja." A o učenici phende: "Ali učitelju, na nakhino but oto adava so o manuša mangle te mudaren tut adari!" O Isus phenda: "Amaro amal o Lazar zasuća, a me valjani te vazdav le."

Nakon što su prošla ta dva dana, Isus je rekao svojim učenicima: "Idemo nazad u Judeju." "Ali učitelju", učenici su mu odgovorili, "još nedavno su te ljudi tamo hteli ubiti!" Isus im je rekao: "Naš prijatelj Lazar je zaspao, a ja ga moram probuditi."

E Isusesere učenici phenđe: “Gospode, te o Lazar sovela, onda ka sasljol.” Tegani o Isus jasno phenđa lenđe: “O Lazar mulo. Šukari so na injumle adari, te šaj tumen te verujinen ana mande.”

Isusovi učenici su odgovorili: “Gospodine, ako Lazar spava, onda će ozdraviti.” Onda im je Isus jasno rekao: “Lazar je mrtav. Drago mi je što nisam bio tamo, kako biste vi mogli verovati u mene.”

Ked o Isus reslo ki bijandi diz e Lazaresiri, o Lazar inele mulo već štar dive. I Marta iklili tari diz anglo Isus hem phenđa lese: “Gospode, ked bi oveja akate, mlo phral na ka merel ine. Ali, verujinava da o Devel ka ćerel sa so ka mange olestar.”

Kad je Isus stigao u Lazarov rodni grad, Lazar je bio mrtav već četiri dana. Marta je izašla iz grada da susretne Isusa i rekla mu: “Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro. Ali, verujem da će ti Bog dati što god zatražiš od Njega.”

O Isus phenda: "Me injum Vaskrsenje hem Dživdipe. Sar ko verujini ana mande, ka živini čak hem te mulo. Dijekh ko verujini ana mande niked na ka merel. Verujineja li akava?" I Marta phenda: "Oja, Gospode! Verujinava da tu injan o Mesija, o Čhavo e Devlesoro."

Isus je odgovorio: "Ja sam Uskrsnuće i Život. Ko god veruje u mene, živeće čak i ako umre. Svako ko veruje u mene neće nikada umreti. Veruješ li ovo?" Marta mu je odgovorila: "Da, Gospodine! Verujem da si ti Mesija, Sin Božiji."

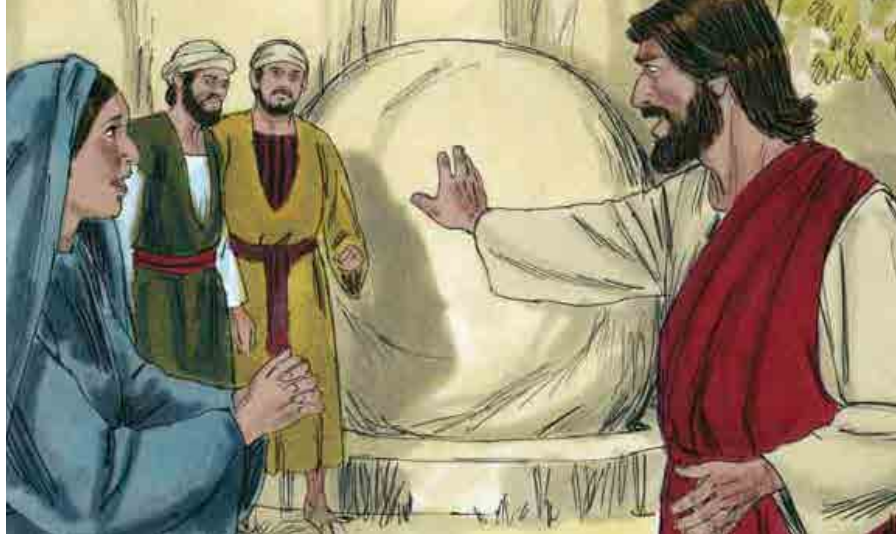

Tegani i Marija resli. Peli anglo e Isusesere pre hem phenda lese: "Gospode, ked bi samo oveja akate, mlo phral na ka merel ine." O Isus pučlja len: "Kaj čhivđen e Lazare?" Phende lese: "Ano grobo. Ava hem dikh." Tegani o Isus lelja te rovel.

Onda je stigla Marija. Pala je Isusu pred noge i rekla mu: "Gospodine, da si samo bio ovde, moj brat ne bi umro." Isus ih upita: "Gde ste stavili Lazara?" Rekle su mu: "U grobnicu. Dođi i vidi." Tada je Isus zaplakao.

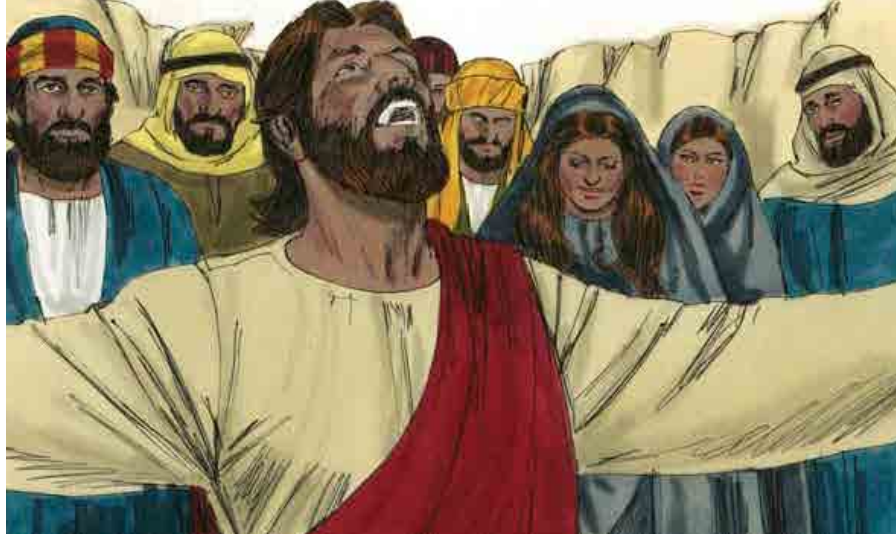
O grobo inele pećina savi
inele phandli bareja. Ked o
Isus reslo ko grobo, phenđa
lenđe: “Ciden o bar.” Ali, i
Marta phenđa: “Ovi mulo
već štar dive. Ka khandel.”

*Grobnica je bila pećina,
s kamenom koji je bio
stavljen na otvor. Kad je Isus
stigao na grobnicu, rekao im
je: “Odmaknite kamen.” No,
Marta je rekla: “Mrtav je već
četiri dana. Već smrdi.”*

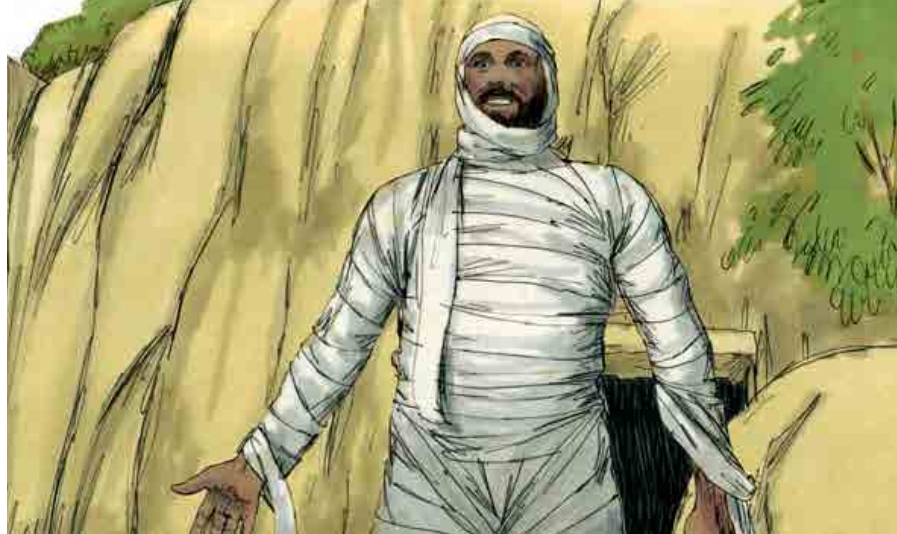
O Isus phenða: “Setineja tut li so phenđum će da ka dikhe i slava e Devlesiri te verujinđan ana mande?” I ađahar, cidinđe o bar.

Isus je odgovorio: “Nisam li ti rekao da ćeš videti slavu Božiju ako budeš verovala u mene?” I tako, odmaknuli su kamen..

Tegani o Isus dikhlja naupre hem phenda: "Dade, hvala će so šuneja man. Me džanav da tu uvek šuneja man, ali akava vačerava zbog sa akala manuša kola terđovena akate, te šaj on te verujinen da tu bičaldan man." Tegani o Isus vičinda: "Lazare, ikljov!"

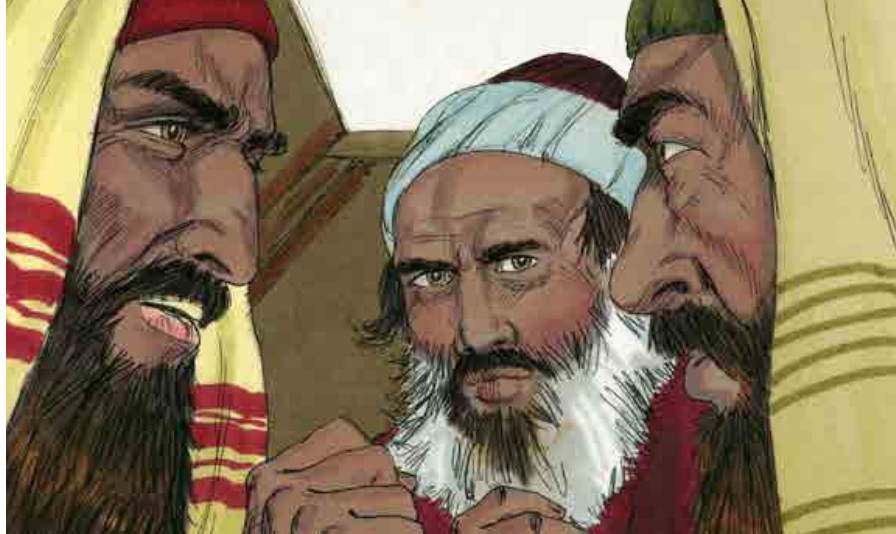
Onda je Isus pogledao u nebo i rekao: "Oče, hvala Ti što me slušaš. Ja znam da me Ti uvek slušaš, ali ovo kažem zbog svih ovih ljudi koji stoje ovde, da bi oni verovali da si me Ti poslao." Onda je Isus povikao: "Lazare, izađi!"

I o Lazar iklilo! Pana inele pačardo ano trake savencar pačarenapeineomule. O Isus phenda lende: “Pomožinen lese te huljaj adala trake hem oslobodinen le!” But Jevreja verujinde ano Isus zbog akava čudo.

I Lazar je izašao! Još je bio umotan u trake od tkanine. Isus im je rekao: “Pomozite mu da skine trake od tkanina i oslobodite ga!” Mnogi Jevreji su poverovali u Isusa zbog ovog čuda.

Ali, e jevrejengere vođe
inele ljubomorna upro leste,
i čedinđe pe te planirinen
sar te mudaren e Isuse hem
e Lazare.

*Ipak, jevrejske verski vođe
bili su ljubomorni na Njega,
pa su se okupili da isplaniraju
kako će ubiti Isusa i Lazara.*

38

The number '38' is rendered in a large, white, sans-serif font. The '3' is on the left and the '8' is on the right. Behind the '3' is a faint, light-colored floral illustration with five petals and a central stem. Behind the '8' is another similar floral illustration, slightly overlapping the right side of the '8'.

**0 Isus inele
izdajime**

E biblijakiri paramiz taro

Matej 26,14–56;

Marko 14,10–50;

Luka 22,1–53;

Jovan 12,6; 18,1–11

Isus je izdan

Biblijska priča iz

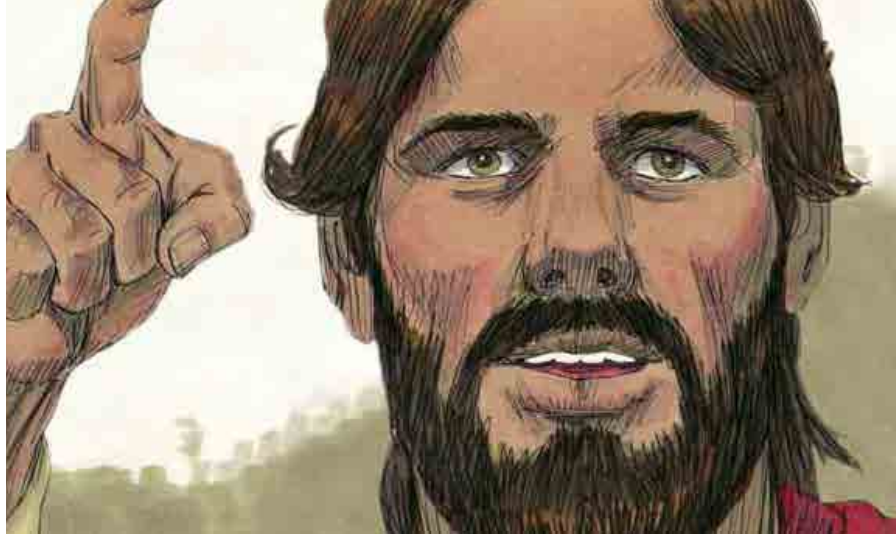
Evandželja po Mateju 26,14-56;

Evandželja po Marku 14,10-50;

Evandželja po Luki 22,1-53;

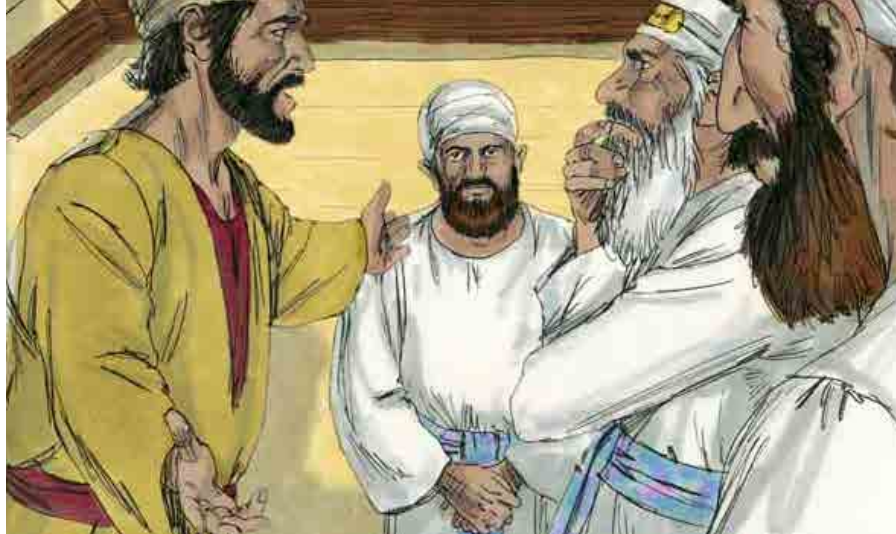
Evandželja po Jovanu 12,6; 18,1-11

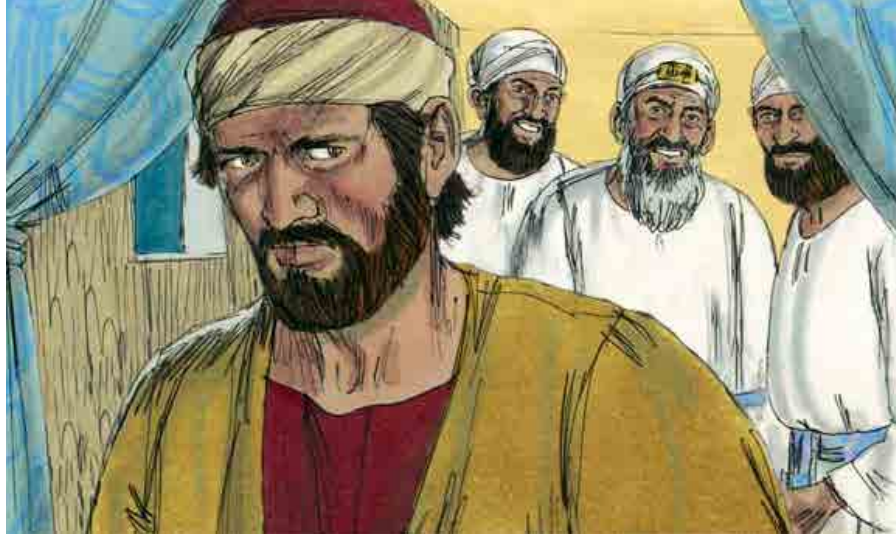
Đijekh berš, o Jevreja slavinde i Pasha. Adava slavinđa pe adalese so o Devel ikalđa lengere pradaden taro robujiba ano Egiptat, savo inele angleder but berša. Sar di ko trin berš palo adava so o Isus lejla javno te propovedini hem te sikaj, phenđa ple učenikonende da mangela te slavini i Pasha olencar ano Jerusalem, hem da adari ka mudaren le.

Svake godine, Jevreji su slavili Pashu. To je bila proslava Božijeg izbavljenja njihovih predaka iz ropstva u Egiptu, koji se dogodio mnogo vekova pre toga. Otprilike tri godine nakon što je Isus počeo javno propovedati i poučavati, rekao je svojim učenicima da želi proslaviti Pashu s njima u Jerusalem, te da će ga tamo ubiti.

Jekh e Isusesere učenikonendar inele manuškova vičinda pe Juda. O Juda inele zadužime zaki blagajna e apostolengiri, ali volinda love, i adalese but puti čorda oti blagajna. Palo adava so o Isus hem lesere učenici resle ano Jerusolim, o Juda dželo koro e jevrejengere vođe hem phenda lende da ka izdajini e Isuse te dinde le love. Džanda da e jevrejengere vođe na prihvatinde adava dai o Isus Mesija hem da planirinde te mudaren le.

Jedan od Isusovih učenika bio je čovek koji se zvao Juda. Juda je bio zadužen za apostolsku blagajnu, ali je voleo novac, tako da ga je često krao iz blagajne. Nakon što su Isus i njegovi učenici stigli u Jerusolim, Juda je otišao jevrejskim vođama i ponudio im da izda Isusa u zamenu za novac. Znao je da jevrejske vođe ne veruju da je Isus Mesija i da su ga planirali ubiti.

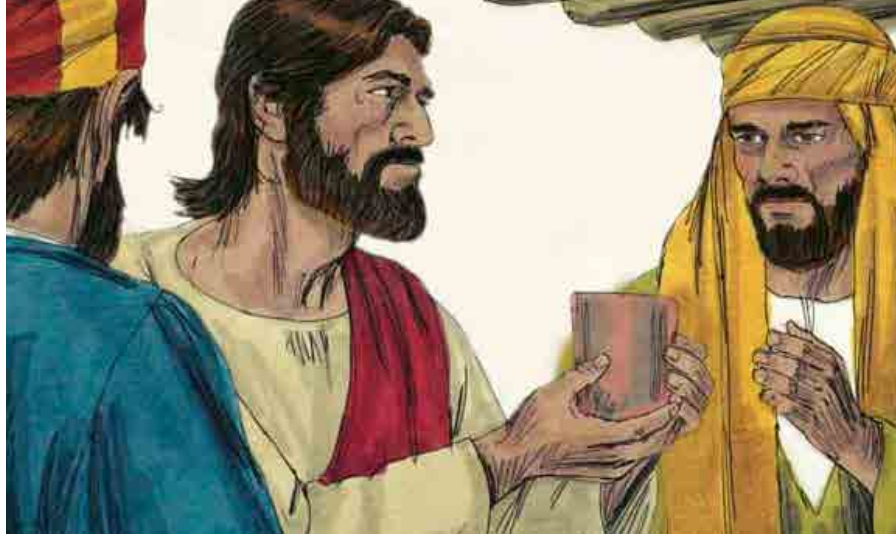
E jevrejengere vođe, kolengoro glavno vođa inele o baro svešteniko, platinde e Judase trijanda srebrna kovanice te izdajini e Isuse. Adava ulo baš ađahar sar so o proroci vačerđe da ka ovel. O Juda pristaninda, lelja o love hem dželo. Lelja te rodel prilika te pomožini lende te dolen e Isuse.

Jevrejske vođe, predvođeni velikim sveštenikom, platili su Judi trideset srebrenih novčića da izda Isusa. To se dogodilo tačno onako kako su to proroci predskazali. Juda je pristao, uzeo novac i otišao. Počeo je tražiti priliku da im pomogne kako da uhvate Isusa.

Ano Jerusalem o Isus slavinda i Pasha ple učenikonencar. Sar xana ine e pashakoro xajba, o Isus lelja o maro hem phaglja le. Phenda: "Len hem xan akava. Akavai mlo telo, savo dela pe tumende. Akava ceren te šaj te setinen tumen mandar." Ko adava način, o Isus phenda lende da lesoro telo ka ovel žrtvujime olende.

U Jerusalemu je Isus slavio Pashu sa svojim učenicima. Tokom pashalnog obeda, Isus je uzeo hleb i prelomio ga. Rekao je: "Uzmite i jedite ovo. Ovo je moje telo, koje se daje za vas. Ovo činite da biste me se sećali." Na ovaj način, Isus je rekao da će njegovo telo biti žrtvovano za njih.

Tegano Isus vazdindai čaša pherdi moljaja hem phenda: "Pijen akava. Adavai mlo rat oto Nevo savez, savo čhordola zako oprostiba e grejonengoro. Akava ćeren te šaj te setinen tumen mandar đijekh puti ked pijena la."

Onda je Isus podigao čašu i rekao: "Pijte ovo. To je moja krv Novoga saveza, koja se proliva za oprostjenje greha. Ovo činite da biste me se sećali svaki put kad je pijete."

Tegani o Isus phenda e učenikonende: “Jekh tumendar ka izdajini man.” O učenici inele iznenadime hem pučle ko šaj ađahar nešto te ćerel. O Isus phenda: “Okolese kolese ka dav o kotor e maresoro ovi izdajica.” Tegani dinda o maro e Judase.

Onda je Isus rekao učenicima: “Jedan od vas će me izdati.” Učenici su bili šokirani i pitali su ko bi učinio tako nešto. Isus je rekao: “Osoba kojoj dam komad hleba je izdajnik.” Onda je dao hleb Judi.

So lejja o Juda o maro, o
Sotoni đerdinda ano leste.
O Juda iklilo avri hem dželo
te pomožini e jevrejengere
vođenđe te dolen e Isuse.
Tegani peli i rat.

*Nakon što je Juda uzeo hleb,
obuzeo ga je Sotona. Juda je
izašao van i otišao pomoći
jevrejskim vođama da uhvate
Isusa. Bio je mrak.*

Palo xajba, o Isus hem lesere učenici džele ki E maslinakiri gora. O Isus phenda lenđe: "Sare tumen erat ka ačhaven man. Pisimej: 'Kakhuvave pastire i sa o bakre ka našen.'"

Nakon jela, Isus i njegovi učenici su otišli na Maslinsku goru. Isus im je rekao: "Svi ćete me večeras napustiti. Pisano je: 'Udariću pastira i sve će se ovce razbežati.'"

O Petar phenđa lese: "I sare te ačhaven tut, me na ka ačhavav tut!" Tegani o Isus phenđa e Petrese: "O Sotoni mangela sarijen tumen te prelel, ali me molinđum tuće, Petre, te ačhol ti vera ana mande. A palem, erat, angleder so o bašno ka đilabi, trin puti ka xovave da na pendžareja man."

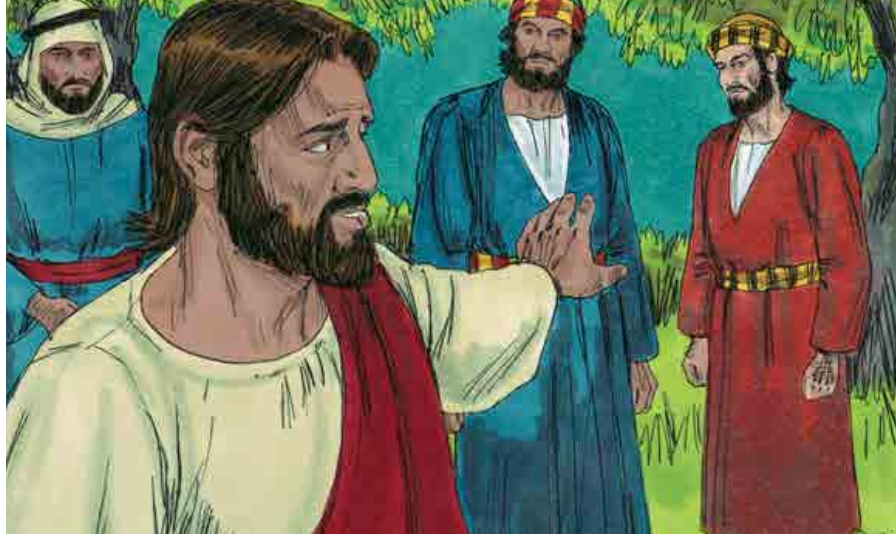
Petar mu je odgovorio: "Čak i ako te svi drugi napuste, ja neću!" Onda je Isus rekao Petru: "Sotona vas sve želi obuzeti, ali ja sam molio za tebe, Petre, da tvoja vera ne zataji. Ipak večeras, pre nego što petao zakukuriče, tri puta reći ćeš da me uopšte ne poznaješ."

Tegani o Petar phenda e Isusesse: "Čak i te valjani te merav, niked na ka odreknav man tutar!" Isto adava vačerđe sa avera učenicu.

Petar je onda rekao Isusu: "Čak i ako budem morao umreti, nikad te se neću odreći!" Svi drugi učenici govorili su isto.

Tegani o Isus dželo ple učenikonencar ko than vičime E getsimanijakiri bašta. O Isus phenda lende te molinen pe te na peren ko iskušenje. Tegani o Isus dželo te molini pe korkoro.

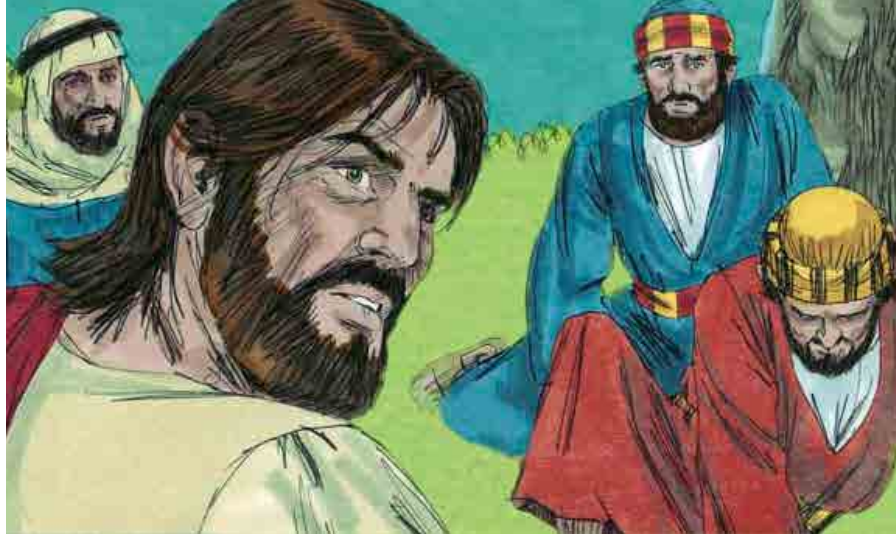
Onda je Isus otišao sa svojim učenicima na mesto zvano Getsemanski vrt. Isus im je rekao da mole kako ne bi ušli u napast. Onda je Isus otišao da se moli nasamo.

O Isus molinda pe trin puti: "Dade mleja, te šaj, molinava tut te na pijav akaja čaša pherdi patnjaja. Ali, te nane aver način te oprostinen pe e manušengere greja, onda nekovertivolja." O Isusinele but uznemirime hem lesoro znoj perela ine sar ratvale kapke. O Devel bičhalđa e anđe le te hrabrini le.

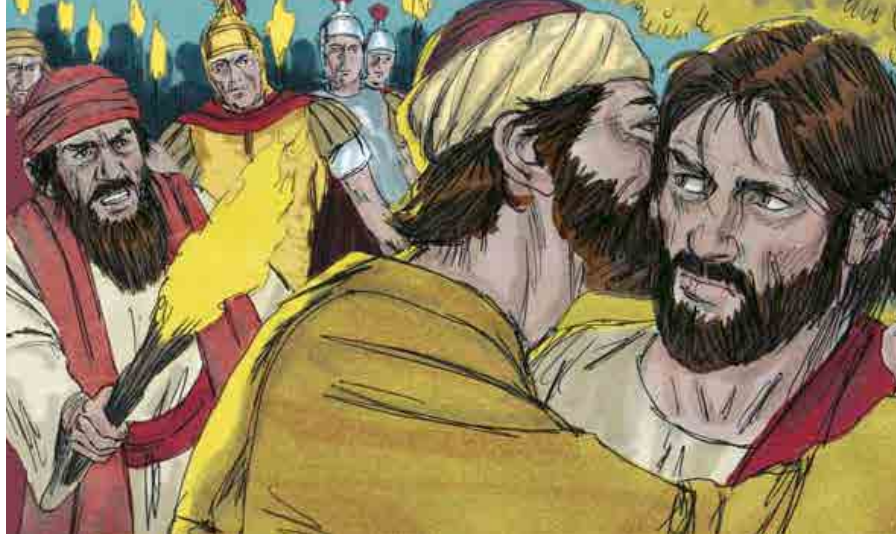
Isus je molio tri puta: "Oče moj, ako je moguće, molim te da ne moram popiti ovu čašu patnje. Ali, ako nema drugog načina da se oproste ljudski gresi, onda neka bude tvoja volja." Isus je bio jako uznemiren i njegov znoj je padao poput kapi krvi. Bog je poslao anđela da ga osnaži.

Palo dijekh puti ked molinda pe, o Isus irini pe ine koro ple učenici, ali on sovena ine. Ked irinda pe o trito puti, o Isus phenda lende: "Ušten! Mlo izdajicai akate."

Nakon svakog puta kada se molio, Isus bi se vratio svojim učenicima, ali oni su spavali. Kad se vratio treći put, Isus je rekao: "Probudite se! Moj izdajnik je ovde."

O Juda alo e jevrejengere vođencar, e vojnikonencar, hem bute avere manušencar. On akharđe pumencar mačija hem kašta. O Juda alo koro Isus hem phenđa: “Zdravo, Učitelju,” hem čumudinđa le. Adava inele znako e jevrejengere vođe te džanen kas te dolen. Tegani o Isus phenđa: “Judo, čumudipnaja li izdajineja man?”

Juda je došao sa jevrejskim vođama, vojnicima, i velikim mnoštvom. Nosili su mačeve i toljage. Juda je došao Isusu i rekao mu: “Pozdravljam te, Učitelju,” i poljubio ga. To je bio znak jevrejskim vođama da znaju koga trebaju uhvatiti. Onda je Isus rekao: “Juda, zar me izdaješ poljupcem?”

Sar o vojnici dolena ine e Isuse, o Petar ikalđa o mači hem čhinda e bare sveštenikosere slugasoro kan. O Isus phenđa lese: "Irin o mači ani korica! Me mle Dadestar šaj te rodav sa e vojska e anđelendar te branini man. A palem, valjani te ovav poslušno mle Dadese." Tegani o Isus sasljarđa adale manušesoro kan. Palo adava so o Isus inele dolime, sa o učenci naštine.

Dok su vojnici sprovodili Isusovo hapšenje, Petar je izvukao mač i odsekao uvo sluzi velikog sveštenika. Isus mu je rekao: "Vrati mač u korice! Ja od Oca mogu tražiti celu vojsku anđela da me brani. Ipak, moram biti poslušan svome Ocu." Onda je Isus zacelio uvo tog čoveka. Nakon što je Isus bio uhvaćen, svi učenici su se razbežali.

39

0 Isus ko sudo

Isus na sudu

E biblijakiri paramiz taro

Matej 26,57–27,26;

Marko 14,53–15,15;

Luka 22,54–23,25;

Jovan 18,12–19,16

Biblijska priča iz

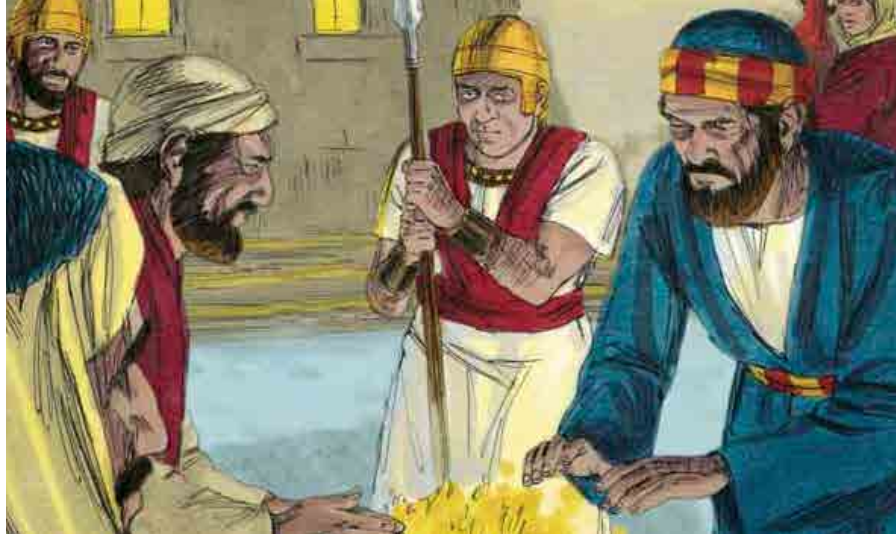
Evandjelja po Mateju 26,57–27,26;

Evandjelja po Marku 14,53–15,15;

Evandjelja po Luki 22,54–23,25;

Evandjelja po Jovanu 18,12–19,16

Ki ekvaš i rat o vojnici legarde e Isuse e bare sveštenikose ko čher sar te šaj o baro svešteniko te ispitujini le. O Petar džala ine palo lende odural. Ked anđe e Isuse ano čher, o Petar ačhilo avri hem tačola ine uzali jag.

Usred noći vojnici su Isusa odveli u kuću velikog sveštenika kako bi ga veliki sveštenik ispitao. Petar ih je sledio iz daljine. Kada su uveli Isusa u kuću, Petar je ostao vani i grejao se uz vatru.

Ano čher e jevrejengere vođe sudinena ine e Isuse. Anđe bute xovavne svedokonen kola xovavena ine olestar. Ali, lengere izjave na složinđe pe jekh averaja, i e jevrejengere vođe naši ine te dokažinen da čerđa nešto krivo. O Isus ništa na vačerđa.

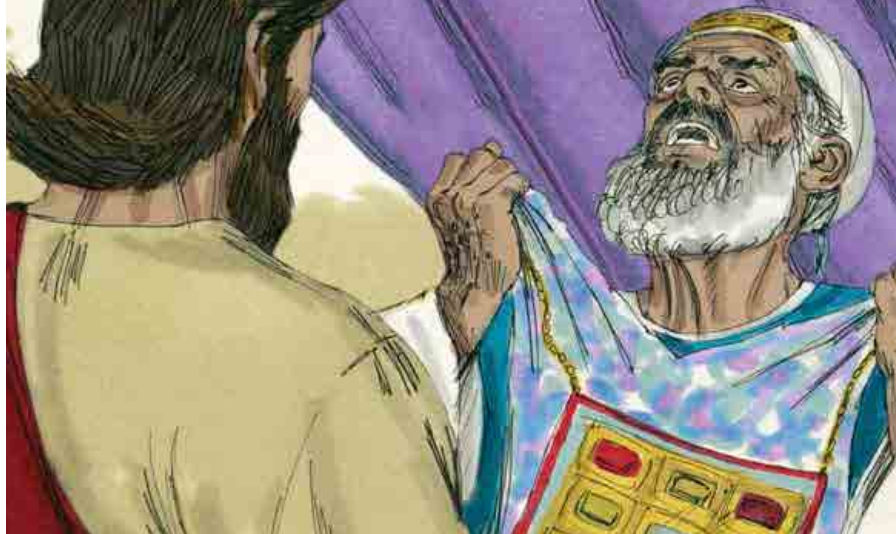
U kući su jevrejske vođe sudili Isusa. Dovedi su mnoge lažne svedoke koji su lagali o Njemu. Ali, njihove izjave nisu se slagale jedna s drugom, pa jevrejske vođe nisu mogli dokazati da je išta skrivio. Isus nije ništa rekao.

Ko kraj o baro svešteniko dikhlja ano Isus hem pučlja le: “Vaćer amende tu li injan o Mesija, o Čhavo e dživde Devlesoro?”

Na kraju je veliki sveštenik pogledao ravno u Isusa i rekao mu: “Reci nam jesi li ti Mesija, Sin Boga živoga?”

O Isus phenda: "Oja, me injum, a tumen ka dikhen sar vladinava e Devleja hem avava taro nebo." O baro svešteniko xoljanda hem pharavda ple šeja, hem vičindoj phenda avere verakere vođe: "Na valjanena amende više svedoci! Šunden so phenda dai o Čhavo e Devlesoro. Savi tumari odluka?"

Isus je rekao: "Jesam, a vi ćete videti kako vladam s Bogom i dolazim s neba." Veliki sveštenik se naljutio i razderao svoju odeću, te povikao ostalim verskim vođama: "Više ne trebamo svedoke! Čuli ste da je rekao da je Sin Božiji. Koja je vaša presuda?"

Sa e jevrejengere vođe phende e bare sveštenikose: "Ov zaslužini meriba!" Tegani učharđe e Isusesere jačha, čhungarđe le, khuvđe le hem marđe leja muj.

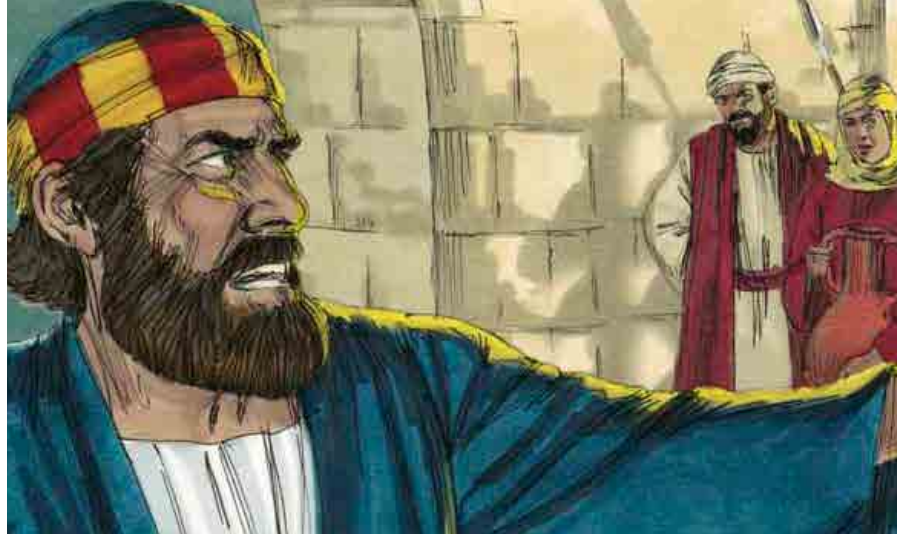
Jevrejske vođe su svi odgovorili velikom svešteniku: "Zaslužuje umreti!" Onda su Isusu stavili povez na oči, pljuvali ga, udarali ga i rugali mu se.

Sar o Petar adžićeri ine anglo čher, dikhlja le nesavi sluškinja hem phenđa lese: "Tu da injanle e Isuseja!" O Petar xovavđa da na inele. Na nakhino but, aver sluškinja phenđa isto, a o Petar palem xovavđa. Ko kraj o manuša phenđe lese: "Džanaja so tu injanle e Isuseja, adalese so soduj đene injen tari Galileja."

Dok je Petar čekao izvan kuće, videla ga je neka sluškinja i rekla mu: "Ti si isto bio s Isusom!" Petar je rekao da ga ne poznaje. Kasnije mu je jedna druga sluškinja rekla isto, a Petar je to opet rekao da ne poznaje Isusa. Na kraju su mu ljudi rekli: "Znamo da si bio s Isusom, jer ste obojica iz Galileje."

Tegani o Petar phenđa:
“Nek o Devel kaznini man te
pendžarava adale manuše!”
Odmah đilabđa o bašno, a o
Isus irinđa pe hem dikhlja
ano Petar.

*Onda se Petar zaklinjao:
“Neka me Bog prokune ako
poznajem toga čoveka!”
Odmah se oglasio petao, a Isus
se okrenuo i pogledao Petra.*

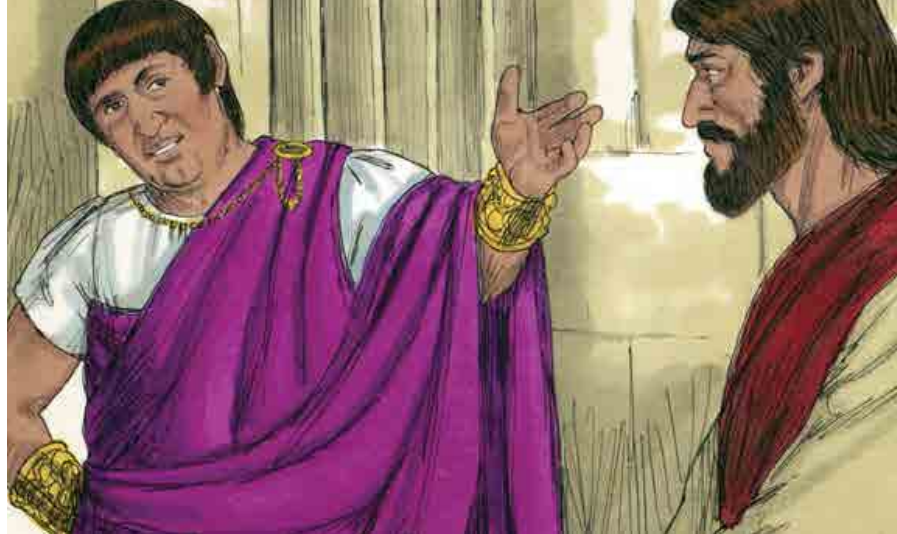

O Petar dželo hem zorale rundā. A ko adava vreme o Juda, o izdajica, dikhlja so e jevrejengere vođe osudinđe e Isuse ko meriba. E Judase but inele žao, dželo hem mudarđa pe.

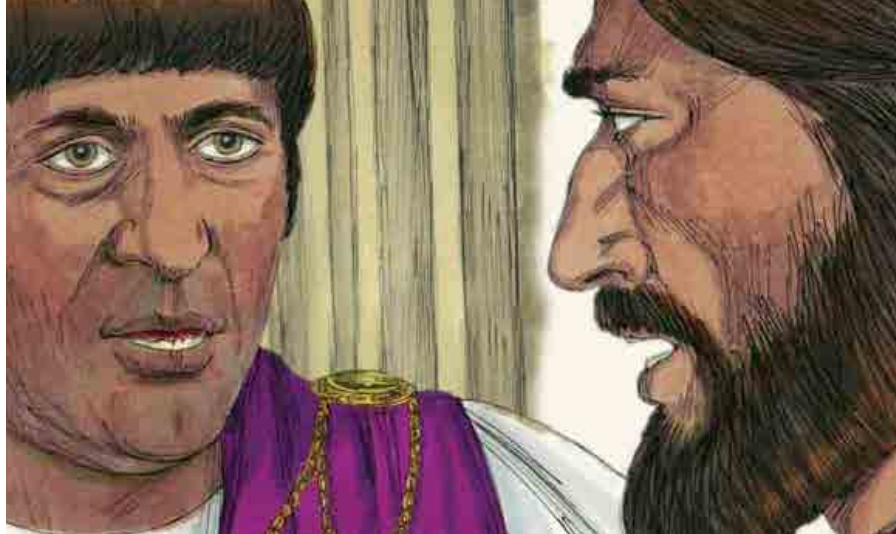
Petar je otišao i gorko zaplakao. U međuvremenu je Juda, izdajnik, video da su jevrejske vođe osudili Isusa na smrt. Juda se veoma ražalostio, otišao i ubio se.

Rano sabajle, e jevrejengere vođe anđe e Isuse anglo Pilat, e rimesoro upravniko. Nadisale dao Pilatka osudini e Isuse sar krivone hem da ka kaznini le meribnaja. O Pilat pučlja e Isuse: “Tu li injan e jevrejengoro caro?”

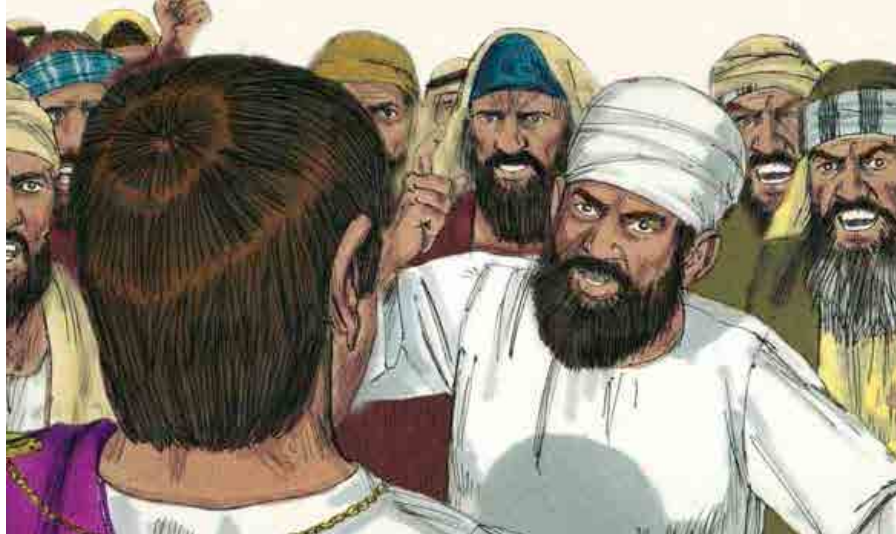

Rano ujutro jevrejske vođe su doveli Isusa Pilatu, rimskom upravitelju. Nadali su se da će Pilat doneti presudu da je Isus kriv i da će ga kazniti smrću. Pilat je pitao Isusa: “Jesi li ti car Jevreja?”

O Isus phenda: "Korkoro adava phendan, ali mlo carstvo nane e phuvjako carstvo. Te ovel ine adahar, mle sluge ka maren pe ine maje. Aljum ki phuv te vačerav o čačipe e Devlestar. Đijekh kova mangela o čačipe, ovi poslušno mle lafese." O Pilat pučlja: "Soi o čačipe?"

Isus mu je odgovorio: "Sam si to rekao, ali moje carstvo nije zemaljsko carstvo. Da jeste, moji sluge bi se borili za mene. Došao sam na zemlju da govorim istinu o Bogu. Svako ko voli istinu, poslušan je mojoj reči." Pilat je rekao: "Šta je istina?"

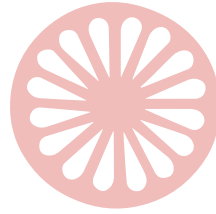
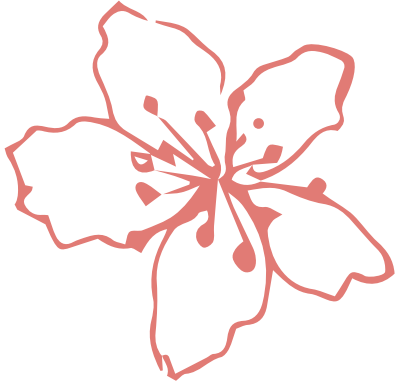
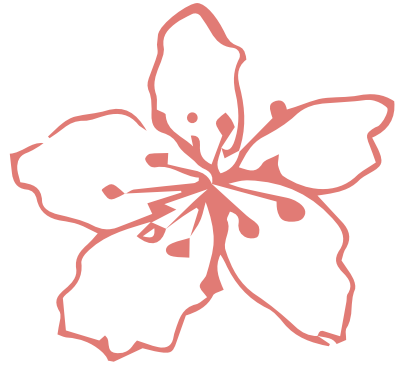
Palo adava so vačerđa e Isuseja, o Pilat iklilo anglo narodo hem phenđa: "Na arakhava nisavi krivica upro akava manuš." Ali, e jevrejengere vođe hem avera manuša vičinđe: "Čhiv le ko krsto!" O Pilat phenđa: "Nane krivo." Ali, on po bare glasoja vičinđe. Tegani o Pilat trito puti phenđa: "Nane krivo!"

Nakon razgovora s Isusom, Pilat je izašao pred mnoštvo i rekao: "Ne nalazim nikakve krivice na ovom čoveku." Međutim, jevrejske vođe i mnoštvo su vikali: "Razapni ga!" Pilat je odgovorio: "Nije kriv." Ali, oni su još glasnije vikali. Onda je Pilat rekao treći put: "Nije kriv!"

O Pilat darandilo da o narodo ka pobunini pe, i pristaninda lesere vojnici te čhiven ko krsto e Isuse. E rimesere vojnici šibinde e Isuse hem čhivđe upro leste carsko ogrtači hem kruna čerdi oto kare. Marđe muj oleja vačerindoj: "Ače, o caro e jevrejengoro!"

Pilat se uplašio da će se mnoštvo pobuniti, pa je pristao da njegovi vojnici razapnu Isusa. Rimski vojnici su išibali Isusa i stavili mu carski plašt i krunu napravljenu od trnja. Smejali su mu se: "Gle, car Jevreja!"

40

**0 Isus čhivdoi
ko krsto**

Isus je razapet

E biblijakiri paramiz taro

Matej 27,27–61;

Marko 15,16–47;

Luka 23,26–56;

Jovan 19,17–42

Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 27,27-61;

Evandželja po Marku 15,16-47;

Evandželja po Luki 23,26-56;

Evandželja po Jovanu 19,17-42

Palo adava so o vojnici marde muj e Isuseja, legarde le te čhiven le ko krsto. Terinde le te akhari o krsto upro saveste ka merel.

Nakon što su se vojnici smejali Isusu, odveli su ga da ga razapnu. Naterali su ga da nosi krst na kojem će umreti.

O vojnici anđe e Isuse ko than savo vičinda pe "Lobanja" hem ekserencar kovinde lesere vasta hem o pre ko krsto. Ali, o Isus phenda: "Dade, oprostinde, adalese so na džanen so ćerena." O Pilat naredinda ki jekh ploča te pisinen: "Caro e jevrejengoro" hem te čhiven la ko krsto upro e Isusesoro šero.

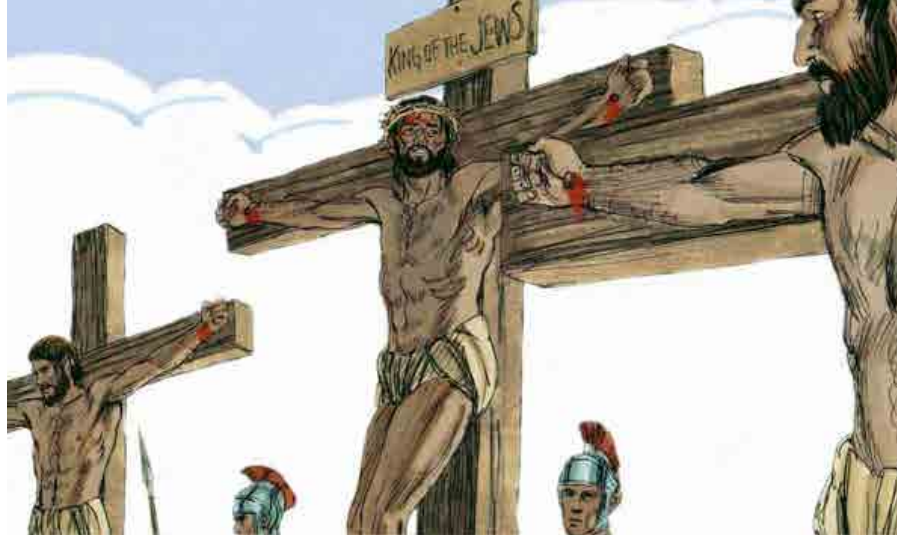

Vojnici su Isusa doveli na mesto koje se zvalo "Lobanja" i ekserima su mu pribili ruke i stopala na krstu. Ali, Isus je rekao: "Oče, oprostimi, jer ne znaju šta čine." Pilat je zapovedio da napišu na neku ploču reči: "Car Jevreja" i da je stave na krst iznad Isusove glave.

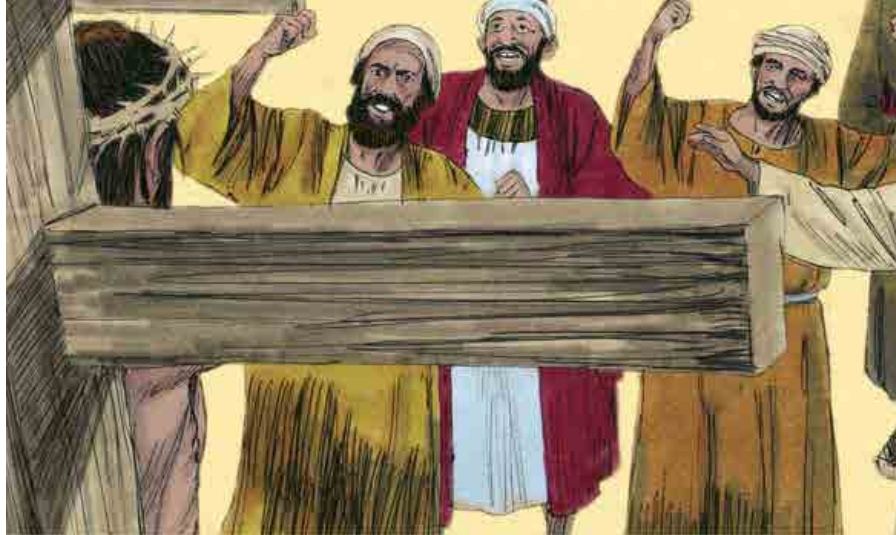
O vojnici frdinđe barbuti
zako e Isusesere šėja. Ked
čerđe adava, pherdilo o
proroštvo savo vaćeri:
“Ulavđe mle fostanja
maškara pumende hem
frdinđe barbuti zako
mle šėja.”

*Vojnici su bacili kocku za
Isusovu odeću. Kada su to
učinili, ispunili su proroštvo
koje glasi: “Podelili su moje
haljine među sobom i bacili
kocku za moju odeću.”*

E Isuse čivđe ko krsto maškaro duj manuša kola ćerđe bišukaripe. Jekh olendar marđa muj e Isuseja, ali o dujto phenđa: “Tu li na daraja e Devlestar? Amen injam kriva, ali akava manuš nane krivo.” Tegani phenđa e Isusese: “Molinava tut, prihvatin man tuće ano carstvo.” O Isus phenđa lese: “Avdive ka ove mancar ano raj.”

Isusa su razapeli između dvojice razbojnika. Jedan od njih se smejao Isusu, ali je drugi rekao: “Zar se ne bojiš Boga? Mi smo krivi, ali ovaj čovek je nevin.” Onda je taj rekao Isusu: “Molim te, seti me se u svome carstvu.” Isus mu je odgovorio: “Danas ćeš biti sa mnom u raj.”

E jevrejengere vođe hem
avera manuša save inele
adari, marena ine muj
e Isuseja. Vaćerena lese
ine: “Te injan o Čhavo e
Devlesoro, hulji taro krsto
hem spasin tut! Tegani ka
verujina će.”

*Židovski vođe i ostali ljudi
u mnoštvu, smejali su se
Isusu. Govorili su mu: “Ako si
Sin Božiji, siđi s krsta i spasi
se! Onda ćemo ti verovati.”*

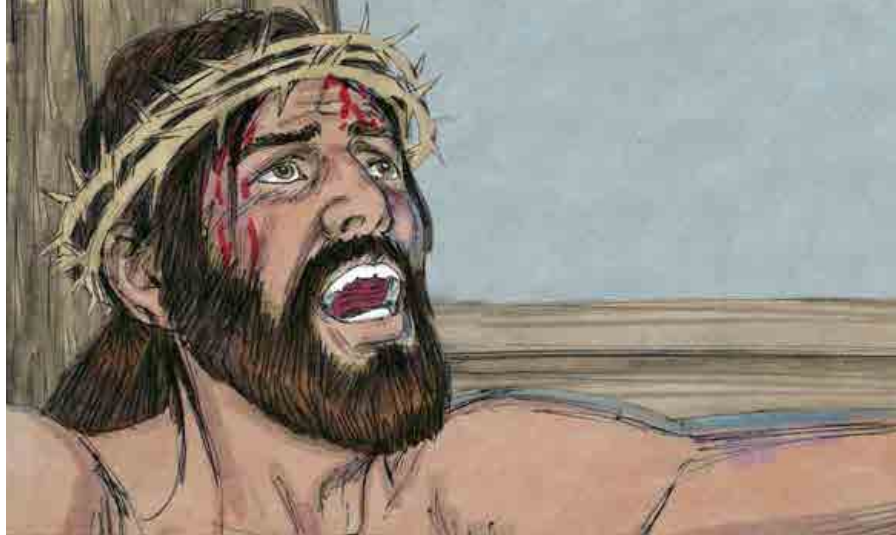

Tegani o nebo upro sa adava krajo skroz kalilo, iako inele ekvaš o dive. Kalilo ko ekvaš dive hem trin saća inele tomina.

Onda se nebo nad celim područjem potpuno zamračilo, premda je bila sredina dana. Zamračilo se u podne, a tama se zadržala tri sata.

Tegani o Isus vičinda: "Završime! Dade, mlo duh dava tuće ano vasta." Tegani peravđa plo šero hem muklja plo duho. Ked mulo, tresinda i phuv, a i bari zavesa savi delini ine e manušen tari e Devlesiri prisutnost ano hram pharavdili ko duj kotora, odupral natele.

Zatim je Isus povikao: "Svršeno je! Oče, predajem svoj duh u tvoje ruke." Tada je pognuo glavu i predao svoj duh. Kada je umro, dogodio se potres, a veliki zastor koji je delio ljude od Božije prisutnosti u hramu razderao se na dva dela, od vrha do dna.

Ple meribnaja, o Isus ćerđa o manuša te šaj aven paš e Devlese. Ked o vojniko kova ine pazini e Isuse dikhlja sa adava so ulo, phenđa: “Čače, akava manuš na inele krivo. Ov inele o Čhavo e Devlesoro.”

Svojom smrću, Isus je omogućio ljudima da mogu prići Bogu. Kada je vojnik koji je čuvao Isusa video sve što se dogodilo, rekao je: “Zaista, ovaj čovek je bio nevin. Bio je Sin Božiji.”

Tegani o Josif hem o Nikodim, o duj vođe e jevrejengere kola verujinđe dai o Isus o Mesija, pučle e Pilate te len e Isusesoro telo. Paćarđe lesoro telo čaršafeja hem čhivđe le ano grobo savo inele ćerdo ani stena. Tegani phandlje o grobo bare bareja.

Onda su Josif i Nikodem, dvojica jevrejskih vođa koji su verovali da je Isus Mesija, pitali Pilata smeju li uzeti Isusovo telo. Umotali su njegovo telo u platno i položili ga u grobnicu izdubljenu u steni. Onda su dokotrljali veliki kamen na grobnicu i zatvorili otvor.

41

**0 Devel vazdela e
Isuse taro mule**

***Bog podiže
Isusa iz mrtvih***

E biblijakiri paramiz taro

Matej 27,62–28,15;

Marko 16,1–11;

Luka 24,1–12;

Jovan 20,1–18

Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 27,62–28,15;

Evandželja po Marku 16,1–11;

Evandželja po Luki 24,1–12;

Evandželja po Jovanu 20,1–18

Palo adava so čivđe ko krsto e Isuse, e jevrejengere neverna vođe phenđe e Pilatese: “Okova xovavno o Isus phenđa da ka uštel taro mule palo trin dive. Neko valjani te pazini o grobo te naši lesere učenici te čoren lesoro telo i onda te phenen da uštino taro mule.”

Nakon što su vojnici razapeli Isusa, neverne jevrejske vođe su rekle Pilatu: “Onaj lažov Isus rekao je da će uskrsnuti iz mrtvih nakon tri dana. Neko mora čuvati grobnicu kako njegovi učenici ne bi ukrali njegovo telo i onda rekli da je ustao od mrtvih.”

O Pilat phenda lende: "Len nekobore vojniconen hem šukar osigurinen o grobo." I adahar, čhivđe o bar ko ulaz e grobosoro hem čhivđe e vojniconen te osigurinen te našti niko te čorel o telo.

Pilat im je rekao: "Uzmite nekoliko vojnika i osigurajte grob što bolje možete." I tako, zapečatili su kamen na ulazu u grobnicu i postavili vojnike da osiguraju da niko ne može ukrasti telo.

Dive palo adava so o Isus inele parume inele savato, a e Jevrejende na inele muklo ko adava dive te džan ko grobo. Adalese, rano sabajle palo savato, nekobor đuvlja spreminde pe te džan e Isusese ko grobo te čhiven pana mirisija upro lesoro telo.

Dannakonštoje Isuspokopan bila je subota, a Jevrejima nije bilo dopušteno da na taj dan idu na grob. Stoga se, u rano jutro nakon subote, nekoliko žena pripremilo da odu na Isusov grob kako bi stavile još ukopnih mirođija na njegovo telo.

Otojekhvar ulobaropotres. O anđeo kova sijajinđa sar i munja, iklilo taro nebo. Cidinđa o bar savo učhari ine o grobo hem beštino upro leste. O vojnici kola pazinena ine o grobo, but darandile hem pele ki phuv sar mule.

Odjednom se dogodio snažan potres. Anđeo koji je sijao poput munje, pojavio se s neba. Otkotrljao je kamen koji je pokrивao ulaz u grobnicu i seo na njega. Vojnici koji su čuvali grobnicu, prestravili su se i popadali na zemlju poput mrtvaca.

Ked o đuvlja resle ko grobo, o anđeo phenđa lende: "Ma daran. O Isus nane akate. Ov uštino taro mule, baš sar so phenđa! Aven hem korkore dikhen ano grobo!" O đuvlja dikhlje ano grobo hem dikhlje o than kote e Isusesoro telo inele pašljardo. Lesoro telo na inele adari!

Kad su žene stigle na grobnicu, anđeo im je rekao: "Ne bojte se. Isus nije ovde. On je uskrsnuo od mrtvih, baš kako je rekao! Pogledajte u grob i uverite se!" Žene su pogledale u grob i videle su mesto gde je Isusovo telo bilo položeno. Njegovo telo nije bilo tamo!

Tegani o anđeo phenda e đuvljende: "Džan hem vaćeren e učenikonende: 'O Isus uštino taro mule hem ka džal ki Galileja angla tumende.'"

Onda je anđeo rekao ženama: "Idite i recite učenicima: 'Isus je uskrsnuo od mrtvih i otići će u Galileju pred vama.'"

O đuvlja darandile, ali inolen bari radost. Prastandile te vaćeren e ućenikonende o šukar lafi.

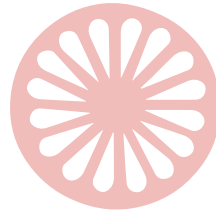
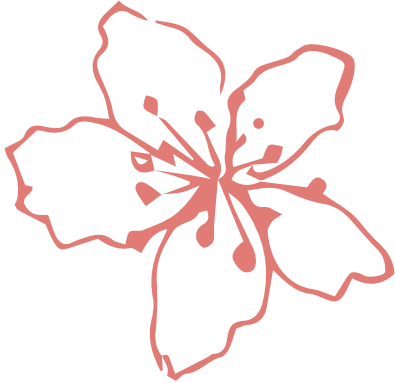
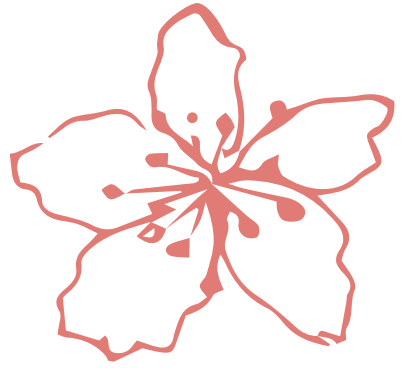
Žene su bile pune straha, ali i velike radosti. Otrčale su reći učenicima radosnu vest.

Sar o đuvlja pana ine džana dromeja nakoro učenici te vačeren lende o šukar lafi, o Isus iklilo anglo lende, a on pele anglo leste ko kočija. O Isus phenđa lende: "Ma daran. Džan hem vačeren mle učenikonende te džan ki Galileja. Adari ka dikhen man."

Dok su žene bile na putu do učenika da im kažu radosnu vest, Isus im se ukazao, a one su ga slavile. Isus im je rekao: "Ne bojte se. Idite i recite mojim učenicima da odu u Galileju. Tamo će me videti."

42

**O Isus irini pe
ko nebo**

***Isus se vraća
u nebo***

E biblijakiri paramiz taro

Matej 28,16–20;

Marko 16,12–20;

Luka 24,13–53;

Jovan 20,19–23;

Ćeriba e apostolengoro 1,1–11

Biblijska priča iz

Evandželja po Mateju 28,16–20;

Evandželja po Marku 16,12–20;

Evandželja po Luki 24,13–53;

Evandželja po Jovanu 20,19–23;

Dela apostola 1,1–11

Adava dive ked o Isus uštino taro mule, duj lesere učenici džana ine ki pašutni diz. Sar ine phirena, vačerena ine adalestar so ulo e Isuseja. Nadisale dai ov o Mesija, ali onda o Isus inele mudardo. A akana o đuvlja phende dai palem dživdo. Na džande so te verujinen.

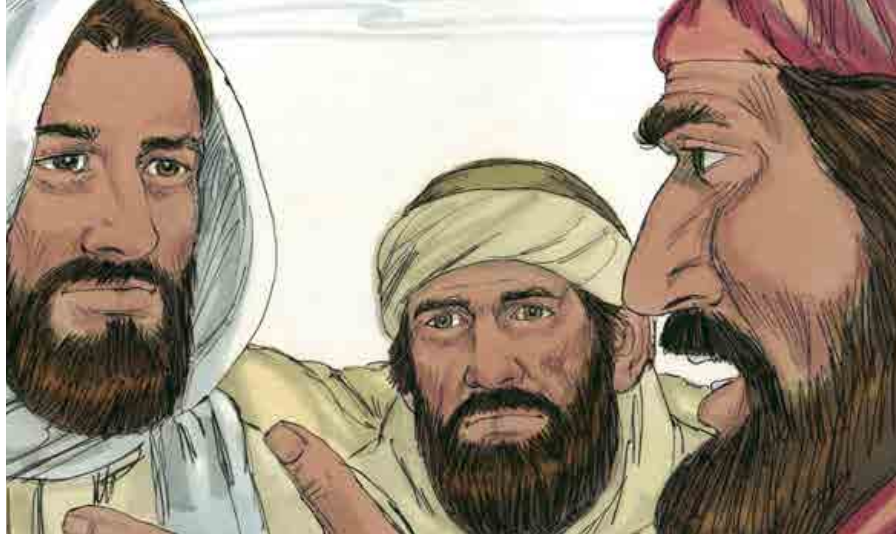
Onoga dana kada je Isus uskrsnuo od mrtvih, dvojica njegovih učenika išla su u obližnji grad. Dok su hodali, razgovarali su o tome šta se dogodilo s Isusom. Nadali su se da je on Mesija, ali onda je Isus bio ubijen. A sada su žene rekle da je opet živ. Nisu znali šta je istina.

O Isus alo koro lende hem lelja te phirel olencar, ali on na pendarde le. Pučlja len sostarvačerenena, i on vačerđe lese oto sa so ulo e Isuseja nekobor dive napalal. Mislinđe da vačerena jekhe abandijaja kova na džanda so ulo ano Jerusolim.

Isus im je prišao i počeo hodati s njima, ali ga oni nisu prepoznali. Pitao ih je o čemu to razgovaraju, pa su mu ispričali sve začuđujuće stvari koje su se dogodile u vezi s Isusom tokom prethodnih nekoliko dana. Mislili su da razgovaraju s posetiocem koji nije znao što se dogodilo u Jerusalimu.

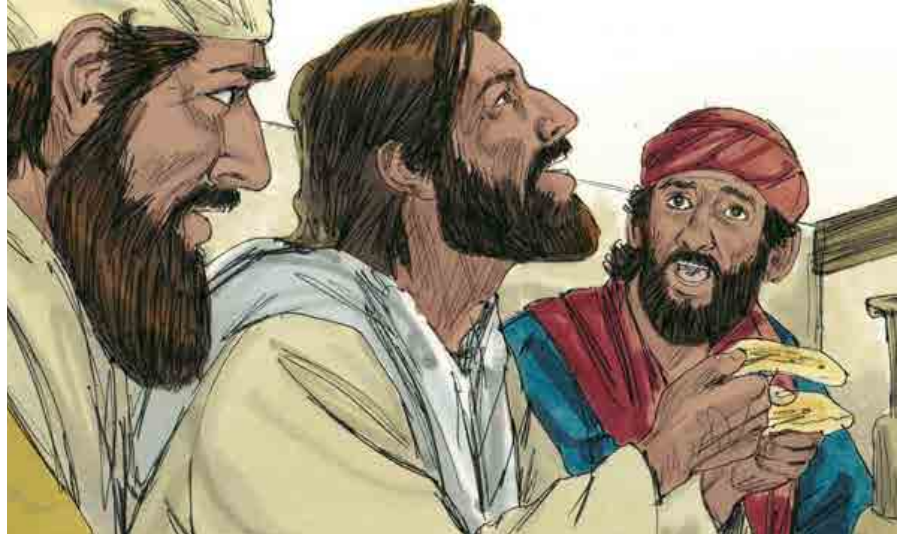

Tegani o Isus objasninda lende so e Devlesoro lafi vačeri e Mesijastar. Podsetinda len da o proroci phende da o Mesija ka patini hem da ka mudaren le, ali da o trito dive ka uštel taro mule. Ked resle ani diz ani savi o duj manuša mangle te ačhoven, lelja te perel i rat.

Onda im je Isus objasnio što Božija reč kaže o Mesiji. Podsetio ih je da su proroci rekli da će Mesija patiti i da će ga ubiti, ali da će treći dan uskrsnuti. Kad su stigli do grada kamo su ova dva čoveka kanila ostati, gotovo je bila večer.

Adala duj manuša vičinde e Isuse te ačhol olencar, i ačhilo. Angleder so te xan, o Isus vazdinda o maro, zahvalinda e Devlese hem phaglja le. Otojekhvar pendarde da adava inele o Isus. Ali, ko adava trenutko nestaninda anglo lengere jačha.

Ova dvojica su pozvala Isusa da ostane s njima, pa je ostao. Kad su bili spremni večerati, Isus je podigao hleb, zahvalio Bogu za njega i prelomio ga. Odjednom su prepoznali da je to bio Isus. Međutim, u tom trenutku im je nestao ispred očiju.

O duj manuša phende jekh averese: "Adava inele o Isus! Adalese amare vile inele tate ked objasninda amende e Devlesoro lafi!" Odmah dzele palal ko Jerusalem. Ked resle, phende e učenikonende: "O Isusi dživdo! Dikhjam le!"

Dva čoveka su rekla jedan drugome: "To je bio Isus! Zato su nam srca gorela kad nam je objašnjavao Božiju Reč!" Odmah su otišli natrag u Jerusalem. Kad su stigli, rekli su učenicima: "Isus je živ! Videli smo ga!"

Sar o učenici vaćerena ine, o Isus otojekhvar iklilo anglo lende ani soba hem phenda lende: "Mir tumencar!" U učenici mislinde da dikhena duho, ali o Isus phenda lende: "Sose darana hem sose sumnjina? Dikhen mle vasta hem o pre. E duhoven nane telo sar so man isi." Sar te dokažini lende da nane duh, rodinda lendar nešto te xal. Dinde le kotor oto peko mačo, a ov xalja le.

Dok su učenici tako razgovarali, Isus se najednom pojavio u sobi s njima i rekao im: "Mir vama!" Učenici su mislili da vide duha, ali Isus im je rekao: "Zašto ste uplašeni i sumnjičavi? Pogledajte moje ruke i noge. Duhovi nemaju tela kao što ja imam." Kako bi im dokazao da nije duh, tražio im je nešto za jelo. Dali su mu komad pečene ribe, a on ga je pojeo.

O Isus phenda lende: "Phendum tumende so valjani te ispunini pe sa soi pisime mandar ano e Devlesoro lafi." Tegani cerda len te oven sposobna te xaljoven e Devlesoro lafi. Phenda lende: "Pana angleder pisimei da o Mesija ka patini, ka merel hem o trito dive ka ustel taro mule."

Isus je rekao: "Rekao sam vam da se mora ispuniti sve što je napisano o meni u Božijoj reči." Onda im je otvorio umove da bi mogli razumeti Božiju reč. Rekao je: "Davno je napisano da će Mesija patiti, umreti i treći dan uskrsnuti od mrtvih."

“Isto adaharpisimeiano Lila da mle učenici ka vačeren sarijenđe te pokajinen pe sar te šaj priminen oprostiba zakopumare greja. Adava ka len te čeren ano Jerusolim, a palo adava ka džan ko sa o thana hem ka svedočinen sa e manušenđe. Tumen injen svedoci adalese.”

“Isto tako je napisano u Pismima da će moji učenici govoriti svima da se pokaju kako bi primili oprost za svoje grehe. To će početi činiti u Jerusalimu, a onda će otići posvuda i svedočiti svim narodima. Vi ste svedoci svemu ovom što se dogodilo.”

Ano saranda dive palo adava, o Isus but puti ikljola ine anglo učenici. Jekhvar iklilo anglo više oto 500 manuša ano isto vreme! Dokažinda ple učenikonende ko but načinja dai dživdo, hem sikaj len ine taro carstvo e Devlesoro.

Tokom sledećih četrdeset dana, Isus se puno puta pojavio svojim učenicima. Jednom se ukazao više od 500 ljudi u isto vreme! Dokazao je svojim učenicima na mnoge načine da je živ, te ih je poučavao o carstvu Božijem.

O Isus phenda ple učenikonende: "Maje dindi dijekh vlast ko nebo hem ki phuv. Adalese, džan, ćeren učenikonen oto sa o nacije ađahar so ka krtinen len ano anav e Dadesoro, e Čhavesoro hem e Svetone Duhosoro, hem sikaven len te oven poslušna ko sa so naredindum tumende. Setinen tumen, me uvek ka ovav tumencar."

Isus je rekao svojim učenicima: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te ućeći ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama."

Saranda dive palo adava so o Isus uštino taro mule, phenda ple učenikonende: "Ačhoven ano Jerusalem đikote mlo Dad na dela tumen zoralipe ked o Sveto Duh ka huljel upra tumende." Tegani o Isus dželo naupre ko nebo, a o oblako garavđa le lengere dikhbnastar. O Isus beštino e Devlese ki desno strana te vladini upro sa.

Četrdeset dana nakon što je Isus uskrsnuo od mrtvih, rekao je svojim učenicima: "Ostanite u Jerusalimu dok vam moj Otac ne udeli moć kada Duh Sveti dođe na vas." Onda je Isus uzašao na nebo, a oblak ga je sakrio od njihova pogleda. Isus je seo s desne strane Bogu da vlada nad svime.

43

I Khandiri počini *Nastanak Crkve*

E biblijakiri paramiz taro
Ćeriba e apostolengoro 2

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 2*

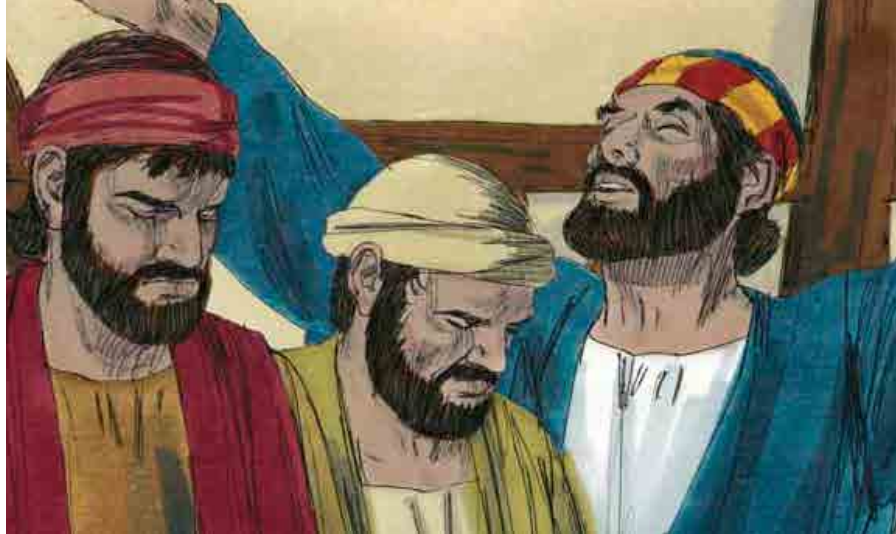

Palo adava so o Isus irinda pe ko nebo, o učenici ačhile ano Jerusolim sar so phenda lende o Isus te ćeren. O vernici stalno ćedena pe ine adari ki molitva.

Nakon što se Isus vratio na nebo, učenici su ostali u Jerusalimu kako im je Isus zapovedio da učine. Vernici su se tamo stalno skupljali na molitvu.

Đijekh berš, pinda dive pali Pasha, o Jevreja slavinena ine bitno dive vičime Pindato dive. O Pindato dive inele vreme ked o Jevreja zahvalinena ine e Devlese zako čediba e đivesoro. O Jevreja avena ine taro sa o phuvja ko Jerusalem zajedno te slavinen o Pindato dive. Adava berš, o vreme zako Pindato dive alo kurko dive palo adava so o Isus dželo ko nebo.

Svake godine, pedeset dana nakon Pashe, Jevreji su slavili važan dan zvan Pedesetnica. Pedesetnica je bilo vreme kada su Jevreji slavili žetvu pšenice. Jevreji su dolazili iz celog sveta u Jerusalem da bi zajedno slavili Pedesetnicu. Te godine, vreme Pedesetnice je došlo oko nedelju dana nakon što je Isus uzašao na nebo.

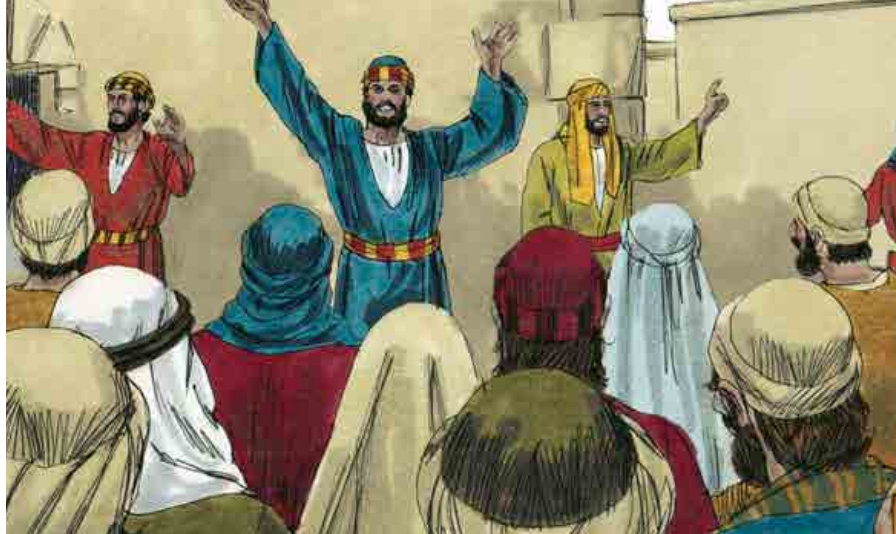

Sar o vernici inele zajedno, otojekhvar o čher ano savo inele pherdilo zvukoja save čerđa i zorali barval. Tegani nešto so dičhilo sar tikore jaga mothovđa pe upro sa e vernikonengere šere. Sare on pherdile e Svetone Duhoja hem lelje te vačeren avere čhibjencar.

Dok su vernici bili svi zajedno, odjednom se kuća u kojoj su bili ispunila zvukom jakog vetra. Onda se nešto što je izgledalo poput plamičaka vatre pojavilo iznad glava svih vernika. Svi oni su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima.

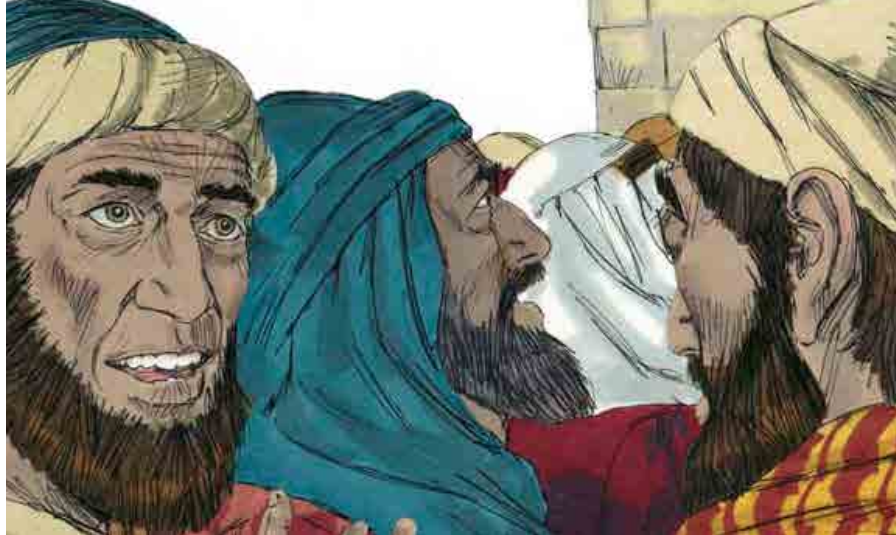

Ked o manuša ano Jerusalem šunde galama, but đene ale te dikhen soi adava. Ked šunde e vernikonen sar vaćerena adalestar so o Devel ćerđa, inele začudime so šunde sa adava pumende ko čhibja.

Kad su ljudi u Jerusalimu čuli buku, mnoštvo je došlo videti što se događa. Kad su ljudi čuli vernike kako najavljuju divna dela Božija, bili su začuđeni da su čuli sve to na svom maternjem jeziku.

Nesave adale manušendar phende dai o učenici mate. Ali, o Petar uštino hem phenda lende: “Šunen man! Akala manuša nane mate! Akaleja ispuninđa pe o proroštvo e prorokosoro e Joilesoro, ano savo o Devel vaćeri: ‘Ano poslednja dive, ka čhorav mle Duho.’”

Neki od tih ljudi optužili su učenike da su pijani. Međutim, Petar je ustao i rekao im: “Poslušajte me! Ovi ljudi nisu pijani! Ovo je ispunjenje proročanstva proroka Joila, u kojem Bog kaže: ‘U poslednje dane, izliću svoga Duha.’”

“Manušalen taro Izrael, o Isus inele manuš kova ćerđa but zorale znakija hem ćudesija ano e Devlesoro zoralipe, sar so dikhljen hem sar so džanen. Ali, tumen ćhivden le ko krsto!”

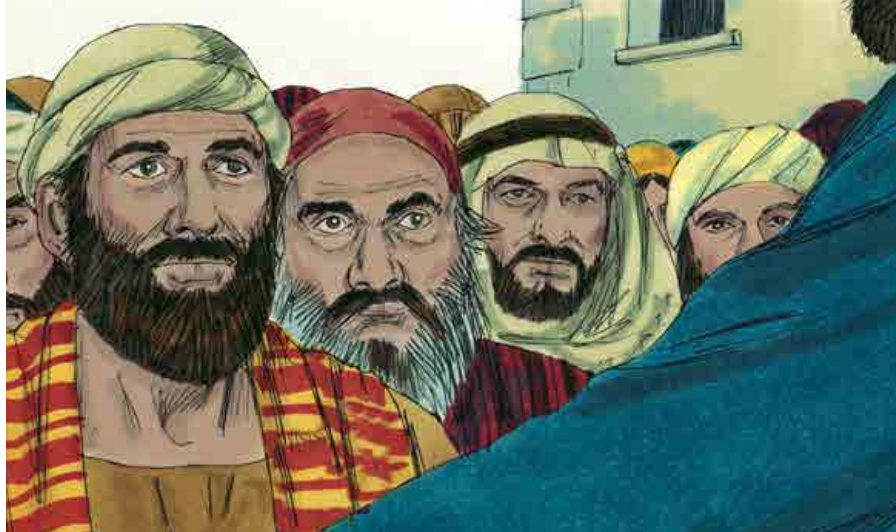
“Ljudi Izraelci, Isus je bio ćovek koji je ućinio mnoge moćne znakove i ćuda uz pomoć Božije sile, kao što ste videli i već znate. Međutim, vi ste ga razapeli!”

“Tako o Isus mulo, o Devel vazdinda le taro mule. Adavaispuninda o proroštvo savo phenela: ‘Na ka muke to Sveco te čirnjol ano grobo.’ Amen injam svedoci adalestar da o Devel e Isuse vazdinda taro mule hem da irinda le ko dživdipe.”

“Tako je Isus umro, Bog ga je podigao od mrtvih. Ovo je ispunjenje proroštva koje glasi: ‘Nećeš dopustiti da tvoj Svetac u grobu istrune’. Mi smo svedoci činjenice da je Bog Isusa podigao iz mrtvih i vratio u život.”

“Akanai o Isus vazdime hem bešela e Devlese e Dadese ki desno strana. Hem o Isus bičhalđa e Svetone Duho sar so obećinđa da ka ćerel. O Sveto Duho ćerela sa akava so akana dikhena hem šunena.”

“Isus je sada uzdignut i sedi s desne strane Boga Oca. Štaviše, Isus je poslao Duha Svetoga baš kao što je i obećao da će učiniti. Duh Sveti čini sve ovo što sada vidite i čujete.”

“Tumen čivđen ko krsto akale manuše, e Isuse. Ali, oven sigurna da o Devel ćerđa e Isuse te ovel Gospod hem Mesija.”

“Vi ste razapeli ovog čoveka, Isusa. Ali, znajte sa sigurnošću da je Bog Isusa učinio i Gospodinom i Mesijom.”

O manuša kola šunena ine e Petre inele but dotaknime adaleja so šunde. Adalese pučle e Petre hem e učenikonen: “Phraljalen, so te ćera?”

Ljudi koji su slušali Petra bili su duboko uznemireni onome što su čuli. Stoga su upitali Petra i učenike: “Braćo, što da učinimo?”

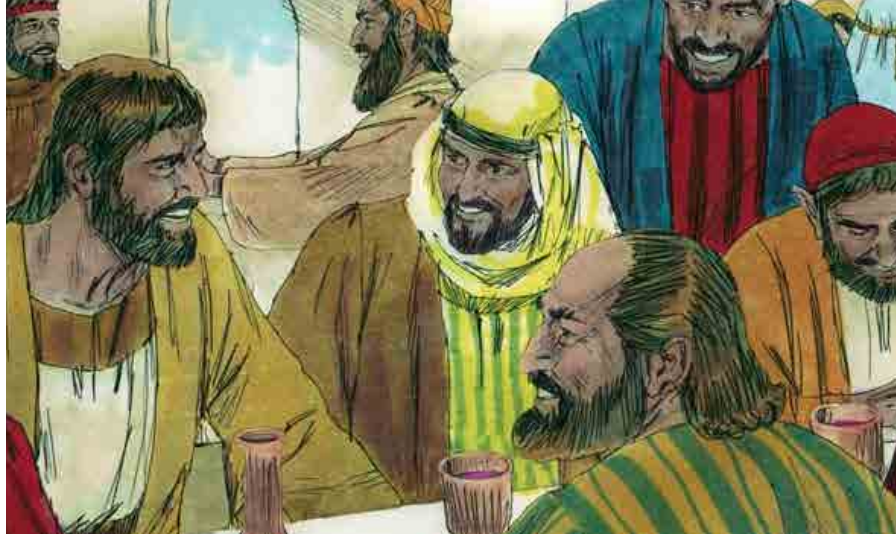
O Petar phenda lende:
“Đijekh tumendar te
pokajini pe hem te krtini
pe ano anav e Isusesoro e
Hristesoro, te šaj o Devel te
oprostini tumende o greja.
Tegani ka del tumen hem e
Svetone Duho sar daro.”

*Petar im je odgovorio: “Svaki
od vas treba se pokajati
i neka se krsti u ime Isusa
Hrista, kako bi vam Bog
oprostio grehe. Tada će vam
isto dati dar Duha Svetoga.”*

Đi sar 3.000 manuša verujinđe ano adava so phenđa o Petar hem ule e Isusesere učenici. Inele krstime hem ule deo e khandirjakoro ano Jerusalem.

Oko 3000 ljudi je poverovalo u to što je Petar rekao i postalo Isusovim učenicima. Bili su kršteni i postali su deo crkve u Jerusolimu.

O učenici stalno šunena ine e apostolengoro sikaviba, ovena ine zajedno, xana zajedno, hem molinena pe ine jekh avereja. Uživinđe ano zajedničko slaviba e Devle hem sa so inolen, ulavena ine jekh avereja. Sarijen inele šukar mišljenje olendar. Taro dive ko dive sa više manuša ovena ine vernici.

Učenici su stalno slušali apostolsko učenje, provodili su vreme zajedno, jeli zajedno, te molili se jedni s drugima. Uživali su u zajedničkom slavljenju Boga i sve što su imali, delili su jedni s drugima. Svi su dobro mislili o njima. Svaki dan je sve više ljudi – postali su vernici.

44

**O Petar hem o
Jovan sasljarena
e prosjako**

E biblijakiri paramiz taro
Āeriba e apostolengoro 3,1–4,22

***Petar i Jovan
isceljuju
prosjaka***

*Biblijska priĉa iz
Dela apostolska 3,1-4,22*

Jekh dive, o Petar hem o Jovan džana ine ko Hram. Sar avena ine paše uzalo e hramesere udara, dikhlje jekhe manuše kova naši ine te phirel sar prosini.

Jednoga dana, Petar i Jovan su išli u Hram. Dok su prilazili hramskim vratima, videli su hromog čoveka koji je prosio.

O Petar dikhlja ano manuš kova našti ine te phirel hem phenda lese: "Nane man love te dav tut. Ali, ka dav tut okova so isi man. E Isusese ko anav, ušti hem phir!"

Petar je pogledao hromoga čoveka i rekao mu: "Nemam novca da ti dam. No, daću ti ono što imam. U Isusovo ime, ustani i hodaj!"

O Devel odmah sasljarđa e manuše kova naši ine te phirel, a ov odmah lelja te phirel hem te ripini, hem te slavini e Devle. O manuša kola inele ki avlija e hramesiri inele začudime.

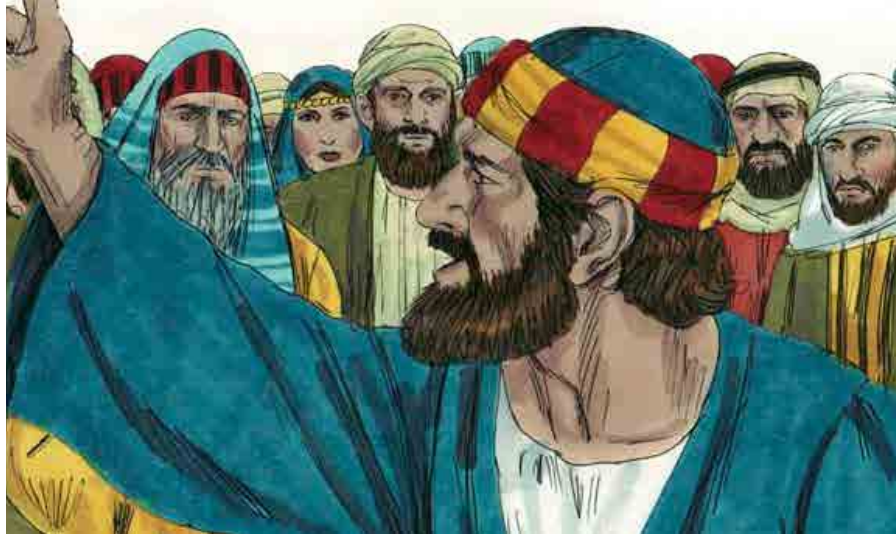

Bog je odmah iscelio hromoga čoveka, a on je odmah počeo hodati i skakati uokolo, te slaviti Boga. Ljudi u dvorištu Hrama bili su začuđeni.

Sa edobor manuša ale te dikhen e manuše kova inele sasljardo. O Petar phenda lende: “Sose čudinena tumen soi akava manuš sasljardo? Amen na sasljarđam le amare zoralipnaja ili šukaripnaja, nego e Isusesoro zoralipe hem i vera savi o Isus dela sasljarđe akale manuše.”

Mnoštvo ljudi brzo je došlo videti čoveka koji je bio isceljen. Petar im je rekao: “Zašto se čudite što je ovaj čovek isceljen? Mi ga nismo iscelili svojom snagom ili dobrotom, nego su Isusova moć i vera koju Isus daje iscelili ovoga čoveka.”

“Tumen injen adala kola phenden e rimesere upravnikose te mudari e Isuse. Tumen mudarden okole so čerđa o dživdipe, o Devel iskoristinda tumaro čeriba te ispunini o proroštvo da o Mesija ka trpini hem ka merel. Adalese, akana pokajinen tumen hem irinen tumen ko Devel te šaj tumare greja te oven thovde.”

“Vi ste ti koji ste rekli rimskom upravitelju da ubije Isusa. Vi ste ubili tvorca života, ali ga je Bog uskrsnuo od mrtvih. Iako niste razumeli šta ste činili, Bog je iskoristio vaša dela da ispuni proročanstvo da će Mesija trpeti i umreti. Stoga, sada se pokajte i okrenite se Bogu da bi vaši gresi bili oprani.”

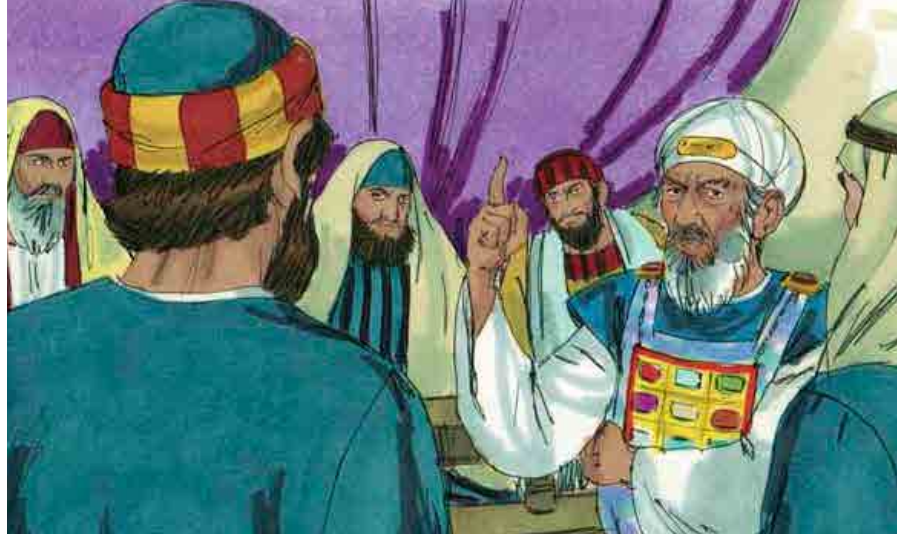

O upravnici e hramesere but xoljanđe ko adava so o Petar hem o Jovan vačerđe. Adalese dolinđe len hem frdinđe len ano phandlipe. Ali, but manuša verujinđe e Petresere lafese, a o broj oto manuša kola verujinđe ano Isus barilo hem ulo di sar 5.000.

Upravitelji Hrama su se jako uzrujali onome što su Petar i Jovan govorili. Stoga su ih uhvatili i bacili u zatvor. Međutim, mnogi ljudi su poverovali Petrovoj poruci, a broj ljudi koji su verovali u Isusa narastao je na oko 5000.

Aver dive, e jevrejengere vođe anđe e Petre hem e Jovane anglo baro svešteniko hem anglo avera vođe e verakere. Pučle e Petre hem e Jovane: "Kasere zoralipnaja sasljarđen akale manuše kova naši ine te phirel?"

Sledeći dan, jevrejske vođe odveli su Petra i Jovana velikom svešteniku i drugim verskim vođama. Pitali su Petra i Jovana: "Čijom ste moći iscelili ovog hromog čoveka?"

O Petar phenda: "Akava manuš terđola angla tumende palo zoralipe e Isusesoro e Mesijasoro. Tumen čhivđen ko krsto e Isuse, ali o Devel vazdinda le taro mule hem irinda le ko dživdipe! Tumen na mangljen le, ali nane aver način te spasinen tumen taro greja sem palo zoralipe e Isusesoro!"

Petar im je odgovorio: "Ovaj čovek stoji pred vama isceljen po moći Isusa Mesije. Vi ste razapeli Isusa, ali ga je Bog uskrsnuo i vratio u život! Vi ste ga odbili, ali ne postoji nijedan drugi način da se spasite od greha osim po moći Isusovoj!"

O vođe inele iznenadime so o Petar hem o Jovan vačeren ađahar hrabro, adalese so dikhle dai prosta hem biškoluji maneša. Ali, tegani setinđe pe da on inele e Isuseja. Palo adava so pretinđe e Petre hem e Jovane, mukle len.

Vođe su bili šokirani što su Petar i Jovan govorili tako odvažno, jer su videli da su obični i neškolorani ljudi. No, onda su se setili da su proveli vreme s Isusom. Nakon što su zapretili Petru i Jovanu, pustili su ih.

45

**0 Stefan hem
o Filip**

Stefan i Filip

E biblijakiri paramiz taro
Ćeriba e apostolengoro
6,8–8,5; 8,26–40

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 6,8-8,5; 8,26-40*

Ked inele ćerdi i Khandiri, jekh oto vođe vičinda pe Stefan. Ov inele ko šukar glaso maškaro manuša hem inele pherdo e Svetone Duhoja hem inele mudro. O Stefan ćerela ine but čudesija hem dela ine zorale razlogija e manušenje da valjani te verujinen ano Isus.

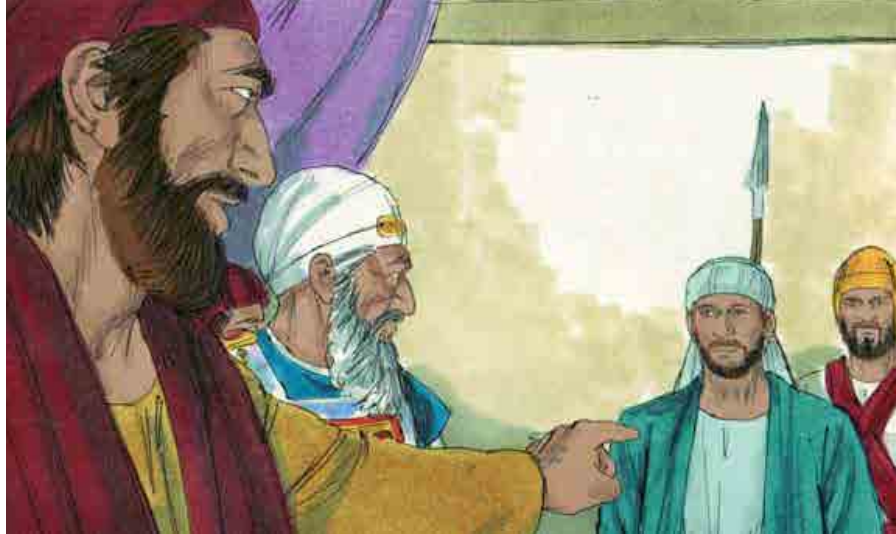
Jedan od vođa rane Crkve bio je čovek koji se zvao Stefan. Uživao je dobar ugled među ljudima i bio je pun Duha Svetoga i mudrosti. Stefan je činio mnoga čudesa i uverljivo tvrdio da ljudi trebaju verovati u Isusa.

Jekh dive, sar o Stefan sikaj ine e Isusestar, nesave Jevreja kola na verujinđe ano Isus lelje te raspravinen pe e Stefaneja. But xolvande hem xovavđe e verakere vođe e Stefanestar. Phende: "Šundam sar na vačeri šukar e Mesijastar hem e Devlestar!" Adalese e verakere vođe dolinđe e Stefane hem legarđe le anglo baro svešteniko hem anglo avera vođe e jevrejengere, kaj pana xovavne svedoci xovavena ine e Stefanestar.

Jednoga dana, dok je Stefan poučavao o Isusu, neki Jevreji koji nisu verovali u Isusa počeli su se prepirati sa Stefanom. Jako su se naljutili i lagali su verskim vođama o Stefanu. Rekli su: "Čuli smo ga kako govori loše o Mojsiju i Bogu!" Stoga su verski vođe uhvatili Stefana i odveli ga velikom svešteniku i ostalim vođama Jevreja, gde je još lažnih svedoka iznosilo laži o Stefanu.

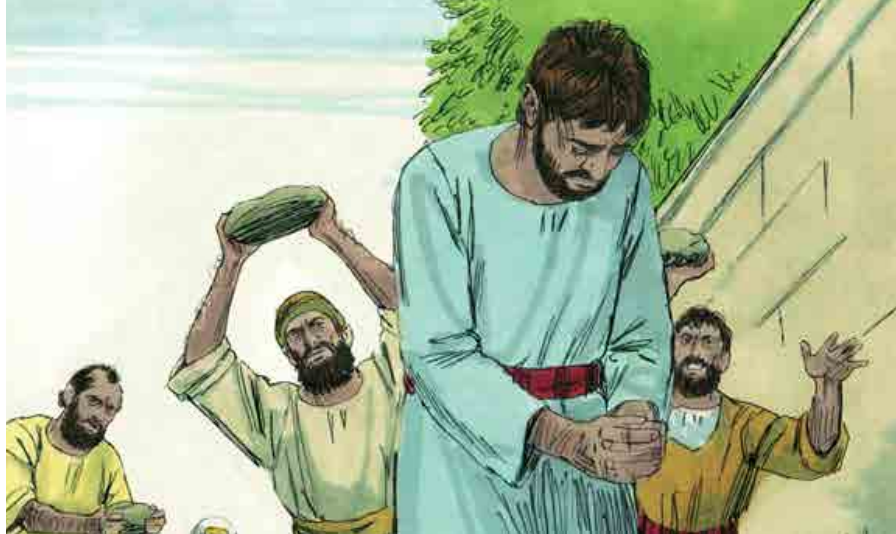

O baro svešteniko pučlja e Stefane: “Čače li adava so vačerena tutar?” O Stefan odgovorinđa ađahar so podsetinđa len ko but bare stvarija save o Devel ćerđa, taro e Avraamesoro đi e Isusesoro vreme, hem dai e Devlesoro narodo stalno neposlušno. Tegani phenđa: “Tumen o šerale hem o manuša oti pobuna niked na mangena te šunen e Svetone Duho, baš sar so tumare preci niked na mangle te šunen e Devle hem mudarena ine lesere prorokonen. Ali, tumen ćerđen nešto but po bišukar olendar! Tumen mudarđen e Mesija!”

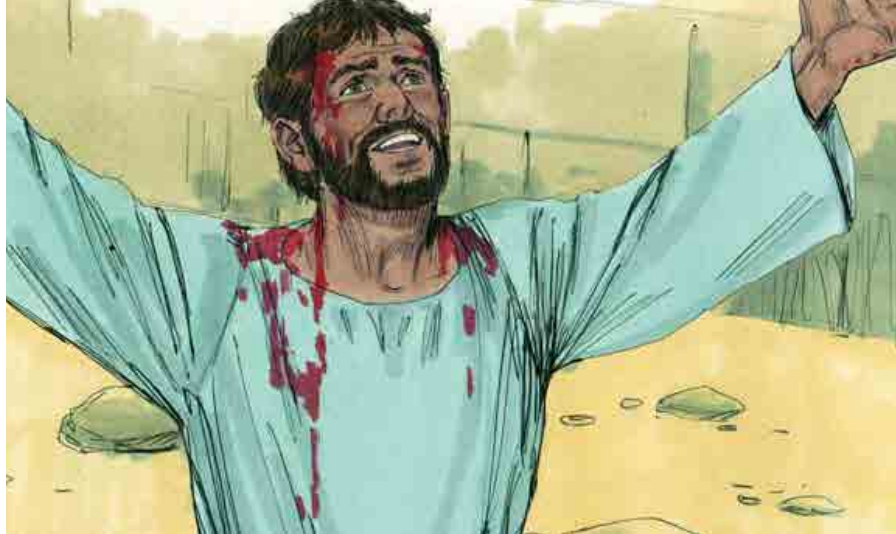
Veliki sveštenik je pitao Stefana: “Je li istina to što govore o tebi?” Stefan je odgovorio tako što ih je podsetio na mnoge velike stvari koje je Bog učinio, od Avraamova do Isusova vremena, te da je Božiji narod neprestano bio neposlušan. Onda je rekao: “Vi tvrdoglavi i pobunjenički ljudi uvek odbacujete Duha Svetoga, baš kao što su vaši preci uvek odbacivali Boga i ubijali njegove proroke. No, vi ste učinili nešto puno gore od njih! Vi ste ubili Mesiju!”

Ked e verakere vođe šunde adava, edobor xoljanđe da phandlje pumare kana hem zorale vičinđe. Vucinđe e Stefane avri tari diz hem frdinđe bara upro leste te mudaren le.

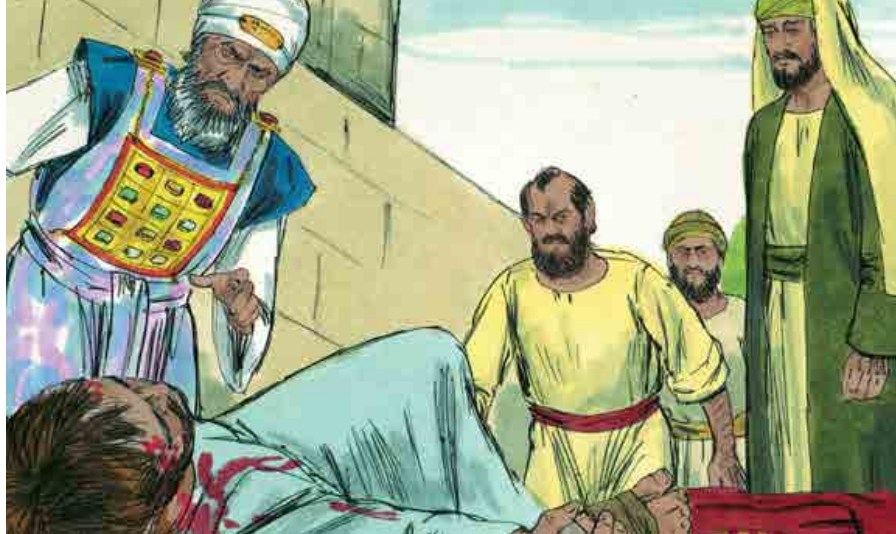
Kada su verski vođe to čuli, tako su se naljutili da su pokrili uši i glasno vikali. Odvukli su Stefana izvan grada i bacali kamenje na njega ne bi li ga ubili.

Angleder so mulo, o Stefan vičinda: "Isuse, le mlo duh!" Tegani pelo ko kočija hem palem vičinda: "Gospodarona, ma le akava sar greh protiv olende!" Tegani mulo.

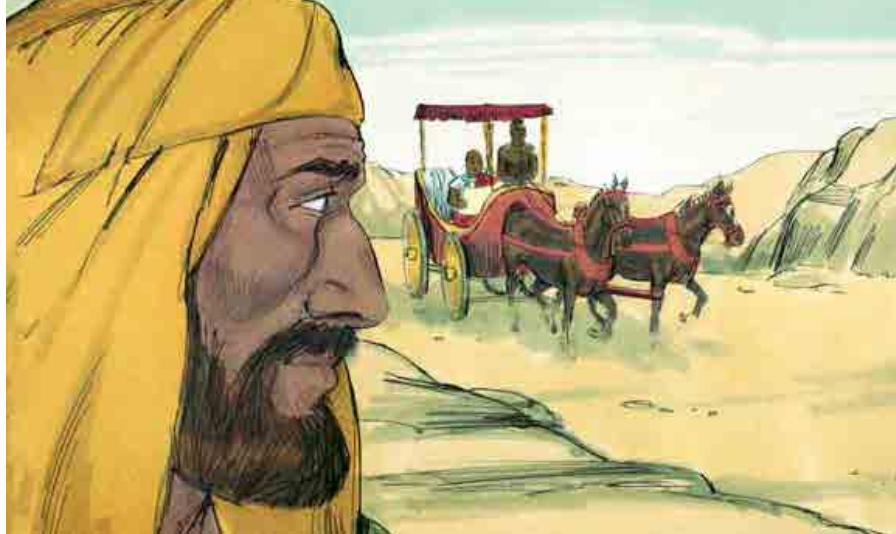

Dok je Stefan umirao, povikao je: "Isuse, primi moj duh!" Tada je pao na kolena i opet povikao: "Gospodaru, ne računaj im ovaj greh protiv njih!" Onda je umro.

Jekh terno manuš, palo anav Savle, složinda pe e manušencar kola mudarđe e Stefane hem pazini ine lengere šėja dok on frdinđe bara upro leste. Adava dive, but manuša ano Jerusalem lelje te jurinen e Isusesere sledbenikonen, i o vernici našle ko avera thana. Ali adava ćerđa len te propovedinen e Isusestar kaj god džele.

Jedan mladić, koji se zvao Savle, složio se s ljudima koji su ubili Stefana i čuvao je njihovu odeću dok su ga oni kamenovali. Toga dana, mnogi su ljudi u Jerusalmu počeli progoniti Isusove sledbenike, pa su vernici pobjegli na druga mesta. I pored toga, propovedali su o Isusu gde god su išli.

Jekh učeniko e Isusesoro kova vičinda pe Filip, inele jekh oto okola vernici kola našle taro Jerusolim ked jurinde len. Dželo ani Samarija, a adari propovedini ine e Isusestar hem but manuša inele spasime. Palo adava, jekh dive o anđeo e Devlesoro phenda e Filipese te džal ko jekh drom ani pustinja. I sar o Filip phirela ine adale dromeja, dikhlja jekhe važnone službeniko tari Etiopija sar vozini pe pese ani kočija. O Sveto Duho phenda e Filipese te džal hem te vačeri adale manušeja.

Jedan Isusov učenik koji se zvao Filip, bio je jedan od onih vernika koji su pobjegli iz Jerusalima tokom progonstva. Otišao je u Samariju, a tamo je propovedao o Isusu i mnogi su bili spašeni. Onda je jednog dana anđeo Božiji rekao Filipu da ode na neki određen put u pustinji. Dok je Filip tako hodao putem, video je važnog službenika iz Etiopije koji se vozio u svojoj kočiji. Duh Sveti je rekao Filipu da ode i razgovara s ovim čovekom.

Sar o Filip avela ine nakori kočija, šundae Etiopljaninco sar čitini taro lil savo pisinda o proroko o Isaija. O manuš čitinda: “Legarđe le sar bakrore ko činiba, a sar soi o bakroro tiho, ađahar ni ov na vačerđa nijekh lafi. Na ćerđe oleja pošteno hem na ceninde le. Lelje lestar lesoro dživdipe.”

Dok je Filip prilazio kočiji, čuo je Etiopljanina kako čita iz knjige koju je napisao prorok Isaija. Čovek je čitao: “Vodili su ga kao jagnje na klanje, a kao što je jagnje tiho, tako ni on nije rekao ni reči. Nepošteno su se poneli prema njemu i nisu ga poštovali. Oduzeli su mu život.”

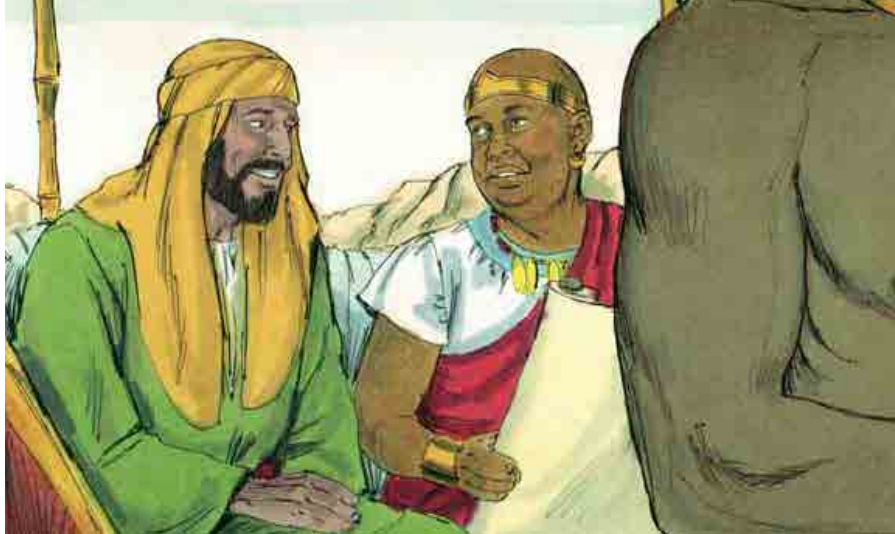

O Filippučlǵae Etiopljaninco:
“Xaljoveja li adava so
čitineja?” A ov phenǵa lese:
“Na. Na xaljovava adalese so
nane ko te objasnini maje.
Molinava tut, ava hem beš
uzala mande te objasnine
maje. Akava li o Isaija
pisinǵa pestar ili nekastar
averestar?”

*Filip je pitao Etiopljanina:
“Razumeš li šta čitaš?”
Etiopljanin mu je odgovorio:
“Ne. Ne mogu razumeti ako
mi neko ne objasni. Molim
te, dođi i sedni kraj mene.
Je li Isaija pisao o sebi ili
o nekome drugome?”*

O Filip objasninda lese da o Isaija pisinda e Isusestar. O Filip koristinda hem avera Lila te vaćeri lese o šukar lafi e Isusestar.

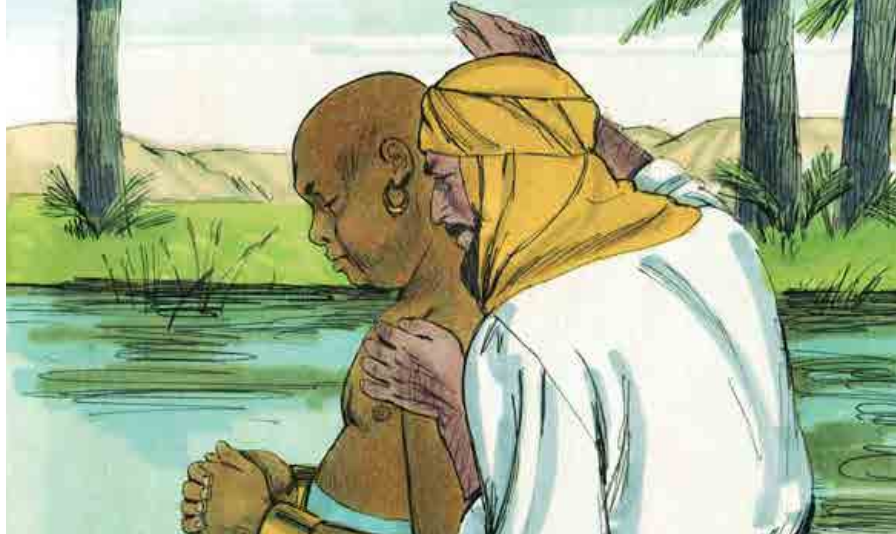

Filip je Etiopljaninu objasnio da je Isaija pisao o Isusu. Filip je koristio i druga Pisma da mu kaže radosnu vest o Isusu.

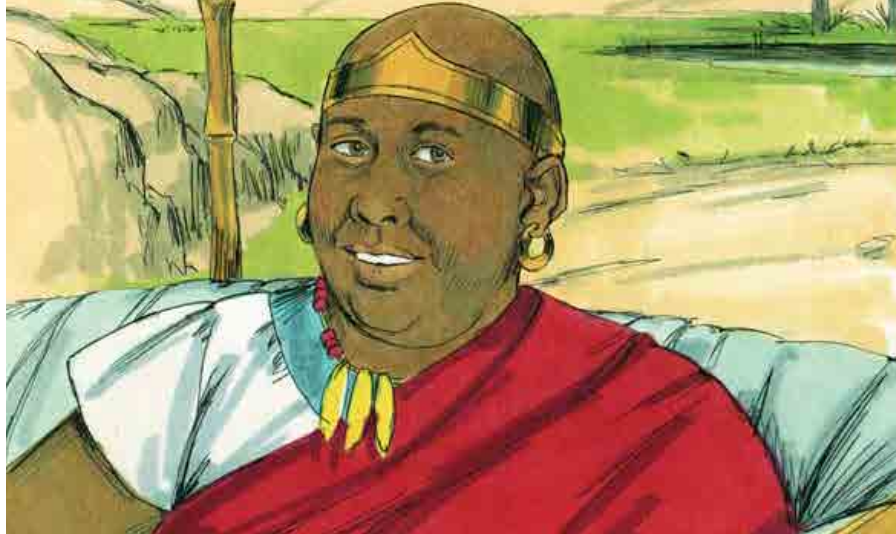
Sar o Filip hem o Etiopljaninco putujinena ine, ale di ko nesavo pani. O Etiopljaninco phenda: "Dikh, eče pani! Šaj li te ovav krstime?" Tegani phenda e vozačese te zaustavini i kočija.

Dok su Filip i Etiopljanin putovali, došli su do neke vode. Etiopljanin je rekao: "Gle, eno vode! Mogu li biti kršten?" Tada je rekao vozaču da zaustavi kočiju.

Kedderdindeanopani, o Filip
krstinda e Etiopljaninco.
Ked iklile taro pani, o Sveto
Duho otojekhvar legarda
e Filipe dur ko aver than
kote nastavinda te vaceri e
manusende e Isusestar.

*Kada su sišli u vodu, Filip je
krstio Etiopljanina. Nakon
što su izašli iz vode, Duh Sveti
je odjednom odneo Filipa
daleko na drugo mesto gde
je nastavio govoriti ljudima
o Isusu.*

O Etiopljaninco nastavinda
te džal ple dromeja čhere,
bahtalo so džanel e Isuse.

*Etiopljanin je nastavio
putovati prema svome domu,
srećan što poznaje Isusa.*

46

**0 Pavle ovela
hriščanin**

E biblijakiri paramiz taro
Ćeriba e apostolengoro 8,3;
9,1-31; 11,19-26; 13,1-3

***Pavle postaje
hriščanin***

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 8,3; 9,1-31;
11,19-26; 13,1-3*

O Savle inele okova terno manuš kova pazinda o šeja e manušengere kola mudarđe e Stefane. Ov na verujinda ano Isus, i jurinda e vernikonen. Džana ine oto čher ko čher ano Jerusalem te dolel e muršen hem e đuvljen hem te frdel len ano phandlipe. O baro svešteniko dinda dozvola e Savlese te džal ki diz Damask hem adari te dolel e hrišćanen hem te anel len palal ko Jerusalem.

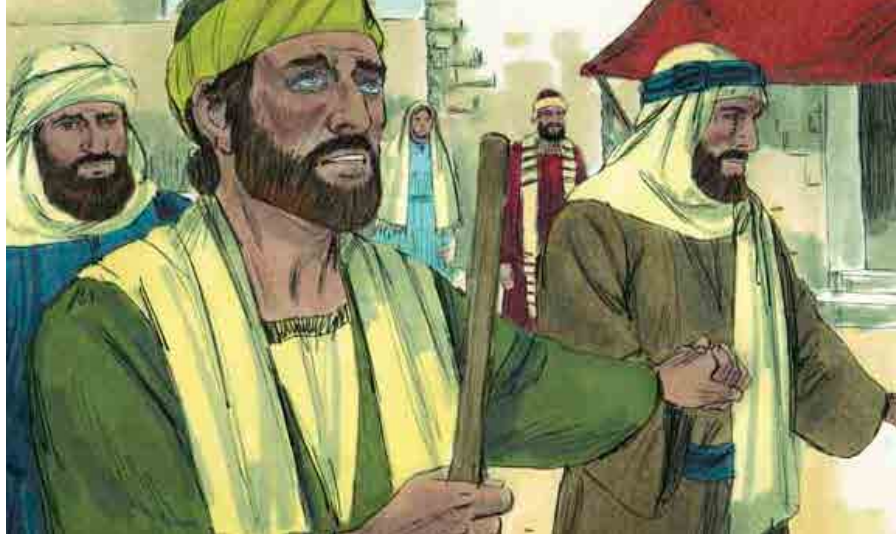
Savle je bio onaj mladić koji je čuvao odeću ljudi koji su ubili Stefana. On nije verovao u Isusa, pa je progonio vernike. Išao je od kuće do kuće u Jerusalemu da bi hvatao i muškarce i žene i bacio ih u zatvor. Veliki sveštenik je Savlu dao dopuštenje da ode u grad Damask kako bi i onde uhvatio hrišćane i doveo ih nazad u Jerusalem.

Sar o Savle džalaine dromeja ki Damask, o baro svetlo taro nebo zasvetlinđa svugde uzalo leste, ađahar da pelo ki phuv. O Savle šunđa nekas sar vaćeri: "Savle! Savle! Sose jurineja man?" O Savle pućlja: "Ko injan tu, Gospode?" O Isus phenđa lese: "Me injum o Isus. Tu man jurineja!"

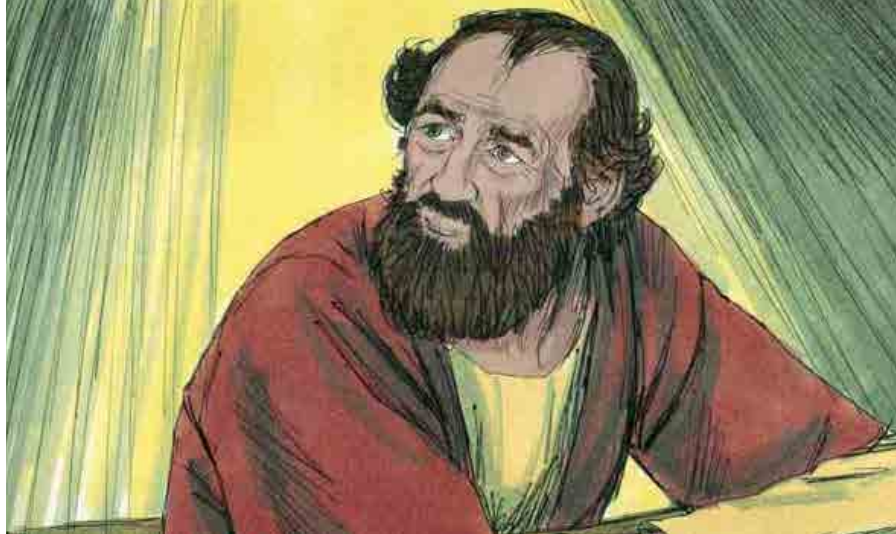
Dok je Savle putovao za Damask, sjajno svetlo s neba zasjalo je svuda oko njega, tako da je pao na zemlju. Savle je čuo nekoga kako govori: "Savle! Savle! Zašto me progoniš?" Savle je pitao: "Ko si ti, Gospodaru?" Isus mu je odgovorio: "Ja sam Isus. Ti mene progoniš!"

Ked o Savle uštino, naši ine te dikhel. Lesere amala legarde le ano Damask. O Savle ništa na xalja ni pilja trin dive.

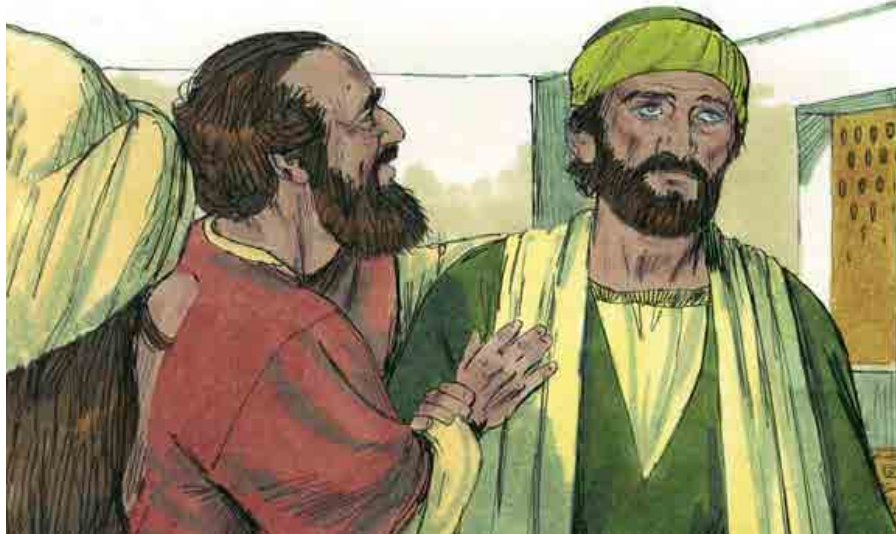

Kad je Savle ustao, nije mogao videti. Njegovi prijatelji su ga odveli u Damask. Savle nije ništa ni jeo ni pio tri dana.

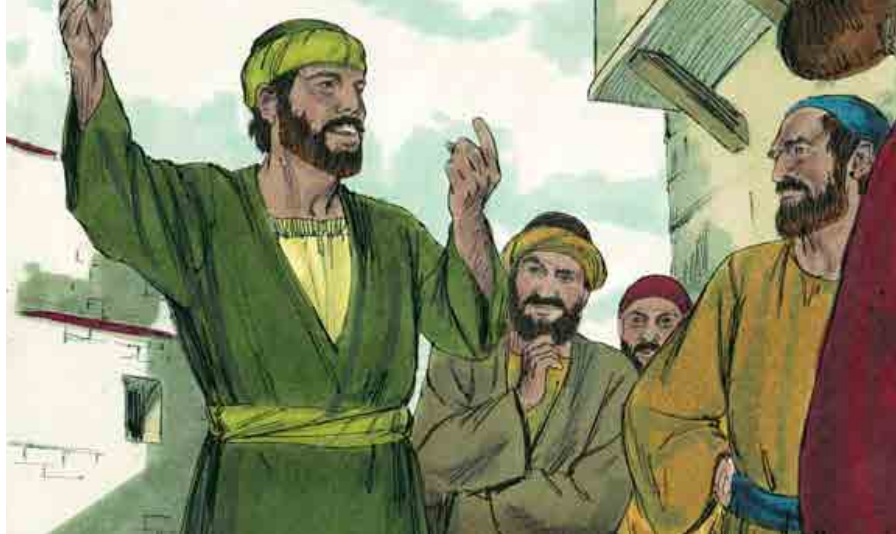
Ano Damask živinda jekh učeniko kova vičinda pe Ananija. O Devel phenda lese: "Dža ko adava čer kaj o Savle. Čhiv te vasta upro leste te šaj palem te dikhel." Ali, o Ananija phenda: "Gospode, šundum da akava manušjurinie vernikonen." O Devel phenda lese: "Dža! Izaberindum le te vačeri mandar e Jevrejende hem e manušende oto avera nacije. Ov but ka trpini zbog mande."

U Damasku je živeo učenik koji se zvao Ananija. Bog mu je rekao: "Idi u kuću gde je Savle odseo. Stavi svoje ruke na njega da bi on mogao ponovo videti." Međutim, Ananija je rekao: "Gospodaru, čuo sam kako je ovaj čovek progonio vernike." Bog mu je odgovorio: "Idi! Odabrao sam ga da objavljuje moje ime Jevrejima i ljudima iz drugih naroda. On će mnogo trpeti za moje ime."

I adahar o Ananija dželo koro Savle, čhivđa ple vasta upro leste hem phenđa: “O Isus kova mothovđa pe će ko drom nakari bičhalđa man te irini pe to dikhiba hem te ove pherdo e Svetone Duhoja.” O Savle odmah šaj ine te dikhel, a o Ananija krtinda le. Tegani o Savle nešto xalja hem irinda pe lesoro zoralipe.

Stoga je Ananija otišao Savlu, stavio ruke na njega i rekao: “Isus koji ti se objavio na putu ovamo poslao me da ti se vrati vid i da budeš ispunjen Duhom Svetim.” Savle je odmah mogao videti, a Ananija ga je krtio. Onda je Savle nešto pojeo i snaga mu se vratila.

O Savle odmah lelja te propovedini e Jevrejende ano Damask, vaćerindoj: "O Isusi e Devlesoro Čhavo!" O Jevreja inele zadivime adaleja da o manuš kova dikhlja te mudari e vernikonen akana isto verujini ano Isus! O Savle raspravindape e Jevrejencar adahar so dokažini lenđe ine dai o Isus o Mesija.

Savle je odmah počeo propovedati Jevrejima u Damasku, govoreći: "Isus je Sin Božiji!" Jevreji su bili zadivljeni da čovek koji je pokušavao uništiti vernike sada isto veruje u Isusa! Savle je raspravljao sa Jevrejima, dokazujući da Isus jest Mesija.

Palo but dive, o Jevreja
ćerđe plan te mudaren e
Savle. Bičhalđe e manušen
te roden le ko udara e
dizjakere te šaj mudaren
le. Ali, o Savle šunđa zako
lengoro plan, i lesere amala
pomožinđe lese te našel.
Jekh rat, mukle le prekalo
duvari ani bari korpa. Palo
adava so o Savle naštino
taro Damask, nastavinda te
propovedini e Isusestar.

*Nakon mnogo dana, Jevreji
su skovali plan da ubiju
Savla. Poslali su ljude da ga
traže na gradskim vratima
kako bi ga ubili. No, Savle je
čuo za taj plan, tako da su
mu njegovi prijatelji pomogli
pobeći. Jedne noći, spustili
su ga preko zidina u košari.
Nakon što je Savle pobegao
iz Damaska, nastavio je
propovedati o Isusu.*

O Savle dželo ano Jerusalem te resel pe e učenikonencar, ali on darandile olestar. Tegani jekh verniko kova vičinda pe Varnava anđa e Savle anglo apostolja hem phenda lende sar o Savle hrabro propovedinda ano Damask. Palo adava, o učenici prihvatinde e Savle.

Savle je otišao u Jerusalem da bi se susreo s učenicima, ali oni su ga se bojali. Tada je vernik koji se zvao Varnava odveo Savla k apostolima i rekao im kako je Savle hrabro propovedao u Damasku. Nakon toga, učenici su prihvatili Savla.

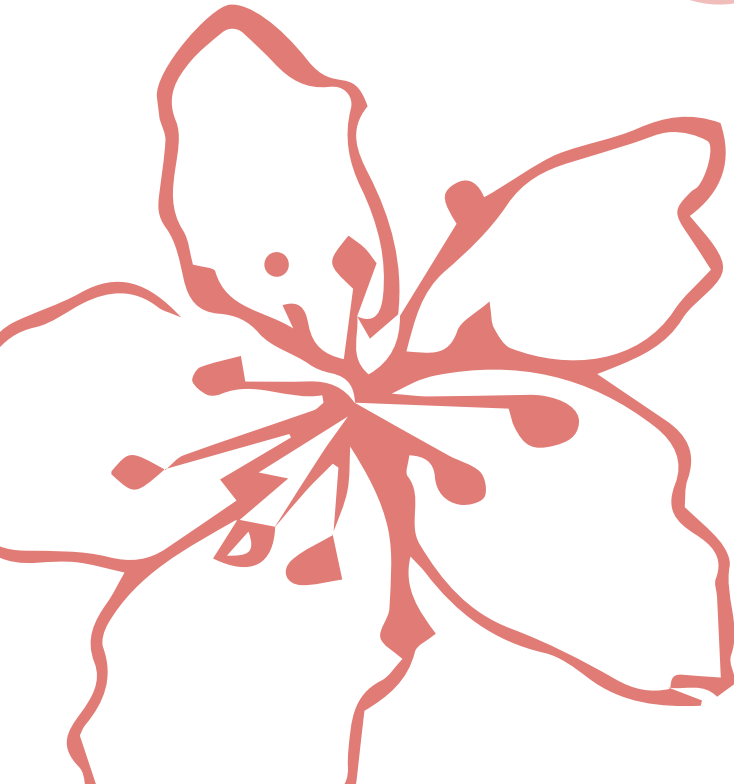
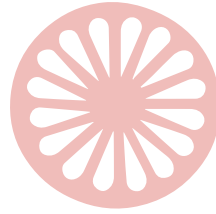
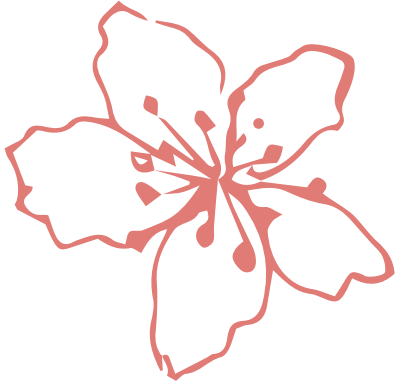
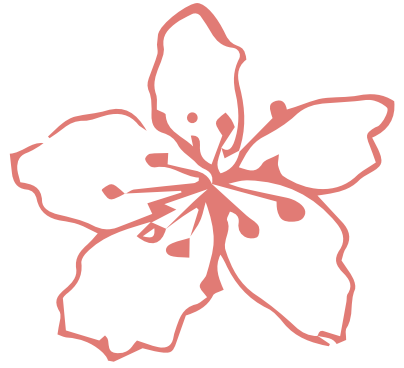
Nesave vernici kola naštine taro juriba savo inele ano Jerusalem, džele dur ani diz Antiohijahempropovedinđe e Isusestar. But manuša ani Antiohija na inele Jevreja, ali, palo prvo puti, but olendar da ule vernici. O Varnava hem o Savle džele adari te sikaven e neve vernikonen više e Isusestar hem osnažinđe i khandiri. Baš ani Antiohija okola kola verujinena ano Isus inele vičime "hrišćanja".

Neki vernici koji su pobjegli od progonstva u Jerusallimu, otišli su daleko u grad Antiohiju i propovedali o Isusu. Većina ljudi u Antiohiji nisu bili Jevreji, ali, po prvi put, puno je njih postalo vernicima. Varnava i Savle su otišli tamo da bi poučili te nove vernike više o Isusu i osnažili crkvu. Upravo su u Antiohiji oni koji veruju u Isusa prvi puta bili prozvani "hrišćani".

Jekh dive, sar o hriščanja ani Antiohija postinena ine hem molinena, o Sveto Duho phenda lende: “Čhiven e Varnava hem e Pavle te ćeren okova zako sose vičindum len.” Adalese i khandiri ani Antiohija molinda zako Varnava hem zako Savle, o vernici čhivđe pumare vasta upro lende te blagoslovinen len. Bičhalđe len te propovedinen o šukar lafi e Isusestar ko but avera thana. O Varnava hem o Savle sikavena ine e manušen oto razna nacije, hem but đene verujinđe ano Isus.

Jednog dana, dok su hriščani u Antiohiji postili i molili, Duh Sveti im je rekao: “Odvojite mi Varnavu i Savla da rade delo na koje sam ih pozvao.” Stoga se crkva u Antiohiji molila za Varnavu i Savla, i vernici su položili ruke na njih da ih blagoslove. Poslali su ih da propovedaju radosnu vest o Isusu na mnogim drugim mestima. Varnava i Savle su poučavali ljude iz različitih naroda, i mnogi su poverovali u Isusa.

47

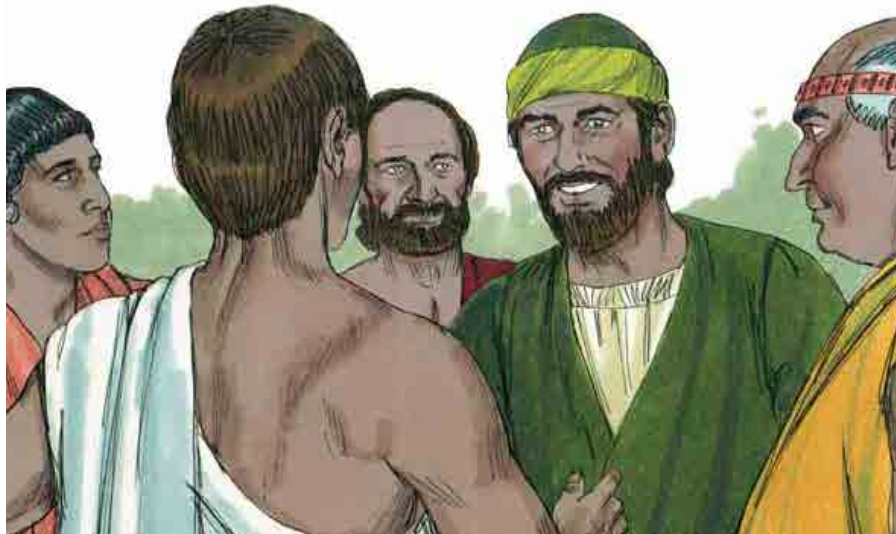
**O Pavle hem o
Sila ano than
Filipe**

E biblijakiri paramiz taro
Ćeriba e apostolengoro 16,11–40

***Pavle i Sila
u Filipima***

*Biblijska priča iz
Dela apostolska 16,11-40*

Sar o Savle džala ine dromeja maškaro e rimesoro carstvo, lelja te koristini plo rimljano anav "Pavle". Jekh dive, o Pavle hem lesoro amal o Sila džele ani diz Filipe te vačeren o šukar lafi e Isusestar. Džele ko than uzali len avri tari diz, kote o manuša čedena pe ine zaki molitva. Adari resle jekha đuvlja koja vičinda pe Lidija, a koja inele trgovkinja. Oj volinda hem slavinda e Devle.

Dok je Savle putovao kroz Rimsko carstvo, počeo je koristiti svoje rimsko ime "Pavle. Jednoga dana, Pavle i njegov prijatelj Sila otišli su u grad Filipi da govore radosnu vest o Isusu. Otišli su na mesto pored reke izvan grada, gde su se ljudi okupljali na molitvu. Tu su sreli ženu koja se zvala Lidija, a koja je bila trgovkinja. Volela je i slavila Boga.

O Devel phravđa e Lidijakoro vilo te verujini e lafese e Isusestar, hem oj hem lakere čherutne krstinđe pe. Oj vičinda e Pavle hem e Sila te ačhon koro late ko čher, i on ačhile olaja hem lakere čherutnencar.

Bog je otvorio Lidijino srce da bi verovala poruci o Isusu, te su se ona i njena familija krstili. Ona je pozvala Pavla i Silu da ostanu u njenoj kući, tako da su oni ostali kod nje i njene familije.

O Pavle hem o Sila but puti arakhena pe ine e manušencar ko than zaki molitva. Dijekh dive sar phirena ine di adari, palo lende dželi jekh ropkinja opsednutime demoneja. Adava demoni ćerela la ine te dikhljari i budućnost e manušende, i ađahar ple gospodarende zaradini ine but love.

Pavle i Sila su se često sretali s ljudima na mestu za molitvu. Svaki dan dok su hodali do tamo, sledila bi ih jedna robinja opsednuta demonom. Uz pomoć toga demona, predviđala je ljudima budućnost, pa je tako svojim gospodarima zarađivala mnogo novca kao gatara.

Sar on phirena ine, i ropkinja vičini: "Akalai manuša sluge e Devlesere e Najbaresere. Vaćerena tumenđe e Devlesoro plan zako spasenje!" But puti ćerela ine ađahar, i e Pavlese adava dosadinda pe.

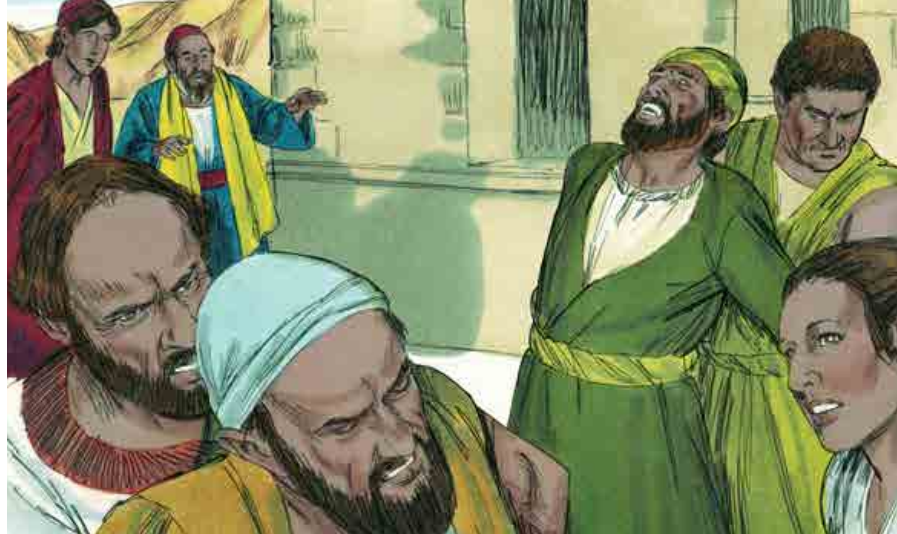
Dok su oni tako hodali, robinja je vikala: "Ovi ljudi su sluge Boga Svevišnjega. Govore vam Božiji plan spasenja!" To je radila tako često, da je Pavlu to dosadilo.

I jekh dive, ked i ropkinja lelja te vičini, o Pavle irinda pe nakoro late hem phenda e demonese kova inele ano late: “E Isusese ano anav, ikljov olatar.” O demoni odmah iklilo olatar.

Napokon jednog dana, kad je robinja počela vikati, Pavle se okrenuo prema njoj i rekao demonu koji je bio u njoj: “U Isusovo ime, izađi iz nje.” Demon ju je odmah napustio.

O manuša kolengiri inele i ropkinja but xoljande! Xalile so oj bizo demoni više na ka šaj te dikhljari i budućnost e manušende. Adava značini da o manuša više na ka den len love te šaj i ropkinja te vačeri lende so ka ovel olencar.

Ljudi koji su bili vlasnici te robinje jako su se naljutili! Shvatili su da ona bez demona više neće moći proricati ljudima budućnost. To je značilo da im ljudi više neće davati novac kako bi im ona rekla šta će im se dogoditi.

Adalese o manuša kolengiri
inele i ropkinja legarđe
e Pavle hem e Sila koro e
rimesere vođe, kola marđe
len hem frdinđe len ano
phandlipe.

*Zato su vlasnici te robinje
odveli Pavla i Silu rimskim
vlastima, koji su ih istukli
i bacili u zatvor.*

Čivđe e Pavle hem e Sila ko najšukar obezbedime than e phandlipnasoro, đi lengere pre phandlje lanconencar. Palem, ki ekvaš i rat on đilabđe hem slavinđe e Devle.

Stavili su Pavla i Silu u najčuvaniji deo zatvora, a čak su im okovali noge. Ipak, oni su usred noći pesmom slavili Boga.

Otojekhvar ulo baro potres!
Sa o udara e phandlipnasere
phravdile hem pele o lanci
sa e manušendar kola
inele phandle.

*Odjednom je nastao jak
potres! Sva vrata u zatvoru
su se otvorila i spali su lanci
sa svih zatvorenika.*

O čuvari uštino taro sojba, a ked dikhlja da sa o udara e phandlipnasere inele phravde, but darandilo! Mislinđa da našle sa o manuša kola inele phandle, i manglja te mudari pe. (Džanda da e rimesere vođe ka mudaren le te muklja e phandlenđe te našen.) Ali, o Pavle dikhlja le hem vičinda: "Terđov! Ma mudar tut. Sare injam akate."

Tamničar se probudio, a kad je video da su sva vrata zatvora bila otvorena, bio je prestravljen! Mislio je da su svi zatvorenici pobjegli, pa se planirao ubiti. (Znao je da bi ga rimske vlasti ubile da je dopustio zatvorenicima da pobjegnu.) No, Pavle ga je video i povikao: "Stani! Nemoj se povređivati. Svi smo ovde."

O čuvari tresinda pe sar avela ine nakoro Pavle hem nakoro Sila, i pučlja len: “So valjani te ćerav te ovav spasime?” O Pavle phenda: “Verujin ano Isus, ano Gospod, i tu hem te čherutne ka oven spasime.” Tegani o čuvari legarda e Pavle hem e Sila pese ko čher hem thovđa lengere rane. O Pavle propovedinda o šukar lafi e Isusestar sa lesere čherutnende.

Tamničar se tresao dok je prilazio Pavlu i Sili, pa ih je upitao: “Šta moram učiniti da budem spašen?” Pavle je odgovorio: “Veruj u Isusa, Gospoda, pa ćeš se spasiti i ti i tvoja porodica.” Onda je tamničar odveo Pavla i Silu u svoj dom i opraio im rane. Pavle je propovedao radosnu vest o Isusu svima u njegovoj kući.

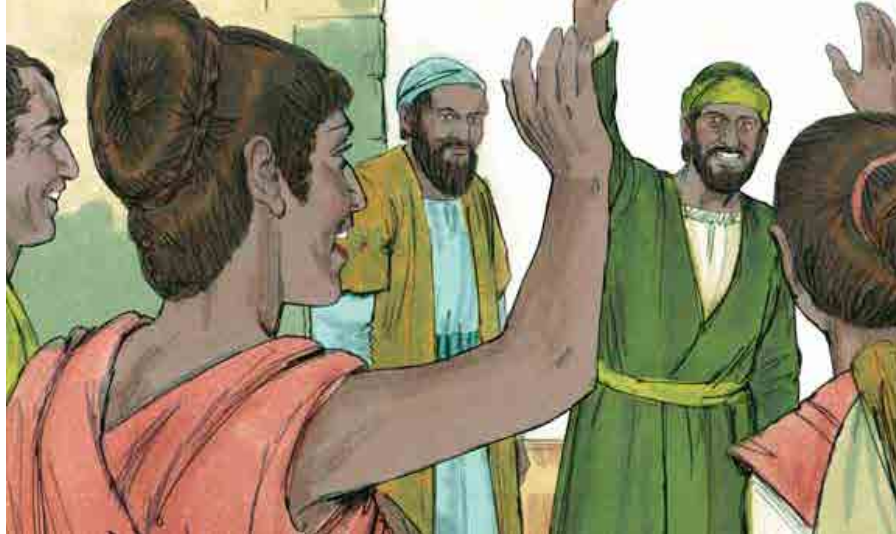

O čuvari hem sa lesere
čherutne verujinđe ano Isus
hem krstinđe pe. Tegani
o čuvari e Pavlese hem e
Silase dinđa nešto te xan
hem zajedno radujinđe pe.

*Tamničar i njegova cela
porodica poverovali su
u Isusa i bili su kršteni.
Onda je tamničar Pavlu i Sili
dao nešto za jelo i zajedno su
se radovali.*

Tejsato dive, o upravnici e dizjakere mukle e Pavle hem e Sila taro phandlipe hem phende lende te džan taro Filipe. O Pavle hem o Sila dže te dikhen pe e Lidijaja hem pe nesave avere amalencar, a palo adava dže te diz. O šukar lafi e Isusestar nastavinda te širini pe, a i Khandiri nastavinda te barjol.

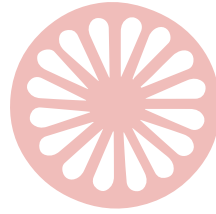
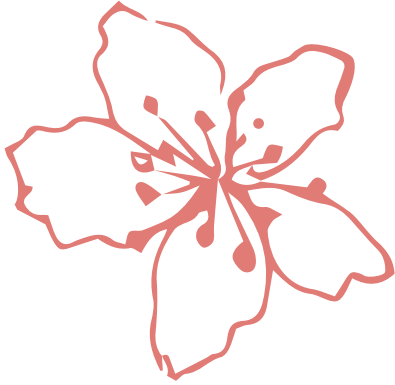
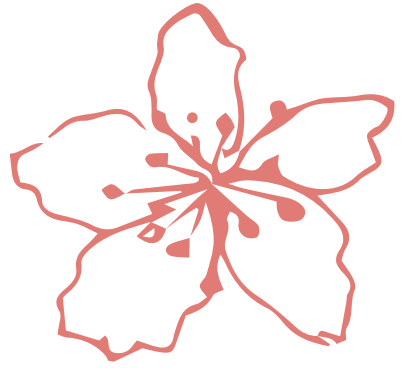
Sledeći dan, upravitelji grada su oslobodili Pavla i Silu iz zatvora i rekli im da napuste Filipi. Pavle i Sila su posetili Lidiju i neke druge prijatelje, a onda su napustili grad. Radosna vest o Isusu nastavila se širiti, a Crkva je nastavila da raste.

O Pavle hem aver vođe e hrišćanengere džana ine ko but dizja, vačerindoj hem sikavindoj e manušen oto šukar lafi e Isusestar. Isto ađahar, pisinđe but lila savencar ohrabrinđe hem sikavđe e vernikonen ano khandirja. Nesave adale lilendar ule lila ani Biblija.

Pavle i druge hrišćanske vođe putovali su u mnoge gradove, propovedajući i poučavajući ljude radosnoj vesti o Isusu. Isto tako, napisali su mnoga pisma kako bi ohrabрили i poučili vernike u crkvama. Neka od tih pisama postala su knjige u Bibliji.

48

**0 Isusi adava
obećime Mesija**

***Isus je obećani
Mesija***

E biblijakiri paramiz taro

Ćeriba 1–3; 6; 14; 22;

Ikljojba 12; 20;

2. lil e Samuilesoro 7;

Lil e Jevrejende 3,1–6; 4,14–5,10;

7,1–8,13; 9,11–10,18;

Otkrivenje 21

Biblijska priča iz

1. knjige Mojsijeve 1-3; 6; 14; 22;

2. Knjige Mojsijeve 12; 20;

2. Knjiga Samuilova 7;

Poslanice Jevrejima 3,1-6; 4,14-5,10;

7,1-8,13; 9,11-10,18;

Otkrivenja 21

Ked o Devel ćerđa i phuv, sa inele savršeno. Na inele greh. O Adam hem i Eva mangle jekh avere, a mangle hem e Devle. Na inele ni nambormipe ni meriba. O Devel manglja i phuv te ovel esavki.

Kad je Bog stvorio svet, sve je bilo savršeno. Nije bilo greha. Adam i Eva voleli su jedno drugo, a voleli su i Boga. Nije bilo ni bolesti ni smrti. Bog je i hteo da svet bude takav.

O Sotoni vačerda prekalo sap
ano vrt sar te xovaj e Eva. Oj
hem o Adam tegani grešinđe
premalo Devel. Adalese
so grešinđe, sare ki phuv
džanen te oven namborme
hem sare merena.

*Sotona je progovorio kroz
zmiju u vrtu kako bi zaveo
Evu. Ona i Adam su tada
sagrešili protiv Boga. Budući
da su sagrešili, svi na zemlji
znaju biti bolesni i svi umiru.*

Adalese so o Adam hem i Eva grešinde, ulo nešto po bišukar. Ule e Devlesere neprijatelja. Adalese otegani đijekh manuš bijandola e grešnona prirodaja hem adaleja ovela e Devlesoro neprijatelji. O odnos maškaro o Devel hem o manuša inele rasturime zbog o greh. Ali, e Devle inele plan te obnovini adava odnos.

Budući da su Adam i Eva sagrešili, dogodilo se nešto još gore. Postali su Božiji neprijatelji. Zato se od tada svaka osoba rađa s grešnom naravi i ujedno je Božiji neprijatelj. Odnos između Boga i ljudi bio je narušen zbog greha. Međutim, Bog je imao plan da obnovi taj odnos.

O Devel obećinđa da jekh e Evakere potomkonendar ka zдробini e Sotonesoro šero, a da o Sotoni ka ranini lesiri patum. Adava znaćinđa da o Sotoni ka mudari e Mesija, ali da o Devel palem ka irini le ko dživdipe, hem da o Mesija zauvek za zдробini e Sotonesoro zoralipe. But berša palo adava, o Devel objavinđa dai o Isus adava Mesija.

Bog je obećao da će jedan od Evinih potomaka smrskati Sotoninu glavu, a da će Sotona raniti njegovu petu. To je znaćilo da će Sotona ubiti Mesiju, ali da će ga Bog ponovno vratiti u život, te da će Mesija zauvek smrskati Sotoninu moć. Mnogo godina kasnije, Bog je objavio da je Isus taj Mesija.

Ked o Devel e bare panjeja uništinda sa i Phuv, obezbedinda brodo savo ka spasini e manušen kola verujinđe ano leste. Isto ađahar, sare zaslužinena te oven uništine zbog pumare greja, ali o Devel dinda e Isuse te spasini đijekhe kova verujini ano leste.

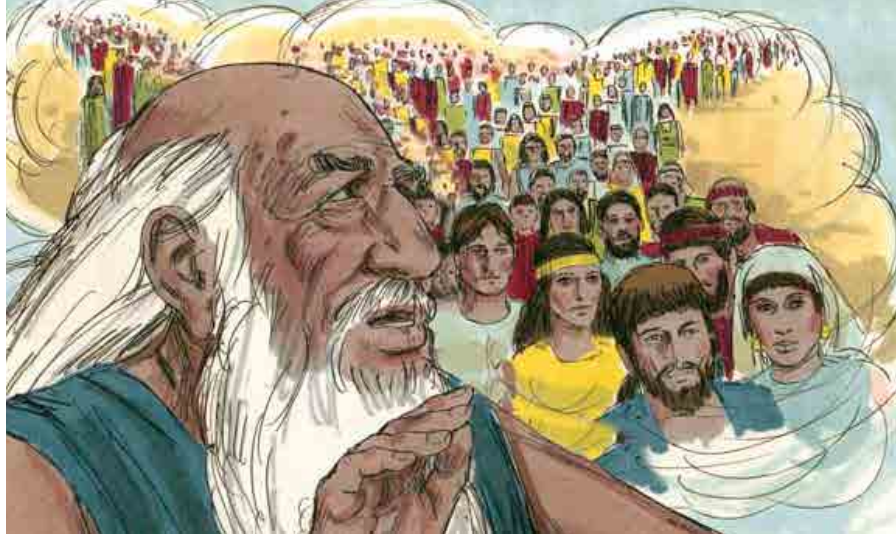

Kad je Bog potopom uništio celu Zemlju, obezbedio je brod koji će spasiti ljude koji su verovali u njega. Na isti način, svi zaslužuju biti uništeni zbog svojih greha, ali Bog je dao Isusa da spasi svakoga ko veruje u njega.

Beršencar o sveštenici stalno dena ine žrtve e Devlese e manušeđe ko than, adaleja mothovđe i kazna savizasluzhinenazbog lengere greja. Ali, adala žrtve našti ine te legaren o greh. O Isusi najbaro baro svešteniko. Sar razlika taro aver sveštenici, ov dinda korkoro pes sar jedinona žrtva koja šaj ine te legari o greja sa e manušengere ki phuv. O Isusi savršeno baro svešteniko, adalese so lelja i kazna zako đijekh greh savo ćerđe o manuša.

Stotinama godina, sveštenici su neprestano prinosili žrtve Bogu za ljude, da bi pokazali kaznu koju zaslužuju zbog svojih greha. No, te žrtve nisu mogle odneti greh. Isus je najveći veliki sveštenik. Za razliku od drugih sveštenika, on je prineo samoga sebe kao jedinu žrtvu koja je mogla odneti grehe svih ljudi na svetu. Isus je savršeni veliki sveštenik, jer je uzeo kaznu za svaki greh koji je iko ikad počinio.

O Devel phenda e Avraamese: "Sa o nacije ki phuv ka oven blagoslovime prekala tute." O Isus inele e Avraamesoro potomko. Sa o nacije inele blagoslovime prekalo leste, adalese so dijekh kova verujini ano Isus spasimei taro greh hem ovela e Avraamesoro duhovno potomko.

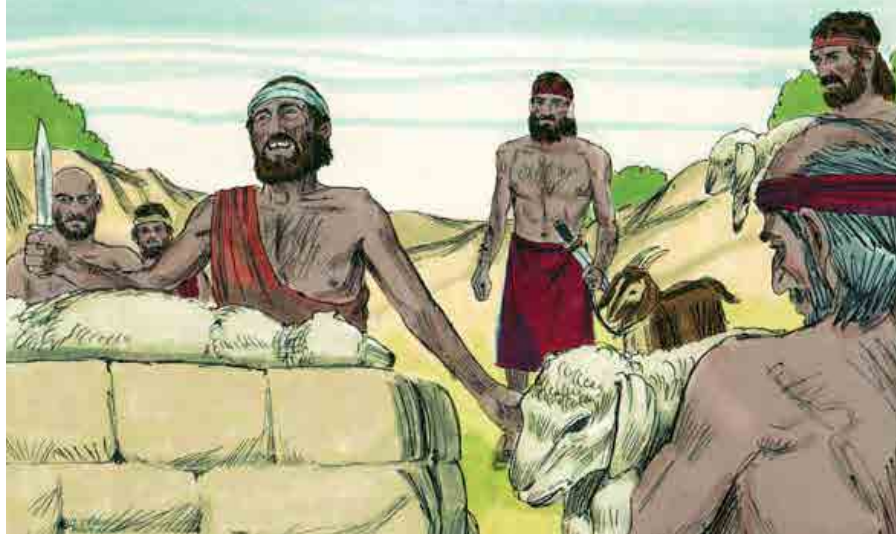
Bog je rekao Avraamu: "Svi narodi zemlje biće blagoslovljeni preko tebe." Isus je bio Avraamov potomak. Svi narodi bili su blagoslovljeni preko njega, jer svako ko veruje u Isusa spašen je od greha i postaje Avraamov duhovni potomak.

Ked o Devel phenda e Avraamese te del ple čhave e Isake sar žrtva, o Devel obezbedinda jarco zaki žrtva lesere čhavesse e Isakese ko than. Sare amen zaslužinaja te mera zako amare greja! Ali o Devel dinda e Isuse, e Bakrore e Devlesere, sar žrtva koja merela amende ko than.

Kad je Bog rekao Avraamu da prinese svoga sina Isaka kao žrtvu, Bog je obezbedio jarca za žrtvu umesto njegovog sina Isaka. Svi mi zaslužujemo umreti za svoje grehe! Ali Bog je dao Isusa, Jagnje Božije, kao žrtvu koja umire umesto nas.

Ked o Devel bičhalđa i zadnjo nevolja upro Egipat, phenda sa e izraeleskone porodicende te čhinen savršenone bakrore hem lesere rateja te makhen o krajevija hem o upruno kotor pumare čheresere udarestar. Ked o Devel dikhlja o rat, nakhavđa lengere čhera hem na mudarđa lengere najphuredere čhaven. Adava so ulo vičini pe Pasha.

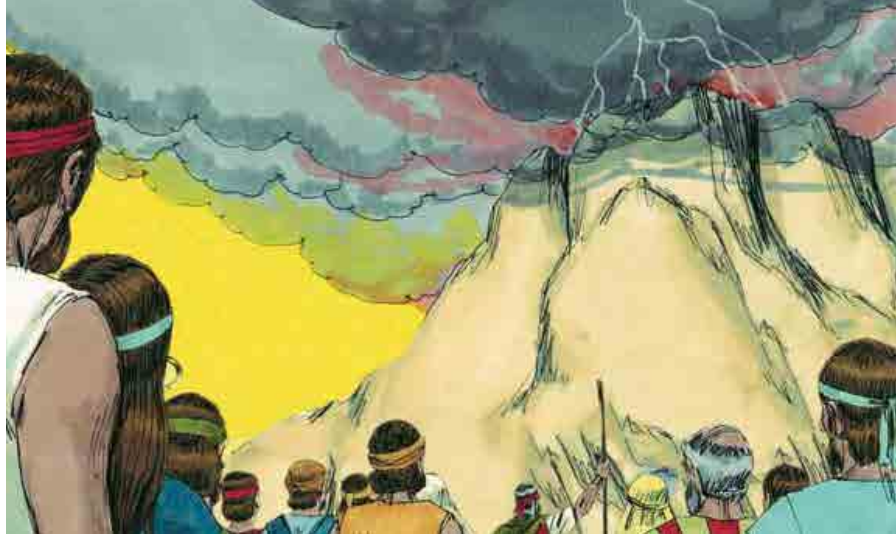
Kada je Bog poslao zadnju pošast na Egipat, rekao je svakoj izraelskoj porodici da zakolje savršeno jagnje i poškropi njegovu krv na vrh i sa strane dovratka svoje kuće. Kada je Bog video krv, zaobišao je njihove kuće i nije ubio njihove prvorođene sinove. Ovaj događaj se zove Pasha.

O Isusi amaro pashalno Bakroro. Ovi savršeno hem bizo greh, a inele mudardo zako vreme ked slavinda pe i Pasha. Ked neko verujini ano Isus, e Isusesoro rat platini zako greh adale manušesoro, a e Devlesiri kazna nakhaj adale manuše.

Isus je naše pashalno Jagnje. On je savršen i bezgrešan, a bio je ubijen za vreme pashalne proslave. Kada neko poveruje u Isusa, Isusova krv plaća za greh te osobe, a Božija kazna zaobilazi tu osobu.

O Devel ćerđa Savez e Izraelconencar, kola inele lesoro izaberime narodo. Ali, o Devel akana ćerđa Nevo savez savoi dostupno sarijenđe. Zbog akava Nevo savez, đijekh oti bilo savi nacija šaj te ovel deo e Devlesere narodostar ađahar so ka verujini ano Isus.

Bog je sklopio Savez s Izraelcima, koji su bili njegov izabrani narod. Međutim, Bog je sada sklopio Novi savez koji je dostupan svima. Zbog ovog Novog saveza, svako iz bilo kojega naroda može postati deo Božijega naroda tako što će verovati u Isusa.

O Mojsija inele baro prorok kova vačerđa e Devlesoro lafi. Ali, o Isusi najbaro proroko sarijendar. Ovi Devel, ađahar da sa so ćerđa hem so phenđa inele ćeriba hem lafi e Devlesoro. Adalese o Isus vičini pe Lafi e Devlesoro.

Mojsije je bio veliki prorok koji je govorio Božiju reč. Međutim, Isus je najveći prorok od svih. On je Bog, tako da je sve što je učinio i rekao bilo delo i reč Božija. Zbog toga se Isus naziva Reč Božija.

O Devel obećinda e carose e Davidese da jekh lesere potomkonendar zauvek ka vladini sar caro upro e Devlesoro narodo. Adalese soi o Isus Čhavo e Devlesoro hem Mesija, ovi adava posebno potomko e Davidesoro kova šaj te vladini zauvek.

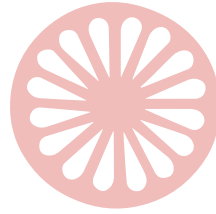
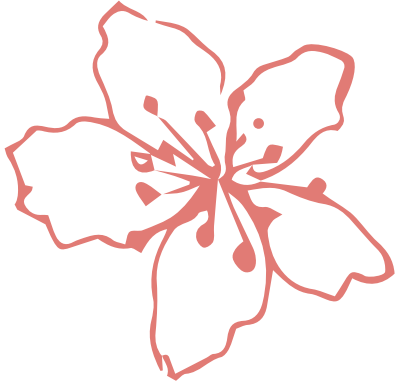
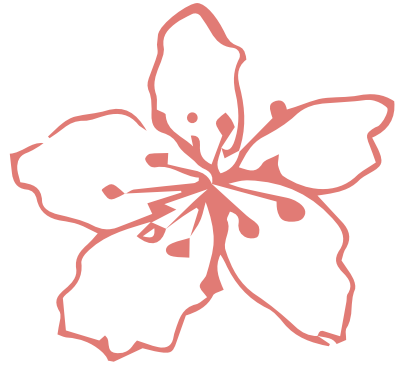
Bog je obećao caru Davidu da će jedan od njegovih potomaka zauvek vladati kao car nad Božijim narodom. Budući da je Isus Sin Božiji i Mesija, on je taj posebni Davidov potomak koji može vladati zauvek.

O David inele caro e Izralesoro, ali o Isusi caro sa e svemiresoro! Ov palem ka avel hem ka vladini ple carstvoja ani pravda hem ano mir, zauvek.

David je bio car Izraela, ali Isus je car celog svemira! On će doći ponovno i vladati svojim carstvom u pravdi i miru, zauvek.

49

E Devlesoro Nevo savez

E biblijakiri paramiz taro
Lil e Rimljanenđe 3,21–26; 5,1–11;
    Jovan 3,16;
    Marko 16,16;
Lil e Kološanenđe 1,13–14;
2. lil e Korinčanenđe 5,17–21;
1. lil e Jovanesoro 1,5–10

Božiji Novi savez

Biblijska priča iz
Poslanice Rimljanima 3,21-26; 5,1-11;
Evandželja po Jovanu 3,16;
Evandželja po Marku 16,16;
Poslanice Kološanima 1,13-14;
Druge poslanice Korinćanima 5,17-21;
Prve Jovanove poslanice 1,5-10

O anđeo phenđa e devicaće palo anav Marija da ka bijani e Devlesere Čhave. I ađahar, sar oj pana inele devica, o Sveto Duho hulilo upro late hem oj ačhili khamni. Bijanda čhave hem dinda le anav Isus. Adalese, o Isusi hem Devel hem manuš.

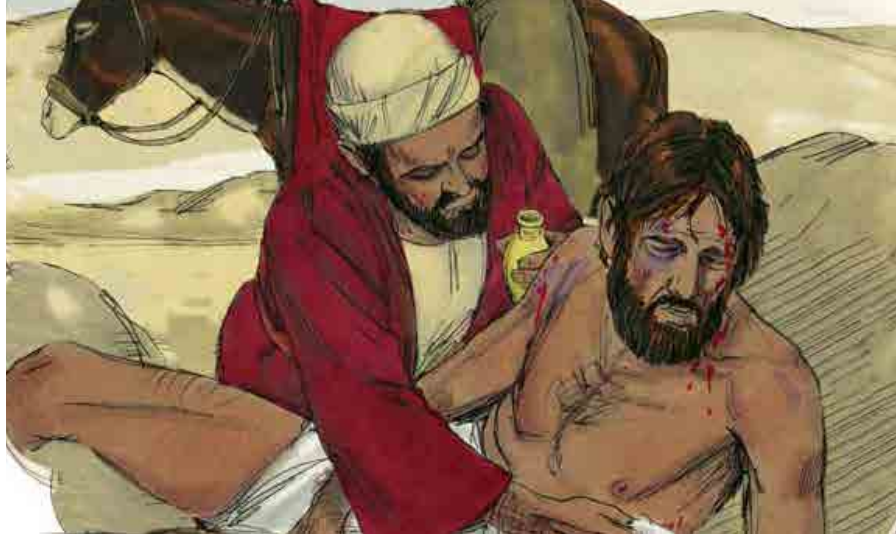

Anđeo je rekao devici koja se zvala Marija da će roditi Božijega Sina. I tako, dok je ona još bila devica, Duh Sveti ju je zasenio i ona je ostala trudna. Rodila je sina i nazvala ga Isus. Dakle, Isus je i Bog i čovek.

O Isus ćerđa but čudesija kola mothovena dai ov Devel. Phirda upro pani, ačhavđa o barvalja, sasljarđa bute namborme manušen, ispudinđa e demonen, vazdinđa e mulen hem ćerđa o pandž mare hem o duj mače te oven dovoljno xajbnase zako više oto 5.000 manuša.

Isus je činio mnoga čuda koja dokazuju da je Bog. Hodao je po vodi, smirivao oluje, isceljivao mnoge bolesne ljude, isterivao demone, podigao mrtve i pretvorio pet hlebova i dve male ribe u dovoljno hrane za više od 5000 ljudi.

O Isus inele baro učitelj, a vaćeri ine ano autoritet adalese soi o Čhavo e Devlesoro. Sikaj ine da valjani te mange avere manušen ađahar sar so mangeja korkore tut.

Isus je bio i veliki učitelj, a govorio je s autoritetom jer je Sin Božiji. Poučavao je da trebaš voleti druge ljude isto onako kako voliš samog sebe.

Ađahar da, sikaj ine da valjani te mange e Devle više nego so mangeja bilo so aver, više nego sa so isi tut.

Takođe, poučavao je da trebaš voleti Boga više nego što voliš bilo šta drugo, uključujući svu svoju imovinu.

O Isus phenda dai o carstvo e Devlesoro po vredno oto bilo so aver ki phuv. Te pripadine e Devlese ko carstvo po bitnoi oto sa aver. Sar te šaj đerdine e Devlese ko carstvo, valjani te ove spasime te grejonendar.

Isus je rekao da je carstvo Božije vrednije od bilo čega na svetu. Pripadati Božijem carstvu važnije je od svega drugoga. Kako bi ušao u Božije carstvo, moraš biti spašen od svojih greha.

O Isus sikaj ine da nesave manuša ka prihvatinen le hem ka oven spasime, a avera na. Phendā dai nesave manuša sar i šukar phuv. On lena o šukar lafi e Isusestar hem tegani ovena spasime. Avera manušai sar i zorali phuv savi arakhaja ko drom, kote o seme e Devlesere lafestar na đerdini hem na dela ništa zako čediba. Adala manuša na mangena te len o lafi e Isusestar hem na ka đerdinen lese ko carstvo.

Isus je poučavao da će ga neki ljudi prihvatiti i biti spašeni, a drugi neće. Rekao je da su neki ljudi poput dobrog tla. Oni primaju radosnu vest o Isusu i onda su spašeni. Drugi ljudi su kao tvrdo tlo koje nalazimo na putu, gde seme Božije reči ne ulazi i ne daje nikakvu žetvu. Ti ljudi odbijaju poruku o Isusu i neće ući u njegovo carstvo.

O Isus sikaj ine da o Devel
but mangela e grešnikonen.
Ov mangela te oprostini
lenđe hem te ćerel len te
oven lesere čhave.

*Isus je poučavao da Bog
vrlo voli grešnike. On im
želi oprostiti i učiniti ih
svojom decom.*

O Isus isto adahar phenda da o Devel mrzini o greh. Ked o Adam hem i Eva grešinde, adava utičinda upro sa lengere potomci. Sar posledica adalestar, dijekh manuš ki phuv grešini hem cidimei e Devlestar. Adalese, sare ule e Devlesere neprijatelja.

Isus nam je isto tako rekao da Bog mrzi greh. Kad su Adam i Eva sagrešili, to je uticalo na sve njihove potomke. Kao posledica toga, svaka osoba na svetu greši i odvojena je od Boga. Stoga, svi su postali Božiji neprijatelji.

Ali, o Devel edobor but manglja đijekhe manuše ki phuv, da dinda ple jekhe Čhave da đijekh kova verujini ano Isus na ka ovel kaznime zako ple greja, nego ka živini večno e Devleja.

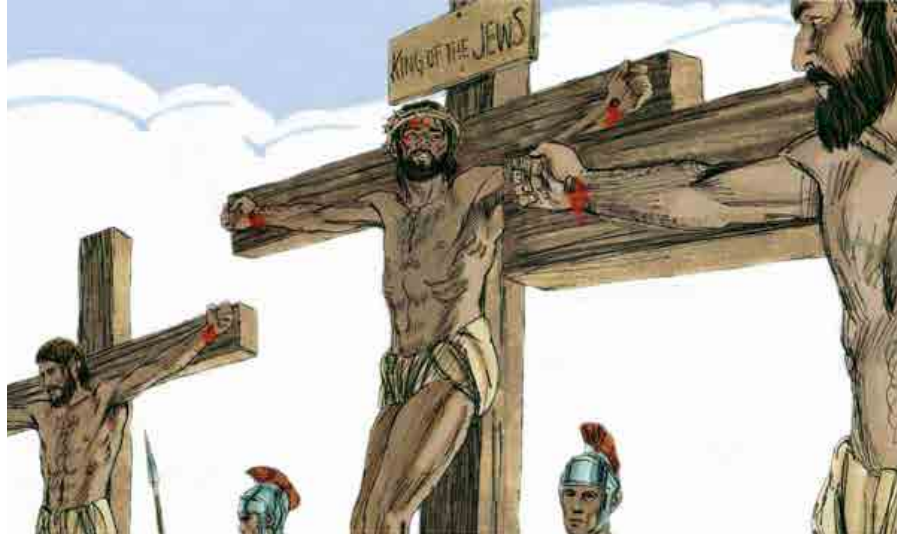
Međutim, Bog je tako puno voleo svakoga čoveka na svetu, da je dao svog jedinog Sina da ko god veruje u Isusa ne bude kažnjen za svoje grehe, nego da živi s Bogom zauvek

Zbog te greja, tu injan krivo hem zaslužineja te mere. O Devel valjani ine te ovel xoljame upra tute, ali pli xoli čhordā upro Isus umesto upra tute. Ked o Isus mulo ko krsto, ov lelja ti kazna.

Zbog tvog greha, ti si kriv i zaslužuješ umreti. Bog bi se trebao ljutiti na tebe, ali je izlio svoju ljutnju na Isusa umesto na tebe. Kad je Isus umro na krstu, on je primio tvoju kaznu.

O Isus niked na grešinda, ali odlučinda te ovel kaznime hem te merel sar savršeno žrtva te legari te greja hem o greja đijekhe manušesere ki phuv. Adalese so o Isus žrtvujinda korkoro pes, o Devel šaj te oprostini đijekh greh, đī o najphare greja.

Isus nikad nije sagrešio, ali je odlučio da će biti kažnjen i umreti kao savršena žrtva da odnese tvoje grehe i grehe svake osobe na svetu. Budući da je Isus žrtvovao samog sebe, Bog može oprostiti svaki greh, čak i grozne grehe.

O šukar delja naši te spasinen tut. Nane ništa so tu šaj te ćere te ovel tut zajedništvo e Devleja. Samo o Isus šaj te kosel te greja. Tu valjani te verujine dai o Isus e Devlesoro Čhavo, da mulo ko krsto umesto tuće hem da o Devel vazdindā le taro mule.

Dobra dela te ne mogu spasiti. Nema ništa što ti možeš učiniti kako bi imao zajedništvo s Bogom. Samo Isus može oprati tvoje grehe. Ti trebaš verovati da Isus jest Sin Božiji, da je umro na krstu umesto tebe i da ga je Bog podigao iz mrtvih.

O Devel ka spasini đijekhe kova verujini ano Isus hem kova prihvatin le sar ple Gospodare. Ali, naka spasini okole kova na verujini ano leste. Nane bitno injan li tu barvalo ili čororo, muš ili đuvli, purano ili terno, ili kaj živineja. O Devel mangela tut hem mangela te verujine ano Isus te šaj ovel le zajedništvo tuja.

Bog će spasiti svakoga ko veruje u Isusa i primi ga kao svoga Gospodara. No, neće spasiti onoga ko ne veruje u Njega. Nije važno jesi li bogat ili siromašan, muškarac ili žena, star ili mlad, ili gde živiš. Bog te voli i želi da veruješ u Isusa kako bi imao blisko zajedništvo s tobom.

O Isus vičini tut te verujine ano leste hem te ove krstime. Verujineja li dai o Isus o Mesija, jedino Čhavo e Devlesoro? Verujineja li da injan grešniko hem da zaslužineja te kaznini tut o Devel? Verujineja li da o Isus mulo ko krsto te legari te greja?

Isus te poziva da veruješ u njega i da budeš kršten. Veruješ li da je Isus Mesija, jedini Sin Božiji? Veruješ li da si grešnik i da zaslužuješ da te Bog kazni? Veruješ li da je Isus umro na krstu da odnese tvoje grehe?

Te verujindan ano Isus hem ano okova so ov tuće ćerđa, onda injan hrišćanin. O Devel ikalđa tut taro e Sotonesoro bišukar carstvo savoi sar tomina hem čhivđa tut ano e Devlesoro carstvo savoi sar svetlost. O Devel lelja to purano, grešno dživdipe hem dinda tut nevo, pravedno dživdipe.

Ako veruješ u Isusa i u ono što je on učinio za tebe, onda si hrišćanin. Bog te izvukao iz Sotonina carstva tame i stavio te u Božije carstvo svetla. Bog je oduzeo tvoje stare, grešne načine života i dao ti nov, pravedan način života.

Te injan hrišćanin, o Devel oprostinda te greja zbog adava so o Isus ćerđa. Akana o Devel dikhela tut sar pašutne amale, a na sar neprijatelje.

Ako si hrišćanin, Bog je oprostio tvoje grehe zbog onoga što je Isus učinio. Sada te Bog smatra bliskim prijateljem, a ne neprijateljem.

Te injan amal e Devlesoro hem sluga e Gospodesoro e Isusesoro, tu ka mange te ove poslušno okolese so o Isus sikaj. Iako injan hrišćanin, palem ka ove ani kušnja te grešine. Ali o Develi verno hem vaćeri da te priznajindan te greja, ov ka oprostini će. Ov ka del tut zoralipe te borine tut protiv o greh.

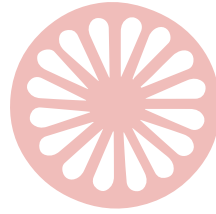
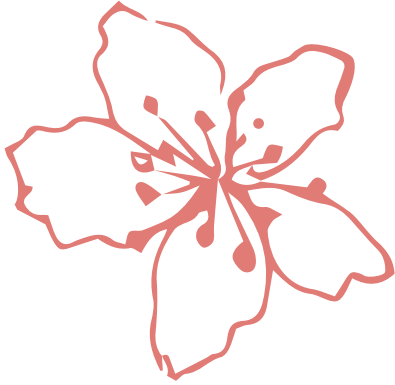
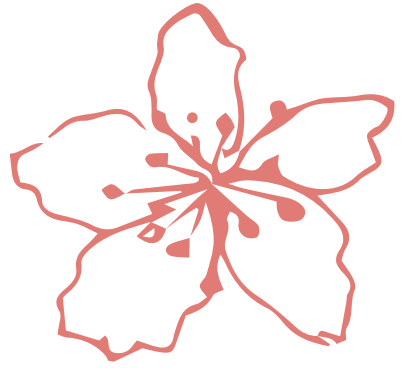
Ako si prijatelj Božiji i sluga Isusa Gospodara, hoćeš biti poslušan onome što te Isus poučava. Iako si hrišćanin, i dalje ćeš biti u iskušenju grešiti. Ali Bog je veran i kaže da ako priznaš svoje grehe, on će ti oprostiti. On će ti dati snagu da se boriš protiv greha.

O Devel vačeri će te moline
tut, te sikljove lesoro
Lafi, te slavine le zajedno
avere hrišćanencar hem
te vačere averende so ov
čerđa će. Sa akava pomožini
će te ovel tut po paše
zajedništvo oleja.

*Bog ti kaže da se moliš, da
proučavaš njegovu Reč, da
ga slaviš zajedno sa ostalim
hrišćanima i da govoriš
drugima šta je učinio za tebe.
Sve ovo ti pomaže da imaš
dublje zajedništvo s Njim.*

50

O Isus irini pe

Isus se vraća

E biblijakiri paramiz taro

Matej 24,14; 28,18;

Jovan 15,20; 16,33;

Otkrivenje 2,10;

Matej 13,24-30, 36-42;

1. lil e Solunjanenđe 4,13-5,11;

Lil e Jakovesoro 1,12;

Matej 22,13;

Otkrivenje 20,10; 21,1-22,21

Biblijska priča iz

Evandelja po Mateju 24,14; 28,18;

Evandelja po Jovanu 15,20; 16,33;

Otkrivenja 2,10;

Evandelja po Mateju 13,24-30.36-42;

Prve poslanice Solunjanima 4,13-5,11;

Jakovljeve poslanice 1,12;

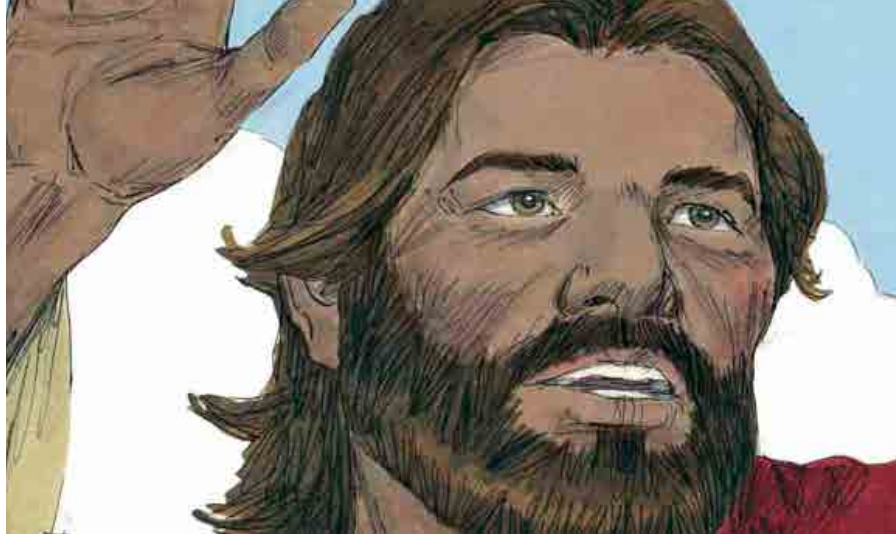
Evandelja po Mateju 22,13;

Otkrivenja 20,10; 21,1-22,21

Skoro sar 2.000 berš, sa više hem više o manuša taro sa o krajevija e phuvjakere šunena o šukar lafi e Isusestar e Mesijastar. I Khandiri barjola. O Isus obećinda da ka irini pe ked ka avel o kraj akala phuvjakoro. Iako pana na irinda pe, ov ka ispunini plo obećanje.

Već gotovo 2000 godina, sve više i više ljudi u celom svetu sluša radosnu vest o Isusu Mesiji. Crkva raste. Isus je obećao da će se vratiti na kraju sveta. Iako se još nije vratio, on će ispuniti svoje obećanje.

Sarpana adžiceraja e Isuse te irini pe, o Devel mangela te živina ko način savoi sveto hem savo dela lese slava. Ov da mangela te vačera averende lesere carstvostar. Ked o Isus živinda ki phuv, phenda: "Mle učenici ka propovedinen o šukar lafi e Devlesere carstvostar ko sa o krajevija e phuvjakere, i tegani ka avel o kraj."

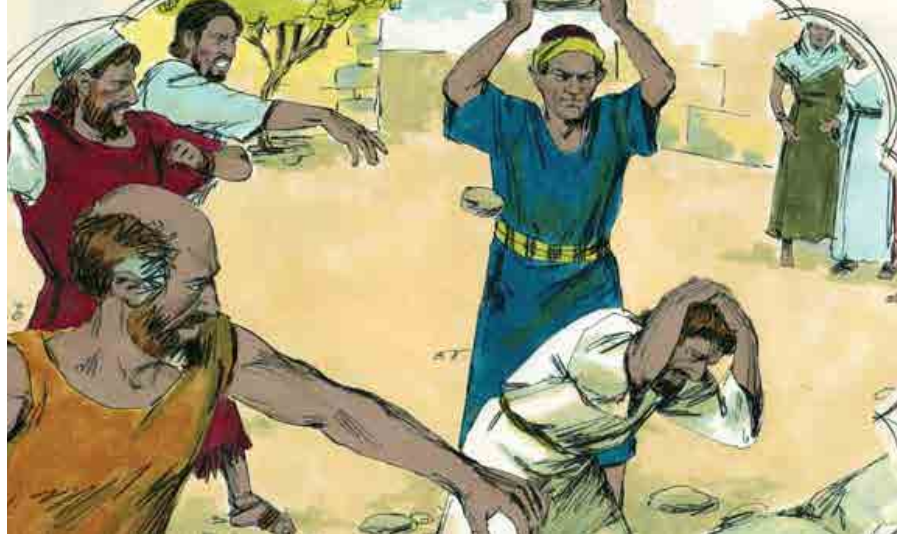
Dok čekamo Isusa da se vrati, Bog želi da živimo na način koji je sveti i koji ga proslavlja. On ujedno želi da govorimo drugima o njegovom carstvu. Kad je Isus živeo na zemlji, rekao je: "Moji učenici će propovedati radosnu vest o carstvu Božijem posvuda po svetu, i onda će doći kraj."

Isi but manuša kola pana na šunde e Isusese. Angleder so irinda pe ano nebo, o Isus phenda e hrišćanende te vačeren o šukar lafi e manušenje kola niked na šunde le. Phenda: "Džan hem čeren sa e manušen te oven mle učenicim!" Phenda hem akava: "O njivei spremna zaki žetva!"

Mnogi narodi još uvek nisu čuli o Isusu. Pre nego se vratio na nebo, Isus je rekao hrišćanima da govore radosnu vest ljudima koji je nikad nisu čuli. Rekao je: "Idite i činite sve narode učenicima mojim!" Takođe je rekao: "Polja su spremna za žetvu!"

O Isus phenda hem akava: "O sluga nane po baro ple gospodarestar. Sar so o manuša ko vlast mrzinde man, adahar hem tumen ka mučinen hem ka mudaren zbog mande. Iako ka trpinen ki akaja phuv, oven ohrabrime adalese so me pobedinđum e Sotone, kova vladini upri akaja phuv. Te ačhiljen verna di o kraj, tegani o Devel ka spasini tumen!"

Isus je isto rekao: "Sluga nije veći od svog gospodara. Kao što su vlasti ovog sveta mrzele mene, tako će vas mučiti i ubijati zbog mene. Iako ćete trpeti u ovome svetu, budite ohrabreni jer sam ja pobedio Sotonu, koji vlada nad ovim svetom. Ako ostanete verni do kraja, onda će vas Bog spasiti!"

O Isus ple učenikonende vačerda akaja paramiz te objasnini lenđe so ka ovel e manušencar ked ka ovel kraj e phuvjakoro. Phendža: “Nesavo manuš sadinđa šukar seme pese ki njiva. Sar ine sovela, alo lesoro neprijatelj hem sadinđa šuki čar maškaro điv i dželo.”

Isus je svojim učenicima ispričao priču kako bi objasnio šta će se dogoditi s ljudima kada svet završi. Rekao je: “Neki čovek je zasadio dobro seme u svom polju. Dok je spavao, došao je njegov neprijatelj i zasadio korov među pšenicu i onda otišao.”

“Ked o biljke iklile, o sluge adale manušesere phenđe: ‘Gospodarona, tu sadinđan šukar seme ki akaja njiva. Sose onda isi šuki čar upro late?’ O Gospodari phenđa: ‘Verovatno o neprijatelj sadinđa la’”.

“Kad su biljke isklijale, sluge toga čoveka rekli su: ‘Gospodaru, ti si zasadio dobro seme na onom polju. Zašto je onda korov na njemu?’ Gospodar je odgovorio: ‘Mora da ih je neprijatelj zasadio.’”

“O sluge phende ple
gospodarese: ‘Te ikala i
šuki čar?’ O Gospodari
phenda: ‘Na. Te čerden
adava, ka ikalen hem ktor
oto điv. Adžičeren o vreme
e čedibnasoro, i tegani
čeden i šuki čar ki kupa te
tharel pe, a o điv čhiven
maje ki šupa.”

*“Sluge su odgovorili svome
gospodaru: ‘Da iščupamo
korov?’ Gospodar im je
odgovorio: ‘Ne. Ako to učinite,
iščupat ćete i deo pšenice.
Pričekajte do žetve, a onda
sakupite korov na hrpu da se
zapali, ali donesite pšenicu
u moju žitnicu.”*

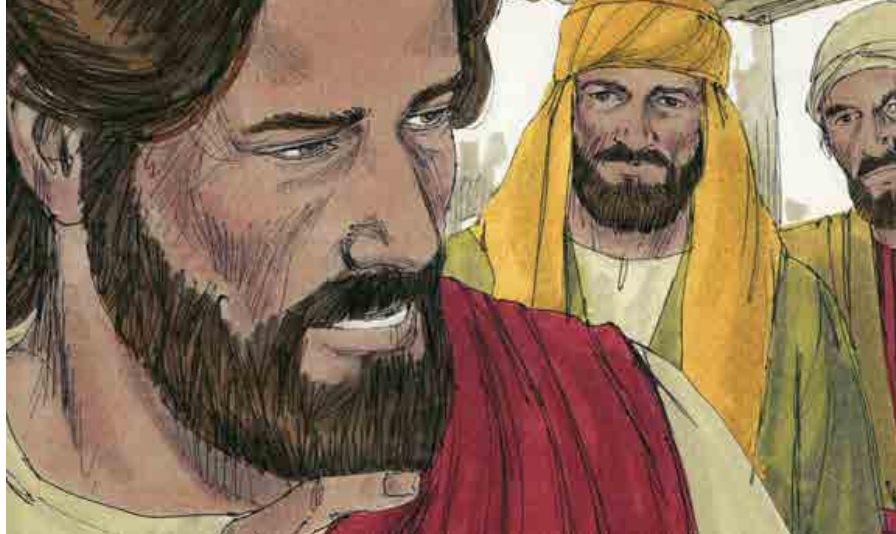

Oučenicinaxalile označenje akala paramizakoro, i pučle e Isuse te objasnini lende. O Isus phenđa: “O manuškova sadinđa o šukar seme predstavini e Mesija. I njiva predstavini i phuv. O šukar seme predstavini e manušen e Devlese ano carstvo.”

Učenici nisu razumeli značenje ove priče, pa su pitali Isusa da im je objasni. Isus je rekao: “Čovek koji je zasadio dobro seme predstavlja Mesiju. Polje predstavlja svet. Dobro seme predstavlja ljude u Božijem carstvu.”

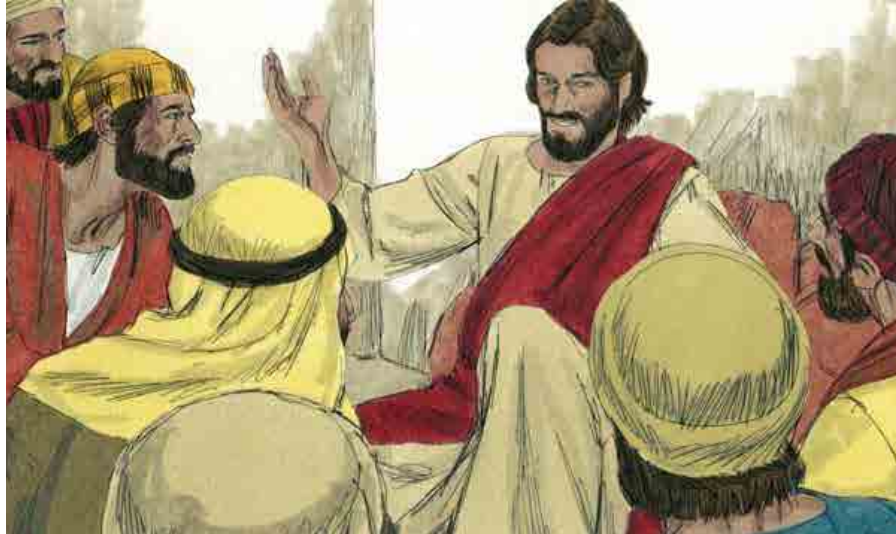

“I šuki čar predstavini e manušen kolencar vladini o Bišukar. O Neprijatelj kova sadinđa i šuki čar predstavinie benge. O vreme e čedibnasoro predstavini o kraj e phuvjakoro, a o manuša kola čedena predstavinena e Devlesere anđelen.”

“Korov predstavlja ljude koji pripadaju Zlome. Neprijatelj koji je zasadio korov predstavlja đavola. Žetva predstavlja kraj sveta, a žeteoci predstavljaju Božije anđele.”

Ko kraj e phuvjakoro, o anđelja ka čeden sa e manušen kolencar vladini o beng hem ka frdel len ani jag, kote ka roven hem ka krcinen dandencar ani bari patnja. Tegani o pravednici ka svetlinen sar o kham ano carstvo e Devlesoro, lengere Dadesoro.

Na kraju sveta, anđeli će skupiti sve ljude koji pripadaju đavolu i baciti ih u vatrenu peć, gde će plakati i škrgutati zubima u velikoj patnji. Onda će pravednici zasijati kao sunce u carstvu Boga, njihovog Oca.

O Isus phenda hem akava, da ka irini pe ki phuv angleder so ka ovel kraj e phuvjakoro. Ka irini pe ko isto način sar so dželo, adava značini da ka ovel le fizičko telo hem ka avel upro oblaci e nebosere. Ked ka irini pe o Isus, đijekh hrišćanin kova mulo ka uštel taro mule hem ka resel pe oleja ano nebo.

Isus je isto tako rekao da će se vratiti na zemlju upravo pre nego svet završi. Vraćiće se na isti način kako je otišao, to jest, imaće fizičko telo i doći će na oblacima nebeskim. Kad se Isus vrati, svaki hrišćanin koji je umro će uskrsnuti od mrtvih i susresti ga na nebu.

Tegani o hrišćanja kolai
pana dživde ka džan ko
nebo hem ka pridružinen pe
e hrišćanende kola uštine
taro mule. Sare ka oven
adari e Isuseja. Palo adava,
o Isus ka živini ple narodoja
ano savršeno mir hem ano
jedinstvo, zauvek.

*Zatim će hrišćani koji budu
još uvek živi uzići na nebo
i pridružiti se hrišćanima koji
su uskrsnuli od mrtvih. Svi
će biti tamo s Isusom. Nakon
toga, Isus će živeti sa svojim
narodom u savršenom miru
i jedinstvu, zauvek.*

O Isus obećinda da ka del kruna đijekhese kova verujini ano leste. On zauvek ka živinen hem ka vladinen e Devleja ano savršeno mir.

Isus je obećao da će dati krunu svakome ko veruje u njega. Oni će zauvek živeti i vladati s Bogom u savršenom miru.

Ali, o Devel ka sudini
đijekhe kova na verujini
ano Isus. Ka frdel len ano
pakao, kote zauvek ka roven
hem ka krcinen dandencar
ani patnja. I jag savi niked
na ka ačhol, stalno ka
tharel len, a o čirme stalno
ka xan len.

*Međutim, Bog će suditi
svakoga ko ne veruje u Isusa.
Baciće ih u pakao, gde će
zauvek plakati i škrgutati
zubima u patnji. Vatra
koja nikad neće prestati,
neprekidno će ih paliti, a crvi
ih neće prestati jesti.*

Ked ka irini pe o Isus, skroz ka uništini e Sotone hem lesoro carstvo. Ka frdel e Sotone ano pakao, kote zauvek ka thabljol, zajedno sarijencar okolencar kola odlučinđe te sledinen ole umesto te oven poslušna e Devlese.

Kad se Isus vrati, u potpunosti će uništiti Sotonu i njegovo carstvo. Baciće Sotonu u pakao, gde će zauvek goreti, zajedno sa svima koji su odlučili slediti njega umesto da budu poslušni Bogu.

Adalese so o Adam hem i Eva inele neposlušna e Devlese hem anđe o greh ani akaja phuv, o Devel prokletinđa i phuv hem odlučinđa te uništini la. Ali, jekh dive o Devel ka ćerel nevo nebo hem nevi phuv, save ka oven savršena.

Pošto su Adam i Eva bili neposlušni Bogu i doveli greh u ovaj svet, Bog ga je prokleo i odlučio uništiti. No, jednoga dana Bog će stvoriti novo nebo i novu zemlju, koji će biti savršeni.

O Isus hem lesoro narodo ka živinen ki nevi phuv, a ov zauvek ka vladini upro sa so postojini. Ka kosel đijekh asvi hem na ka oven više patnje, ni tugujiba, ni rojba, ni bišukaripe, ni dukha, ni meriba. O Isus ka vladini upro plo carstvo ano mir hem ani pravda, hem zauvek ka ačhol ple narodoja.

Isus i njegov narod živeće na novoj zemlji, a On će vladati zauvek nad svime što postoji. Obrisaće svaku suzu i neće više biti ni patnje, ni tuge, ni plakanja, ni zla, ni boli, ni smrti. Isus će vladati nad svojim carstvom u miru i pravdi, te će zauvek ostati sa svojim narodom.

O Isus phenda ple učenikonēde: "Maje dindi đijekh vlast ko nebo hem ki phuv. Adalese, džan, ćeren učenikonen oto sa o nacije ađahar so ka krstinen len ano anav e Dadesoro, e Čhavesoro hem e Svetone Duhosoro, hem sikaven len te oven poslušna ko sa so naredinđum tumenđe. Setinen tumen, me uvek ka ovav tumencar."

Isus je rekao svojim učenicima: "Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Dakle, idite, činite učenike od svih naroda tako što ćete ih krstiti u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, te učeci ih da budu poslušni svemu što sam vam zapovedio. Setite se, ja ću uvek biti s vama."

Arli
door43.org

Srpski
door43.org